

Jaarrekening 2019

juni 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Algemeen	4
Financiën in één oogopslag	8
Programma's	13
Programma 1 Bestuurlijk domein	13
Programma 2 Sociaal domein	33
Programma 3 Fysiek domein	68
Algemene dekkingsmiddelen	87
Overhead	90
Heffing van de Vennootschapsbelasting	93
Onvoorzien	94
Paragrafen	96
A. Lokale heffingen	97
B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	102
C. Onderhoud kapitaalgoederen	110
D. Financieringen	123
E. Bedrijfsvoering	127
F. Verbonden partijen	133
G. Grondbeleid	158
Jaarrekening	169
Grondslagen voor de verslaggeving, algemeen	169
Grondslagen voor de waardering	169
Grondslagen voor resultaatbepaling	170
Overzicht van lasten en baten in de Jaarrekening 2019	172
Overzicht incidentele lasten en baten	173
Arbeidskosten	176
Begrotingsrechtmatigheid	179
Balans	183
Bijlagen	215
Samenstelling gemeentebestuur en opbouw gemeentelijke organisatie	216
Misbruik en oneigenlijk gebruik	220
Sisa-regelingen 2019	221
Controleverklaring	228
Taakvelden	232

Inleiding

Algemeen

De gemeentewet schrijft voor dat het college over elk begrotingsjaar verantwoording over het gevoerde bestuur aan de raad aflegt. Dit doet het college onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. Het jaarverslag is de spiegel van de beleidsbegroting. De jaarrekening is de tegenhanger van de financiële begroting.

U treft de volgende stukken aan:

- Het jaarverslag, waarin opgenomen de programmaverantwoording en de paragrafen.
- De jaarrekening, waarin opgenomen het overzicht van lasten en baten inclusief toelichting, de balans met toelichting en de bijlagen.

De inhoud en indeling van het boekwerk sluiten aan op de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

In het jaarverslag wordt per programmaonderdeel verslag gedaan over:

- Wat wilden we bereiken en wat hebben we bereikt? Beleidsverantwoording op hoofdlijnen.
- Wat hebben we er voor gedaan? Beleidsverantwoording per activiteit.
- Prestatie-indicatoren.
- Risico's.
- Financiën.

Coalitieakkoord

Als laatste onderdeel in de programma's is de stand van zaken coalitieakkoord opgenomen over het jaar 2019. Tevens treft u in de beleidsverantwoording van de diverse programma's en in de paragrafen informatie over het coalitieakkoord.

Paragrafen

Overeenkomstig voorschriften uit het BBV is een aantal verplichte paragrafen opgenomen. Deze paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting en realisatie vanuit een bepaald perspectief. Deze kunnen een grote financiële impact hebben, van politieke betekenis zijn of van belang voor de realisatie van de programma's. In de voorschriften wordt aangegeven wat ten minste in elke paragraaf moet worden opgenomen.

Jaarrekening

Het overzicht van lasten en baten vormt samen met de balans en de bijlage van de Single information Single audit (SiSa) jaarrekening. Het geeft inzicht in het financiële resultaat van 2019 met een analyse en toelichting op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting. De financiële positie van de gemeente bij de aanvang en het einde van het verslagjaar kan uit de balans worden afgelezen.

In de SiSa-bijlage wordt verantwoording afgelegd over de zogenaamde specifieke uitkeringen.

De grondslag voor de jaarrekening als onderdeel van de jaarstukken ligt in hoofdstuk IV, artikel 24 tot en met 58a van het BBV. De jaarrekening is onderworpen aan controle door de accountant.

Het jaar 2019 wordt afgesloten met een positief saldo van € 3.415.755,-. Nadere specificatie vindt u in het overzicht Financiën in één oogopslag.

Coronavirus

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de Jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze Begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren

Opzet Jaarverslag 2019

Het is van belang dat de jaarstukken goed leesbaar, helder en gemakkelijk te interpreteren zijn. Om hieraan tegemoet te komen is zoveel mogelijk aangesloten op de opzet en indeling van de Begroting 2019.

Autorisatieniveau

De raad stelt met het vaststellen van de begroting de budgetten per programma(onderdeel) vast. Hiermee wordt het college geautoriseerd tot het doen van uitgaven en het innen van inkomsten. Autorisatie op dit specifieke niveau is conform de Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet geregeld. Enerzijds is voor de raad (meer) inzicht van belang, anderzijds is het voor het college wenselijk om, rekening houdend met de belangen van de raad, handelingsvrijheid te behouden.

Hieraan is als volgt vorm gegeven.

Op autorisatieniveau zijn onder ieder programmaonderdeel de totale lasten, baten en het saldo van het programmaonderdeel opgenomen en voorzien van een analyse van de grootste en/of belangrijkste afwijkingen. De financiële afwijkingen worden als volgt toegelicht:

- Afwijkingen hoger dan € 25.000,- of lager maar met een politiek gevoelig karakter worden toegelicht.
- Als gevolg van dit drempelbedrag is bij de analyses van de afwijkingen (belangrijkste verschillen Jaarrekening 2019) een totaalbedrag van verschillen kleiner dan € 25.000,- opgenomen.

Bestuurlijk domein

Inwoners hebben op diverse manieren en voor een groot aantal initiatieven de kans gehad om vroegtijdig mee te praten en mee te denken. Dit heeft vooral plaatsgevonden via burgerparticipatie, bewonersinitiatieven en de jongerenraad. Het sportbeleid, de Omgevingsvisie, het handhavingsbeleid en de nieuwe woonvisie zijn daarvan voorbeelden.

De dienstverlening is verder ontwikkeld met de ingebruikname van een vernieuwd Klantgeleidingssysteem. Het subsidieloket en het partnerschap Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied geven een impuls op economisch terrein. In het kader van duurzaamheid is aan ondernemers op diverse bedrijventerreinen in Heemskerk een energiescan aangeboden.

Er is een stijging te zien op het gebied van de high impact crimes en daarmee is de doelstelling van een veilige woon-, leef-, werk- en uitgaansomgeving niet gehaald. Door (jeugd)boa's, jongerenwerk en andere partners is ingezet op de jeugdproblematiek rond de pilotenbuurt en het Europaplein. De samenwerking met Beverwijk is geïntensiveerd en er is een gezamenlijke aanpak opgezet met alle benodigde netwerkpartners.

Sociaal domein

Het brede aanbod aan voorzieningen en activiteiten op het gebied van recreatie, cultuur en sport en bewegen heeft inwoners van Heemskerk vele mogelijkheden geboden tot ontmoeting, meedoen en vrijetijdsbesteding. Deelname aan sport en bewegen heeft tevens bijgedragen aan een gezonde leefstijl. Door middel van het vaststellen van de lokale Sportnota en de Regionale cultuurvisie geven we hier vanuit de gemeente meer richting aan.

We constateren dat de lokale kracht van Heemskerk ook dit jaar weer zichtbaar was in de vele inwoners die als vrijwilliger actief zijn bij verenigingen en organisaties. Daarnaast zijn er veel Heemskerkers die zich inzetten als mantelzorger. Ook dit jaar hebben we de mantelzorgers bedankt door middel van het verstrekken van de mantelzorgwaardering.

Inwoners van Heemskerk konden gebruikmaken van een breed en divers aanbod aan algemene, vrij toegankelijke voorzieningen op het gebied van zorg, welzijn en gezondheid. In het kader van het transformatieproces in het Sociaal domein waarbij we de lokale kracht van Heemskerk verder willen versterken, zijn deze voorzieningen verder doorontwikkeld. Bijvoorbeeld via het versterken van ontmoetingsplekken in de buurt.

Soms is meer nodig dan de ondersteuning via algemene voorzieningen. Inwoners van Heemskerk konden in dat geval gebruikmaken van een dekkend aanbod van maatwerkvoorzieningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet alsmede van vormen van inkomensondersteuning.

Om te onderzoeken of de toegankelijkheid tot deze voorzieningen voldoende op maat en dichtbij is, hebben we een onderzoek verricht onder inwoners en belangrijke partners. De leerpunten die uit dit onderzoek naar voren zijn gekomen, gaven belangrijke input voor het in december door de raad vastgestelde beleidsplan voor het Sociaal domein.

Daarnaast is ingezet op het verder versterken van de verbinding tussen veiligheid, onderwijs en jeugdhulp, onder andere door inzet op de scholen van jeugdmaatschappelijk werk en CJG-coaches.

We zagen een toenemende vraag naar maatwerkvoorzieningen Wmo en Jeugdwet. Daarnaast zijn de kosten voor deze voorzieningen gestegen ten gevolge van veranderde regelgeving. Denk bij voorbeeld aan de invoering van het abonnementstarief. Het gevolg is dat we zijn geconfronteerd met structurele hogere kosten voor de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet. Een stijging waar alle gemeenten mee te maken hebben en waar we als gemeente Heemskerk helaas geen uitzondering op zijn. Op basis van het in december vastgestelde beleidsplan Sociaal domein hebben we een start gemaakt met het ombuigen van deze trend, voor zover deze binnen onze beïnvloedingsmogelijkheden liggen.

Fysiek domein

Het Fysiek domein beslaat een breed palet aan onderwerpen en activiteiten. Thema's die specifiek aandacht behoeven treft u aan in dit jaarverslag. De reguliere activiteiten die we jaarrond uitvoeren komen alleen aan bod wanneer er specifiek iets op te benoemen is.

De Omgevingsvisie, energietransitie, woningbouw en klimaatplan zijn de grote dossiers waar we belangrijke stappen in gezet hebben afgelopen jaar. Veelal in de voorbereidende sfeer. Daarnaast zijn ook vele kleinere resultaten geboekt, zoals het realiseren van ondergrondse afval inzamel locaties, renovatie van speelplekken en herstel van voetpaden. Ook onze onderhoudsdienst heeft weer service op hoog niveau geleverd. Zowel in het dagelijks beheer als in het afhandelen van vele meldingen.

Ondanks de PAS en PFAS problematiek zijn we ook aan het bouwen in Heemskerk. Nog niet in de aantallen en snelheid die u als raad wenst en waar onze inwoners om vragen, maar we zijn op weg. Om verder invulling te geven aan de opgave zijn we gestart met de voorbereiding van woningbouw op een aantal grotere inbreilocaties. Om de gewenste opgave en balans in de woningvoorraad te realiseren werken we hier nauw samen met onze lokale woningbouwcorporatie Woonopmaat.

De verplichting om een andere methodiek van verrekenen toe te passen bij opbrengsten uit gronden heeft geleid tot een forse tussentijdse winst. Beleidsmatig hebben we onder meer het Groenbeleidsplan en Milieubeleidsplan vastgesteld en de Woonvisie is nagenoeg afgerond.

Ook in de openbare ruimte zijn we volop aan de slag geweest. Zo is eind van het jaar de Tolweg reconstructie naar tevredenheid afgerond. En om te verkennen hoe we verkeersstromen kunnen beïnvloeden hebben we als pilot de Rijksweg enige tijd afgesloten voor doorgaand gemotoriseerd verkeer.

In het programma Fysiek domein treft u meer informatie over onze resultaten, waar mogelijk ondersteund door kengetallen.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) vormt de basis voor de begroting en de jaarstukken. Doorgevoerde aanpassingen in deze regelgeving zijn al in eerder opgestelde planning- en control documenten verwerkt. Om de kwaliteit en leesbaarheid van het document te verbeteren is de opzet, daar waar mogelijk, aangepast. Uiteraard volgens de geldende wet- en regelgeving.

Prestatie-indicatoren

In het jaarverslag zijn per programmaonderdeel prestatie-indicatoren opgenomen. De wettelijke grondslag voor deze indicatoren wordt gevormd door het BBV.

De indicatoren maken inzichtelijk hoe de gemeente Heemskerk op onderdelen scoort en hoe deze score zich verhoudt tot de eerder in de begroting opgenomen streefwaarden. De scores vormen de basis voor vergelijking met andere gemeenten met een inwonertal tussen de 25.000 en 50.000 inwoners. Gegevens van andere gemeenten zijn te vinden op de website

www.waarstaatjegemeente.nl. In de begroting wordt getracht een inschatting te maken op basis van de op dat moment bekende data uit het verleden en een prognose van toekomstige ontwikkelingen. De streefwaarden kunnen uiteraard minimale of maximale waarden betreffen.

Risico's

In het jaarverslag zijn, gelijk aan de begroting, per programmaonderdeel risico's benoemd. Er wordt gerapporteerd of het risico zich heeft voorgedaan en/of in welke mate de beheersmaatregel effect heeft gehad in het voorkomen van of het omgaan met het risico.

Voor de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is op basis van de gemeentebreed onderkende risico's een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. Het is immers niet aannemelijk om ervan uit te gaan dat de risico's zich allemaal tegelijk en in hun maximale omvang zullen voordoen. Ook wordt in de paragraaf de top 10 van gemeentebrede risico's vermeld in relatie tot het aanwezige weerstandsvermogen.

Financiën in één oogopslag

Bedragen x € 1.000

Nr.	Naam	Begroting na wijz.			Jaarrekening			Verschil		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	Bestuurlijk domein	8.448	-1.474	6.974	8.418	-1.438	6.980	30	-36	-6
2	Sociaal domein	55.473	-14.655	40.817	56.144	-15.529	40.615	-671	874	202
3	Fysiek domein	21.329	-13.820	7.509	17.725	-12.882	4.843	3.603	-938	2.665
A	Totaal gerealiseerd programma's	85.250	-29.950	55.300	82.288	-29.849	52.438	2.962	-100	2.862
	Algemene dekkingsmiddelen	1.614	-64.830	-63.216	1.674	-65.494	-63.819	-60	663	603
	Vennootschapsbelasting	24	0	24	38	0	38	-14	0	-14
	Overhead	13.442	-681	12.761	13.134	-783	12.351	308	102	410
	Onvoorzien	50	0	50	0	0	0	50	0	50
B	Totaal gerealiseerd	100.380	-95.461	4.919	97.134	-96.126	1.008	3.246	665	3.911
B	Totaal toevoeging en onttrekking reserves	4.138	-7.591	-3.453	4.318	-8.742	-4.424	-181	1.151	970
C	Totaal gerealiseerd saldo baten en lasten (A en B)	104.518	-103.052	1.466	101.453	-104.868	-3.416	3.065	1.816	4.881

Resultaat Jaarrekening 2019

De totale lasten en baten van de programma's (B) bedragen 97 miljoen euro respectievelijk 96 miljoen euro. Per saldo een negatief resultaat van 0,9 miljoen euro (voor mutatie reserves).

Aan de reserves is, conform bestaand beleid en besluitvorming, per saldo 4,4 miljoen euro onttrokken. Als gevolg hiervan sluit de Jaarrekening 2019 uiteindelijk met een positief resultaat van 3,4 miljoen euro.

Belangrijkste verschillen Jaarrekening 2019

In onderstaande tabel zijn de verschillen van de Jaarrekening 2019 opgenomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in grote verschillen en de som van de overige verschillen. Tevens is aangegeven of een afwijking een incidenteel of structureel (I/S) effect betreft. Een toelichting op de analyse van de grote verschillen is opgenomen aan het einde van ieder programmaonderdeel onder het kopje Financiën. De overige kleine verschillen worden verder niet toegelicht.

Vervolgens treft u de verschillen aan tussen de begrote en werkelijke mutaties van de reserves. Een toelichting op de reserves is opgenomen bij de toelichting op de passiva van de balans.

Bedragen x € 1.000

Onderdeel Programma 1 Bestuurlijk domein		I/S	Lasten	V/N	Baten	V/N
Omschrijving afwijking						
1.1	Rekenkamer	I	30	V		
1.1	College	I	-42	N		
1.3	Beleidsadvisering Economische zaken	I			-49	N
1.3	Marktgelden	I			-8	N
1.3	Pacht kermis	S			-21	N
1.4	Evenementen	I	-10	N		
1.4	Veilig Thuis Kennemerland	I	13	V		
1.4	Bouw- en omgevingsvergunningen	S	30	V		
	Saldo overige verschillen programma Bestuurlijk domein		9	V	42	V
Totaal Bestuurlijk domein			30	V	-36	N

Onderdeel Programma 2 Sociaal domein		I/S	Lasten	V/N	Baten	V/N
Omschrijving afwijking						
2.1	Welzijnsaccommodaties	I	-339	N	557	V
2.1	Reguliere peuteromvang	I			33	V
2.1	Project Stap-In!	I	-34	N		
2.1	Lokaal onderwijsbeleid	I	28	V		
2.1	Subsidie MEE	I			21	V
2.1	Preventieve inzet Jeugd	S	13	V		
2.1	Minimabeleid	I	34	V		
2.1	Zorg	I	25	V		
2.1	Gezond in de Stad (GIDS)	I	19	V		
2.3	Accommodatiebeleid/uitkering SPUK	I	-27	N	81	V
2.3	Speelvoorzieningen	I	44	V		
2.3	Sloopkosten pand Bilderdijkstraat 14	I	-71	N		
2.3	Sport	I	106	V		
2.3	Kunst	I	50	V		
2.3	Brede school	I	20	V		
2.3	Schaats- skeerlerbaan	I	20	V		
2.3	Kleinschalige accommodaties	I	15	V		
2.4	Hulp bij het huishouden	S	-192	N		

Onderdeel Programma 2 Sociaal domein		I/S	Lasten	V/N	Baten	V/N
2.4	Begeleiding	S	-177	N		
2.4	Woonvoorzieningen	S	-115	N		
2.4	Vervoersvoorzieningen	S	-103	N		
2.4	Hulpmiddelen	S	-67	N		
2.4	Eigen bijdragen Wmo	S			-26	N
2.4	Opvang en nazorg	I	27	V		
2.5	Jeugdzorg	S	-440	N		
2.5	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	I	201	V	-184	N
2.5	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018	I	25	V	-25	N
2.5	Leerplicht	I	-9	N	9	V
2.6	Bijstand levensonderhoud	I	271	V	117	V
2.6	BBZ	I	37	V	-79	N
2.6	IOAW/IOAZ	I	-110	N		
2.6	Re-integratie	I	116	V		
2.6	Wet Sociale Werkvoorziening	I	-386	N	386	V
2.6	Schuldhelpverlening	I	67	V		
2.6	Armoedebeleid	I	225	V	7	V
2.6	Cliëntenparticipatie	I	27	V		
	Saldo overige verschillen programma Sociaal domein		32	V	-25	N
Totaal Sociaal domein			-671	N	874	V

Onderdeel	Programma 3 Fysiek domein	I/S	Lasten	V/N	Baten	V/N
Omschrijving afwijking						
3.1	Software bestemmingsplannen	I	44	V		
3.1	Omgevingswet	I	76	V		
3.1	Tussentijdse winstnemingen grondexploitaties 2019	I			2.361	V
3.1	Grondexploitaties	I	3.432	V	-3.432	N
3.1	Advieskosten Debora Bakenlaan	I	44	V		
3.1	Tweede Tranche Herstructurering	I	31	V		
3.1	Stationsgebied	I	288	V		
3.2	Assummer traverse	I	-45	N		
3.2	Onvoorziene onderhoudskosten	S	-38	N		
3.3	Riolering	I	-63	N	-11	N

Onderdeel	Programma 3 Fysiek domein	I/S	Lasten	V/N	Baten	V/N
3.3	Afvalverwijdering	I	-227	N	70	V
	Saldo overige verschillen programma Fysiek domein		62	V	74	V
	Totaal Fysiek domein		3.603	V	-938	N

Onderdeel	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	I/S	Lasten	V/N	Baten	V/N
	Omschrijving afwijking					
AD	Algemene uitkering	I			257	V
AD	Afrekeningen BTW	I	-34	N	284	V
AD	Precariobelasting	I			26	V
AD	Jaarwerkverplichting	I			24	V
AD	Loonkosten en inhuur	I	798	V		
AD	Voorziening organisatie-aanpassing 2018	I	-366	N		
AD	Papierverbruik	I	60	V		
AD	Leasekosten	I	48	V		
AD	Digitalisering archief	I	-41	N		
AD	Catering	S	-60	N	23	V
AD	Software	I	-67	N		
AD	Juridische ondersteuning	I	-53	N		
AD	Detachering personeel	I			59	V
AD	Onvoorzien	I	50	V		
	Saldo overige verschillen AD, overhead en onvoorzien	I	-51	N	92	V
	Totaal AD en onvoorzien		284	V	765	V
	Totaal afwijkingen		3.246	V	665	V
	Mutaties reserves		-181	N	1.151	V
	Totaal resultaat 2019		3.065	V	1.816	V

Programma's

Programma's

Programma 1 Bestuurlijk domein

Algemeen

Het Bestuurlijk domein betreft de onderdelen bestuur, samenwerking, dienstverlening, economische zaken, veiligheid, vergunning en handhaving. Onderwerpen die binnen dit domein spelen zijn vooral inspraak door burgers, samenwerking op economisch terrein, ontwikkeling digitale dienstverlening en aandacht voor fysieke veiligheid en de veiligheidsbeleving van de inwoners.

Programmaonderdelen

Naast de klassieke bestuurscomponenten zoals het college, de raad en raadscommissies, de griffie en de secretaris, richt het Bestuurlijk domein zich eveneens op dienstverlening, burgerparticipatie, persoonsinformatievoorziening, economische zaken en veiligheid, vergunning en handhaving.

1.1 Bestuur, participatie en samenwerking

Wat wilden we bereiken?

1. Een betrouwbaar, doelmatig en doeltreffend functionerend gemeentebestuur, met betrokkenheid van de burger en een effectieve en efficiënte besluitvorming.
2. Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers krijgen de kans om aan de voorkant mee te praten, mee te denken en mee te doen. Daarnaast krijgen initiatieven van inwoners de ruimte.
3. Een zelfstandig Heemskerk, met intensivering van (boven)regionale samenwerking.
4. Inwoners van Heemskerk zijn zich bewust van, en voelen zich betrokken bij de ontwikkelingen en vraagstukken in de wereld en in hun eigen leefomgeving.

Wat hebben we bereikt?

Burgerparticipatie

Door inwoners de kans te geven om vroegtijdig mee te praten en mee te denken, zijn betere plannen ontstaan. Het sportbeleid, de Omgevingsvisie, het handhavingsbeleid en de nieuwe woonvisie zijn daarvan voorbeelden. Meedoen met Groenspoor leverde onder andere een groen buurtplan op en een groen peuterspeelplein. In totaal zijn 15 participatietrajecten gerealiseerd. Bijna 20 trajecten hebben een langere looptijd. Ze zijn in 2019 (of eerder) gestart en lopen door in 2020. Voorbeelden daarvan zijn participatie bij de herontwikkeling van het stationsgebied, de regionale energietransitie, herinrichting van de Debora Bakelaan en het armoedebeleid.

Bewonersinitiatieven

Het resultaat daarvan is een prettig woon- en leefklimaat in de buurten en wijken van Heemskerk. Initiatieven zijn divers en variëren van buurtbijeenkomsten tot sportieve en culturele evenementen.

Jongerenraad

We hebben jongeren actief laten meedenken door middel van de jongerenraad.

Internationale samenwerking en mondiale bewustwording

De 5 VN-doelen zijn door het comité De wereld in Heemskerk onder de aandacht gebracht van inwoners.

De stichting Herdenking 4-5 mei heeft de jaarlijkse herdenkingen georganiseerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Burgerparticipatie

Met Heemskerk on tour zochten we de inwoners actief op. Onderwerp van gesprek: hun kijk op Heemskerk in 2040. Over handhaving, sportbeleid en het nieuwe Milieubeleidsplan peilden we via stellingen op sociale media de mening van inwoners. Via participatiezuilen in het gemeentehuis en in buurthuizen vroegen we Heemskerkers hoe zij denken over wonen. In het project Groenspoor werkten betrokken dorpsgenoten samen met de gemeente aan groene wensen. De Participatieraad Heemskerk organiseerde een schouw over de toegankelijkheid van Heemskerk en vroeg gebruikers van de Wmo naar hun ervaringen met hulp bij huishouden. Samen met Beverwijk en Velsen organiseerde de Participatieraad Kracht van meedoen. Beter gebruik van sociale voorzieningen door kwetsbare groepen stond daarin centraal.

Bewonersinitiatieven

Daarnaast hebben inwoners zelf gezorgd voor allerlei initiatieven. Er zijn 150 aanvragen gedaan voor een financiële bijdrage bij het Budget Bewonersinitiatieven. Het beschikbare budget werd nagenoeg geheel besteed.

Jongerenraad

De Jongerenraad heeft meegewerkt aan een wedstrijd over de leefbaarheid van het centrum. Ook hebben zij een plan gemaakt over woonwensen voor jongeren. Daarnaast hebben zij meegedacht aan een onderwerpen zoals criminaliteit, gezondheid, zelfdoding en de omgevingsvisie.

Internationale samenwerking en mondiale bewustwording

Er is subsidie verstrekt aan de stichting Herdenking 4 en 5 mei en het comité De wereld in Heemskerk. Ook is materiaal en ruimte beschikbaar gesteld. Naast de jaarlijks terugkerende herdenkingsactiviteiten heeft de stichting Herdenking 4 en 5 mei een programma voorbereid voor de viering van 75 jaar bevrijding in het voorjaar van 2020.

Het comité De wereld in Heemskerk heeft enkele activiteiten georganiseerd zoals het evenement Kerst op het Plein.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Opkomstpercentage verkiezingen	82,9	51,0	55,6	50,0

Toelichtingen**Nr. Toelichting**

- 1 Op 20 maart 2019 zijn de Provinciale staten- en de Waterschapsverkiezingen en op 23 mei 2019 zijn de verkiezingen van het Europees Parlement gehouden.

In bovenstaande realisatie kan slechts het opkomstpercentage van 1 verkiezing worden weergegeven. Vermeld is het opkomstpercentage van de Provinciale verkiezingen. In 2019 zijn er 3 verkiezingen gehouden, namelijk:

- Provinciale Staten: 55,6%
- Waterschap Hollands Noorderkwartier: 51,6%
- Europees Parlement: 39,8%

Bronnen**Nr. Bronnen**

- 1 Gemeente Heemskerk.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Belangenverstrengeling bij bestuurders. Categorie: Imago Juridisch	Een heldere verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, waarbij checks and balances centraal staan. Hierdoor wordt het overheidshandelen zo transparant mogelijk en goed te controleren.	Er zijn geen gevallen van belangenverstrengeling gemeld.
Financiële verplichting(en) als gevolg van arbeidsongeschiktheid bestuurder(s). Categorie: Financieel € 200.000,- - € 500.000,-	Geen (gezien de hoogte van de verzekeringskosten in relatie tot het financieel risico is het treffen van een dergelijke beheersmaatregel niet rendabel).	Financiële verplichtingen als gevolg van arbeidsongeschiktheid niet opgetreden.
Niet voldoen aan de verwachtingen van bewoners. Categorie: Imago	De aantasting van vertrouwen in politiek en de gemeente wordt gereduceerd door bewoners tijdig, voortdurend, compleet en transparant te betrekken.	In participatietrajecten is vooraf helder gemaakt waarover betrokkenen kunnen meedenken of meepraten. Ook zijn betrokkenen geïnformeerd over wat er met hun inbreng is gebeurd.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Bestuur, participatie en samenwerking	1.758	286	2.044	2.045	-1
Baten Bestuur, participatie en samenwerking	0	0	0	0	0
Saldo	1.758	286	2.044	2.045	-1

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Rekenkamer	30		Incidenteel
College		42	Incidenteel
Overige kleine verschillen	12		
Totaal		1	

Rekenkamer

De rekenkamer is pas in de loop van het jaar op volle sterkte gekomen. Als gevolg daarvan is een deel van de geplande onderzoeken niet uitgevoerd. Er resteert een incidenteel budget van € 30.393,-.

College

Enkele oud-bestuurders ontvangen wachtgeld en begeleiding naar werk. De hogere bijkomende kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve Wachtgeld voormalig bestuurders.

1.2 Dienstverlening

Wat wilden we bereiken?

1. Een efficiënte, effectieve en kwalitatief goede dienstverlening aan burgers en bedrijven.
2. Naast de gebruikelijke kanalen een meer digitale dienstverlening conform de IJmondiale strategische en landelijke agenda realiseren.

Wat hebben we bereikt?

Na de ingebruikname van een vernieuwd Klantgeleidingssysteem (medio december 2019) wordt een nog effectievere dienstverlening verwacht.

Met de implementatie van een nieuw burgerzakensysteem, iBurgerzaken is de dienstverlening verder gedigitaliseerd. We kunnen binnen de burgerlijke stand meer digitale producten aanbieden, zoals aangiften overlijden en meldingen voorgenomen huwelijk. Dit wordt verder uitgebreid naar andere producten binnen burgerzaken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

De modules burgerlijke stand en iNationaliteit uit iBurgerzaken en het klantgeleidingssysteem zijn geïmplementeerd.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Aantal formeel geregistreerde klachten	33,0	34,0	33,0	20,0
2	Aantal gegrond verklaarde klachten	8,0	7,0	3,0	7,0
3	Formele klachten die binnen de wettelijke termijn van 6 weken zijn afgehandeld (percentage)	94,0	89,0	68,8	90,0
4	Huwelijken/geregistreerde partnerschappen niet-kosteloos	143,0	100,0	126,0	100,0
5	Huwelijken/geregistreerde partnerschappen kosteloos	68,0	65,0	57,0	50,0
6	Aantal naturalisaties	60,0	67,0	90,0	60,0
7	Aantal reisdocumenten	9.142,0	7.330,0	3.296,0	4.500,0
8	Aantal rijbewijzen	4.377,0	4.318,0	4.562,0	4.800,0

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	Doelstelling is om het aantal klachten zo laag mogelijk te houden. De streefwaarde 20 blijkt niet reëel te zijn.
2	Een groot deel van de klachten wordt met een gesprek opgelost. Klagers hoeven geen formeel antwoord meer waardoor de realisatiewaarde lager is.
3	De overschrijding van het wettelijke termijn is soms 1 week of 2 weken. In een paar gevallen kwam dit door het kerstreces.
4	Geen toelichting noodzakelijk.

Nr.	Toelichting
5	De realisatie wijkt minimaal af van de streefwaarde waardoor de afwijking niet wordt toegelicht.
6	Er is een toename van het aantal toegekende naturalisatieaanvragen. Het betreft voornamelijk Syriërs die het Nederlanderschap hebben aangevraagd.
7	In de Voorjaarsnota 2019 is er melding gemaakt dat er minder reisdocumenten worden afgegeven dan geraamd. De bijstelling is lager dan de uiteindelijke afgifte van de reisdocumenten.
8	In de streefwaarde staat begroot 4.800 rijbewijzen. Dit had 4.300 rijbewijzen moeten zijn.

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	Gemeente Heemskerk.
2	Gemeente Heemskerk.
3	Gemeente Heemskerk.
4	Register burgerlijke stand.
5	Register burgerlijke stand.
6	Register burgerlijke stand.
7	Register burgerlijke stand.
8	Register burgerlijke stand.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Geen dienstverlening als gevolg van uitval van geautomatiseerde systemen. Categorie: Imago	Uitval van de elektriciteit wordt opgevangen door een noodaggregaat. Om het risico van uitval van de geautomatiseerde systemen op te vangen draaien 2 systemen naast elkaar. Eén van deze systemen is op een locatie buiten het gemeentehuis gevestigd. De verbinding loopt via een glasvezelkabel. Inrichting architectuur is conform wettelijke vereisten BRP en continue ondersteuning ICT tijdens openingstijden.	Uitval van geautomatiseerde systemen heeft niet plaatsgevonden.
Frauduleuze handelingen met reisdocumenten. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago	Er is een beveiligingsplan voorhanden waarin onder meer functiescheiding in de processen is geregeld.	Controle van functiescheiding is uitgevoerd binnen de zelfevaluatie waardedocumenten.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Agressie richting medewerkers. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago	Er is een agressieprotocol voorhanden. Er wordt getraind en de inrichting van faciliteiten is conform de wettelijke eisen.	Er heeft binnen Informatie & Dienstverlening agressietraining plaatsgevonden.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Dienstverlening	1.086	-27	1.059	1.077	-18
Baten Dienstverlening	-715	210	-505	-552	47
Saldo	371	183	553	525	28

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Burgerlijke stand (naturalisaties)	8		Incidenteel
Reisdocumenten	3		Incidenteel
Rijbewijzen	14		Incidenteel
Rijbewijzen (gezondheidsverklaring 75+)		10	Structureel
Kosten software	14		Incidenteel
Overige kleine verschillen		2	
Totaal	28		

Naturalisaties

Het aantal toegekende naturalisatieaanvragen is toegenomen. Het betreft voornamelijk Syriërs die het Nederlandschap hebben aangevraagd. Dit heeft een hogere opbrengst van de leges tot gevolg, maar betekent ook een hogere afdracht aan het Rijk.

Reisdocumenten

In de Voorjaarsnota 2019 is melding gemaakt dat er minder reisdocumenten worden afgegeven dan geraamd en het aantal is bijgesteld van 7.500 naar 3.000. Uiteindelijk zijn er bijna 300 reisdocumenten meer afgegeven. Dit heeft een hogere opbrengst van de leges tot gevolg, maar betekent ook een hogere afdracht aan het Rijk.

Rijbewijzen

Er zijn ruim 250 rijbewijzen meer afgegeven dan verwacht (4.562 in plaats van 4.300). Dit betekent dat de opbrengst hoger is dan geraamd. Dit geldt ook voor de afdracht aan het Rijk.

Er zijn steeds meer burgers van 75 jaar en ouder, die hun rijbewijs verlengen. Dit betekent dat er ook meer gezondheidsverklaringen (voor 75+) aangeschaft moeten worden. Daarnaast is de prijs van een gezondheidsverklaring met € 4,- verhoogd.

Gemeentelijke Basis Administratie

Op een aantal onderdelen van de begroting is budget opgenomen voor uitgaven in verband met software. In de realisatie zijn echter naar verhouding veel uitgaven ten laste van de overhead gekomen, waardoor op deze plek sprake is van een overschrijding, en op enkele andere begrotingsonderdelen een onderbesteding. Over het geheel van de softwarebudgetten is geen sprake van een overschrijding. In 2020 zal de allocatie van de softwarebudgetten worden aangepast.

1.3 Economische zaken

Wat wilden we bereiken?

1. Verbeteren van de verblijfskwaliteit, de bereikbaarheid en het (verder) versterken van het winkelaanbod in het centrum.
2. Herkenbaar en benaderbaar aanspreekpunt voor ondernemers.
3. Verbeteren en uitbreiden van de online (digitale) dienstverlening aan bedrijven.

Wat hebben we bereikt?

Subsidieloket voor ondernemers

Het subsidieloket geeft een impuls aan de economische groei en bedrijvigheid in Heemskerk. Aan ondernemers wordt inzicht verstrekt in de alternatieve wijzen van financiële ondersteuning door middel van kredieten en subsidies. Dit kan variëren van Europese, nationale, regionale en provinciale subsidieregelingen.

Positie in de regio versterkt

Om de gezamenlijke opgave en verantwoordelijkheid op het gebied van de energietransitie, circulaire economie, milieu, arbeidsmarkt, als ook de economische en ruimtelijk ontwikkeling op te pakken, zijn wij een actieve partner in het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied. Hoewel Heemskerk geen gebonden bedrijventerreinen heeft, maakt het wel onderdeel uit van de Metropoolregio Amsterdam.

Reductie vierkante meters detailhandel

De ambitie zoals gesteld in de regionale detailhandelsvisie IJmond, 10.000 m² reductie detailhandelsmeters in 5 jaar tijd, is al in ruim 3 jaar gehaald. Er is zelfs een reductie behaald van 32.000 m² detailhandelsmeters.

Energiescans

De gemeente Heemskerk, GreenBiz IJmond, ondersteund door de Omgevingsdienst IJmond, hebben de ondernemers op bedrijventerreinen De Houtwegen, Waterwegen en De Trompet een energiescan aangeboden. 89 ondernemers hebben een energiescan laten uitvoeren. Naast inzicht in het huidige energieverbruik, verstrekt de scan de bedrijven ook inzicht in de energiebesparende mogelijkheden en kansen die er zijn voor duurzame energieopwekking.

Een stap in duurzaam ondernemen

Er zijn 2 samenwerkingen van enthousiaste ondernemers van de verschillende bedrijventerreinen tot stand gekomen. Deze vervullen een ambassadeursrol op het gebied van duurzaamheid.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Ondernemerspeiling

Er is een ondernemingspeiling uitgevoerd die inzicht heeft gegeven in de manieren waarop Heemskerk het bedrijfsleven kansen biedt om te ondernemen. De peiling geeft tevens een beeld van de waardering van de ondernemers ten aanzien van de gemeentelijke dienstverlening.

Monitoring regionale detailhandelsontwikkeling

Er is een monitor regionale detailhandelsontwikkeling opgesteld. Concreet is hierin de reductie van het aantal (bestemde/planologische) vierkante meters winkelvloeroppervlak in de regio in beeld gebracht.

Pilot verruiming terrastijden

Op nadrukkelijk verzoek van de Heemskerkse horecaondernemers en Koninklijke Horeca Nederland heeft Heemskerk deelgenomen aan de pilot Verruiming terrastijden. De periode van de pilot liep van 23 juli tot en met 30 september 2019. Gedurende deze periode mochten de terrassen open blijven tot 01.00 uur in plaats van 00.00 uur. Als voorwaarden werden gesteld dat de horecaondernemer in het centrum is gevestigd en een horecaconvenant heeft gesloten. De pilot is geëvalueerd.

Energiescan

Gemeente Heemskerk en GreenBiz IJmond hebben, ondersteund door Omgevingsdienst IJmond, ondernemers op bedrijventerrein De Houtwegen, De Waterwegen en De Trompet in Heemskerk energiescans aangeboden. Zo krijgen ondernemers inzicht in hun energieverbruik, een belangrijke eerste stap in de richting van kosten- en energiebesparing en hoe zij hun bedrijfspand verder kunnen verduurzamen. Daarnaast krijgen de ondernemers na het afnemen van de energiescan een jaar begeleiding in het treffen van maatregelen en worden de mogelijkheden voor duurzame energie-opwek in beeld gebracht.

Kerngroep op De Houtwegen en De Trompet

Er zijn 1 op 1 gesprekken gevoerd met ondernemers over de verduurzaming op bedrijventerrein De Trompet, De Waterwegen en De Houtwegen. Dit heeft er voor gezorgd dat er 2 kerngroepen zijn gevormd. De kerngroepen bestaan uit enthousiaste ondernemers die zich willen inzetten en een voortrekkersrol willen vervullen, op het gebied van/naar verduurzaming. Duurzaam ondernemen is niet alleen iets dat vanwege wet- en regelgeving verplicht is. Het is winst! Zowel voor het milieu als vanuit economisch perspectief.

Herkenbaar en benaderbaar voor ondernemers

Maandelijks worden bedrijfsbezoeken bij ondernemers in Heemskerk georganiseerd. Circa 5 keer per jaar wordt dit in IJmondiaal verband gedaan. Op deze wijze wordt actief contact gezocht met de ondernemers en krijgen we te horen wat er binnen de verschillende economische sectoren speelt.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Funcatiemenging (percentage)	34,9	35,0	35,0	36,0
2	Vestigingen (van bedrijven, aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	84,4	76,3	NB	81,4

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
2	De gegevens voor het jaar 2018 zijn bekend en ingevuld. Voor dit jaar zijn de gegevens nog niet bekend.

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	LISA.
2	LISA.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Onvoldoende aansluiting bij het bedrijfsleven en (sub)regionale ontwikkelingen. Categorie: Imago	Periodieke afstemming met provincie, regiogemeenten en georganiseerd bedrijfsleven.	Er is voldoende aansluiting bij het bedrijfsleven geweest.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Economische zaken	687	17	704	697	7
Baten Economische zaken	-454	-34	-488	-404	-84
Saldo	233	-17	215	293	-77

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Beleidsadvisering economische zaken		49	Incidenteel
Marktgelden		8	Incidenteel
Pacht kermis		21	Structureel
Overige kleine verschillen		-1	
Totaal		77	

Beleidsadvisering economische zaken

Met betrekking tot een bate is een administratieve boeking niet correct doorgevoerd.

Marktgelden

Het zogenaamde sollicitatiemodel voor invulling door marktkoopliden is aangehouden. Als gevolg van dit model is de tijd tussen het vrijvallen en de ingebruikname van standplaatsen langer geweest. Dit heeft zich met name voorgedaan in de non-food branche.

Doordat hierdoor gemiddeld 8 standplaatsen langere tijd open zijn gebleven, zijn minder inkomsten uit marktgelden ontvangen.

Pacht kermis

Eenzijds is het een landelijke trend dat het aantal inschrijvingen van kermisattracties daalt. Anderzijds is sprake van inschrijvingen voor een lager bedrag. Over de gehele linie is de opbrengst van de kantzaken lager.

1.4 Veiligheid, vergunning en handhaven

Wat wilden we bereiken?

1. Bieden van een zowel objectief als subjectief (sociaal) veilige woon-, leef-, werk- en uitgaansomgeving aan de inwoners van de gemeente Heemskerk.
2. Bestrijden van de gevolgen van een ramp of crisis en daarbij goed zorgen voor de bevolking, waarbij zelfredzaamheid leidend is.
3. Een voor iedereen toegankelijke, aantrekkelijke en veilige leefomgeving mede door te vergunnen in overeenstemming met de regelgeving, toe te zien op een juiste uitvoering en te handhaven daar waar in afwijking van de regelgeving wordt gehandeld.
4. Een veilig verloop van evenementen in Heemskerk.

Wat hebben we bereikt?

Veilig Thuis Kennemerland

Inwoners die last hadden van enige vorm van huiselijk geweld konden dat melden bij Veilig Thuis Kennemerland. Er is subsidie verstrekt aan Veilig Thuis Kennemerland waarmee de capaciteitsproblemen zijn verminderd en Veilig Thuis Kennemerland beter in staat is haar taken uit te voeren.

Regionale brandweer Kennemerland

Er is ingestemd met de toepassing van blusvoertuigen in plaats van brandkranen. Gelijktijdig is ingestemd met de oprichting van een coöperatieve vereniging Brandweerschool ten behoeve van de vakbekwaamheid van brandweerpersoneel.

Bevolkingszorg en crisisbeheersing

Veiligheidsbeeld

Op het gebied van de high impact crimes heeft zich een stijging voorgedaan.

- Woninginbraken zijn gestegen van 97 naar 133.
- Openlijke geweldpleging tegen personen is gestegen van 6 naar 13.
- Straatroven zijn toegenomen van 4 naar 10.

En het aantal fraudegevallen is gestegen van 113 naar 176. Hierbij moet vooral worden gedacht aan digitale oplichting, zoals identiteitsfraude en koop- en verkoopfraude via bijvoorbeeld Marktplaats en Facebook.

Jeugd en veiligheid

Het aantal meldingen jeugdoverlast is gedaald van 214 naar 188 en de samenwerking tussen de gemeente Heemskerk, Beverwijk en de politie is sterk verbeterd. Er is goed contact met het particuliere initiatief Burgerparticipatie IJmond tot stand gekomen.

Vergunnen en handhaven

Verzoeken om omgevingsvergunning zijn in overeenstemming met het wettelijke kader behandeld binnen de daarvoor gestelde termijnen. Op de verleende omgevingsvergunning is toezicht gehouden en zo nodig gehandhaafd. Door de toezichthouders is in het kader van de opsporing gehandhaafd op strijdig gebruik van gronden en illegale bouwwerken.

Vergunningsaanvragen op grond van de Algemene plaatselijke verordening zijn naar aanleiding van de laatste jurisprudentie inzake schaarse vergunningen omgezet van onbepaalde tijd naar bepaalde tijd.

Evenementenveiligheid

De evenementen zijn veiliger verlopen en met minder overlast voor de omgeving en met een hoger niveau van duurzaamheid.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Veilig Thuis Kennemerland

Samen met Veilig Thuis Kennemerland en de Veiligheidsregio Kennemerland is gewerkt aan een goede overgang van Veilig Thuis naar de Veiligheidsregio. Veilig Thuis is daarbij als apart onderdeel binnen de Veiligheidsregio herkenbaar gebleven.

Het onderzoek naar de MDA++ aanpak (Multidisciplinaire aanpak ++) loopt nog.

Gebleken is dat de opzet om te komen tot een integrale crisisdienst voor jongeren tot 23 jaar onvoldoende tot stand kwam. Daarom is besloten de opdracht aan te passen. Hiermee is gestart en deze wordt in 2020 afgerond.

Er is een meldcodetoer georganiseerd waarvoor verschillende organisaties zijn uitgenodigd. Het doel was dat alle organisaties de meldcode gaan gebruiken.

Regionale brandweer Kennemerland

De besluitvorming van de transitie van bluswaterkranen naar de inzet van bluswatervoertuigen alsmede de besluitvorming over de oprichting van de brandweerschool is voorbereid.

Bevolkingszorg en crisisbeheersing

Veiligheid

Er is ingezet op de jeugdproblematiek rond de pilotenbuurt en het Europaplein door (jeugd)boa's, jongerenwerk en andere partners. De samenwerking met Beverwijk is flink geïntensiveerd en er is een gezamenlijke aanpak opgezet met alle benodigde netwerkpartners. Individuen zijn behandeld in het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland en er is een lijst gemaakt waar de meeste zorg en aandacht naartoe moet. De contacten met de school zijn verbeterd. Er zijn 7 lasten onder dwangsom opgelegd aan overlastgevende jongeren. Er is gestart met het opstellen van een programma-aanpak voor de komende jaren en de inzet op preventie is geïntensiveerd. Het initiatief Burgerparticipatie IJmond (BIJ) is gestimuleerd en ondersteund door de boa's. Er is besloten het cameratoezicht rond het Europaplein uit te breiden.

In het kader van ondermijning is ingezet op:

- Toepassen van een last onder dwangsom voor dealers als bestuurlijk instrument.
- Deelname aan Meld Misdaad Anoniem.
- Starten met de actualisatie van het IJmondiale Damoclesbeleid.
- APV-aanpassingen doorvoeren inzake de Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's).
- Ontwikkelen van beleid in het kader van de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordeling door openbaar bestuur).

Het thema Loverboys heeft aandacht gekregen. Het Fakeboys-project op de kermis is met succes uitgerold. Het thema is actief meegenomen in de jeugdaanpak.

Ook is de regionale samenwerking (Kennemerland) opgezet in het kader van de aanpak en het beleid op mensenhandel.

Er zijn 4 Heemskerkse casussen op een intensievere, persoonlijkere en meer 'out of the box' manier behandeld. Door deze nieuwe manier van werken is er een groter vertrouwen ontstaan en is de samenwerking tussen het OM, politie, gemeenten, reclassering en diverse andere partners sterk verbeterd.

Crisisbeheersing

Er zijn geen grote incidenten en/of rampen voorgevallen. Er zijn piketdiensten gedraaid en regionale overleggen op het vlak van bevolkingszorg, crisisbeheersing en oefeningen bijgewoond om theorie en praktijk beter op elkaar te laten aansluiten.

Jeugdaanpak

Samen met Beverwijk is een grootschalige en gezamenlijke aanpak gestart op de jeugdproblematiek. Er is een visie voor de komende jaren opgesteld, er is meer inzicht in de huidige problematiek en er is ervaring opgedaan in het opleggen van bestuurlijke maatregelen op dit gebied.

De reeds lopende samenwerkingsverbanden en -projecten zijn behouden en geïntensiveerd. We nemen deel aan de regionale/provinciale overlegstructuren en de boa's nemen deel aan het surveilleren door burgers in het grensgebied Heemskerk/Beverwijk.

Vergunnen en handhaven

Er is een atelier Omgevingswet-vergunningen gestart ter voorbereiding op de Omgevingswet. Processen zijn beoordeeld en er is gestart met de aanpassing daarvan. Er zijn in totaal 367 verzoeken om beoordeling ontvangen, als volgt onderverdeeld.

Omgevingsvergunningen	Aantal
Schetsplannen	136
Vooroverleg	14
Aanvragen om omgevingsvergunning	217
(Waarvan) Ontheffing van het bestemmingsplan	60
(Waarvan) Uitgebreide voorbereidingsprocedure	4

De verleende omgevingsvergunningen waarvan de bouw gestart of afgerond is zijn ten minste 1 keer bezocht door toezichthouders. Op circa 1/3 hiervan heeft 2 keer of meer toezicht plaatsgevonden. De boa's zijn programmatisch ingezet in nauwe samenwerking met de politie tijdens evenementen, het donkere dagen offensief en de vuurwerkacties. Tijdens de reguliere taken is onder andere ingezet op afhandeling van buurtmeldingen.

Evenementenveiligheid

Het ingezette beleid is gecontinueerd en er is nog meer de nadruk gelegd op overleg met de organisatoren voorafgaand aan het evenement. Door dit contact vroegtijdig te hebben, kan snel worden bijgestuurd om de overlast in de openbare ruimte tot een minimum te beperken. De risico-analyse en de beveiligingsplannen zijn nu een verplicht onderdeel van het vergunningsproces.

Met alle organisatoren zijn evaluatiegesprekken gevoerd over het door hun georganiseerde evenement. De organisatoren zijn nogmaals gewezen op het verduurzamen van hun evenementen wat er toe heeft geleid dat er onder andere gebruik is gemaakt van (fossielvrije) blauwe diesel, groene stroom, gescheiden afvalinzameling en led-verlichting.

Er zijn in totaal 102 vergunningen verleend, als volgt onderverdeeld.

Evenementensoort	Aantal
Meldingen (tot 200 bezoekers)	36
Vergunningen (200 tot 10.000)	60
Groot + (meer dan 10.000)	6

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)	131,0	131,0	NB	110,0
2	Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	1,7	1,7	NB	1,0
3	Geweldmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2,7	3,2	NB	3,0
4	Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)	3,2	2,4	NB	3,0
5	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte, aantal per 1.000 inwoners)	3,8	3,7	NB	5,0

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	Laatst bekende cijfers zijn van 2018.
2	Cijfers zijn nog niet bekend.
3	Cijfers zijn nog niet bekend.
4	Cijfers zijn nog niet bekend.
5	Cijfers zijn nog niet bekend.

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	Stichting Halt.
2	CBS.
3	CBS.
4	CBS.
5	CBS.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
In- en externe beleidsontwikkelingen kunnen voor een waterbedefferd zorgen waardoor meer criminaliteit en overlast plaatsvindt met daardoor meer kosten ter bestrijding ervan. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago	De landelijke en regionale ontwikkelingen op de voet blijven volgen en hier accuraat beleidsmatig op inspelen.	We volgen regionale, provinciale en nationale beleidslijnen en adviezen op. Er is gestart met het actualiseren van het Damoclesbeleid. Het hennepconvenant is opnieuw ondertekend. De APV is aangepast op het gebied van OMG's en de gemeente blijft aangesloten bij grootschalige overlegstructuren om van andere partijen te leren.
Minder goed voorbereid zijn op crisis en rampen door afnemende aandacht voor opleiden en oefenen. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago	• Blijven opleiden en oefenen • Afstemmen van (deel)plannen. • Regelen ondersteunende processen. • Invoeren rapport van de Inspectie Veiligheid & Justitie.	We hebben opgeleid, geoefend en geëvalueerd in regionaal verband.
De werkelijke legesopbrengsten zijn minder dan begroot. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,-	Er is geprognosticeerd op grond van ervaringscijfers in relatie tot basisleges (kern van kleine aanvragen niet zijnde omvangrijke projecten). Projecten zullen indien dit aan de orde is, in de tussentijdse rapportages worden bijgesteld.	De werkelijke legesopbrengsten zijn in overeenstemming met de raming.
Het omvormen van de bluswatervoorziening van een stelsel van brandkranen op de waterleiding naar bluswatervoertuigen heeft een grote impact op de bedrijfsvoering en grote financiële consequenties. Categorie: Financieel € 0,-	Geen.	De raad heeft met betrekking tot dit onderwerp in haar vergadering van juni een besluit genomen waarin de financiën structureel zijn afgedekt (raadsbesluit BIRB/2019/2851). Hiermee is het risico komen te vervallen.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Veiligheid, vergunning & handhaving	4.475	167	4.642	4.599	43
Baten Veiligheid, vergunning & handhaving	-351	-130	-481	-482	1
Saldo	4.124	37	4.161	4.117	44

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Evenementen		10	Incidenteel
Veilig Thuis Kennemerland	13		Incidenteel
Bouw- en omgevingsvergunningen	30		Structureel
Overige kleine verschillen	11		
Totaal	44		

Evenementen

Tijdens de evenementen is veel inzet gedaan op preventieve veiligheid. Dit heeft zich vooral voorgedaan in meer inhuur van verkeersregelaars en toezicht.

Veilig Thuis Kennemerland

Bij de berekening van het budget voor Veilig Thuis was er rekening mee gehouden dat meer geld voor de Integrale crisisdienst (ICD) jeugd tot 23 jaar nodig zou zijn. Er is met Veilig Thuis en met de aanbieders uit met name de jeugd-GGZ gekeken hoe de ICD op een betere manier kan worden georganiseerd. Het tot stand brengen van de uiteindelijke opdracht, in samenspraak met de aanbieders jeugd-GGZ, heeft meer tijd gekost.

Bouw- en omgevingsvergunningen

In de Voorjaarsnota 2019 heeft de raad voor een periode van 4 jaar (ingaaande 2019) een jaarlijks budget van € 30.000,- beschikbaar gesteld voor het toekennen van een subsidie op leges voor omgevingsvergunningen, de zogenoemde Groene leges. Dekking vindt plaats vanuit de Algemene reserve.

Er zijn 11 aanvragen ingediend waarop deze subsidieregeling van toepassing is. Er zijn 2 aanvragen ingetrokken, 4 aanvragen afgewezen, 1 toegekend en 4 zijn nog in behandeling. De regeling is inmiddels niet meer van toepassing. Uitbetaling vindt plaats nadat de maatregelen in de praktijk daadwerkelijk uitgevoerd zijn.

1.5 Uitvoering coalitieakkoord

Uitvoering coalitieakkoord

Uitbreiding factor C en het opnieuw vormgeven van buurtinitiatieven

Omgevingsbewust werken is een competentie die we in 2019 verder hebben ontwikkeld. Factor C is een van de middelen die we daarbij zetten. Onder meer om betrokkenen, hun kennisniveau en hun belangen in beeld te brengen. In een raadsbijeenkomst over burgerparticipatie in juni 2019 hebben we met een praktijkvoorbeeld laten zien hoe we Factor C gebruiken bij beleid en projecten.

Met Burgerkracht stimuleert en ondersteunt de gemeente (buurt)initiatieven van inwoners. In 2019 is gekeken wat de resultaten zijn van Burgerkracht. Daaruit bleek dat de huidige praktijk onvoldoende recht doet aan de doelstellingen. In de notitie Doorontwikkeling Burgerkracht werden eind 2019 passende maatregelen voorgesteld. In 2020 worden deze maatregelen uitgevoerd.

Versterking begeleiding jeugd

Jeugdboa's worden structureel ingezet.

Actualisatie organisatievisie

De organisatievisie is na inspraak in de organisatie en met instemming van de Ondernemingsraad op 2 oktober 2018 door het college vastgesteld.

Uitbreiding en verbetering dienstverlening (standaardisering)

Conceptvisie is in voorbereiding.

Opnieuw vormgeven van buurtinitiatieven

In het 1e half jaar heeft een evaluatie plaatsgevonden van Burgerkracht. Na de zomer verschijnt het resultaat hiervan. In het 1e kwartaal 2020 komt er een voorstel voor de toekomstige invulling van bewonersinitiatieven.

Informatie gestuurd werken (delen, koppelen en analyseren van data)

Dit onderzoek loopt in 2020 nog door.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Coalitieakkoord	30	-30	0	0	0
Bestuurlijk domein					
Baten Coalitieakkoord	0	0	0	0	0
Bestuurlijk domein					
Saldo	30	-30	0	0	0

Financiën programma Bestuurlijk domein

Bedragen x € 1.000

Totale programmakosten	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Bestuurlijk domein	8.036	412	8.448	8.418	30
Baten Bestuurlijk domein	-1.520	46	-1.474	-1.438	-36
Saldo	6.515	459	6.974	6.980	-6

Programma 2 Sociaal domein

Algemeen

Het Sociaal domein bestaat uit een aantal beleidsonderdelen: jeugd, onderwijs, gezondheid, welzijn, vrijwillige inzet, mantelzorg, sport, werk, inkomen, maatschappelijke ondersteuning en cultuur. Zoals in de begroting staat, ligt er een flinke uitdaging om de domeinen wonen, welzijn en zorg in samenhang op te pakken. Daarvoor is in december het integraal beleidsplan voor het Sociaal domein 'Naast elkaar, met elkaar, voor elkaar' vastgesteld. Ook op de beleidsonderdelen sport (de Beleidsnota Sport en Bewegen 2020-2023 Heel Heemskerk beweegt!) en cultuur (Regionale cultuurvisie 1.0) zijn beleidsplannen door de gemeenteraad vastgesteld.

We willen binnen het Sociaal domein maatschappelijke effecten bereiken. In Heemskerk willen we dat inwoners meedoen, omzien naar elkaar, zo thuis mogelijk wonen en gezond en weerbaar zijn.

Actualisering subsidieregels

Het streven was om de subsidieregels aan te passen aan het nieuwe beleid. Omdat de beleidsplannen in het laatste kwartaal zijn vastgesteld, gebeurt het aanpassen van de subsidieregels in 2020.

Participatieraad

De Participatieraad Heemskerk heeft samen met de gemeente inwoners betrokken bij onderwerpen in het Sociaal domein. Er zijn adviezen ontvangen op de volgende onderwerpen: mantelzorg en vrijwilligerswerk, armoede, toegankelijkheid van gebouwen en hulp bij het huishouden. De adviezen zijn betrokken bij de verdere beleidsvorming.

Onderzoek ondersteuning

In het beleidsplan Sociaal domein 2020-2023 'Naast elkaar, met elkaar, voor elkaar' zijn prestatie-indicatoren opgenomen. Deze prestatie-indicatoren zijn outcome-gericht, ofwel: hoe ervaren inwoners de geboden ondersteuning?

Programmaonderdelen

Het Sociaal domein bestaat uit de programmaonderdelen 2.1 tot en met 2.6.

De onderdelen 2.1 tot en met 2.3 vormen samen de algemene voorzieningen. Deze voorzieningen zijn zonder verwijzing voor alle inwoners toegankelijk.

De onderdelen 2.4 tot en met 2.6 vormen samen de maatwerkvoorzieningen. Het gaat om de maatwerkvoorzieningen voor de Wmo, jeugd, passend onderwijs en de Participatiewet. Deze voorzieningen worden toegekend als de algemene voorzieningen niet voldoende oplossing bieden. Voordat de maatwerkvoorzieningen worden toegekend wordt gekeken of de voorziening noodzakelijk is en of deze een goede oplossing biedt voor het probleem. Dit is de zogenoemde indicatie.

2.1 Welzijn, zorg en gezondheid

Wat wilden we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk zijn zelfredzaam en nemen actief deel aan de samenleving.
2. Inwoners van Heemskerk hebben een gezonde en actieve leefstijl.
3. Heemskerk wil dierenwelzijn verbeteren. We willen diervriendelijk omgaan met vrij levende dieren, een groter maatschappelijk bewustzijn creëren voor de belangen en het welzijn van dieren in onze gemeente en voorkomen dat huisdieren zwerfdieren worden.

Wat hebben we bereikt?

Welzijn en zorg

Jongeren met problemen zijn in een eerder stadium geholpen door professionals. Inwoners worden beter ondersteund en geactiveerd door een specifiek op de behoefte van de wijk gerichte aanpak.

Gezondheid

De gemeente is goed voorbereid op de invoering van de Wet verplichte GGZ. Er zijn meer Heemskerkers in beweging gebracht en gestimuleerd gezonde keuzes te maken.

Toegang

We hebben ervoor gezorgd dat inwoners informatie en advies op verschillende manieren konden vinden. Dat kon digitaal via www.heemskerkwijzer.nl en de gemeentelijke website. Ook konden inwoners terecht bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) IJmond, het Sociaal Team en in het gemeentehuis.

Er is gewerkt aan de toegangsoopdracht. Daarbij is vooral gekeken hoe de gemeentelijke toegang beter kan worden georganiseerd. Deze opdracht is nog niet af. Dit geldt ook voor de preventieopdracht.

Kinder- en peuteropvang

De gemeente en 2 organisaties voor peuteropvang in Heemskerk zijn voorbereid op de wettelijke uitbreiding in 2020 van aanbod van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) naar 16 uur per week.

Dierenwelzijn

Er is uitvoering gegeven aan de nest- en schuilgelegenheden voor dieren.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Welzijn en zorg

Welschap heeft subsidie ontvangen om voor elke wijk een eigen wijkwerkplan met speerpunten op te stellen en uit te voeren. Met deze plannen konden inwoners in elke wijk op een passende manier worden bediend door het sociaal buurtwerk.

Via de pilot Welzijn op recept in de wijk Broekpolder is de samenwerking tussen de gezondheidszorg en welzijn verbeterd. Voor inwoners betekent dit met minder medicatie meer zelfredzaam worden en een actievere leefstijl krijgen.

Door middel van een subsidie voor Welschap is ook het contact met jongeren op straat versterkt. Het aantal gesprekken met jongeren is toegenomen. Jongeren met problemen werden daardoor sneller geholpen of eerder (warm) doorverwezen.

Als gemeente sturen we op de gewenste kanteling (transformatie). Als gevolg hiervan zijn de vragen en doorverwijzingen naar Socius toegenomen, met als gevolg toegenomen wachtlijsten. Vooral bij het sociaal raadsliedenwerk en het jeugdmaatschappelijk werk.

Het brede school programma is verder verbeterd, onder andere door te sturen op betere samenwerking tussen Welschap, Team Sportservice, d'Evelaer en het Cultuurhuis. Er is meer aansluiting gezocht bij het normale schoolprogramma en de wensen van de scholen.

De Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar (JGZ) heeft subsidie ontvangen voor haar activiteiten in 2019. Extra middelen zijn beschikbaar gesteld om het rijksvaccinatieprogramma uit te voeren. Er is extra ingezet op prenatale zorg, pedagogische inzet, thuisbegeleiding en de invoering van de GLZ methodiek (gezamenlijke ingeschatte zorgbehoefte).

Samen met de gemeenten Velsen en Beverwijk, de JGZ en IJmond geboortezorg is gewerkt aan een betere ondersteuning van kwetsbare zwangeren. Zowel voor, tijdens als na de zwangerschap. Dit om problemen op latere leeftijd voor kind en moeder te voorkomen.

Gezondheid

Voor mensen met geestelijke problemen zijn inlooplekken aangeboden voor laagdrempelige ondersteuning en advies. We hebben gepraat met de organisatie van de inloop-GGZ over wat we volgend jaar nog beter kunnen doen.

Binnen het programma Gezond In Heemskerk zijn door inwoners activiteiten bedacht en uitgevoerd om te leren over gezonde keuzes. We hebben dit mogelijk gemaakt door subsidies. Ook was er een plan voor mensen die wel willen werken, maar zoveel problemen hebben dat dit moeilijk is.

We hebben het programma Jongeren op Gezond Gewicht gesubsidieerd. In 2019 zijn 4 basisscholen bezig geweest met The Daily Mile. Op die scholen gingen kinderen tussen de lessen door naar buiten om lekker te bewegen, zodat zij zich fit voelden en in de klas weer goed konden nadenken. We hebben met bedrijven plannen gemaakt en uitgevoerd. Bijvoorbeeld door tijdens de avondvierdaagse fris water en gezonde hapjes uit te delen.

Inwoners met geestelijke problemen kunnen niet meer makkelijk terecht in de GGZ-instellingen. Ze blijven in de buurten wonen. Maar soms hadden zij problemen die zij niet zelf met vrienden of familie konden oplossen. Voor deze groeiende groep inwoners met vaak zwaardere problemen zijn subsidies verstrekt voor hulp en ondersteuning.

Dit jaar hebben we samen met andere gemeenten gewerkt aan een nieuwe wet die in 2020 ingaat, de Wet verplichte GGZ.

Toegang

Alle taken binnen de toegang bij de gemeente zijn in beeld gebracht. Daarmee is een eerste beeld gevormd van een mogelijke samenhang tussen de toegangspoorten. Dit beeld is met alle partijen in Heemskerk besproken en gedeeld. De volgende stap is om de toegang in samenhang uit te voeren. Dit is onderdeel van de zogenaamde transformatie-opdracht.

Diversiteit

Er is samen met de Participatieraad een aantal gebouwen beoordeeld op hun bereikbaarheid en toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Dit heeft het inzicht in de toegankelijkheid van de gebouwen verbeterd.

Ter voorbereiding op de nieuw Wet inburgering is geld beschikbaar gesteld aan Inova voor het proefproject 'Integrale Inburgering'. 10 Statushouders hebben het 1e deel van het programma inmiddels afgerond en zijn gestart met hun inburgeringstraject. Het project wordt in 2020 afgerond. De gegevens van statushouders met een inburgeringsplicht zijn voor het eerst in beeld gebracht. Over de jaren 2015 tot 2019 zijn 145 statushouders in beeld, waarvan 59 op dit moment nog een inburgeringsplicht hebben.

Er is subsidie verstrekt voor het uitvoeren van 35 taaltrajecten voor inwoners met een hulpvraag op het gebied van taal- en sociale vaardigheden.

Kinder- en peuteropvang

In het schooljaar 2019-2020 zijn proefprojecten Voor-en Vroegschoolse Educatie (VVE) gestart om te komen tot een aanbod van 16 uur per week. Dit stelt het Rijk verplicht met ingang van 1 augustus 2020. Ook zijn nieuwe tarieven voor peuteropvang voor het jaar 2020 afgesproken.

Dierenwelzijn

Aan het gemeentehuis zijn 2 vleermuiskasten opgehangen. In park Assumburg zijn een insectenhotel en een vleermuispaal geplaatst. In de zomer is gemonitord of de voorzieningen worden gebruikt.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Waardering algehele persoonlijke gezondheid	7,7	NB	NB	7,8
2	Percentage mensen dat (zeer) tevreden is over welzijnsvoorzieningen	69,0	NB	NB	NB
3	Oordeel inwoner over ondersteuning sociale teams	NB	7,6	NB	NB

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	Er is geen Burgerpeiling uitgevoerd, daarom is er geen score.
2	In 2017 heeft een nulmeting plaatsgevonden. De Burgerpeiling wordt iedere 2 jaar uitgevoerd. De Burgerpeiling is in regionaal verband uitgesteld naar eind 2020.
3	Eind 2015 heeft een nulmeting van het cliëntervaringsonderzoek plaatsgevonden. Deze is in 2016 herhaald en vindt vervolgens om de 2 jaar plaats. In 2019 is deze niet gehouden.

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	Burgerpeiling/GMSD (www.waarstaatjegemeente.nl).
2	Burgerpeiling (www.waarstaatjegemeente.nl).
3	Cliëntervaringsonderzoek sociale teams/CJG.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Toenemende druk op algemene (welzijns- en zorg-) voorzieningen als gevolg van de transformatie, met als risico dat problemen van inwoners verergeren en alsnog een duurdere maatwerkvoorziening ingezet moet worden. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago	Heldere efficiënte werkprocessen, voorkomen van overlap in aanbod, monitoring van prestaties en resultaten. Op basis hiervan waar nodig bijsturen en maatregelen treffen.	De wachtlijsten zijn toegenomen, maar er is geen sprake van problematische wachtlijsten. Dit komt deels als gevolg van de transformatie van maatwerk naar algemene voorzieningen. Ook wisten inwoners de weg naar Socius steeds beter te vinden. Als beheersmaatregel is extra geld gegeven. Dit paste nog binnen het budgettaire kader.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Informatievoorziening voldoet onvoldoende aan de gewenste kwaliteit, waardoor onvoldoende vorm kan worden gegeven aan 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Categorie: Imago	In gesprek blijven met maatschappelijke partners over een zorgvuldige manier van gegevensuitwisseling die recht doet aan de regels rond privacy en beroepscode.	De informatievoorziening is in alle gesprekken met aanbieders onderwerp van gesprek geweest.
De implementatie van nieuwe subsidieregels vanaf 2019 kan tot gevolg hebben dat bestaande subsidies worden verlaagd of beëindigd. Dit kan incidentele kosten voor de gemeente tot gevolg hebben. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago	Indien uit een overgangs- of afbouwregeling extra kosten voortvloeien, zullen deze in beginsel binnen het betreffende subsidieplafond worden opgevangen.	De vernieuwing van de subsidieregels is uitgesteld naar 2020, omdat dit jaar eerst is gestart met het actualiseren van het beleid voor het Sociaal domein, de sport en de cultuur. Genoemd risico zal vanaf het subsidiejaar 2021 kunnen gaan gelden.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Welzijn, zorg en gezondheid	5.981	-6	5.974	6.216	-242
Baten Welzijn, zorg en gezondheid	-136	-23	-159	-762	602
Saldo	5.844	-29	5.815	5.454	361

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Welzijnsaccommodaties A. Verherentstraat 1	557	339	Incidenteel
Project Stap-In!		34	Incidenteel
Lokaal onderwijsbeleid	28		Incidenteel
Subsidie MEE	21		Incidenteel
Preventieve inzet jeugd	13		Structureel
Minimabeleid	34		Incidenteel
Ondersteuningvorm zorg	25		Incidenteel
Regulier peuteropvang	33		Incidenteel
Gezond in de stad (GIDS)	19		Incidenteel
Overige kleine verschillen	4		
Totaal	361		

Welzijnsaccommodaties

Het gebouw A. Verherentstraat 1 is verkocht. De verkoopopbrengst is verrekend met de restantboekwaarde.

Welzijn

De volgende oorzaken hebben geleid tot een verschil:

- De gemeente Haarlem heeft een subsidie ter hoogte van € 35.000,- voor het Stap-In! Project verstrekt. Met de uitgaven ten laste van deze subsidie was geen rekening gehouden in de begroting waardoor dit budget is overschreden.
- Het budget lokaal onderwijsbeleid is onderschreden. Dit is het gevolg van het honoreren van de subsidieaanvraag Tel mee met Taal van het Taalhuis IJmond waarmee een deel van hun activiteiten zijn gefinancierd. Heemskerkse middelen hoefden hierdoor niet te worden ingezet.
- De subsidieafrekening Stichting MEE (2018) is lager uitgevallen, omdat zij minder declarabele uren hadden en er minder inwoners een beroep deden op hun inzet.
- Met ingang van dit jaar is een deel van de preventieve inzet op jeugd van Socius voldaan uit het budget voor maatschappelijk werk. Hierdoor is op het budget voor jeugdbeleid een structureel voordeel.
- Met de bestuurlijke besluitvorming minimabeleid eind van het jaar wordt er komend jaar een intensivering van gebruik van beschikbaar budget verwacht. Dit jaar is minder uitgegeven dan begroot.
- Het beleidsplan Sociaal domein 2020-2023 is vastgesteld door de gemeenteraad. Eén van de uitwerkingen van dit beleidsplan is het doen van onderzoek naar de effecten van het beleid op inwoners, de zogenaamde outcome-indicatoren. Dit onderzoek zal in 2020 plaatsvinden. Daarom wordt voorgesteld het budget over te hevelen naar 2020.
- De subsidie regulier peuteropvang is lager vastgesteld. Dit komt doordat meer ouders bij Welschap kinderopvangtoeslag van het Rijk hebben ontvangen.

Zorg

Er is sprake van een onderschrijding op volksgezondheidsbeleid als gevolg van een overschot aan een eerdere - inmiddels afgesloten - bestemmingsreserve voor het programma GIDS-programma ter bestrijding van sociaal-economische gezondheidsverschillen. Samen met de reguliere rijksbijdrage voor GIDS over dit jaar oversteeg het overschot het bedrag aan verleende subsidies. Er geldt geen terugbetalingsverplichting voor niet bestede middelen.

2.2 Vrijwillige inzet en mantelzorg

Wat wilden we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk zetten zich actief in als vrijwilliger binnen de samenleving.
2. Mantelzorgers en vrijwilligers zijn toegerust voor hun taak en overbelasting wordt voorkomen.

Wat hebben we bereikt?

Vrijwilligers en mantelzorgondersteuning

Het vrijwilligers- en mantelzorgbeleid is samen met gemeente Beverwijk vernieuwd en de uitvoering is opnieuw aanbesteed.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Het samenwerkingsverband We(I)doen voor vrijwillige inzet en mantelzorg heeft subsidie ontvangen voor de uitvoering van haar werkprogramma.

In het voorjaar is in onze opdracht onderzoek gedaan onder mantelzorgers, vrijwilligers en organisaties. Het onderzoek richtte zich op de bekendheid en waardering van de mantelzorgondersteuning en van de ondersteuning van het vrijwilligerswerk. Dit onderzoek is uitgevoerd door expertisebureau Zorgfocus en in nauwe samenwerking met de Participatieraad. Dit onderzoek heeft er toe geleid dat het vrijwilligers- en mantelzorgbeleid is vernieuwd. Een van de conclusies was dat de ondersteuning door We(I)doen onvoldoende zichtbaar en herkenbaar was waardoor inwoners en organisaties de hulp niet altijd wisten te vinden en te gebruiken. Er is daarom een nieuwe aanbesteding uitgevoerd. Vanaf 2020 wordt de ondersteuning voor mantelzorgers en vrijwilligers apart uitgevoerd. Dit om de herkenbaarheid en vindbaarheid te vergroten.

Net als Buuv zijn ook de vrijwilligersvacaturebank en maatschappelijke stages eind dit jaar ondergebracht bij www.nlvoorelkaar.nl.

Er is subsidie verstrekt voor de maatschappelijke stages, waarmee onder andere een informatieblad voor stage gevende bedrijven en organisaties is ontwikkeld. In onze opdracht is op 7 december de Vrijwilligersbedankdag georganiseerd. Totaal 447 Heemskerkse en Beverwijkse vrijwilligers hebben meegedaan.

Er is door de gemeenten Heemskerk en Beverwijk gezamenlijk subsidie verstrekt voor de vrijwilligersvacaturebank. In beide gemeenten maakten 91 organisaties actief gebruik van de vrijwilligersvacaturebank, die samen 284 vacatures hadden geplaatst. Via de vrijwilligersvacaturebank zijn 221 inwoners aan een vacature gekoppeld, waarvan 34 via persoonlijke begeleiding.

De jaarlijkse mantelzorgwaardering is door ons uitgevoerd. Om zoveel mogelijk mantelzorgers te bereiken zijn huis-aan-huis folders verspreid. Hiermee zijn ruim 1.500 Heemskerkse mantelzorgers bereikt. Dit aantal is bijna gelijk aan dat van 2018. Het aantal geregistreerde mantelzorgers in de gemeenten Heemskerk en Beverwijk is gestegen naar bijna 3.000. Net als voorgaande jaren zijn alle nieuwe aanvragers gebeld. Aan de jaarlijkse enquête hebben in totaal 1.707 Heemskerkse en Beverwijkse aanvragers meegedaan.

In opdracht van de gemeenten Heemskerk en Beverwijk is de Dag van de mantelzorg georganiseerd. Ruim 200 mantelzorgers hebben daaraan meegedaan.

Er zijn door de gemeente gesubsidieerde gastlessen verzorgd over jonge mantelzorgers in 12 klassen van het Kennemercollege (Mavo en Havo) en de Praktijkschool. Inmiddels is er een lotgenotengroep van 27 jonge mantelzorgers die maandelijks bij elkaar komt.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Toenemende druk op mantelzorgers verhoogt het risico op overbelasting, met als gevolg dat meer professionals en maatwerkvoorzieningen ingezet moeten worden. Categorie: Financieel € 0,- - € 50.000,- Imago	Vroegtijdig signaleren door en overleg met de uitvoeringsinstellingen en Toegang.	Er hoefden niet meer professionals ingezet te worden.
Toenemende vraag naar mantelzorgondersteuning kan mogelijk in de toekomst niet gehonoreerd worden binnen de huidige financiering. Categorie: Financieel € 0,- - € 50.000,-	Goed monitoren van aanvragen, kijken waar efficiëntie te behalen valt. Als dit niet toereikend is zal budgetaanvraag gedaan worden.	Er is geen toenemende vraag geweest.
Toename druk op de vrijwilligers met als gevolg dat betaalde krachten ingezet moeten worden. Categorie: Financieel € 0,- - € 50.000,-	Vroegtijdig signaleren en overleggen met uitvoeringsinstellingen.	Er zijn geen extra betaalde krachten ingezet.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Vrijwillige inzet en mantelzorg	388	50	438	430	8
Baten Vrijwillige inzet en mantelzorg	0	0	0	0	0
Saldo	388	50	438	430	8

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Overige kleine verschillen	8		
Totaal	8		

2.3 Lokale voorzieningen, sport, cultuur en recreatie

Wat wilden we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk doen mee aan de samenleving door gebruik te maken van voorzieningen en activiteiten op het gebied van sport, cultuur en recreatie & toerisme. Ontmoeting, meedoen en beleving staan centraal.
2. Inwoners van Heemskerk zetten zich in om deze voorzieningen en activiteiten in stand te houden.
3. Veilige, gevarieerde en inspirerende openbare speelvoorzieningen in de groene ruimte voor alle kinderen in Heemskerk, om de sociale cohesie te versterken en de nieuwe beweegrichtlijnen.

Wat hebben we bereikt?

Sport en cultuur

De beleidsnota Sport en bewegen 2020-2023 Heel Heemskerk beweegt! is vastgesteld.

De startnotitie Beleidsplan Cultuur is vastgesteld. In de gemeenteraden van Heemskerk, Beverwijk en Velsen is de Regionale cultuurvisie IJmond 1.0 vastgesteld.

Vastgoed- en accommodatiebeleid

Het afwegingskader voor al het gemeentelijk vastgoed is vastgesteld. Dit kader is opgenomen in de kadernota Vastgoed 2020-2023.

Recreatie & toerisme

Met het merk Heemskerk Zee van Tijd hebben we ervoor gezorgd dat de naamsbekendheid is vergroot. Het toeristisch-recreatieve aanbod beter zichtbaar.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Sport

De nieuwe beleidsnota Sport is samen met inwoners, verenigingen en andere maatschappelijke organisaties opgesteld. Ook is door het Mulier Instituut een sportonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft aan hoe de sport in Heemskerk er nu voor staat. Er is nog geen geld gegeven aan nieuwe doelgroepen, omdat de beleidsnota Sport & bewegen 2020-2023 in het 4e kwartaal is vastgesteld. Door de gemeente is samen met een sportformateur en maatschappelijke organisaties een sportakkoord opgesteld. Het sportakkoord versterkt de uitvoering van de beleidsnota Sport en bewegen.

De sport- en cultuurpas is eind dit jaar gestart met een zwemprogramma voor de groepen 8 van de Heemskerkse basisscholen. Dit is gebeurd vanuit het coalitieprogramma.

Er is meer aandacht gevraagd voor de omgevingsvisie en voor sport en bewegen in de openbare ruimte. Sport zit nu eerder en vaker aan tafel om verbindingen te leggen met andere beleidsterreinen.

Cultuur

Er is gewerkt aan de startnotitie Beleidsplan Cultuur en aan de Regionale cultuurvisie IJmond 1.0. Het onderzoek naar mogelijkheden van een theater in het gemeentehuis is afgerond. De uitkomst van het onderzoek was dat het niet mogelijk is om een theater met een volledig programma te maken. Er is een vervolgonderzoek uitgezet naar de mogelijkheden van een podiumfunctie. Uitkomst van dit onderzoek was dat een volledig klein theater zonder een bijdrage van de gemeente Heemskerk niet mogelijk is.

In de publiekshal van het gemeentehuis hebben weer diverse evenementen en exposities plaatsgevonden.

Stichting Bankjesparade heeft 4 kunstzinnige zitmeubels aan de gemeente gegeven.

Cultuurhuis

Aan het Cultuurhuis was geld gegeven voor 3 projecten. Het proefproject voor de minder draagkrachtigen is gestopt, omdat daar al andere regelingen voor aanwezig waren. De extra aandacht voor het ondersteunen van amateurkunst en talentontwikkeling zijn voortgezet. Er is besloten dit laatste af te bouwen in 2020.

Bibliotheek

Er zijn afspraken met de bibliotheek gemaakt over de vernieuwing van het bibliotheekwerk. Hierbij is het accent verschoven van de klassieke bibliotheek (uitlenen van boeken) naar de maatschappelijke en educatieve bibliotheek. Er is een aantal activiteiten uitgevoerd zoals een project duurzaamheid, een kinderpersbureau en digitale trainingen. De Bibliotheek op school (dBos) is uitgebreid naar meer scholen.

Vastgoed- en accommodatiebeleid

Er is gestart met het onderzoek naar het formuleren en/of actualiseren van het accommodatiebeleid.

Beheer accommodaties

Vanaf 1 januari valt sport onder de verruiming van de BTW sportvrijstelling. Het rijk heeft compenserende maatregelen ingesteld met als doel deze financiële nadelen te compenseren met behulp van een specifieke uitkering.

De landelijke aanvraag bedraagt meer dan het bedrag dat het rijk hiervoor heeft gereserveerd, waardoor er geen 100% vergoeding plaatsvindt. Voorlopig wordt uitgegaan van ruim 80% vergoeding € 80.705,-.

Vanaf 1 januari beheert Stichting Sportaccommodaties Beverwijk (SSB) de 5 gymzalen en MFS De Velst. Het beheer door SSB wordt als positief ervaren.

Zwembadonderzoek

In samenwerking met de gemeente Beverwijk is een onderzoek naar de toekomst van de zwembaden in beide gemeenten gedaan. Het onderzoek bestond uit een behoefteonderzoek (enquêtes en interviews) en een vergelijking van 4 scenario's.

Toerisme en recreatie

Toeristische-recreatieve marketing

Er is ingezet op de toeristisch-recreatieve marketing. Het merk Heemskerk Zee van Tijd is opnieuw vorm gegeven. Het communicatieconcept is opgefrist. De uitstraling is passender, uitingen pakkender, meer beleving in woord en beeld. In juli zijn plattegronden, vlaggen op het strand en gemeentehuis, notitieblokjes en bierviltjes verspreid. Voor een aantal onderdelen, zoals sociale media en website inclusief evenementenkalender, is de basis gelegd.

Platform Recreatie en toerisme

Een 1e bijeenkomst platform Recreatie & toerisme Heemskerk Zee van Tijd heeft in november plaatsgevonden. Met het platform vormen de betrokkenen bij recreatie en toerisme in Heemskerk een netwerk, waarbij we transparant zijn, samenwerking stimuleren en ideeën genereren. Het platform komt 2 maal per jaar bij elkaar en ontvangt 4 maal per jaar een nieuwsbrief.

Schaats- en skeelerbaan

Er is een eerste stap gezet in het haalbaarheidsonderzoek naar een schaats- en skeelerbaan (naar het type skeelerbaan, de mogelijkheden voor een duurzame skeelerbaan en de mogelijkheden van cofinanciering). Hier is de Heemskerkse ijsclub bij betrokken.

Park Assumburg

In de voorjaarsnota is voor het opstellen van het Ontwikkelingsplan Park Assumburg een incidenteel budget beschikbaar gesteld. Als gevolg van prioritering van werkzaamheden is het opstellen van het ontwikkelingsplan aan het eind van het jaar gestart.

Quickscan kleinschalige logies Heemskerk

Er is een quickscan uitgevoerd naar de markt van kleinschalige logies in de gemeente Heemskerk. De quickscan is op de middellange termijn positief tegenover extra (kleinschalig) verblijfsaanbod, gezien de landelijke/provinciale groeitrend, de aansluiting bij het profiel van de gemeente, de regionale marktstructuur en toekomststrategie en de beperkte omvang en historische ontwikkeling van het gemeentelijk aanbod.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Niet-sporters (percentage)	45,8	NB	NB	46,0

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	Het betreft het percentage van de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens 1 keer per week aan sport doet. De cijfers worden maar 1 keer per 4 jaar gemeten. Daarom is er geen werkelijk percentage weer te geven. 2012: 41% 2016: 45,8%

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD en CBS en RIVM.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
<u>Bestemmingsreserve</u> <u>Desintegratiekosten</u> Het is onduidelijk of deze bestemmingsreserve toereikend is voor de dekking van de doorlopende personeelslasten van de achtergebleven medewerkers van de voormalige muziekschool. Categorie: Financieel € 0,-	Inzet van maatregelen om het werk naar werk traject voor de medewerkers te bevorderen.	Het risico dat de bestemmingsreserve Desintegratiekosten niet toereikend is, is niet meer aanwezig.
Sportorganisaties ondervinden een terugloop in het aantal leden en dit heeft onder andere effect op hun financiële huishouding. Indien organisaties omvallen, heeft dit effect op de exploitatie van accommodaties. Daarnaast is er voor 1 vereniging een garantstelling aangegaan en de gemeente kan hierop worden aangesproken. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,-	Regelmatig overleg met gesubsidieerde instellingen en volgen van de financiële positie. Met 1 vereniging zijn afspraken gemaakt over de financiële verantwoording.	Er zijn geen effecten geweest op de exploitatie van accommodaties.
De consequenties van de verruiming van de BTW-sportvrijstelling per 1 januari 2019 zijn nog niet duidelijk. Categorie: Financieel onbekend	Inhuur fiscalist voor nader onderzoek.	Er is een voorlopige uitkering ontvangen van € 80.705,-. Het betreft ca.80% van de gemaakte BTW kosten.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
De kans bestaat dat de gemeente de BTW van de realisatie van sportzaal De Velst niet (volledig) verrekenbaar krijgt van de belastingdienst. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,-	Contact opnemen met de belastingdienst over deze BTW. Hiervoor is een fiscaal specialist ingehuurd.	De BTW over de sportzaal De Velst is met de belastingdienst afgerekend. Van de € 407.840,- is uiteindelijk € 136.466,- als niet verrekenbare BTW met de Belastingdienst overeengekomen. In de Najaarsnota 2018 is de BTW op de oorspronkelijke investeringskosten afgeraamd. Als gevolg hiervan dient de niet verrekenbare BTW alsnog aan de oorspronkelijke investeringskosten worden toegevoegd.
Archeologische vondsten kunnen leiden tot niet-geraamde verplichte kosten. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,-	Uitvoeren van vroegtijdig onderzoek en mogelijke vondsten in planning en begroting opnemen.	Er zijn archeologische vondsten gedaan.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Lokale voorzieningen, sport, cultuur en recreatie	4.981	491	5.472	5.286	186
Baten Lokale voorzieningen, sport, cultuur en recreatie	-678	-616	-1.293	-1.351	57
Saldo	4.303	-125	4.178	3.935	244

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK)	81	27	Incidenteel
Speelvoorzieningen	44		Incidenteel
Sloopkosten pand Bilderdijkstraat 14		71	Incidenteel
Sport	106		Incidenteel
Kunst	50		Incidenteel
Brede school	20		Incidenteel

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc./Struc.
Schaats- skeelerbaan	20		Incidenteel
Kleinschalige accommodaties	15		Incidenteel
Overige kleine verschillen	6		
Totaal	244		

Specifieke Uitkering Stimulering Sport

Dit jaar is de nieuwe regeling Uitkering Stimulering Sport in werking getreden waardoor sportuitgaven op de exploitatie, investeringen en onderhoudsvoorzieningen inclusief BTW worden verantwoord. In de exploitatie heeft dit tot een structureel hogere last van € 40.000,- geleid. Een deel van de betaalde BTW wordt via de regeling vergoed.

De landelijke aanvraag bedraagt meer dan het budget dat het Rijk hiervoor heeft gereserveerd, waardoor geen 100% wordt vergoed. Voorlopig wordt uitgegaan van een vergoeding van ruim 80%. Er is een voorlopige teruggave ontvangen.

Speelvoorzieningen

Als gevolg van de motie Speeltoestellen is het budget niet volledig aangewend. Bij de bestemming van het Jaarrekeningresultaat wordt voorgesteld het restantbudget over te hevelen.

Sloopkosten pand Bilderdijkstraat 14

De sloopkosten voor het pand Bilderdijkstraat 14 zijn hoger uitgevallen dan waar aanvankelijk van werd uitgegaan. Door de toerekening van BTW en hogere asbestverwijderingskosten heeft dit tot een nadeel geleid.

Sport

Aan de extra subsidie voor nieuwe doelgroepen kon nog geen invulling worden gegeven, omdat eerst de beleidsnota Sport & bewegen 2020-2023 moest worden vastgesteld (4e kwartaal). In 2020 worden nu nieuwe subsidiecriteria hiervoor opgesteld en kan hieraan uitvoering worden gegeven.

Kunst

De locatie en positie van het mozaïek is in goed overleg met betrokkenen bepaald. De locatiebepaling, grondmechanisch onderzoek, de constructieberekening en de aanvraag omgevingsvergunning vragen meer tijd. Voorstel is het budget over te hevelen.

Brede school

De rijksbijdrage voor de brede impuls combinatiefuncties en buurtsportcoaches is verhoogd, maar nog niet direct ingezet. Daarom is er minder uitgegeven dan begroot.

Schaats- en skeelerbaan

Gestart is met de opzet van het onderzoek naar een duurzame schaats- en skeelerbaan. Dit onderzoek is veelzijdig (type skeelerbaan, mogelijkheden duurzame skeelerbaan en mogelijkheden van co-financiering). Het beschikbare budget van € 20.000,- is niet aangewend. Dit leidt tot een incidenteel voordeel. Voorgesteld wordt het budget via resultaatbestemming over te hevelen naar 2020.

Kleinschalige accommodaties

Er is onderzoek naar mogelijkheden van kleinschalige logies gedaan. Het restantbudget wordt gebruikt om de adviezen uit het onderzoeksrapport nader uit te werken. Voorgesteld wordt het budget van € 15.000,- via resultaatbestemming over te hevelen naar 2020.

2.4 Individuele maatschappelijke ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk kunnen door de inzet van maatwerkvoorzieningen zo lang mogelijk zelfstandig aan het maatschappelijk verkeer deelnemen.
2. Inwoners van Heemskerk die beschermd wonen of opvang genieten, hebben een veilige woonomgeving en zijn indien mogelijk, weer in staat zich op eigen kracht binnen de samenleving te handhaven.

Wat hebben we bereikt?

Maatwerkvoorzieningen Wmo

Inwoners van Heemskerk konden over een door de gemeente dekkend aanbod van maatwerkvoorzieningen Wmo beschikken. Daarmee konden zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen en aan het maatschappelijk verkeer meedoen. Uit het gehouden onderzoek onder gebruikers van de Wmo over 2018 is gebleken dat 88% van de ondervraagden de kwaliteit van de ondersteuning goed vond. We hebben de lokale verordening en beleidsregels aangepast aan de nieuwe wetgeving.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

In regionaal verband hebben we gezorgd voor huisvesting en tijdelijke opvangplekken voor volwassenen en jongeren. Het team Vangnet & Advies heeft mensen met geestelijke problemen geholpen.

We hebben een onderzoek laten doen, samen met Beverwijk en Velsen, ten behoeve van mogelijke extra opvangplekken en huisvesting voor inwoners voor wie zelfstandig wonen moeilijk is.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Maatwerkvoorzieningen Wmo

We hebben rolstoelen, vervoermiddelen, woonvoorzieningen, hulp bij het huishouden, ambulante begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf verstrekt. Hierdoor kunnen inwoners langer zelfstandig wonen.

We hebben de verordening en de nadere regels Wmo aangepast om te voldoen aan de landelijke wetgeving. Ook hebben we de beleidsregels Hulp bij het huishouden voor mantelzorgers aangepast. Ze sluiten nu beter aan op het Wmo beleid.

Met alle Wmo-aanbieders waarmee de gemeente een contract heeft, zijn gesprekken gevoerd. Naast de levering van ondersteuning was er in die gesprekken ook aandacht voor de aanname en afhandeling van klachten.

Het Odensehuis Heemskerk is na een succesvolle proefperiode omgezet naar een blijvende inloopvoorziening. Mensen met dementie en hun mantelzorgers hebben hiermee een plek waar zij een zinvolle daginvulling, hulp en informatie kunnen krijgen. Een verwijfsbrief van de gemeente is niet nodig, mensen kunnen gewoon binnenlopen.

Er zijn 36% meer aanvragen Wmo afgehandeld. Deze stijging is te wijten aan de invoering van het abonnementstarief, de (dubbele) vergrijzing en het feit dat mensen langer zelfstandig blijven wonen.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

We hebben gezorgd voor geschikte (te)huizen en voor tijdelijke opvangplekken voor volwassenen en jongeren. Dat hebben we samen met de gemeente Haarlem en met andere gemeenten gedaan. Ook hebben we ervoor gezorgd dat mensen door problemen of pech niet op straat kwamen te staan. Het team Vangnet & Advies heeft mensen met geestelijke problemen geholpen.

We hebben een onderzoek laten doen, samen met Beverwijk en Velsen, om voor extra opvangplekken te kunnen zorgen. En ook geschikte huizen voor wie zelfstandig wonen moeilijk is. In 2020 verandert de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Dan moeten alle gemeenten zelf zorgen voor opvang en opvanghuizen. Dat is voor onze gemeente nieuw werk. Daarom hebben we samen met andere gemeenten nagedacht over hoe we dat het beste kunnen doen. Ook hebben we samen met andere gemeenten gewerkt aan de voorbereidingen van een nieuwe wet: de Wet verplichte GGZ. Die wet gaat in 2020 in.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 1.000 inwoners)	70,0	69,0	76,0	70,0
2	Aantal cliënten dat zich door de ondersteuning beter kan redden (percentage)	84,0	84,0	NB	85,0
3	Aantal mensen dat gedurende het jaar tijdelijk is opgevangen en/of een beschermd wonen indicatie heeft	30,0	31,0	21,0	29,0

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	Heemskerk 76 ten opzichte van 59 op gemeentegrootteklasse.
2	In 2019 is het cliëntervaringsonderzoek over 2018 uitgevoerd.
3	Vergeleken met 2018 zijn we vooral in staat geweest om uitstroming van jongeren uit Spaarnezicht, vaak na langdurig verblijf, te realiseren door goede samenwerking met de jongerencoaches van het CJG.

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	CBS - Monitor Sociaal domein WMO.
2	Wmo-cliëntervaringsonderzoek Heemskerk.
3	Database gemeente Heemskerk.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Open-einde karakter van de Wmo. Categorie: Financieel € 200.000,- - € 500.000,-	Intensieve monitoring/budgetbewaking. Overleg met de zorgverleners.	Dit risico heeft zich voorgedaan. Belangrijkste oorzaak was de invoering van het abonnements-tarief. Het budget is fors overschreden. Er is extra geld toegekend in de Voorjaarsnota 2019 (structureel) en Najaarsnota 2019 (incidenteel). Dit is toch onvoldoende gebleken.
Beddenreductie GGZ vergroot het aantal kwetsbare mensen in wijken, met kans op overlast en toename beroep op opvangvoorzieningen. Categorie: Financieel € 20.000,- - € 500.000,- Imago:	Monitoring en inzet vroegsignalering (Noodteam) en ambulante hulp (Vangnet & Advies).	De politie kreeg soms meldingen over verwarde personen. De politie heeft deze meldingen besproken met Team Vangnet & Advies. Team Vangnet & Advies heeft deze mensen geholpen.
Hogere tarieven na aanbestedingen voor maatwerkvoorzieningen. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,-	Binnen de huidige kaders van de aanbesteding wordt gezocht naar de meest gunstige oplossing. Scherp blijven indiceren, waarbij de eigen kracht van de inwoner voorop staat.	Geen hogere tarieven.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Individuele maatschappelijke ondersteuning	8.815	241	9.056	9.676	-620
Baten Individuele maatschappelijke ondersteuning	-841	400	-441	-415	-26
Saldo	7.974	641	8.615	9.261	-646

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc./Struc.
Hulp bij het huishouden		192	Structureel
Begeleiding		177	Structureel
Woonvoorzieningen		115	Structureel
Vervoersvoorzieningen		103	Structureel
Hulpmiddelen		67	Structureel
Eigen bijdragen Wmo		26	Structureel
Opvang en nazorg	27		Incidenteel
Overige kleine verschillen	7		
Totaal		646	

Hulp bij het huishouden

Naast de toename van aanvragen voor hulp bij het huishouden, zijn de tarieven met gemiddeld 4,18% gestegen. Dit komt door de nieuwe CAO Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT). De gemeente voldoet aan de Algemene maatregel van bestuur (AMvB) reële tarieven, maar dit heeft invloed op de hoogte van de tarieven. Het budget is overschreden.

Begeleiding

Er wordt steeds vaker een beroep gedaan op ondersteuning vanuit de maatwerkvoorziening begeleiding. In verband met grotere problematiek worden zwaardere indicaties afgegeven. Dit leidt tot hogere kosten waardoor het budget is overschreden.

Woonvoorzieningen

Door het langer zelfstandig blijven wonen is vaker een beroep gedaan op woonvoorzieningen. Met betrekking tot deze voorzieningen is sprake van sterke schommelingen. Dit heeft te maken met het aantal aanvragen en de aard van de aanvragen. Dit jaar kenmerkt zich door meer en ingewikkelde aanvragen en duurdere woonvoorzieningen. Dit leidt tot hogere kosten en het budget is daardoor overschreden.

Vervoersvoorzieningen

Om zolang mogelijk aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen worden meer aanvragen ingediend voor het Wmo vervoer. Inwoners kunnen met behulp van het Wmo vervoer nog zo zelfstandig mogelijk reizen. Dit leidt tot hogere kosten. Het budget is overschreden.

Hulpmiddelen

Er zijn meer specialistische hulpmiddelen verstrekt. Dit heeft te maken met het langer zelfstandig wonen van mensen met complexere aandoeningen en dit leidt tot hogere kosten waardoor het budget is overschreden.

Eigen bijdragen

De inkomsten vanuit de eigen bijdragen op Wmo-voorzieningen blijven sterk onder druk staan. Ten opzichte van 2018 zijn deze bijna gehalveerd van € 678.911,- naar € 364.954,-. Hoewel in de begroting rekening is gehouden met een afname van de eigen bijdragen als gevolg van het abonnementstarief zijn de baten lager uitgevallen dan voorzien.

Opvang en nazorg

De bijdrage van € 26.769,- voor ambulantisering in de zorg uit het Hoofdlijnenakkoord GGZ is in de Septembercirculaire 2019 bekendgemaakt, nadat de VNG in juni akkoord was gegaan. Eerder had de VNG het in 2018 onderhandelde akkoord niet getekend omdat zij aan de VNG-handtekening de voorwaarde verbond van voldoende budget. Vanwege de onzekerheid en late beschikbaarheid van het budget zijn geen plannen voor de besteding gemaakt.

2.5 Gespecialiseerde jeugdhulp en passend onderwijs

Wat wilden we bereiken?

1. Alle jonge inwoners van Heemskerk groeien gezond en veilig op.
2. Alle inwoners van Heemskerk tot en met 23 jaar verlaten het onderwijs met een startkwalificatie.
3. Het zo actueel en optimaal mogelijk houden van onderwijskundige accommodaties zowel kwantitatief en kwalitatief.

Wat hebben we bereikt?

Gespecialiseerde jeugdhulp

Er is kwalitatief goede en passende jeugdhulp beschikbaar gesteld. Dichtbij de jongere en het gezin. Hierdoor konden meer kinderen gezonder en veiliger opgroeien en hun talenten ontplooiën.

Toegang gespecialiseerde jeugdhulp

De toegang tot jeugdhulp is ondergebracht bij het Centrum voor Jeugd en Gezin IJmond (CJG). Jongeren konden ook via de huisarts, medisch specialist, jeugdarts, gecertificeerde instelling, rechter en Veilig Thuis toegang krijgen tot jeugdhulp.

(Passend) onderwijs

De scholen in Heemskerk waren voor iedereen toegankelijk. De Wet passend onderwijs biedt een passende plek voor ieder kind. De scholen voerden dit uit. Hiervoor was een goede samenwerking tussen scholen en jeugdhulp nodig. De samenwerking is bijvoorbeeld sterker geworden door de inzet van zorgteams op scholen. De zorgteams bestaan uit medewerkers van het CJG IJmond, het jeugd maatschappelijk werk en de GGD. Op alle basisscholen waren zorgteams. Het aantal jongeren dat met een startkwalificatie het onderwijs verlaat is opnieuw iets gestegen.

Onderwijshuisvesting

Alle vormen van het basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs zijn kwantitatief goed geacommodeerd volgens de kaders als gesteld in de verordening Voorziening huisvesting onderwijs. Er is een Integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting (IHP) 2019-2033 vastgesteld.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Gespecialiseerde jeugdhulp

Wij hebben een dekkend aanbod van jeugdhulp ingekocht. Met aanbieders waarmee de gemeente een contract heeft is steeds gesproken over hun aanbod en over de vernieuwing daarvan. Als er zorgen waren over de continuïteit van het aanbod of de aanbieder werden de gesprekken vaker gevoerd. De raad is meerdere keren geïnformeerd over de aanpak.

Het proefproject Samenwerken aan veiligheid is gestart. In dit proefproject werkt het CJG nauw samen met de gecertificeerde instellingen. Het doel is om binnen 13 weken de veiligheid in een gezin weer te herstellen. Deze aanpak is bij 5 gezinnen ingezet.

Er is een folder ontwikkeld om jongeren en hun ouders te informeren over alle zaken waar jongeren tegenaan lopen als zij 18 jaar worden. Samen met andere gemeenten en aanbieders waarmee de gemeente een contract heeft, is een gesprek georganiseerd over het onderwerp rondom 18.

Er is veel aandacht besteed aan de samenwerking met het onderwijs. Er zijn afspraken gemaakt over de betaling en verdere ontwikkeling van de onderwijs-zorgklassen binnen het Integraal Kind Centrum IJmond (IKC). Er is 1 nieuwe onderwijs-zorgklas gestart bij Heliomare.

Met aanbieders waarmee de gemeente een contract heeft voor pleegzorg zijn plannen ontwikkeld om samen te werken aan preventie en vroegsignalering. Dit om uithuisplaatsingen van kinderen te voorkomen. Wanneer uithuisplaatsing toch nodig was, werd geprobeerd te zorgen voor een snelle

plaatsing op een blijvende plek. Hiermee werd het aantal verhuizingen zoveel mogelijk beperkt. Ook is veel aandacht besteed aan de week van de pleegzorg. De activiteiten werden goed bezocht en door pleegouders en pleegkinderen zeer gewaardeerd.

Om meer zicht te krijgen op de wachttijden voor specialistische jeugdhulp is de Hulp in Beeld (HIB) app ingevoerd. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd om de applicatie bekend te maken bij gebruikers. Ook werden gebruikers geholpen bij het vullen en gebruiken van de app. Gelijktijdig zijn deze bijeenkomsten gebruikt om bij gebruikers op te halen hoe de app nog beter kan worden.

Toegang gespecialiseerde jeugdhulp

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) heeft in opdracht van de gemeente de toegang tot jeugdhulp verzorgd. We hebben ervoor gezorgd dat er praktijkondersteuners van het CJG in 3 huisartsenpraktijken werken. Het doel is om ondersteuning zo dichtbij mogelijk te bieden.

(Passend) onderwijs

Er is 2 maal op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) gehouden met de samenwerkingsverbanden van het basis- en voortgezet onderwijs. Onderwerpen van gesprek waren bijvoorbeeld: thuiszitters en voortijdig schoolverlaten, 18-/18+ jongeren, een groter en dekkend aanbod in het basis- en voortgezet onderwijs.

Om de wachtlijsten voor het jeugdmaatschappelijk werk aan te pakken, is extra subsidie verstrekt. Ook is gekeken hoe de zorgteams op de scholen nog beter kunnen werken. Zo zijn scholen bezocht om het zorgteam nog beter bekend te maken. Hierdoor kon meer passende hulp worden gegeven op de scholen.

Samen met basisschool De Vlinder hebben we voorbereidingen getroffen om in 2020 een ouderkamer te starten.

Vanuit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) is naast de reguliere taken subsidie gegeven voor het proefproject Stapin!.

Er is een proefproject taallessen gestart bij IJmond Werkt!. Het doel van dit proefproject was om ervoor te zorgen dat meer mensen de Nederlandse taal kunnen lezen en schrijven.

In Heemskerk maakten einde jaar 112 leerlingen gebruik van het leerlingenvervoer. Hiervan werden er 79 met de Regiorijder vervoerd. Het aantal leerlingen in het leerlingenvervoer dat naar bijzonder onderwijs reist, is toegenomen door de sluiting van de islamitische school in Heemskerk.

Bestaande onderwijshuisvesting

Islamitische basisschool Elif

Stichting Islamitisch Onderwijs Noord-Holland heeft de stichtingsnorm niet gehaald. Daardoor heeft deze school haar bestaansrecht verloren en haar deuren moeten sluiten. Alle leerlingen van IBS Elif volgen nu onderwijs op andere scholen. Het schoolgebouw blijft beschikbaar als onderwijshuisvesting en kan voor de komende jaren dienen als wissellocatie voor scholen die voor vervangende nieuwbouw in aanmerking komen. Daarmee wordt een aanzienlijk bedrag bespaard op kosten voor tijdelijke huisvesting.

Openbare basisschool De Zevenhoeven

De constructiefout in de kanaalplaten-vloerdelen van de Zevenhoeven is hersteld.

Glasschade onderwijsgebouwen

Dit jaar is een aantal grote glasschademeldingen gedaan door scholen. Glasschade is niet verzekerd waardoor de kosten ten laste komen van de gemeente.

Kwaliteit onderwijshuisvesting

De schoolbesturen zijn sinds 2015 wettelijk verantwoordelijk voor de kwalitatieve instandhouding van de schoolgebouwen. Via de conditiescore-meting (nulmeting 2015) wordt de kwaliteit van de schoolgebouwen van het basisonderwijs periodiek gevolgd. De conditiescore-metingen van de schoolgebouwen worden regelmatig geactualiseerd.

Integraal huisvestingsplan 2019-2033

Na vaststelling van het integraal huisvestingsplan is gestart met het uitwerken van een Uitvoeringsplan IHP. Daarin wordt voor de 1e 4 jaar een concrete planning opgesteld en worden de daarmee samenhangende financiële consequenties inzichtelijk gemaakt.

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

De verordening is aangepast en de normbedragen zijn geactualiseerd naar het prijspeil 2019.

Prognoses

De leerlingenprognoses zijn geactualiseerd waarbij rekening is gehouden met de leerlingen-telling van 1 oktober. Geactualiseerd prognoses zijn een belangrijk uitgangspunt voor de ruimteberekening vervangende nieuwbouw van een aantal schoolgebouwen.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerplichtige leerlingen)	2,3	0,8	NB	2,3
2	Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerplichtige leerlingen)	29,2	30,0	NB	30,0
3	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie, Vsv'ers (percentage deelnemers aan het VO en MBO-onderwijs)	NB	0,8	NB	2,0
4	Achterstandsleerlingen (percentage 4 t/m 12-jarigen)	16,0	12,4	0,0	12,4
5	Jongeren met een delict voor de rechter (percentage 12 t/m 21-jarigen)	1,0	1,0	NB	1,7
6	Jongeren met jeugdhulp (percentage van alle jongeren tot 18 jaar)	7,6	7,7	NB	8,6
7	Jongeren met jeugdbescherming (percentage van alle jongeren tot 18 jaar)	1,0	0,9	NB	0,9
8	Jongeren met jeugdreclassering (percentage van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,3	0,4	0,3	0,3
9	Het oordeel van de cliënt over de ondersteuning van het CJG	NB	7,2	NB	NB

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	Betreft het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.
2	Betreft het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.
3	Het betreft het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Peiljaar schooljaar 2017 -2018 is het cijfer voor Heemskerk 0,8 tov landelijk 0,5.
4	Het betreft het percentage leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat risico heeft op een leerachterstand. Op de website is voor het laatst het peiljaar 2017 bekend. Score voor Heemskerk is 16% ten opzichte van landelijk 15%.
5	De laatste gegevens zijn over 2017. Score voor Heemskerk is gelijk aan landelijke score. De actuele cijfers zijn nog niet bekend.
6	Met verder vormgeven transformatie wordt gestreefd naar afname van het aantal jongeren met maatwerk. Het werkelijke cijfer 2018 is nog niet bekend.
7	Laatst bekende cijfers zijn van 2017.
8	Laatst bekende cijfers zijn van de 1e helft van dit jaar. Cijfers Heemskerk zijn gelijk aan de landelijke cijfers. Cijfers over 2e helft van dit jaar zijn nog niet bekend.
9	Cijfer is IJmondiaal. Dit onderzoek wordt vanaf 2016 om de 2 jaar uitgevoerd.

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	Dienst Uitvoering Onderwijs.
2	Ingrado.
3	Dienst uitvoering onderwijs (DUO).
4	Kinderen in Tel Verweij Jonker instituut.
5	CBS Jeugd.
6	CBS - Beleidsinformatie Jeugd.
7	CBS - Beleidsinformatie Jeugd.
8	CBS Jeugd.
9	Clïëntervaringsonderzoek CJG.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Als gevolg van toenemende vraag kunnen er wachtlijsten voor 1e- en 2e-lijns jeugdhulp ontstaan. Categorie: Imago	Monitoren van doorlooptijden en beschikbaarheid van hulp samen met aanbieders. Bijvoorbeeld CJG-app 'Plek vrij'.	Door de krapte op de arbeidsmarkt stond de voortgang van hulp onder druk. Er was veel wisseling van personeel en vacatures stonden lang open. Daardoor konden wachttijden ontstaan. Door gesprekken met aanbieders en door samenwerking tussen aanbieders aan te moedigen, ontstond beter zicht waar wel direct of sneller hulp beschikbaar was.
Open-einde karakter van de regeling jeugdhulp, afnemend rijksbudget, kosten transformatie leidt tot overschrijding van het budget. Categorie: Financieel € 200.000,- - € 500.000,-	Intensieve monitoring/budgetbewaking. Overleg met zorgverleners.	Er zijn momenteel zorgen over de financiële weerbaarheid van een aantal jeugdhulp organisaties in de regio. Hierdoor kan de continuïteit van zorg aan kinderen en jongeren in de regio mogelijk in gevaar komen. Vanuit deze verantwoordelijkheid monitoren de gemeenten in de jeugdhulpregio gezamenlijk, in nauw overleg met desbetreffende aanbieders, de financiële positie van de organisaties. Daar waar nodig worden de sturing- en toezichtmogelijkheden aangescherpt. Indien nodig ook in afstemming met de Jeugddautoriteit en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
Risico op incidenten binnen jeugdhulp. Categorie: Imago	Afspraken maken in contracten, toezicht houden door inspecties, houden aan protocollen.	Geen incidenten binnen jeugdhulp.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Schade en vernielingen aan schoolgebouwen als gevolg van vandalisme. Categorie: Financieel € 0,- - € 50.000,-	Treffen van maatregelen ter voorkoming van vandalisme.	De schoolbesturen melden elke vandalismeschade aan de politie. Tijdens de jaarwisseling zijn rond de scholen vuurwerk-vrije zones afgekondigd. Met deze maatregelen wordt het aantal vandalismeschades gevolgd. Opvallend was de toename van glasschade. De omvang van de schade blijft binnen het geschatte risico.
Het aantal leerwerktrajecten bij Perspectief neemt toe. In 2017 al een verdubbeling. De trend lijkt zich voort te zetten. Categorie: Financieel € 20.000,- - € 50.000,-	Monitoren van het aantal trajecten. Indien nodig extra budget aanvragen.	Er zijn geen extra aanvragen voor trajecten voor Perspectief geweest. Met RMC/Leerplein is afgesproken dat indien extra leerwerktrajecten nodig zijn, daarvoor contact opgenomen wordt met de gemeente.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Gespecialiseerde jeugdhulp en passend onderwijs	12.960	521	13.481	13.730	-249
Baten Gespecialiseerde jeugdhulp en passend onderwijs	-569	-476	-1.045	-853	-192
Saldo	12.391	45	12.436	12.878	-442

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Jeugdzorg		440	Incidenteel
Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	17		Incidenteel
Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018	0		
Leerplicht		0	
Overige kleine verschillen		-15	
Totaal		442	

Jeugdzorg

De kosten van specialistische jeugdhulp zijn ten opzichte van 2018 gestegen door toename aantal trajecten, toenemende zorgzwaarte en indexering tarieven. De toename in kosten is het grootste bij de producten ambulant omdat dit de meest ingezette vorm van jeugdhulp is. Hierdoor is het budget met € 440.354,- overschreden.

Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022

De rijksmiddelen voor OAB zijn verhoogd maar nog niet geheel ingezet. Er is rekening gehouden met het geleidelijk toegroeien naar de nieuwe kwaliteitseisen (16 uur VVE) voor de peuteropvang per 1-1-2020. Echter medio dit jaar is de invoeringsdatum bijgesteld naar 1-8-2020, waardoor besloten is minder pilots te starten. Dit resulteert in een lasten onderschrijding van € 201.259,-. Dit voordeel wordt ten gunste van de beschikbare gelden van het Rijk gebracht.

De ambtelijke ureninzet (€ 17.024,-) is ten laste van de Rijksbijdrage geboekt. Hierdoor is een onderschrijding op de Rijksbijdrage van € 184.235,- gerealiseerd (€ 201.259,- -/- € 17.024,-).

Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018

Een drietal lagere subsidievaststellingen in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB) hebben geleid tot een voordeel van € 25.262,-. Dit voordeel wordt ten gunste van de beschikbare gelden van het Rijk gebracht. De planperiode 2011-2018 wordt in 2020 definitief afgerekend met het Rijk.

Leerplicht

De uitvoeringskosten van de leerplicht zijn € 9.475,- hoger uitgevallen door extra inhuur vanwege ziekte. Daarnaast is de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Haarlem voor de uitvoering van de kwalificatieplicht hoger € 9.430,- uitgevallen dan begroot.

2.6 Werk en inkomen

Wat wilden we bereiken?

1. Inwoners van Heemskerk, die om persoonlijke redenen onvoldoende financieel of economisch zelfredzaam zijn, passende ondersteuning bieden om de zelfredzaamheid en participatie in de samenleving te vergroten. Uitgangspunt is dat werk boven inkomen gaat.

Wat hebben we bereikt?

Algemeen

Inwoners die dat niet op eigen kracht konden, zijn ondersteund bij het vinden van werk, inkomen en het voorkomen van schulden. De extra aandacht en persoonlijke gesprekken leverde goede resultaten op. Het aantal huishoudens met een uitkering is met 53 gedaald. Het totaal huishoudens met een uitkering kwam hiermee op 747.

Inwoners, die dat nodig hadden, konden een beroep doen op bijzondere bijstand, minimaregelingen en schuldhulpverlening. Hierdoor konden zij mee blijven doen in de samenleving.

Meer mensen hebben gebruikgemaakt van de collectieve ziektekostenverzekering. We hebben hen gestimuleerd over te stappen naar de gemeentelijke zorgpolis zonder eigen risico.

Tot en met het 3e kwartaal zijn voor de arbeidsmarktregio 74 mensen geplaatst op een garantiebaan. Onze arbeidsmarktregio moest van het Rijk zorgen voor 1.836 garantiebanen. Medio dit jaar waren er 2.007 garantiebanen uitgevoerd. Dat zijn er 171 meer.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Werk

Alle inwoners met een uitkering van de gemeente hebben regelmatig een gesprek met onze consulenten gehad. We hebben verschillende vormen van ondersteuning aangeboden om mee te kunnen doen in de samenleving. We hebben opdracht gegeven aan IJmond Werkt! om hulp te bieden bij het zoeken naar werk en bij het kleiner maken van de afstand tot de arbeidsmarkt.

Mensen die (nog) geen betaald werk konden doen, werden geholpen door de gemeente. De medewerkers van de gemeente hebben hiervoor extra opleidingen gekregen.

Nieuw Beschut werk

Er zijn 3 mensen geplaatst op een beschutte werkplek. Dit aantal bleef sterk achter bij de opdracht van het Rijk (12 kandidaten). Dit is een landelijke trend. Er is een IJmondiaal actieplan geschreven om een groter aantal kandidaten te vinden.

Garantiebanen

Via IJmond Werkt! hebben we het Werkgeversservicepunt (WSP) opdracht gegeven tot het invullen van de garantiebanen.

Jongeren in beeld

We hebben jongeren zonder startkwalificatie beter in beeld door aan te sluiten bij een nieuwe dienst van het Inlichtingenbureau. Er is onderzocht hoe de samenwerking tussen het onderwijs en het Werkgeversservicepunt (WSP) te verbeteren. Doel hiervan was te voorkomen dat jongeren uit werk en/of onderwijs vallen.

Verordeningen en beleidsregels

De Nadere regels re-integratie Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Heemskerk 2019 zijn dit jaar ingegaan.

De beleidsregels Social Return On Investment (SROI) zijn op 28 november vastgesteld en op 1 december ingegaan.

Inkomen

Schulden

We hebben 97 actieve schuldhelpverleningstrajecten uitgevoerd.

Het streven is om in 2020 aan te sluiten bij de Nederlandse vereniging voor schuldverlening en sociaal bankieren (NVVK). Hiervoor zijn de werkprocessen alvast aangepast. Ook zijn er nieuwe afspraken gemaakt met energieleveranciers, het Sociaal Team, Socius en Woonopmaat. Daarbij was extra aandacht voor preventie en nazorg.

Armoede

We hebben bijzondere bijstand en minimavoorzieningen gegeven aan wie dat nodig had. Er zijn ongeveer 4.200 aanvragen afgehandeld. Dit is 2,5% meer dan vorig jaar.

Er is onderzocht of de invoering van een stadspas voor inwoners met een laag inkomen haalbaar was. Dit bleek niet het geval. Wel zijn er verbeterpunten vastgesteld om de bekendheid en toegankelijkheid van de voorzieningen voor mensen met een laag inkomen te vergroten.

Collectieve ziektekostenverzekering

De gemeente had met 2 zorgverzekeraars een contract voor een collectieve ziektekostenverzekering. Hiervan hebben 490 gezinnen gebruikgemaakt.

Handhaving

We hebben regelmatig onderzoeken uitgevoerd naar de juistheid van de verstrekte uitkeringen.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-75 jaar)	309,6	321,7	NB	370,0
2	Kinderen in uitkeringsgezinnen (percentage kinderen tot 18 jaar)	7,0	7,0	7,0	7,0
3	Netto arbeidsparticipatie (percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking)	68,6	69,2	NB	65,5
4	Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 1.000 inwoners)	34,1	32,4	31,7	40,0
5	Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 1.000 inwoners, 15-65 jaar)	24,5	23,8	NB	7,5
6	Werkeloze jongeren (percentage 16 t/m 22 jarigen)	NB	NB	NB	NB

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar. In 2018 voor Heemskerk 321,7 ten opzichte van 663,0 landelijk.

Nr.	Toelichting
2	Het betreft het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. In 2019 voor Heemskerk 7,0 ten opzichte van 7,0 landelijk.
3	Het betreft het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking. In 2018 voor Heemskerk 69,2 ten opzichte van 67,8 landelijk.
4	Het betreft het aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder. In 2019 voor Heemskerk 31,7 ten opzichte van 38,2 landelijk.
5	In 2018 voor Heemskerk 23,8 ten op zichte van 30,5 landelijk.
6	

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	LISA.
2	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel.
3	CBS.
4	CBS.
5	CBS.
6	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Meer klanten die aanspraak maken op een uitkering ten opzichte van beschikbaar budget als gevolg van uitbreiding doelgroep (voorheen Wsw-ers en Wajong'ers) en loonkostensubsidie. Statushouders die langdurig aanspraak maken op een uitkering als gevolg van langer doorlopende inburgeringstrajecten. Categorie: Financieel maximaal € 500.000,-	• Strenge controle rechtmatigheid op gebruik uitkering. • Monitoring rijksbijdrage. • Beperken van de instroom op de uitkering. • Samenwerken met het werkbedrijf ten behoeve van het creëren van de garantiebanen. • Inzetten Europees Sociaal Fonds (ESF) subsidie voor aangepaste re-integratietrajecten statushouders.	Het aantal klanten is wederom afgenomen.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Fluctuerend beroep op het armoedebeleid, schuldhulpverlening, etc. als gevolg van fluctuerend aantal inwoners met inkomen rond of onder het sociaal minimum. Categorie: Financieel € 200.000,- - € 500.000,-	Monitoren uitgaven.	Er is geen sprake geweest van fluctuaties of toenames.
Vanwege een teruglopend rijksbudget voor de uitvoering taak Wsw in combinatie met de stijgende SW lonen ontstaat de komende jaren wellicht een tekort. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago	Kandidaten zoveel mogelijk begeleiden naar en onderbrengen bij het bedrijfsleven. Onderzoek heroriëntatie Wsw.	Vanuit de herziene Begroting 2019 van IJmond Werkt! is gebleken dat de gemeenten geen extra bijdrage hoeven te leveren.
Het macrobudget Wet BUIG kan naar beneden bijgesteld worden. Categorie: Financieel € 200.000,- - € 500.000,-	Monitoren uitgaven.	Het macrobudget is naar beneden bijgesteld. Het budget bleek toch voldoende, onder andere door een afname van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Werk en inkomen	21.603	-552	21.052	20.806	246
Baten Werk en inkomen	-12.241	523	-11.718	-12.149	432
Saldo	9.363	-29	9.334	8.657	677

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Bijstand levensonderhoud	388		Incidenteel
BBZ		42	Incidenteel
IOAW/Z		111	Incidenteel
Re-integratie	116		Incidenteel
Schuldhelpverlening	67		Incidenteel
Armoedebeleid	232		Incidenteel
Clientenparticipatie	27		Incidenteel
Overige kleine verschillen	0		
Totaal	677		

Bijstand levensonderhoud

Het voordeel wordt veroorzaakt door de combinatie van hogere baten (Rijk) en lagere uitgaven voor uitkeringen. Dit komt door afname van het uitkeringenbestand door gerichte inzet op participatie door IJmond Werkt! en gemeente.

BBZ

Het nadeel wordt veroorzaakt door een iets groter beroep op de voorzieningen voor zelfstandigen vanuit de bijstand en door de afname van gerealiseerde aflossingen door (ex-)zelfstandigen.

IOAW/Z

Het nadeel wordt veroorzaakt door een groter aandeel van de uitkeringen voor oudere werknemers (IOA) in het totaal van de uitkeringslasten. Dit is een structurele verschuiving. Deze zal in de komende begroting worden gecorrigeerd.

Re-integratie

Het voordeel wordt veroorzaakt doordat de kosten van re-integratie van uitkeringsontvangers lager zijn dan begroot. Een deel van de lopende projecten zal pas in 2020 worden afgerond.

Schuldhelpverlening

Voor schuldhelpverlening is een nieuwe aanpak ontwikkeld daarom zijn de kosten van de voorbereiding waren lager uitgevallen.

Armoedebeleid

De uitgaven voor armoedebestrijding zijn lager dan begroot. Deze trend was ook in 2018 zichtbaar. Hierop worden nieuwe vormen van toegang ontwikkeld. Zowel de kosten van de voorzieningen (er is minder aangevraagd) als de kosten voor de collectieve ziektekostenverzekering zijn lager. Overigens neemt het gebruik van die laatste regeling inmiddels weer toe.

Clientenparticipatie

Clientenparticipatie is vanaf 2018 opgegaan in Participatieraad Heemskerk. Zonder externe hulp heeft de raad haar taken uitgevoerd. Daarnaast waren er landelijke projecten ter bevordering van participatie in Nederland waar de PR gratis op kon meeliften. Het opzetten van de website is dit jaar nog niet uitgevoerd..

2.7 Uitvoering coalitieakkoord

Uitvoering coalitieakkoord

Onderzoek bij gebruikers welzijn en zorg naar gewenste vormen van ondersteuning

Inmiddels is alle benodigde informatie beschikbaar. Dit loopt gelijk op met het beleidsplan Sociaal domein. Het beleidsplan is vastgesteld. Informatie uit het onderzoek gaat leiden tot nieuwe vormen van ondersteuning in het Uitvoeringsprogramma.

Toegankelijkheid voorzieningen versterken via buurtbus

Er ligt een plan en advies is in voorbereiding.

Externe toetsing effectiviteit ondersteuning mantelzorg

De externe toetsing heeft plaatsgevonden. De besluitvorming hierover, waarbij afstemming plaatsvindt met de gemeente Beverwijk, heeft plaatsgevonden in september 2019.

Evaluatie Wmo-voorzieningen, verstrekkingen inclusief personeelsgebonden budget

Deze toetsing is een continue proces (via het contractmanagement en de afstemming met de beleidsafdeling en de uitvoering).

Evaluatie kadernota Wmo, inclusief actieplan

In februari is de startnotitie beleidsplan Sociaal domein en het beleidsplan zelf vastgesteld.

Inventarisatie inrichtingselementen in openbaar groen met inwoners

Dit is opgenomen in de nota Sport en bewegen en het Groenbeleidsplan. Beide plannen zijn vastgesteld.

Onderzoek toekomst zwembaden in samenwerking met Beverwijk

Rapportage behoeftenonderzoek zwembaden is gereed. Presentaties college en raad oktober zijn geweest. Scenario 4 wordt verder onderzocht.

Invoering sport- en cultuurpas (start zwemles 6-jarigen)

Op dit moment zijn we bezig om te zien hoe we de invoering van deze pas op de meest adequate wijze kunnen vormgeven. Als eerste stap willen we een nadere vangnet creëren voor de zwemvaardigheid van kinderen uit de groepen 7 en 8. Dit is gerealiseerd. Bestuurlijk toetsen wat we nog meer doen met deze pas.

Initiatief realisatie IJmondiale cultuurvisie met Velsen, Beverwijk en inwoners van Heemskerk

De Regionale (IJmondiale) Cultuurvisie is door de betrokken raden vastgesteld.

Aanschaf kunstwerk (jaarlijks) op basis van extern advies

Momenteel wordt gewerkt aan de lokale Cultuurnota. Vaststelling door de raad kan naar verwachting eind 2020 plaatsvinden. De uitwerking van (het proces en de werkwijze bij) de aanschaf van kunstwerken wordt aan genoemde nota gekoppeld.

Actualisatie beeldend kunstbeleid

Momenteel wordt gewerkt aan de lokale Cultuurnota. Vaststelling door de raad kan eind 2020 plaatsvinden. De actualisatie van het beeldend kunstbeleid wordt aan genoemde nota gekoppeld.

Rekening houden met nest- en schuilgelegenheden

Voorzieningen voor vleermuizen, vogels etc. zijn meegenomen in bouwplannen.

Ondersteunen initiatieven bedrijven/onderwijs (in samenwerking met buurgemeenten)

Dit is een continue proces. De aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt is onder andere versterkt via de inzet van Techport (praktijkgerichte technische opleidingsplaatsen).

Ontlezing

Via diverse projecten (o.a. het Taalhuis) en met inzet van diverse partijen (o.a. Socius en Bibliotheek) wordt laaggeletterdheid en rekenvaardigheid actief tegengegaan.

Gesprek met Jeugdraad over het meer betrekken jeugd bij ontwikkelingen

Periodiek (maandelijks) wordt in gesprek gegaan met de Jongerenraad. Op dit moment is er vanuit de jeugd weinig belangstelling.

IJmondiale pilot werkzoekende 55+

In de loop van 2018 is de pilot met inzet van IJmond Werkt! gestart. Deze pilot heeft plaatsgevonden. De resultaten en aanbevelingen komen in 2020 beschikbaar. Onderzoek ontwikkeling instroom beschut werk (2019).

Beschikbaar stellen vacatures voor mensen met beperking

De gemeente Heemskerk voldoet momenteel aan haar verplichting voor het in dienst nemen van mensen met een beperking. We hebben 7,6 fte in dienst, onze verplichting is 7,4 fte. Dit is integraal onderdeel van het HRM-beleid.

Onbetaalde maatschappelijke activiteit uitkeringsgerechtigden

Met een raadsmemo is de raad geïnformeerd.

Vergroting inzet, voorlichting en begeleiding schuldhulpverlening

Het beleidsplan Schuldhulpverlening loopt t/m 2021. Hier wordt uitvoering aan gegeven. Geconstateerde knelpunten worden daarnaast aangepakt (bijvoorbeeld meldingen van energieleveranciers) en waar mogelijk wordt ingezet op verbetering van de voorlichting.

Toegankelijkheid informatie over voorzieningen voor ouderen

Het onderzoek naar de integrale toegang wordt momenteel uitgevoerd. Onderdeel hiervan is het streven naar het realiseren van één loket/toegang, gericht op andere het bieden van informatie aan ouderen. De plannen voor de totstandkoming van het fysieke loket worden beschreven in het Uitvoeringsprogramma.

Meting maatschappelijke meerwaarde zorgaanbieders

Via klant tevredenheidsonderzoeken en contractmanagement wordt de informatie verkregen en bijgestuurd.

Skeeler-schaatsbaan (duurzame oplossing)

In de Voorjaarsnota 2019 is € 20.000,- budget beschikbaar gesteld. Onderzoek wordt uitgevoerd.

Integraal programma kwetsbare jongeren (18-27 jaar)

De inventarisatie is afgerond. De uitkomst is meegenomen in beleidsplan Sociaal domein en daarna geïmplementeerd in het Uitvoeringsplan.

Onderzoek ontwikkeling instroom beschut werk

Dit is betrokken in het Iroko-onderzoek. De doelgroep is ondertussen meer in beeld gekomen en de eerste instroom naar beschut werk vindt plaats.

Onderzoek naar versimpeling Armoedebelief en Bijzondere bijstand om toegankelijkheid te vergroten/meer bijstand in natura verstrekken

Dit onderzoek is afgerond en in de raad vastgesteld.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Coalitieakkoord Sociaal domein	451	-451	0	0	0
Baten Coalitieakkoord Sociaal domein	0	0	0	0	0
Saldo	451	-451	0	0	0

Financiën programma Sociaal domein

Bedragen x € 1.000

Totale programmakosten	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Sociaal domein	55.179	294	55.473	56.144	-671
Baten Sociaal domein	-14.464	-192	-14.655	-15.529	874
Saldo	40.715	102	40.817	40.615	202

Programma 3 Fysiek domein

Algemeen

Onder het Fysiek domein valt de ruimtelijke beleidsontwikkeling, zoals de structuurvisie, de bestemmingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van woningbouw. De voorbereiding met betrekking tot de nieuwe Omgevingswet valt ook onder dit programma, waarvan de verwachting is dat deze in 2021 in werking zal treden. Daarnaast wordt ingezet op de prestatieafspraken met woningcorporaties, bouwgrondexploitaties en plannen voor groen, water, milieu en duurzaamheid. Het streven is om in 2050 een klimaatbestendige en water-robuste gemeente te zijn, waarin natuur en recreatie op een veilige manier gecombineerd zijn en waarin het openbaar groen een belangrijke component is om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen. Het gemeentelijk rioleringsplan vormt hiervoor een breed kader. In diverse samenwerkingsverbanden (o.a. IJmond Bereikbaar) wordt gewerkt aan de verbetering van de bereikbaarheid voor fiets-, bus-, trein- en autoverkeer.

Programmaonderdelen

Het Fysiek domein richt zich op verdere duurzame ontwikkeling van het dorp en het buitengebied. Goede en geschikte woningen en een aantrekkelijke duurzame woon- en werkomgeving zijn belangrijk. Een adequaat voorzieningenniveau, mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding en recreatie en werkgelegenheid horen hierbij. Goede lokale en regionale bereikbaarheid vormen hierbij belangrijke voorwaarden.

3.1 Ruimte

Wat wilden we bereiken?

1. Een goed geordende, leefbare en veilige woon- en leefomgeving waardoor wordt voldaan aan wettelijke eisen en bestuurlijke wensen, burgers rechtszekerheid hebben en mogelijkheden voor ontwikkelingen aanwezig zijn.
2. De beschikbare woonruimte beter benutten door het vergroten van het woningaanbod en het stimuleren van de doorstroming op de woningmarkt.
3. In 2050 is Heemskerk een klimaatbestendige en water-robuste gemeente, waarin natuur en recreatie op een veilige manier zijn gecombineerd en waarin het openbaar groen een belangrijke component is om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.
4. Bij alle nieuwe ontwikkelingen in Heemskerk wordt in termen van duurzaam, innovatief en doelmatig gedacht en gehandeld.

Wat hebben we bereikt?

Ruimtelijke plannen

Er is een actueel planologisch kader dat als basis dient voor te verlenen vergunningen en ontheffingen.

Implementatie Omgevingswet

Omgevingsvisie

Het opstellen van de Omgevingsvisie Heemskerk 2040 is gestart. De nota van uitgangspunten is voorbereid.

Wonen

Er is inzicht verkregen in de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte. Dit heeft zijn beslag gekregen in woningbouwprojecten en de Woonvisie 2025 Beverwijk-Heemskerk waarvoor de voorbereidingen zijn getroffen.

Houtwegen

Het project Revitalisering Houtwegen, fase 2A is uitgevoerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Implementatie Omgevingswet

Voor de invoering van de Omgevingswet is het nodig opnieuw de vergunningverleningsprocessen op te zetten. In de Omgevingswet moeten we sneller tot een compleet besluit komen. De aanvragen komen digitaal binnen en moeten digitaal verwerkt worden. Daarvoor is aansluiting bij de landelijke voorziening nodig. Deze landelijke voorziening heet Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Ook de lokale regelgeving moet herzien en afgestemd worden op elkaar en op de landelijke richtlijnen. Dit zijn voorbeelden van de voorbereidingen die gestart zijn.

Omgevingsvisie

De startnotitie en de voorbereidingen voor de nota van uitgangspunten met scenario's zijn tot stand gekomen met actieve inbreng van raadsleden, inwoners, ondernemers en organisaties tijdens verschillende ontmoetingsmomenten.

Wonen

Woonvisie

Er heeft een interactief proces plaatsgevonden om te komen tot de Woonvisie 2025 Beverwijk-Heemskerk. Hierin worden de ambities, opgaven en maatregelen op verschillende onderwerpen beschreven. Het gaat dan onder meer om woningbehoeften en nieuwbouw, betaalbaarheid, bestaande woningvoorraad en wijkversterking, duurzaamheid en wonen met zorg.

Samenwerking met woningcorporaties

Er is met de gemeente Beverwijk, Woonopmaat en Pré Wonen en hun huurdersorganisaties uitvoering gegeven aan de prestatieafspraken. Naast jaarlijks terugkerende afspraken is onder meer invulling gegeven aan:

- Afspraken over de verdeling van verantwoordelijkheden en kostenverdeling bij woningaanpassingen tussen gemeenten en woningcorporaties.
- Een doorstroomregeling voor senioren met beide woningcorporaties, die naar verwachting in 2020 zal starten.

Verder zijn nieuwe prestatieafspraken opgesteld in lijn met de ambities uit de nieuwe woonvisie.

Regionale samenwerking

Vanuit het Regionaal Actieprogramma Wonen (RAP) Zuid-Kennemerland & IJmond zijn regionale woningbouwafspraken gemaakt waarmee tevens invulling is gegeven aan de jaarlijkse afspraken in het kader van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). De woningbouwplannen zijn in te zien via de monitor www.plancapaciteit.nl. Heemskerk heeft meegedaan aan het WiMRA onderzoek. Er is uitvoering gegeven aan een gezamenlijke woonzorgagenda. Als onderdeel daarvan is de regionale monitor www.wonenenzorgopdekaart.nl opgeleverd, waarin een aantal bestaande monitorinstrumenten zijn geïntegreerd. Een regionale publiekscampagne om (toekomstige) ouderen te laten nadenken over wonen voor later is voorbereid. Er is in de regio samen met partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg gewerkt aan een pact voor de uitstroom uit Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang.

Samen met Beverwijk is een onderzoek gestart naar de behoefte aan woonwagendplaatsen.

Vernieuwen woon- en leefomgeving

De bouw van een appartementencomplex op de grond van de oude Raadhuislocatie, gelegen aan de Bachstraat is afgerond. De Simon van Haerlemstraat is nagenoeg gereed, de laatste woningen worden gefaseerd opgeleverd. Het stedenbouwkundig plan Debora Bakelaan en omgeving en het bestemmingsplan Debora Bakelaan zijn vastgesteld. Het inrichtingsplan is in voorbereiding genomen. De 1e 2 woongebouwen zijn gesloopt. De reconstructie van de Tolweg is uitgevoerd. Er zijn voorbereidingen getroffen voor de plaatsing van wisselwoningen om de uitplaatsing van herstructureringskandidaten te versnellen, waardoor eerder gestart kan worden met sloop en nieuwbouw.

De vraag naar woningen is groot, de ruimtelijke mogelijkheden zijn beperkt. Er is behoefte aan versnelling van de woningbouwproductie. Daarom is een inventarisatie gedaan, waarbij raadsleden zijn uitgenodigd met voorstellen voor locaties te komen. Deze voorstellen zijn getoetst op haalbaarheid. Er zijn 5 locaties geselecteerd om nader te onderzoeken als woningbouwlocatie.

Tiny Houses

Er is een complex met 4 Tiny Houses gerealiseerd.

GEM Tweede Tranche Herstructurering

Zie paragraaf G Grondbeleid.

Grondexploitaties

Zie paragraaf G Grondbeleid.

Stationsgebied

De ruimtelijke visie op hoofdlijnen voor de korte en de lange termijn is afgerond. Omwonenden, belanghebbenden en belangstellenden zijn via de website en tijdens een bijeenkomst geïnformeerd en konden reageren. De reacties worden betrokken bij de verdere uitwerking van de visies. Vooralnog zijn hiervoor vooral interne uren aan besteed.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Gemiddelde WOZ-waarde (per 1.000 euro)	218,0	233,0	NB	NB
2	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	0,7	2,3	9,4	10,0
3	Demografische druk (20-65 jaar)	74,3	74,3	75,3	67,0
4	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden (in euro's)	669,0	NB	691,0	700,0
5	Gemeentelijke woonlasten meerspersoonshuishouden (in euro's)	671,0	682,0	756,0	766,0

Toelichtingen**Nr. Toelichting**

- 1 Voor deze indicator wordt alleen de realisatie weergegeven.
- 2 Eind dit jaar zijn sinds lange tijd weer 2 grotere woningbouwprojecten opgeleverd: de Simon van Haerlemstraat en de Raadhuislocatie.
Het exacte aantal nieuw gebouwde woningen komt op een later moment beschikbaar.
- 3 Dit is de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. De grijze druk neemt in de afgelopen jaren toe, dit is het percentage inwoners van 65 jaar en ouder ten opzichte van de groep 20-65 jaar. De groene druk neemt juist af, dit is het percentage inwoners van 0-19 jaar ten opzichte van de groep 20-65 jaar.
- 4 Niet van toepassing.
- 5

Bronnen**Nr. Bronnen**

- 1 CBS Statistiek Waarde Onroerende Zaken.
- 2 ABF Systeem Woningvoorraad.
- 3 CBS Bevolkingsstatistiek.
- 4 COELO, Groningen.
- 5 COELO, Groningen.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Toename aantal planschadeclaims. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,-	Alert zijn op motivering, afwegingen en juridische aspecten bij planontwikkeling. Afsluiten van planschadecontracten met ontwikkelaars. Tijdig actualiseren van bestemmingsplannen. Dit blijft actueel bij plannen die in opdracht van de gemeente worden vastgesteld omdat planschade in die gevallen niet kan worden afgewenteld op een derde partij.	Er zijn geen verzoeken om tegemoetkoming in planschade gedaan waarbij de gemeente een financieel risico heeft gelopen.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
De energietransitie vergt o.a. ingrepen in de openbare ruimte bijvoorbeeld voor de aanleg van een warmtenet. Het is de vraag wie hiervan de kosten gaat dragen. Categorie: Financieel € 500.000,- - € 1.000.000,-	Er wordt een regionale energiestrategie gemaakt, waardoor er meer inzicht in aanpak en planning is en de kosten die hiermee gemoeid zijn.	Er is verdere invulling gegeven aan de onderdelen Transitievisie warmte (TVW) en Regionale energie strategie (RES) van de energietransitie. Er zijn nog geen keuzes gemaakt ten aanzien van het dragen van de kosten.
Gevolgen klimaatveranderingen. Categorie: Financieel tot € 1.000.000,-	Openbare ruimte klimaatbestendig inrichten om de gevolgen van klimaatverandering (wateroverlast, droogte en hitte) te voorkomen.	De meerkosten voor klimaatadaptieve maatregelen in de openbare ruimte zijn meegenomen in de herinrichtingsprojecten. Buiten deze projecten zijn geen extra kosten gemaakt.
Externe factoren die het tempo van stedelijke vernieuwing beïnvloeden. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago Milieu	Afstemming op de programma's van de diverse stakeholders, ontwikkelaars, woningbouwverenigingen, nutsbedrijven en andere overheidsinstanties.	De PAS-regelgeving heeft invloed gehad op het tempo van stedelijke vernieuwing. In gezamenlijkheid met de belanghebbende partijen is naar de beste oplossing gezocht om vertraging te voorkomen of te minimaliseren.
Het niet kunnen realiseren van het woningbouwprogramma. Categorie: Imago	Optimaal afstemmen op programma's stakeholders, voortgang goed monitoren.	Er is periodiek afgestemd met de woningbouwcorporatie en initiatiefnemers. De voortgang wordt gemonitord via www.plancapaciteit.nl. Daarnaast wordt ingezet op toename en versnelling van de woningbouwproductie door woningbouw op een vijftal door de raad aangedragen locaties nader te onderzoeken.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Planning van de Omgevingsvisie wordt niet gehaald. Categorie: Imago	Regelmatig planning controleren en over communiceren. Indien nodig bijstellen na goedkeuring raad/college.	Er is een realistische en meer gedetailleerde planning gemaakt met exacte aanleverdata en beslismomenten. Deze planning wordt dagelijks ambtelijk gemonitord, wekelijks met de portefeuillehouder en maandelijks met de commissie RDW. De voortgang is geheel volgens planning verlopen.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Ruimte	5.719	905	6.624	2.674	3.950
Baten Ruimte	-4.818	3	-4.816	-3.777	-1.039
Saldo	901	908	1.809	-1.103	2.912

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Software	44		Incidenteel
Omgevingswet	76		Incidenteel
Tussentijdse winstenemingen grondexploitaties 2019	2.361		Incidenteel
Budgetten grondexploitaties	3.432	3.432	Incidenteel
Advieskosten Debora Bakenlaan	44		Incidenteel
Tweede Tranche Herstructurering (TTH)	31		Incidenteel
Stationsgebied	288		Incidenteel
Overige kleine verschillen	68		
Totaal	2.912		

Software

De uitgaven voor software bestemmingsplannen zijn lager omdat de meeste uitgaven voor software centraal op bedrijfsvoering zijn geboekt.

Omgevingswet

Er zijn minder uitgaven gedaan voor de Omgevingswet. Het budgettaire voordeel wordt in de bestemmingsreserve Omgevingswet gestort.

Tussentijdse winstnemingen grondexploitaties 2019

- Assumburg Oud-Haerlem € 1.324.396,-. Dit incidentele voordeel is niet geraamd.
- De Trompet € 694.532,-. Dit incidentele voordeel is niet geraamd.
- Waterakkers-Lunetten € 131.553,-. Dit incidentele voordeel is niet geraamd.

- De Velst € 210.431,-. Dit incidentele voordeel is niet geraamd omdat de herziening grondexploitaties 2019 pas in 2020 aan de raad is voorgelegd.

Voorgesteld wordt om deze tussentijdse winstnemingen van in totaal € 2.360.912,- te storten in de bestemmingsreserve Risico's grondexploitaties.

Budgetten grondexploitaties

De voor- en nadelen op de uitgaven en inkomsten worden verrekend met de boekwaarde van de grondexploitaties. De afwijkingen op de uitgaven en inkomsten worden met de boekwaarde verrekend. Er is € 3.431.738,- op zowel de lasten als de baten afgeweken. Dit heeft geen effect op het saldo van de jaarrekening (zie ook paragraaf G Grondbeleid).

Advieskosten Debora Bakelaan

Het niet-benutte deel van het budget advieskosten Debora Bakelaan wordt in 2020 alsnog aangewend. In de Najaarsnota 2019 is hier melding van gemaakt. Het restantbudget van € 43.555,- wordt via de bestemmingsreserve Budgetoverheveling naar 2020 overgeheveld.

Tweede Tranche Herstructurering (TTH)

De kosten voor de uitvoeringswerkzaamheden projecten TTH zijn ruim binnen het beschikbare budget gebleven. Er wordt derhalve een bedrag van € 31.000,- minder aan de bestemmingsreserve Verplichtingen TTH onttrokken.

Stationsgebied

Er is met name invulling gegeven aan informatie verzamelen ten behoeve van uitwerking van de visies Stationsgebied. De uitwerking van de visies vinden in 2020 plaats. De lagere incidentele uitgaven van € 288.066,- resulteren in een lagere onttrekking aan de Algemene reserve. Het niet-aangewende budget wordt in de Bestuursrapportage 2020 opnieuw aangevraagd.

3.2 Bereikbaarheid

Wat wilden we bereiken?

1. Een goede verkeersmobiliteit door bereikbaarheid te combineren met een veilige, aantrekkelijke en duurzame leefomgeving.
2. De infrastructuur dient veilig en goed te gebruiken te zijn voor de weggebruiker. Wegbeheer dient te voldoen aan richtlijn CROW publicatie 147. Hierbij dient ook de leefbaarheid voor de niet-weggebruiker zo min mogelijk te worden geschaad (barrièrewerking, geluid en luchtkwaliteit).
3. Ondanks de mobiliteitstoename een leefomgevingskwaliteit behouden die onder de wettelijke milieunormen blijft en samen met inwoners en bedrijven werken aan een duurzame gemeente.
4. Het kader voor verlichting is vastgelegd in het beleidsplan Openbare verlichting 2012-2020. De kwaliteit van de verlichting dient zowel de verkeersveiligheid als de sociale veiligheid van de verblijfsfunctie van de openbare ruimte te ondersteunen.
5. De ruimtelijke structuur en vormgeving van het wegennet dient voor de weggebruiker duidelijk en begrijpelijk te zijn. De automobilist dient zo min mogelijk aanwezig te zijn binnen de 30 km-gebieden en gebruik te maken van de 50 km-wegen. De fietser wordt gefaciliteerd op het fietsnetwerk en de voetganger heeft voldoende ruimte op de trottoirs.
6. IJmondiaal zal worden ingezet om de westelijke tak van de snelfietsroute door de IJmond voor 2023 te realiseren.

Wat hebben we bereikt?

Bereikbaarheid en verkeersveiligheid

De bereikbaarheid is op 2 locaties gecombineerd met een veilige, aantrekkelijke en duurzame leefomgeving. Door deze integrale aanpak is de Tolweg heringericht met input vanuit alle fysieke beleidsvelden. Op dezelfde wijze is het ontwerp voor het project De Slotvrouw gerealiseerd. Voor de verkeersveiligheid van de leerlingen zijn 7 basisscholen van schoolzones voorzien.

Regionale bereikbaarheid

Het ontwerp voor het de herinrichting van de Maerten van Heemskerckstraat tot fietsstraat is met participatie van de bewoners voltooid. De bij de Provincie Noord-Holland aangevraagde subsidie is toegekend. Komend jaar wordt tot uitvoering overgegaan.

Centrum

Er is een rapport opgesteld over de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het centrumgebied. Naar aanleiding van dit rapport wordt momenteel een voorstel uitgewerkt door een extern adviesbureau om de verkeerssituatie op de Centrumring, het Haydnplein en de Keerlus te verbeteren.

Verbinding A8-A9

Ondanks mobiliteitstoename is er wederom ingezet op behoud van de leefbaarheid in de Broekpolder. De gemeente Heemskerk heeft een duidelijk statement gemaakt naar de Provincie Noord-Holland met betrekking tot deze leefbaarheid. De gedeputeerde heeft in november aangegeven bereid te zijn om bovenwettelijke maatregelen te realiseren voor leefbaarheid in de Broekpolder.

Openbare verlichting

Conform beleid uitgevoerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Bereikbaarheid

Er is een proef met het afsluiten van de Alkmaarseweg/Rijksstraatweg ter hoogte van de Maerten van Heemskerckstraat voor het autoverkeer gehouden. Dit was voor een periode van 4 maanden. Deze

proef levert input voor het bepalen van de definitieve keuze voor eventuele herinrichting van dit weggedeelte.

De busroute van lijn 79 is verlegd van de Alkmaarseweg/Rijksstraatweg naar de N197.

Een extern adviesbureau heeft een 1e faserapport opgesteld over de meerwaarde van aanvullend openbaar vervoer in Heemskerk. Waaronder bereikbaarheid van station Heemskerk. De kosten voor het opstellen van het 1e faserapport zijn gedekt vanuit de reguliere budgetten. Het in de Voorjaarsnota 2019 beschikbaar gestelde bedrag voor het onderzoek blijft nodig voor het vervolgonderzoek. Daarom wordt voorgesteld het bedrag over te hevelen naar volgend boekjaar.

Regionale bereikbaarheid

Met betrekking tot het openbaar vervoer in, van en naar de IJmond heeft regelmatig overleg plaats gevonden met Provincie Noord-Holland en vervoersregio om de bus- en treinverbindingen te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

Verbinding A8-A9

De Provincie Noord-Holland heeft het Golfbaanalternatief als voorkeursalternatief aangemerkt en is niet meer bereid om tot verdere uitwerking van het Heemskerkalternatief. De gemeente heeft zich daarop teruggetrokken uit de stuurgroep Verbinding A8-A9. Ambtelijk is de gemeente wel blijven samenwerken met de provincie en buurgemeenten om de verbinding A8-A9 te realiseren. Hierbij heeft de gemeente het behoud van de leefbaarheid in de Broekpolder als speerpunt gemaakt. Deze houding heeft er toegeleid dat in de laatste IJmondcommissie van dit jaar de gedeputeerde heeft toegezegd bereid te zijn om bovenwettelijke maatregelen in te passen in het nu voorliggende voorkeursalternatief ten gunste van de leefbaarheid in de Broekpolder.

Veiligheid

Er is een subsidieaanvraag gedaan voor het realiseren van schoolzones bij de overige 6 basisscholen. Deze aanvraag is door de Provincie Noord-Holland gehonoreerd. De subsidie voor de herinrichting rotonde De Smidse is door de Provincie Noord-Holland toegekend en wordt komend jaar gerealiseerd.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (percentage)	NB	NB	NB	5,0
2	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (percentage)	NB	NB	NB	NB

Toelichtingen**Nr. Toelichting**

- 1 Deze categorie wordt niet genoemd in www.waarstaatjegemeente.nl. De dichtsbijzijnde categorie is verkeersongevallen met een motorvoertuig. Het aantal ongevallen in Heemskerk is volgens www.waarstaatjegemeente.nl al meerdere jaren vrijwel gelijk aan het landelijke percentage.
- 2 Het percentage verkeersongevallen met een gewonde fietser ligt in Heemskerk de laatste jaren veelal 2% hoger dan het landelijke percentage. Het aangegeven percentage van fietsongevallen is echter een deel van het percentage totaal aantal ongevallen. Kortom een hoger percentage fietsongevallen betekent automatisch een hoger percentage andere ongevallen. Het is daarmee een communicerend vat.

Bronnen**Nr. Bronnen**

- 1 VeiligheidNL.
- 2 VeiligheidNL.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Bezuinigingen Provincie Noord-Holland en de Nederlandse Spoorwegen op het openbaar vervoer. Categorie: Imago	Als gemeente en via de Stichting IJmond Bereikbaar in contact blijven met Provincie Noord-Holland en de Nederlandse Spoorwegen over een adequaat openbaar vervoernet.	Er heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met de provincie over de busverbindingen in Heemskerk. IJmondiaal is input geleverd op het rapport regionaal OV Toekomstbeeld 2040 Noord-Holland en Flevoland en de Dienstregeling NHN 2022.
De IJmond gaat geen onderdeel uitmaken van het stedelijk vervoersnetwerk. Categorie: Imago	Als gemeente en via de Stichting IJmond Bereikbaar in contact blijven met Provincie Noord-Holland, de Vervoersregio Amsterdam en de Nederlandse Spoorwegen over een adequaat stedelijk vervoersnetwerk.	Afgelopen jaar is IJmondiaal geparticipeerd in werkgroepen om het openbaar vervoer in de IJmond te optimaliseren.
Regionale doorfietsroute is eind 2023 niet voltooid. Categorie: Imago	Via Stichting IJmond Bereikbaar het belang van de doorfietsroute blijven benadrukken bij de gemeenten Velsen, Beverwijk en Uitgeest.	Regulier overleg vindt plaats tussen de IJmondgemeenten en de provincie met tot doel de doorfietsroute verder vorm te geven.
Overschrijding kosten reconstructie Tolweg. Categorie: Financieel € 200.000,- - € 500.000,-	Extra kosten verhalen op veroorzaker overschrijding.	Er is stagnatie veroorzaakt door derden. Er is geen uitvoering gegeven aan de geplande werkzaamheden.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Bereikbaarheid	4.170	-73	4.097	4.186	-89
Baten Bereikbaarheid	-581	421	-161	-188	27
Saldo	3.589	347	3.936	3.998	-62

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Assummer traverse		45	Incidenteel
Onvoorziene onderhoudskosten		38	Structureel
Overige kleine verschillen	21		
Totaal		62	

Assummer traverse

De onderhoudswerkzaamheden aan de Assummer traverse zijn uitgevoerd. De incidentele kosten van de werkzaamheden zijn hoger dan verwacht. Dit werd met name veroorzaakt door het toepassen van ander materiaal voegovergangen en het noodzakelijk vervangen van de flexigoot.

Onvoorziene onderhoudskosten

Er zijn extra kosten gemaakt voor het verwijderen van boomwortels in voetpaden. Vanuit veiligheidsoverwegingen kon dit niet wachten. Locaties zijn onder andere de Bachstraat, Jonkheer Geverslaan, Jan van Kuikweg, centrum en Breedweer. Vanwege deze wijze van onderhoud is de verwachting dat dit in de toekomst leidt tot extra structurele lasten.

3.3 Milieu en duurzaamheid

Wat wilden we bereiken?

1. Realiseren van een leefomgevingskwaliteit die onder de wettelijke milieunormen blijft en samen met inwoners en bedrijven werken aan een duurzame gemeente.
2. In stand houden van het huidige groen, waarbij groen op hiervoor geschikte locaties een hoge natuurwaarde kan bereiken door deze zodanig te beheren dat de biodiversiteit wordt vergroot.
3. Het verder ontwikkelen van een duurzaam oppervlaktewatersysteem waarbij de aandacht ligt op natuur, recreatie en veiligheid.
4. Het beschermen van de volksgezondheid en het milieu.
5. Voldoen aan de landelijke doelstelling van 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar in 2020.
6. In 2050 is de bebouwde omgeving in Heemskerk energieneutraal en aardgasvrij.
7. Bijdragen aan een nationale circulaire economie in 2050 waarin afvalstoffen grondstoffen zijn geworden en alleen hernieuwbare energie wordt toegepast.

Wat hebben we bereikt?

Afval- en grondstoffen

Er is een nieuwe Afval- en grondstoffenverordening vastgesteld, waarin we duidelijk onderscheid maken tussen grondstoffen en overige stoffen die (nog) niet herbruikbaar zijn. Daarnaast is het nieuwe afvalscheidingssysteem gepresenteerd aan alle bewoners van Heemskerk, zodat we deze in 2020 kunnen realiseren. Dit is nodig om tot de landelijke doelstelling van 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar te komen. Momenteel zit de gemeente nog steeds rond de 53% afvalscheiding en ca. 220 kilo restafval per jaar, hiermee zitten we niet op de streefwaarde voor 2019.

Groen

Een stap in het versterken van de biodiversiteit: een aantal regulier gemaaide grasvelden zijn omgezet naar grasvelden waar minder vaak wordt gemaaid. Een voorbeeld hiervan is het niet meer wekelijks maaien van de boomgaard in de Kasteeltuin. Het resultaat is een ecologisch rijker grasveld met veel bloemen, insecten en hierdoor aangetrokken zoogdieren en vogels.

Er is een Groenbeleidsplan vastgesteld.

Groenspoor is opgestart. Dit is een initiatief waar inwoners betrokken worden bij het vergroenen van de gemeente.

Water- en klimaatadaptatie

Het thema klimaatadaptatie is verder onderzocht waarbij meerdere ateliers betrokken zijn geweest met verschillende maatschappelijke partijen in Beverwijk en Heemskerk. Ook bij bouwplantoetsing is klimaatadaptatie is nieuwe informatie verzameld.

Energietransitie

De aanbesteding voor de Transitievisie warmte (TVW) is afgerond. In de TVW staat het tijdspad beschreven waarin wijken van het aardgas af gaan. De TVW geeft inzicht in de volgorde waarlangs de wijken van het aardgas afgaan en welk alternatief er per wijk beschikbaar is.

De gemeenten in de deelregio IJmond/Zuid-Kennemerland zijn gezamenlijk gestart met de het opstellen van een Regionale Energiestrategie (RES). In een Regionale Energiestrategie (RES) staat de energieopgave van een regio centraal. Het potentieel voor duurzame opwekking en besparingen wordt inzichtelijk gemaakt waarbij het doel is om de vraag (het eigen gebruik) en het aanbod bij elkaar te brengen. De RES van de deelregio zal weer onderdeel vormen van de RES van de regio Noord-Holland Zuid.

Om de verbinding met de inwoners te versterken is een klankbordgroep Energietransitie met inwoners opgericht. De voortgang van de TVW en de RES worden met de klankbordgroep besproken. De energiecoöperatie ECO Heemskerk is opgericht met ondersteuning van Omgevingsdienst IJmond. ECO Heemskerk is een inwonersinitiatief en heeft als doel om inwoners te ondersteunen bij het verduurzamen van de woning. ECO Heemskerk is een nieuwe partner in de energietransitie.

Milieu en duurzaamheid

Het Milieubeleidsplan 2019-2023 is vastgesteld. Hierbij is tevens het amendement om een proef Robuust en Intelligent elektriciteitsnetwerk in een wijk of buurt uit te voeren aangenomen.

Het Schone Luchtakkoord van het Rijk is ondertekend. Hiermee wordt gestreefd om de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie in 2030 te halen.

Het college heeft het actieplan Geluid 2018-2023 vastgesteld, waardoor er afspraken zijn over het toepassen van geluid-reducerend asfalt in de periode tot 2023.

Het college heeft de bestuurlijke agenda Schiphol 2019-2022 vastgesteld. Deze agenda omvat de aanpak waarmee de regio Alkmaar-Haarlem hinder van vliegverkeer wil beperken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Afval- en grondstoffen

Eind vorig jaar is gestart met een pilot waarbij plastic, blik en drinkpakken (pbd) bij 1.000 woningen in Zuidbroek Oosterwijk apart is ingezameld via een 240 liter rolcontainer. Het restafval wordt hier 1 keer per 4 weken ingezameld in plaats van 1 keer per 2 weken. De resultaten hiervan zijn zeer goed, gemiddeld is 23 kg pbd ingezameld per jaar en 141 kg restafval per jaar. De volgende stap is het restafval op afstand plaatsen en bewoners optioneel een papierbak aanbieden, hiervoor zijn dit jaar voorbereidingen getroffen in de vorm van inloopbijeenkomsten om dit te kunnen realiseren voor alle laagbouwoningen in Heemskerk.

Halverwege oktober zijn alle ondergrondse containers voor restafval voorzien van een elektronisch slot, hierdoor wordt bedrijfsafval geweerd uit de containers voor huishoudelijk afval. Geschat is dat hiermee een reductie van 10% van het totaal fijn huishoudelijk restafval gerealiseerd wordt.

Groen

Er heeft een evaluatie plaatsgevonden naar de effecten van schapen begrazing op flora en fauna. Deze evaluatie betrof een nulmeting. Er zijn enkele vleermuiskasten en insectenhôtels in het openbaar groen geplaatst.

Water- en klimaatadaptatie

Het thema waterkwaliteit is benoemd in het waterbeleidsplan Verbinden met water. Samen met Beverwijk en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is onderzoek uitgevoerd op 2 locaties. In Heemskerk is onderzoek uitgevoerd naar de waterkwaliteit aan de Smidse. Hiervoor is de methodiek Ecologische Sleutelfactoren gebruikt.

Klimaatadaptatie is verder verkend door middel van 3 werkateliers over wateroverlast, hittestress en droogte. In de werkateliers zijn betrokken partijen aan het woord geweest om de knelpunten in te brengen. De locaties met knelpunten en beschikbare kaarten zijn geanalyseerd door studenten van de Hogeschool van Amsterdam. Op een aantal locaties in de openbare buitenruimte is waterberging aangelegd onder de weg. Door de aanleg van de waterberging wordt de buitenruimte klimaat robuust ingericht. We hebben onderzoek uitgevoerd naar het duurzaam ontwerpen van de waterberging. In lijn met het waterbeleidsplan is bij (ver-)nieuwbouw of herinrichting van gebieden, de richtlijnen ten aanzien van waterberging meegegeven aan de ontwikkelaar.

Energietransitie

Er is een nadere planning opgesteld hoe en wanneer de inwoners meegenomen worden in het proces van de transitievisie Warmte (TVW) en Regionale Energie Strategie (RES).

Milieu en duurzaamheid

Voor het opstellen van het Milieubeleidsplan 2019-2023 is een uitgebreid participatietraject met raadsleden, inwoners en stakeholders (bedrijven en maatschappelijke organisaties) gevolgd. Hierdoor is een breed gedragen beleidsplan tot stand gekomen.

Voor ondertekening van het Schone Luchtakkoord zijn de maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit in beeld gebracht. Deze richten zich onder andere op duurzame mobiliteit, zero-emissie stadsdistributie, schone bedrijvigheid en voorlichting over houtstook.

Bij de reconstructie van de Tolweg is geluid-reducerend asfalt aangelegd. In het kader van een lopend gevelisolatieproject is een aantal woningen aan de Rijksstraatweg bouwkundig opgenomen. Tegelijkertijd is ook een energiescan aangeboden.

Bestuurlijk is ingezet om vlieghinder gedurende de nacht tegen te gaan. De maatregel om tijdens de nacht aan te vliegen in een hoog en smal vliegpad op de Zwanenburgbaan, is door het Rijk gehonoreerd. In het kader van de stikstofproblematiek is in beeld gebracht welke (bekende) bouwplannen met deze problematiek te maken hebben.

Voor het opstellen van de Transitievisie warmte is een aanbesteding gedaan. Voor de zomervakantie 2020 is deze visie gereed.

Voor het verduurzamen van de bedrijventerreinen heeft het college de GreenDeal bedrijventerreinen Heemskerk energiepositief vastgesteld. Met de GreenDeal wordt samen met de bedrijven ingezet op een versnelling van het verduurzamingsproces. Op De Houtwegen en De Waterwegen is een kerngroep van ondernemers gevormd waarmee (collectieve) mogelijkheden voor het verduurzamen van de bedrijventerreinen wordt afgestemd. Bedrijven worden gestimuleerd om collectief zonne-energie op te wekken. Op de Houtwegen en De Waterwegen doen 7 ondernemers mee met 8 daken. Op De Trompet doen 8 ondernemers mee met 11 daken waarbij in totaal circa 3,5 megawatt duurzame energie kan worden geproduceerd. Bij 89 bedrijven is een energiescan uitgevoerd. Voor het optimaliseren van het warmte-/koudesysteem in het gemeentehuis is gestart met het treffen van fysieke en softwarematige maatregelen met als eindresultaat een efficiënter functionerend systeem en verdere beperking van het stroom- en aardgasverbruik.

IJmond Bereikbaar heeft de mobiliteitstransitie tot speerpunt gemaakt. Centraal hierin staat de mobiliteitsscan die per bedrijf of per bedrijventerrein inzicht biedt in de mogelijkheden om de mobiliteit van en naar het bedrijf slimmer en duurzamer in te richten. Op basis van de uitkomsten worden afspraken gemaakt over het verminderen van mobiliteit. Dat kan door thuiswerken, flexwerken en teleconferentie; maar ook door (meer gebruik maken van) fiets, OV, deelmobiliteit en samen rijden en verduurzamen door inzet van zero-emissie aandrijvingen. Voor de nieuwe aanpak is samengewerkt met bestaande partners. Ook zijn actief nieuwe bedrijven benaderd voor deze aanpak. Zo is als eerste succesvolle pilot een scan van bedrijventerrein De Trompet gemaakt. Op basis hiervan worden nu afspraken met individuele bedrijven gemaakt.

Om de verduurzaming van de bestaande bouw te versnellen, heeft Omgevingsdienst IJmond een Regionaal energiebesparingsprogramma 2019-2021 opgesteld voor de regio IJmond/Zuid-Kennemerland. Het programma wordt uitgevoerd met de partners Duurzaam Bouwloket, Stichting Huizenaanpak en Stichting Eneregio. Het programma is gericht op de particuliere huiseigenaren. Via informatiebijeenkomsten wordt het bewustwordingsproces gestimuleerd en collectieve isolatieacties opgezet. Voor ondersteuning zijn subsidies van het Rijk en de provincie ontvangen en de gemeenten leveren eveneens een financiële bijdrage.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Omvang huishoudelijk afval (kg per inwoner)	250,0	250,0	250,0	170,0
2	Hernieuwbare elektriciteit (percentage)	8,0	12,0	NB	26,0
3	Ontvlechten rioolstelsel (m')	1.400,0	1.100,0	800,0	2.000,0

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	
2	De hernieuwde elektriciteit bestaat voornamelijk uit opwek van zonne-energie door particulieren en de stroomopbrengst van de windmolen op bedrijventerrein de Trompet. De klimaatmonitor heeft echter nog geen gegevens over het percentage hernieuwbare energie in 2019. De gegevens zijn naar verwachting in 2021 beschikbaar.
3	

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval.
2	www.energieinbeeld.nl en website eigenaar windmolen Trompet.
3	Gemeente Heemskerk.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Aantasten van de groenstructuur door de woningopgave in de IJmond. Categorie: Imago	In de Omgevingsvisie opnemen dat de groenstructuur op geen enkele wijze aangetast mag worden.	Door verdichting van bijvoorbeeld de Velst en voormalig Blijf van mijn Lijf huis, vindt op bescheiden schaal aantasting van de groenstructuur plaats.
Inundatie en water op straat bij hevige neerslag door onvoldoende ruimte te geven aan het watersysteem. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago Milieu Juridisch/aansprakelijkheid	Bij herinrichting van de openbare ruimte of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen oog houden voor de wateropgave.	Er is een aantal hevige regenbuiengewest waarbij voor een korte periode water op straat heeft gestaan. Dit heeft niet tot problemen geleid.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Door lange perioden van droogte kan het waterpeil niet in stand worden gehouden waardoor kans op botulisme, blauwalg toeneemt. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago Milieu Juridisch/aansprakelijkheid	Bij herinrichting van de openbare ruimte of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen oog houden voor het thema droogte: zoveel mogelijk regenwater vasthouden in de lokale omgeving.	Er is geen lange periode van droogte geweest die geleid heeft tot meer botulisme en blauwalg.
Door overstorten vanuit de riolering oppervlaktewater vervuilen met afvalwater. Categorie: Imago Milieu Juridisch/aansprakelijkheid	Gemengde rioolstelsels te scheiden, waarbij vuil water en regenwater apart worden afgevoerd.	Omdat er steeds meer hemelwater wordt afgekoppeld van het vuil watersysteem neemt de kans op overstorten af. Er zijn geen problemen geweest bij de afvoer van vuil water.
Door meer kwijtscheldingen, doorbelaste kosten zoals overhead en kosten voor de straatreiniging, bestaat de kans dat de gestelde financiële kaders van het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) te krap zijn. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 200.000,- Imago Milieu	Bij het opstellen van de begroting dienen realistische ramingen ten aanzien van kwijtscheldingen en doorbelaste kosten voorhanden te zijn.	De doorbelastingen en kwijtscheldingen zijn binnen de gestelde ramingen gerealiseerd.
Mogelijk niet behalen van de landelijke milieudoelstelling om 75% afvalscheiding te realiseren en 100 kg restafval per inwoner per 2020. Categorie: Financieel € 200.000,- - € 500.000,- (wat jaarlijks bespaard had kunnen worden) Imago Milieu	De maatregelen uit het addendum en het Grondstoffenplan verder uit te werken. Bij uitwerking aangeven welke besparing de maatregel daadwerkelijk met zich meebrengt en hoe dit zich verhoudt wanneer ervoor wordt gekozen de maatregel niet of anders uit te voeren dan volgens het voorstel vanuit het addendum.	De milieudoelstelling om 75% afvalscheiding en 100 kg restafval per inwoner per 2020 is niet behaald. Er is hierdoor nog geen besparing op de afvalverwerking gerealiseerd waardoor de afvalstoffenheffing voor bewoners omlaag bijgesteld zou kunnen worden.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting Jaarrekening 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Milieu en duurzaamheid	10.102	505	10.607	10.865	-258
Baten Milieu en duurzaamheid	-8.724	-120	-8.844	-8.917	74
Saldo	1.379	385	1.764	1.948	-184

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Riolering		63	Incidenteel
Riolering		11	Incidenteel
Afvalverwijdering		227	Incidenteel
Afvalverwijdering	70		Incidenteel
Overige kleine verschillen	47		
Totaal		184	

Riolering

De reguliere onderhoudskosten voor de riolering zijn incidenteel overschreden. Dit is toe te schrijven aan extra maatregelen voor afkoppelen hemelwater van de riolering en hogere storingskosten. De opbrengst rioolheffingen is lager.

De financiële consequenties worden opgevangen binnen de 100% kostendekkendheid van de riolering.

Afvalverwijdering

De budgetten voor de afvalverwijdering zijn overschreden met name door extra kosten voor de ingebruikname van de voorscheidingsinstallatie(VSI) voor het restafval van de hoogbouw en tegenvallende afvalscheidingsresultaten. Dit was niet gecalculeerd in de maandelijkse bevoorschotting HVC. De inkomsten via Nedvang zijn hoger dan geraamd, maar dekken niet de extra kosten van de VSI. Daarnaast zijn er projectkosten voor het afsluiten van de ondergrondse containers opgevoerd, die niet geraamd waren. Dit heeft ertoe geleid dat er ruim € 156.000,- meer onttrokken is uit de bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing.

Bovenstaande heeft tot gevolg dat de kostendekkendheid voor de afvalstoffenheffing voor 2020 onder druk staat.

3.4 Uitvoering coalitieakkoord

Uitvoering coalitieakkoord

Nieuwe ruimtelijke structuurvisie (inclusief woningbouwopgave, bouwen in groen en duurzaamheid)

Project omgevingsvisie/wet is volop in uitvoering. Startnotitie Omgevingsvisie is voorgelegd aan commissie RWD. Maandelijkse update volgt in commissie RWD.

Inventarisatie bouwlocaties (samen met bewoners)

Inventarisatie potentiële woningbouwlocaties is uitgevoerd. Nieuwe Regionaal Actieprogramma Wonen (RAP) is in ontwikkeling en heeft een sterke relatie met de woonvisie.

Intensiveren/versnellen bestaand bouwprogramma

Potentiële woningbouwlocaties zijn in beeld. Per locatie wordt nu de te volgen strategie bepaald. Waar mogelijk gaan we versnellen of verdichten.

Stimuleren levensloopbestendige woningbouw bij voorkeur in centrum

Is opgenomen in Woonvisie.

Stimuleren particulieren eigenbouw

Een Collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) is gerealiseerd voor de Jan van Kuikweg. Wanneer nieuwe initiatieven zich voordoen worden die beoordeeld.

Variatie nieuwbouw van grondprijzenbeleid

Opgenomen in nota Grondbeleid. Nota Grondbeleid en Grondprijzenbeleid is geactualiseerd en vastgesteld in de raad van mei.

Verbindende en richtinggevende rol duurzaam Heemskerk

Met de ontwikkeling van instrumenten als het Klimaatplan, het nieuwe Milieubeleidsplan en de Regionale Energie Transitie (RES) wordt richting gegeven aan een duurzaam Heemskerk. Meer concreet bereiden we maatregelen rondom evenementen voor en zetten we in op verbeteren van de afvalscheiding.

Uitbreiden duurzaam inkopen/aansluiten manifest MVI 2016-2020

Er zijn afspraken met Stichting Rijk gemaakt over doelstellingen en ambitieniveau. Bij aanbestedingen worden minimeisen voor MVI opgenomen. De aangepaste beleidsnotitie Inkoop komt in 2020 gereed.

Drie toekomstscenario's centrum inclusief actieplan uitwerken

Is in voorbereiding, maakt deel uit van project Omgevingsvisie.

Studie landschappelijke inpassing Heemskerkvariant

Afstemming met de provincie over de nieuwe samenwerkingsovereenkomst in relatie tot golfbaanvariant vindt plaats.

Versterking openbaar vervoer (uitbreiding spoor)

Lobby is ingezet. Onder meer door middel van een brief naar provincie en agendering in provinciaal verkeers- en vervoersberaad.

Stimuleren hoogwaardig en meerdaags toerisme door kleinschalige accommodaties

Onderzoek/marktverkenning gereed.

Promoten toerisme door vergroten bereikbaarheid en toegankelijkheid van bezienswaardigheden en centrum

Er zijn diverse acties uitgevoerd en nog in voorbereiding om promotie van Heemskerk te ondersteunen. Daarin komen onze kastelen meer prominent naar voren. Met website en bebording en PR is dit gerealiseerd. Verbinding met ondernemers is nadrukkelijk gelegd. Verdere promotie is onderdeel van de reguliere werkzaamheden.

Stimuleren gebruik duin (afschaffen duinkaart)

Duinkaart wordt niet afgeschaft.

Ondersteuning subsidiemogelijkheden bedrijven in het kader van duurzaamheid/aanpassing leges duurzaam bouwen

In het kader van duurzaamheid actualiseren van de Legesverordening. Er is een concept Milieubeleidsplan gereed. De legesverordening is in december 2019 door de raad vastgesteld.

Financiën

Bedragen x € 1.000

Totale kosten programmaonderdeel	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Coalitieakkoord	0	0	0	0	0
Fysiek domein					
Baten Coalitieakkoord	0	0	0	0	0
Fysiek domein					
Saldo	0	0	0	0	0

Financiën programma Fysiek domein

Bedragen x € 1.000

Totale programmakosten	Primaire Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting 2019	Begroting minus jaarrekening
Lasten Fysiek domein	19.992	1.337	21.329	17.725	3.603
Baten Fysiek domein	-14.123	303	-13.820	-12.882	-938
Saldo	5.869	1.640	7.509	4.843	2.665

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

Onder de Algemene dekkingsmiddelen zijn de algemene inkomstenbronnen van de gemeente opgenomen. Deze worden met name gevormd door de lokale heffingen en de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Daarnaast komen er nog inkomsten en uitgaven uit de financieringsfunctie van de gemeente. De heffingen worden uitgebreid toegelicht in paragraaf A Lokale heffingen en de toelichting over de financieringsfunctie is opgenomen in paragraaf D Financieringen.

De onderdelen Overhead, Vennootschapsbelasting en post Onvoorzien worden apart toegelicht.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Totale programmakosten	Primaire Begroting 2019	Wijziging Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting 2019	Begroting - Jaarrekening
Lasten Algemene dekkingsmiddelen	2.118	-504	1.614	1.674	-60
Baten Algemene dekkingsmiddelen	-65.868	1.037	-64.830	-65.494	663
Saldo	-63.749	533	-63.216	-63.819	603

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	Primaire begroting 2019	Wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting 2019	Begroting minus Jaarrekening
1a Onroerende zaakbelasting	-5.263	41	-5.222	-5.204	-18
1b Hondenbelasting	-208	0	-208	-205	-2
1c Precariobelasting	-37	0	-37	-63	26
2 Treasury	-507	81	-426	-427	2
3 Algemene uitkering	-58.074	893	-57.181	-57.438	257
4 Overige Algemene dekkingsmiddelen	339	-482	-143	-481	338
Algemene dekkingsmiddelen	-63.749	533	-63.216	-63.819	603

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc/Struc.
Algemene uitkering	257		Incidenteel
Afrekeningen BTW	250		Incidenteel
Precariobelasting	26		Incidenteel
Jaarwerkverplichtingen	85		Incidenteel
Overige kleine verschillen		76	
Totaal	542		

Algemene uitkering

De hoogte van Algemene uitkering wordt gedurende het jaar door het ministerie van Binnenlandse Zaken enkele malen bijgesteld. De laatste bijstelling is niet in de begroting verwerkt en resulteert in een voordeel.

BTW-afrekening

Afrekening van de BTW over de jaren 2016 tot en met 2018 resulteert in een incidenteel voordeel.

Precariobelasting

Als gevolg van na-aanslagen over 2017 en 2018 zijn de ontvangsten precariobelasting hoger dan was begroot.

Jaarwerkverplichtingen

Als gevolg van het boeken van de jaarwerkverplichtingen uit 2018 is sprake van een incidenteel voordeel.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Tegenvallende ontwikkeling Algemene uitkering. Categorie: Financieel € 50.000,- - € 700.000,-		De fluctuaties zijn beperkt gebleven en er was sprake van een licht stijgende tendens in de hoogte van de Algemene uitkering. In de Decembercirculaire wordt gezinspeeld op maatregelen om de fluctuaties in de toekomst te beperken.
De N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) kan niet aan zijn betalingsverplichtingen voldoen waardoor de Gemeenschappelijke Regeling Afvalschap IJmond-Zaanstreek wordt aangesproken waarvan Heemskerk aandeelhouder is. Categorie: Financieel € 1.000.000,- - € 13.000.000	Gemeente Heemskerk ziet als aandeelhouder (via de AIJZ) toe op het risicoprofiel van de HVC.	De gemeente is in haar rol van aandeelhouder niet aangesproken.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Gemeente Heemskerk wordt als borg aangesproken van een lening die is verstrekt aan Heliomare ten behoeve van de onderwijs gerelateerde sportvoorzieningen van het K.J.C. aan De Velst te Heemskerk. Categorie Financieel: € 0,- - € 13.813.000,-	• Heliomare communiceert financiële rapportages en de jaarstukken actief naar de gemeente. • De gemeente heeft het eerste recht van hypotheek op het K.J.C. aan De Velst.	De gemeente is niet aangesproken als borg.
De Bank Nederlandse Gemeenten spreekt de gemeente aan als borg van leningen die zijn verstrekt aan Woonopmaat en/of Sint Agnes Woningstichting. Categorie Financieel: € 0,- - € 1.600.000,-		De gemeente is niet aangesproken als borg.

Overhead

Bedragen x € 1.000

Totale programmakosten	Primaire Begroting 2019	Wijziging Begroting 2019	Begroting na Jaarrekening wijziging 2019	Begroting - Jaarrekening 2019
Lasten Overhead	13.062	380	13.442	13.134
Baten Overhead	-555	-126	-681	-783
Saldo	12.507	255	12.761	12.351
				410

Algemeen

Overhead wordt gevormd door alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Door de definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

De kosten van de medewerkers in het primaire proces zijn verantwoord onder de 3 domeinen en Algemene dekkingsmiddelen.

Voor een toelichting op de bedrijfsvoering wordt verwezen naar paragraaf E Bedrijfsvoering.

Tabel: Overhead

Bedragen x € 1.000

Overhead	Begroting na wijziging saldo	Werkelijke lasten	Werkelijke baten	Saldo begroot-werkelijk
Management	1.704	1.486	0	218
HRM, juridische zaken en communicatie	1.559	1.596	77	41
Automatisering	1.512	1.718	2	-204
Financiën en control	1.678	1.634	40	84
Facilitaire zaken	2.588	2.534	59	114
Huisvesting	1.571	2.005	385	-48
Overigen	2.149	1.966	23	206
Totaal kosten Overhead	12.761	12.938	587	410

Onderdeel	Voordeel	Nadeel	Inc./Struct.
Loonkosten en inhuur	798		Incidenteel
Voorziening organisatie-aanpassing 2018		366	Incidenteel
Papierverbruik	60		Inci./Struct.
Software		67	Incidenteel
Juridische ondersteuning		53	Incidenteel
Detachering personeel	59		Incidenteel
Overige kleine verschillen		21	
Totaal	410		

Loonkosten en inhuur

Als gevolg van een aantal tijdelijke vacatures zijn de arbeidskosten, bestaande uit loonkosten en inhuur onderschreden.

Voorziening organisatie-aanpassing 2018

Er is een dotatie van € 365.640,- aan de voorziening organisatie-aanpassing 2018 om deze op niveau te brengen. Dit is noodzakelijk om op basis van de huidige berekeningen meerjarig aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Papierverbruik

Als gevolg van de voortschrijdende digitalisering wordt er minder papier gebruikt. Dit heeft geleid tot een voordeel.

Allocatie softwarebudget

Het budget voor software bij de overhead is overschreden. Bij het totaal van de gemeente hebben we het over een onderschrijding. Het gaat hier dus over een budgetverdelingsvraagstuk. In 2020 zal de budgetverdeling van software worden aangepast.

Juridische ondersteuning

De kosten voor juridische ondersteuning zijn hoger dan is begroot als gevolg van een groter aantal dossiers waarbij gespecialiseerde ondersteuning is gewenst.

Detachering personeel

Er is personeel gedetacheerd. De opbrengsten hiervan zijn niet begroot.

Prestatie-indicatoren

Nr.	Omschrijving	Werkelijk			Streefwaarden
		2017	2018	2019	2019
1	Formatie (fte per 1.000 inwoners)	6,1	6,0	5,8	6,0
2	Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	6,1	6,1	6,0	6,0
3	Apparaatkosten (€ per inwoner)	597,0	585,0	581,0	587,0
4	Overhead (percentage van totale lasten)	11,3	12,3	12,2	12,7
5	Externe inhuur (kosten als percentage van totale loonsom en totale kosten inhuur externen)	9,8	10,2	8,9	4,2

Toelichtingen

Nr.	Toelichting
1	Dit geeft de maximale toegestane personele formatie per 1 januari weer.
2	Geeft de bezetting weer per 31 december. De bezetting gedurende het jaar kan fluctueren.
3	De apparaatkosten zijn lager dan begroot omdat de loonkosten lager zijn uitgevallen in verband met tijdelijke vacatures gedurende 2019.

Nr.	Toelichting
4	Dit betreft de kosten die te maken hebben met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primair proces.
5	Er is sprake geweest van onderbezetting. Om de voorgenomen uitvoering van beleid zoveel mogelijk doorgang te laten vinden is een deel van het loonkostenbudget ingezet voor de inhuur van externe expertise. Als gevolg hiervan is sprake van hogere uitgaven voor inhuur dan was begroot.

Bronnen

Nr.	Bronnen
1	Gemeente Heemskerk.
2	Gemeente Heemskerk.
3	Gemeente Heemskerk.
4	Gemeente Heemskerk.
5	Gemeente Heemskerk.

Heffing van de Vennootschapsbelasting

Bedragen x € 1.000

Totale programmakosten	Primaire Begroting 2019	Wijziging Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Begroting na Jaarrekening 2019	Begroting - Jaarrekening
Lasten Vennootschapsbelasting	24	0	24	38	-14
Baten Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Saldo	24	0	24	38	-14

Algemeen

Voorlopige aanslag Vennootschapsbelasting bedraagt € 37.926,-.

Onvoorzien

Bedragen x € 1.000

Totale programmakosten	Primaire Begroting 2019	Wijziging Begroting 2019	Begroting na Jaarrekening wijziging 2019	Begroting - 2019 Jaarrekening
Lasten Onvoorzien	50		50	50
Baten Onvoorzien		0		
Saldo	50	0	50	0
				50

Algemeen

Artikel 8 van het BBV schrijft voor dat in het programmaplan een budget voor onvoorziene uitgaven moet worden opgenomen. Het is aan de raad om te bepalen wat de omvang van dit budget is en of dit voor de begroting als geheel of per programma wordt geraamd.

Het is niet noodzakelijk gebleken om de middelen uit dit budget aan te wenden. Hierdoor valt dit budget van € 50.000,- in het rekeningresultaat en wordt het dienovereenkomstig in de Algemene reserve gestort.

Paragrafen

Paragrafen

A. Lokale heffingen

Algemeen

Deze paragraaf geeft inzicht in de geraamde opbrengsten van de lokale heffingen, het beleidskader, de gehanteerde (financiële) uitgangspunten en de (lokale) lastendruk. Daarnaast is een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid opgenomen.

Overzicht opbrengst lokale heffingen

Bedragen x € 1.000

Belasting/heffing Bestuurlijk domein	Begrote inkomsten primair 2019	Begrote inkomsten na wijziging 2019	Werkelijke inkomsten 2019
Bedrijven investeringszone centrum Heemskerk	69	69	64
Bedrijven investeringszone Trompet	86	86	88
Burgerlijke stand	64	56	54
Gemeentelijk Basisadministratie (GBA)	44	44	40
Marktgelden	77	77	69
Naturalisaties	14	30	57
Omgevingsvergunningen	334	464	441
Overige vergunningen	17	17	17
Reclame straatmeubilair	38	38	41
Reisdocumenten leges	402	162	173
Rijbewijzen	161	193	212
Toeristen-doelbelasting	71	71	58
Verklaringen omtrent gedrag	31	21	16
Totaal Bestuurlijk domein	1.408	1.328	1.330

Bedragen x € 1.000

Belasting/heffing Fysiek domein	Begrote inkomsten primair 2019	Begrote inkomsten na wijziging 2019	Werkelijke inkomsten 2019
Afvalstoffenheffing	5.055	5.055	5.072
Begraafrechten	219	219	199
Rioolheffing	3.203	3.203	3.194
Totaal Fysiek domein	8.477	8.477	8.465

Bedragen x € 1.000

Belasting/heffing Algemene dekkingsmiddelen	Begrote inkomsten primair 2019	Begrote inkomsten na wijziging 2019	Werkelijke inkomsten 2019
Hondenbelasting	222	222	221
Onroerende zaakbelasting eigenaren	4.469	4.469	4.459
Onroerende zaakbelasting eigenaren/niet woningen	772	740	749
Onroerende zaakbelasting gebruikers	552	518	525
Precariobelasting	41	41	68
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	6.056	5.990	6.020
Totaal	15.941	15.795	15.816

Het totaal van de primitieve begroting in dit overzicht wijkt € 100.000,- af van het overzicht in de begroting. In de begroting was de opbrengst van BIZ Trompet van € 86.000, en het bedrag voor naturalisaties van € 14.000,- niet opgenomen.

Het beleid ten aanzien van lokale heffingen

Onroerende zaakbelasting

Ten aanzien van de stijging van tarieven onroerende zaakbelasting is een terughoudend beleid gevoerd. De tarieven zijn dusdanig opgesteld dat, rekening houdend met de waardeontwikkeling van het onroerend goed, niet meer dan een trendmatige verhoging van de totale opbrengst van de onroerende zaakbelasting is gerealiseerd. Dit is in overeenstemming met het uitgangspunt in het Coalitieakkoord 2018-2022 dat de lasten voor inwoners zo laag mogelijk worden gehouden en maximaal worden verhoogd met het inflatiepercentage.

Heffingen

Bij de afvalstoffenheffing, rioolheffing en marktgelden wordt volledige kostendekkendheid nagestreefd. De afvalstoffenheffing en rioolheffing mogen maximaal kostendekkend zijn. De BTW op de uitvoeringskosten is als kostenpost bij de bepaling van de heffing niet meegenomen, terwijl dit wel lasten zijn die hierop betrekking hebben. Eventuele overschotten die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan zijn gestort in de bestemmingsreserves Afvalstoffenheffing en Riolerings. Gelden in deze reserves worden uitsluitend ingezet ten behoeve van het beperken van toekomstige tariefsverhogingen en dekking, in het geval dat de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing en rioolrecht onder de 100% is.

Voor de overige heffingen en rechten is een trendmatige verhoging van 1,5% toegepast.

Uitzondering op het algemene uitgangspunt van trendmatige verhogingen vormen de tarieven waarvoor geen zelfstandig gemeentelijk tarievenbeleid mag worden gevoerd, zoals paspoorten en rijbewijzen. Voor deze tarieven is aansluiting gezocht bij de maximumtarieven zoals die (wettelijk) worden toegestaan.

Kwijtschelding

De procedure voor het aanvragen van kwijtschelding gemeentelijke belastingen maakt deel uit van het verminderen van de administratieve lasten voor de Heemskerkse inwoners en is bedoeld voor inwoners die een uitkering of een AOW-uitkering zonder pensioenaanvulling ontvangen.

Kwijtschelding volgt automatisch zonder dat het uitgebreide formulier moet worden ingevuld. Door via

het Inlichtingenbureau de gemeentelijke bestanden te vergelijken met de gegevens van de Belastingdienst kunnen deze inwoners per direct van kwijschelding van de gemeentelijke belastingen gebruikmaken. Bovendien stimuleert deze maatregel het gebruik van de kwijscheldingsregeling en daarmee eveneens het armoedebeleid. Kwijschelding wordt toegepast op de afvalstoffenheffing en het rioolrecht.

Sinds 1 januari 1998 werkt de gemeente Heemskerk samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier op het gebied van kwijschelding belastingen. Met de kwijschelding zijn in 2019 de volgende kosten gemoeid.

Tabel: Kwijschelding

Bedragen x € 1.000

	Uitgaven primaire begroting	Uitgaven begroting na wijziging	Werkelijke uitgaven
Kwijschelding	300	300	320
Afvalstoffenheffing			
Kwijschelding Rioolrecht	200	200	194
Totaal	500	500	514

Ontwikkeling lokale lastendruk

In voorgaande jaren bedroeg de gemiddelde lastendruk per woonruimte

	Rekening 2016	Rekening 2017	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Gemiddelde lastendruk per woonruimte	734	732	743	756	756

Voor de belangrijkste gemeentelijke heffingen is in onderstaand overzicht de ontwikkeling van het tarief over de afgelopen jaren opgenomen.

	Tarief 2013	Tarief 2014	Tarief 2015	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
OZB gebruikers niet-woningen	0,119%	0,125%	0,138%	0,127%	0,134%	0,136%	0,127%
OZB eigenaren niet-woningen	0,141%	0,149%	0,162%	0,160%	0,169%	0,171%	0,162%
OZB eigenaren woningen	0,099%	0,104%	0,119%	0,117%	0,114%	0,110%	0,100%
Afvalstoffenheffing één-persoonshuishouden	227,76	233,40	250,20	253,92	249,00	252,60	256,44
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	285,00	292,08	313,08	317,76	312,72	317,40	322,20
Rioolheffing tot 300 m³	149,40	156,60	163,08	169,80	169,80	172,20	174,72
Rioolheffing per 100 m³ > 300 m³	69,72	73,08	76,08	79,20	79,20	80,40	81,60

A. Onroerendezaak belastingen

In de begroting is rekening gehouden met een trendmatige verhoging van de opbrengst van de onroerendezaakbelastingen van 1,5%. Zoals bekend zijn de tarieven (en de ontwikkelingen hierin) direct gekoppeld aan de waarde van de woningen. In de begroting is een tariefsverhoging OZB bepaald op basis van de woningwaarden per 1 januari 2017, terwijl feitelijk de waardebepaling per 1

januari 2018 van toepassing is. Na de taxatieronde bleek per 1 januari 2018 voor zowel woningen als niet-woningen sprake te zijn van een waardestijging ten opzichte van de situatie per 1 januari 2017.

Voor het kunnen realiseren van de begrote opbrengststijging van 1,5% (het budgettaire kader) bleek daarom voor zowel woningen als niet-woningen een tariefsverlaging noodzakelijk.

De tarieven voor 2019 zijn, rekening houdend met de tariefsaanpassingen in december 2018, raadsbesluit nummer 84, vastgesteld op:

Eigenaren woningen:	0,0995%	(2018: 0,110%), daling afgerond -9,6%.
Eigenaren niet-woningen:	0,1615%	(2018: 0,171%), daling afgerond -5,6%.
Gebruikers niet-woningen	0,1270%	(2018: 0,136%), daling afgerond -6,6%.

Het totaal aan opbrengsten OZB bedraagt € 5.735.659,-. Dit is een fractie hoger dan het begrote bedrag van € 5.726.084,-.

De werkelijke opbrengst in 2018 bedroeg € 5.744.118,-. Er is ten opzichte van vorig jaar daarom sprake van een hele klein opbrengstdaling van € 8.459,-. Dit komt overeen met een procentuele daling van 0,15%.

B. Afvalstoffenheffing

Volledige kostendekkendheid is uitgangspunt van beleid voor de Afvalstoffenheffing.

De tarieven luiden als volgt:

• Meerpersoonshuishoudens	€ 322,20	(2018: € 317,40)
• Éénpersoonshuishoudens	€ 256,44	(2018: € 252,60)

De werkelijke lasten en baten bedragen afgerond € 5.387.000,- (inclusief kwijtschelding en 30% kosten van straatreiniging) respectievelijk € 5.126.000,- (inclusief de ontvangen bijdrage uit het Afvalfonds van € 374.000,-).

Er is dus sprake van een nadelig saldo van € 261.000,- en een dekkingpercentage van 95,15%. Overeenkomstig de doelstelling van volledige kostendekkendheid wordt het tekort onttrokken aan de bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing.

C. Rioolheffing

Ook voor de rioolheffing is volledige kostendekkendheid uitgangspunt van beleid.

Op het product riolering is in de primaire begroting sprake van 100% kostendekkendheid. Het aan de rioolheffing toe te rekenen bedrag aan kosten van straatreiniging bedroeg afgerond € 234.000,-. In het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2018-2021 wordt uitgegaan van een jaarlijks inflatiepercentage van 1,5%.

De tarieven rioolheffing:

• Per eigendom tot 300 m³ afvalwater	€ 174,72	(2018: € 172,20)
• Voor elke volgende 100 m³ afvalwater	€ 81,60	(2018: € 80,40)

De werkelijke lasten en baten bedragen afgerond € 3.235.000,- respectievelijk € 3.194.000,- (inclusief kwijtschelding en toerekening 20% kosten straatreiniging). Het dekkingpercentage bedraagt daarmee 98,7%. Het nadelig saldo van € 41.000,- is verrekend met de bestemmingsreserve.

D. Omgevingsvergunning

Voor de vergunningen is kostendekkendheid uitgangspunt van beleid.

Op het product vergunningen is in de primaire begroting sprake van 48,2% kostendekkendheid; dit betreft een bedrag aan lasten van € 682.348,- en baten ad € 328.731,-. In de begroting zijn de tarieven trendmatig verhoogd.

Middels voor- en najaarsnota zijn de geraamde baten bijgesteld naar € 463.662,- in verband met incidentele hogere baten door enkele grote projecten.

De werkelijke lasten en baten bedragen € 597.315,- respectievelijk € 440.973,-. Het dekkingspercentage is 73,8%.

E. Marktgelden

Ten aanzien van de marktgelden is volledige kostendekkendheid het uitgangspunt van beleid.

In de primaire begroting zijn de opbrengsten van de marktgelden meer dan kostendekkend. De begrote lasten bedragen € 70.746,- en de baten € 77.101,-. De verwachting is aangegeven dat de kosten zullen stijgen en de inkomsten dalen.

In de realisatie zijn de lasten niet gestegen, en zelfs marginaal lager omdat de verwachte stijging van energiekosten niet heeft plaatsgevonden. De baten zijn incidenteel lager uitgevallen als gevolg van de invoering van een sollicitatiemodel voor de marktkoopliden.

De werkelijke lasten bedragen € 68.714,- en de baten bedragen € 69.285,-. Het dekkingspercentage bedraagt daarmee 100,8%. Daarmee is sprake van een minimale overdekking.

F. Begraafrechten

Op het product Begraafplaats was in de primaire begroting geen sprake van kostendekkendheid. In de begroting zijn de tarieven trendmatig verhoogd.

De werkelijke lasten en baten bedragen € 372.667,- respectievelijk € 199.154,-.

Het dekkingspercentage van de werkelijke baten en lasten bedraagt daarmee 53,4%.

B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Risico's

Deze paragraaf geeft informatie over de actuele en belangrijkste risico's voor de gemeente en de middelen die beschikbaar zijn om onverwachte tegenvallers op te vangen. Bij de programmaonderdelen zijn de risico's en beheersmaatregelen opgenomen. Verder geeft deze paragraaf inzicht in de ontwikkeling van een aantal kengetallen over de financiële positie. Risicomanagement is een integraal onderdeel van het besluitvormingsproces en de bedrijfsvoering. Risicobeheer richt zich op het tijdig identificeren van risico's bij het realiseren van doelen en op maatregelen om bij eventuele negatieve gevolgen deze te verkleinen. Binnen de Planning & Control cyclus wordt over deze risico's gerapporteerd.

Weerstandsvermogen

Bij het begrip weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. Het gaat dan om onverwachte, niet begrote kosten en zonder dat dit gevolgen heeft voor het beleid en de bedrijfsvoering. Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen enerzijds de weerstandscapaciteit (middelen) en anderzijds de risico's die de gemeente loopt. Die risico's kunnen dan niet op een andere manier worden ondervangen zoals het treffen van een voorziening of het afsluiten van een verzekering. Voor de berekening van het weerstandsvermogen zijn de uitgangspunten van de begroting aangehouden. De jaarrekening is de spiegel van de begroting. Dit is de gebruikelijke manier van berekenen en zo vastgesteld in de begroting. In de vigerende nota Reserve en voorzieningen 2018 is een iets andere definitie gebruikt. De nota wordt geactualiseerd. Het weerstandsvermogen is van belang bij het bepalen van de financiële positie, voor de korte en middellange termijn. Onderscheid kan worden gemaakt tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Op grond van artikel 11 BBV bevat de paragraaf Weerstandsvermogen tenminste:

1. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.
2. Een inventarisatie van de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
3. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.
4. De financiële kengetallen.
5. Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

1. Inventarisatie weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit per ultimo 2019	Structureel	Incidenteel
Weerstandscapaciteit vermogen:		
Algemene reserve (inclusief bestemmingsreserve Volkshuisvestingsfonds)		18.523
Stille reserves		pm
Weerstandscapaciteit exploitatie:		
Budget voor onvoorziene uitgaven	50	
Onbenutte belastingcapaciteit	4.200	
Totale weerstandscapaciteit	4.250	18.523

Weerstandscapaciteit vermogen

Algemene reserve

De Algemene reserve, inclusief de bestemmingsreserve Volkshuisvestingsfonds, is het deel van het eigen vermogen waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. Deze reserve heeft dus een algemeen karakter en is dan ook bestemd voor het opvangen van substantiële tegenvallers (bufferfunctie). De Algemene reserve is tevens een intern financieringsmiddel en aanwending kan rentenadelen betekenen. Als mogelijke structurele dekkingsmiddelen kunnen worden genoemd: de onbenutte belastingcapaciteit, ombuigingen en eventueel beschikbare ruimte in de begroting.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarde van activa met een economisch nut die te laag of op nul zijn gewaardeerd maar direct verkoopbaar zijn als dat gewenst is. De hoogte van deze reserves is moeilijk of niet te bepalen en verkoop van dergelijke activa is vooralsnog niet mogelijk of aan de orde. Om deze reden zijn de stille reserves als p.m. post opgenomen.

Weerstandscapaciteit exploitatie

Onvoorziene uitgaven

De financiële gevolgen van risico's die zich voordoen zijn onderdeel van de weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit kan worden gedefinieerd als het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval zich tegenvallers voordoen. Daarbij wordt uitsluitend rekening gehouden met de tarieven onroerendezaakbelastingen, aangezien de meeste andere belastingen en heffingen kostendekkend of substantieel van geringe betekenis zijn. Voor de berekening van de omvang van de onbenutte belastingcapaciteit wordt de ruimte in aanmerking genomen tussen de eigen tarieven en het normtarief voor artikel 12-gemeenten van 0,1853% (Meicirculaire).

2. Gemeentelijke risico's en risicoprofiel

Onder risico moet worden verstaan de kans op/het gevaar van schade of verlies als gevolg van interne en externe omstandigheden met een effect op het behalen van doelstellingen. Het gaan dan om alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid. Die kunnen dan van materiële betekenis zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Voor de risico's die hieronder zijn opgenomen, geldt in zijn algemeenheid dat deze voorzienbaar, niet kwantificeerbaar en van substantiële betekenis zijn.

Het niet treffen van een voorziening kan zijn gebaseerd op 2 argumenten:

1. Het is niet of nauwelijks mogelijk een realistische schatting te maken van de financiële consequenties.
2. In het verleden is van enig feitelijk risico niet gebleken; het risico heeft in het verleden niet of nauwelijks geleid tot financieel nadeel.

Er is een risico inventarisatie, waarbij per risico de volgende punten zijn benoemd:

- De kans dat het zich voordoet.
- Het gemoeide bedrag.
- De termijn waarbinnen het kan optreden.
- De maatregelen die er zijn genomen om te beheersen.

Wat is bereikt/wat is gedaan?

Risicomanagement is een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering en besluitvormings- en werkprocessen. Risico's worden beheersbaar gehouden door het regelmatig actualiseren van de inventarisatie en het toezien op de toepassing van de beheersmaatregelen. Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de gemeente inzichtelijk te maken. Dit profiel is tot stand gekomen met behulp van het Risicomanagement Informatie Systeem NARIS®.

Totaal risico's**Risicobeeld**

In deze jaarstukken zijn in totaal 101 risico's (Begroting 2019: 117) in kaart gebracht.

Er is een risicobedrag van 41,6 miljoen euro berekend (Begroting 2019: 43,2 miljoen euro) waarvan er 61 gekwantificeerd zijn met mogelijke financiële gevolgen. Van de 101 zijn er 41 imagorisico's geïnvesterd.

Het volume is met 3,5% afgenomen ten opzichte van de begroting en 0,6% ten opzichte van rekening 2018. Het aantal risico's is afgenomen door het evalueren van diverse kleinere, beheersmatige risico's in het Fysieke domein.

Ontwikkelingen risicoprofiel

Ten opzicht van de begroting is een aantal (nieuwe) risico's in de top 10 terechtgekomen zoals de Energietransitie en de onzekerheden rond de ontwikkeling van de Algemene uitkering. Binnen het Sociaal domein zijn enige wijzigingen binnen de bekende risico's. Bij de programmaonderdelen is nadere informatie over de specifieke risico's opgenomen.

Top 10 risico's

Bij het bepalen van het risicoprofiel van de gemeente is de focus in belangrijke mate gelegd op de financiële risico's rond het beleid en de bedrijfsvoering. In onderstaand overzicht wordt van het totaal aantal geïnvesterde risico's de 10 belangrijkste gepresenteerd. Dit zijn de risico's die de hoogste bijdrage (97,4%) leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel : Top 10 risico's

Bedragen x € 1.000

		Kans[1]	Maximaal gevolg	Invloed[2]	Verschil[3]
1	Borgstelling geldlening Heliomare Kinder- en Jeugdcentrum.	10%	14.307	18	0
2	Garantstelling geldlening N.V. Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC).	10%	14.141	18	0
3	Tegenvallende ontwikkeling Algemene uitkering.	70%	700	7	N
4	Open-einde karakter van de Wmo.	70%	500	6	0
5	Open-einde karakter van de regeling jeugdhulp inclusief het risico dat de transformatie van maatwerk naar algemene voorzieningen onvoldoende gerealiseerd kan worden.	50%	500	4	+2

Bedragen x € 1.000

		Kans[1]	Maximaal gevolg	Invloed[2]	Vershil[3]
6	Gevolgen klimaatverandering.	30%	1.000	4	+2
7	Gevolgen en maatregelen energietransitie.	30%	1.000	4	N
8	Hogere tarieven na aanbestedingen voor maatwerkvoorzieningen.	70%	200	4	-3
9	Toenemende druk op algemene (welzijns- en zorg) voorzieningen als gevolg van de transformatie, met als risico dat problemen van burgers verergeren en alsnog een duurdere maatwerkvoorziening ingezet moet worden.	70%	200	4	-3
10	Meer klanten die aanspraak kunnen maken op een uitkering Participatiewet ten opzichte van het beschikbare budget.	50%	500	3	-1
Totaal grote risico's (top 10)			33.048		
Overige risico's			8.586		
Totaal alle risico's			41.634		

¹In de kolom Kans wordt weergegeven hoe groot de kans is dat het risico zich voordoet. Daarbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

Kans	
< 1 keer per 10 jaar:	10%
1 keer per 5-10 jaar:	30%
1 keer per 2-5 jaar:	50%
1 keer per 1-2 jaar:	70%
> 1 keer per jaar	90%

²De kolom Invloed geeft, rekening houdend met het kanspercentage, het relatieve aandeel weer van het betreffende risico ten opzichte van het totaal van de risico's bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

³De kolom Verschillen geeft het verschil met de Begroting 2019. N = nieuw of gewijzigd; 0 = ongewijzigd, + = gestegen en - = gedaald.

3. Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de geïnventariseerde risico's is een simulatie uitgevoerd. Deze simulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (41,6 miljoen euro) niet zinvol is. Ze zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de simulatie voortvloeit is afhankelijk van het zekerheidspercentage dat in aanmerking wordt genomen voor het kunnen afdekken van alle risico's.

Onderstaande tabel toont de resultaten van de simulatie.

Bedragen x € 1.000

Percentage	Bedrag	Percentage	Bedrag
70%	3.293	85%	5.797
75%	3.535	90%	9.553
80%	3.955	95%	13.377

Bij de vaststelling van de Begroting 2010 is als beleidskader voor de komende jaren het zekerheidspercentage bepaald op 80%, in plaats van op 90%. In de kadernota is dit uitgangspunt bevestigd. De daarbij behorende benodigde weerstandscapaciteit bedraagt volgens bovenstaande tabel 4 miljoen euro. Bij deze weerstandscapaciteit bestaat dus voor 80% zekerheid dat alle risico's kunnen worden afgedekt.

4. Beleid betreffende weerstandscapaciteit en de risico's

Het risicobeleid en -beheer is gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid:

- Over de realiseerbaarheid van de gemeentelijke doelstellingen.
- De beheersing van risico's in bedrijfsprocessen.
- De betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging.
- De naleving van relevante wet- en regelgeving.

Bij het nemen van belangrijke beslissingen met een onzekere uitkomst worden de risico's vooraf overwogen. Ook het vooraf expliciet bepalen van de mate van de acceptatie is nuttig. In de programma's is verdere informatie van de risico's en doelen opgenomen. Op basis van het profiel worden verdere keuzes gemaakt zoals bijvoorbeeld de mate van te treffen beheersmaatregelen. Om te kunnen bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is dient een relatie te worden gelegd tussen: de benodigde weerstandscapaciteit (financieel gekwantificeerde risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor de oordeelsvorming wordt de volgende normtabel gebruikt:

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Het bepalen van de ratio vindt plaats met behulp van de volgende formule:

Beschikbare weerstandscapaciteit/Benodigde weerstandscapaciteit = € 22,8/4,0 = € 5,8 (afgerond).

De berekende ratio valt in klasse A, hetgeen duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. De streefwaarde C, vastgesteld bij de Begroting 2010, wordt derhalve ruimschoots gerealiseerd.

Ten opzichte van de begroting is sprake van een lichte verbetering van de weerstandsratio. Deze stijgt van 5,6 naar 5,8. Dit wordt vooral veroorzaakt door een daling van het benodigde weerstandscapaciteit volgens het risicoprofiel van 4,5 naar 4 miljoen euro. De beschikbare weerstandscapaciteit is afgenomen van € 25 naar € 22,8.

Opgemerkt wordt dat zowel de beschikbare als de benodigde weerstandscapaciteit een momentopname betreft. Wijzigingen in het risicoprofiel en mutaties in het eigen vermogen zullen leiden tot een andere uitkomst van de ratio.

Risicokaart

Tabel: Risicokaart (spreiding naar kans en financieel gevolg)

De kaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de kaart corresponderen met het aantal risico's die zich in het desbetreffende vak van de kaart bevindt. Een risicoscore in het onderste groene gebied vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's vanaf € 500.000,- en in oranje/rood vragen aandacht bijvoorbeeld in de vorm van beheermaatregelen. Zie de top 10, met nadere info.

Geld	Netto				
$x > € 1.000.000$	3				
$€ 500.000 < x < € 1.000.000$	1	2		1	
$€ 200.000 < x < € 500.000$	3	0	2	1	
$€ 50.000 < x < € 200.000$	5	8	4	5	
$x < € 50.000$	7	14	3	1	1
Geen geldgevolgen	27	5	5	2	1
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

5. Financiële kengetallen

Hieronder zijn de financiële kengetallen opgenomen, zoals voorgeschreven zijn in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

	Rekening 2018	Begroot 2019	Rekening 2019
Netto schuldquote	31%	36%	23%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	31%	39%	23%
Solvabiliteitsratio	54%	52%	56%
Structurele exploitatieruimte	1%	-2%	-1%
Grondexploitatie	-2%	-1%	0%
Belastingcapaciteit	94%	105%	105%

Netto schuldquote

De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. Voor de berekening van dit kengetal wordt de netto-schuld gedeeld door het totaal van de inkomsten binnen de exploitatie. Indien de uitkomst lager is dan 100% dan kan dit als voldoende worden beschouwd, tussen de 100% en 130% is matig, en hoger dan 130% als onvoldoende.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft aan of een organisatie in staat is om op korte en lange termijn aan haar betalings- en aflossingsverplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de verhouding van het eigen vermogen en de totale activa van een onderneming. Hieruit blijkt in welke mate de totale activa gefinancierd zijn door eigen en vreemd vermogen.

Hoe hoger het aandeel eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente. Indien de uitkomst 50% en hoger bedraagt dan wordt dit als voldoende beschouwd, tussen de 30% en 50% als matig en kleiner dan 30% als onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De Commissie BBV gaat uit van een norm van 0,6% van de Algemene uitkering en de capaciteit inzake Onroerende zaakbelasting. Om dit kengetal als voldoende te beschouwen; tussen 0% en 0,6% als matig en lager dan 0% als onvoldoende.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de boekwaarde van de grondpositie is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer de gemeente grond tegen een veel lagere prijs heeft aangekocht loopt ze minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht. Een algemene norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is niet goed mogelijk omdat er vele factoren zijn die regelmatig wijzigen. Zo is van belang bijvoorbeeld de grootte van de vraag naar grond, het aantal woningen of m² bedrijventerreinen welke zijn gepland. Over het algemeen kan voor dit kengetal de uitspraak hoe lager, hoe beter worden aangehouden.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan hoeveel ruimte de gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen.

De woonlasten bestaan uit de onroerend zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten van meerpersoonshuishoudens te vergelijken met het landelijk gemiddelde van 2018 en uit te drukken in een percentage.

C. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Doelstelling van de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is het verstrekken van inzicht in de onderhoudstoestand van de kapitaalgoederen in relatie tot het hiertoe beschikbaar gestelde budget, welke acties moeten worden genomen om de staat te handhaven dan wel te verbeteren en welke budgettaire middelen dienen hiertoe beschikbaar te zijn.

In deze paragraaf worden voor de belangrijkste kapitaalgoederen te weten: wegen, straten, pleinen en kunstwerken, openbare verlichting en straatmeubilair, riolering, oppervlaktewater, groen, spelen, kunst en accommodaties de volgende aspecten behandeld:

- De doelstelling en het beleidskader.
- De onderhoudstoestand.
- Wat gaan we ervoor doen.
- De hieraan gekoppelde financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting.
- De risico's en beheersmaatregelen.

Beleid en beheer

Algemeen beleid

Het in stand houden van het kapitaalgoed rust op 3 pijlers:

- Het laten uitvoeren van bestekmatig planbaar groot onderhoud. Bestekken op basis van beeldkwaliteit, zoals onderhoud gazons en beplanting en kolken, of bestekken op basis van frequentie, zoals schoonmaken riolering en onderhoud bomen zijn de basis van het beheer. Groot onderhoud wordt door aannemers of door IJmond Groen uitgevoerd onder toezicht van de gemeente.
- Klein onderhoud is niet planbaar. Dit wordt veelal ingegeven door meldingen en klachten van inwoners of door kleine calamiteiten zoals een gat in de weg of verlies van olie uit voertuigen. Dit onderhoud wordt door de eigen dienst uitgevoerd.
- Inventariseren en inspecteren van de kwaliteit en de kwantiteit van de openbare ruimte is ook een kerntaak van de eigen dienst.

Beheersing

In nauwe samenwerking met de medewerkers van Geo informatie wordt een database openbare ruimte continue aangepast en aangevuld zodat de data een actuele weergave is van het areaal. Het gaat hierbij om areaalgegevens in stuks, m², m¹, beeldkwaliteit (A+, B, C, D, E) en andere inspectiegegevens zoals de boomveiligheidscontroles en de inspecties wegbeheer CROW publicatie 147. Met behulp van deze gegevens wordt het groot onderhoud ingepland. Het meldingssysteem registreert en handelt alle meldingen openbare ruimte die telefonisch, per email of anders binnenkomen af.

1. Wegen, straten en pleinen

Doelstelling en beleidskader

Wegen

Het op een zo efficiënt mogelijke wijze beheren en onderhouden van wegen, straten en pleinen om de veiligheid, het comfort en de kwaliteit in stand te houden. De algemeen geldende richtlijnen en wettelijke kaders zijn leidend voor het beheer.

Het wegbeheer is uitgevoerd volgens de landelijke gebruikelijk richtlijn CROW publicatie 147, uitgangspunt is technische kwaliteitsniveau B conform de aanbevelingen uit deze richtlijn. Onkruidbeheersing op verhardingen en het verwijderen van veeg, zwurf, bloesem en blad afval op verhardingen is een onderdeel van het wegbeheer en is bepaald op beeldkwaliteitsniveau A in de centrumgebieden en beeldkwaliteitsniveau B in de overige gebieden.

Openbare verlichting

Het kader voor verlichting is vastgelegd in het beleidsplan Openbaar verlichting 2012-2020. De kwaliteit van de verlichting dient zowel de verkeersveiligheid als de veiligheid van de verblijfsfunctie van de openbare ruimte. Duurzaamheid in de openbare verlichting bevorderen door energiebesparende maatregelen, sober doch doelmatig verlichten met een langere levensduur van de materialen. Het aanleggen van een eigen net in combinatie met LED-verlichting. Een modern openbare verlichtingsareaal met een laag energieverbruik, onderhoudsarm ontworpen en waar mogelijk een lager verlichtingsniveau met (dimbare) LED-verlichting.

De onderhoudstoestand

Wegen

Het areaal aan wegen dat de gemeente Heemskerk beheert bedraagt circa 1.835.000 m². Hiervan is 73% elementenverharding, 25% asfalt en 2% overige verharding.

In onderstaande tabel staat de kwaliteit van asfalt en elementenverharding. Dit zijn de resultaten van de technische inspectie van 2017, in 2020 volgt een nieuwe weginspectie. De tweejaarlijkse weg inspectie is niet gedaan vanwege de kosten asfalteren Assumer Traverse.

Areaal

Onderhoudstoestand	Asfalt	Elementen
Oppervlak (m²)	473.480	1.375.641
Schadebeeld per wegvakonderdeel:		
Geen	67,00%	44,10%
Licht	10,30%	5,60%
Matig	13,40%	35,40%
Ernstig	9,30%	11,90%

Er is ernstige schade ontstaan bij asfaltverhardingen, met name randschade van de asfaltwegen in het tuindersgebied. Jaarlijks vindt herstel van deze randschade aan de asfaltwegen plaats. Daarnaast is in samenwerking met Rijkswaterstaat de Assumer Traverse geasfalteerd, de kosten hiervoor zijn ca.

20% hoger uitgevallen, met name vanwege het vervangen van de voegovergangen en flexigoot.

Bij elementenverharding is ernstige schade met name veroorzaakt doordat trottoirtegels omhoog gedrukt worden door boomwortels. Dit is een gevolg van de keuze om bomen te handhaven en voetpaden hierop aan te passen. Deze kosten zijn niet begroot. Bij groot onderhoud aan verhardingen wordt kritisch gekeken of het voetpad niet smaller kan worden uitgevoerd of wellicht kan worden vervangen door groen. Groen houdt hemelwater vast op de plaats waar het valt, verharding versnelt de afvoer van hemelwater. Dit is een klimaatadaptieve maatregel.

Op diverse locaties is rood asfalt dat glad was geworden intensief gereinigd, deze gemaakte kosten van € 10.000,- waren niet gepland.

Op basis van de schadecijfers is berekend dat de gemiddelde kwaliteit van de wegen in Heemskerk een 6,0 scoort. Dit komt overeen met het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitsniveau B en gelijk aan de landelijke richtlijn van het CROW. Bij de aanbesteding van het onderhoudsbestek elementenverharding wordt SROI als verplichting opgenomen.

Kunstwerken

Kunstwerken zijn o.a. de verkeersbruggen, voetgangersbruggen en vlonders. De onderhoudstoestand is redelijk tot goed. De kunstwerken worden jaarlijks visueel geïnspecteerd en noodzakelijk klein onderhoud zoals kleine reparaties en schilderwerk wordt door de eigen dienst uitgevoerd. De verkeersbruggen en viaducten, zoals het leidingenviaduct Assumer Traverse, zijn van relatief recente datum en vereisen nog geen groot onderhoud. De voetgangersbruggen zijn voornamelijk in hout uitgevoerd. Er is klein onderhoud uitgevoerd aan het houtwerk van de bruggen zoals schoonmaken, schilderen en incidenteel planken vervangen. Bij de verzakte keerwanden van de voetgangersbrug naast het gemeentehuis is een nieuwe fundering aangebracht en zijn de verzakte en beschadigde delen hersteld.

Openbare verlichting

De openbare verlichting functioneert over het algemeen goed, door de combinatie van preventief onderhoud en inspectie worden de continuïteit en veiligheid gewaarborgd. Uit de jaarlijkse inspectie van de lichtmasten blijkt dat deze voldoen aan de geldende normen. Kleinschalige gebreken en schade aan masten waren beperkt van omvang en zijn zo snel mogelijk hersteld.

Storingen in het hoofdnet van Liander waar de openbare verlichting op aangesloten is, blijft een punt van aandacht. De gemeente heeft niet of nauwelijks invloed op de snelheid van het verhelpen van de storingen.

Bij de vervanging en het nieuw plaatsen van lichtmasten worden deze aangesloten op een eigen net zodat storingen en reparaties door de eigen dienst verholpen kunnen worden.

Vanuit het regulier onderhoud zijn 707 stuks conventionele verlichtingsarmaturen vervangen door duurzame LED armaturen. De LED armaturen zijn prijstechnisch een stuk voordeliger geworden en op dit moment is 20% van het areaal van LED verlichting voorzien. Jaarlijks kunnen met de huidige middelen ongeveer 500 armaturen worden vervangen.

Voor grootschalige vervangingsinvesteringen wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij herstructureringsprojecten en herinrichtingsplannen.

In het centrum zijn 84 lichtmasten vervangen en voorzien van energiezuinige LED verlichtingsarmaturen die een verwachte energiebesparing opleveren van ca. 75%.

Omdat Liander met ingang van 2020 geen TF (toon frequent) signaal meer afgeeft voor eigen netwerken, zijn van de 45 eigen verdeelkasten de TF-signaalontvangers van Liander vervangen door een systeem van Telesignal. Hiermee is de gemeente niet meer afhankelijk van Liander en beheren we nu zelf de schakelmomenten van de verlichting.

Er zijn 115 asbesthoudende fundatiesokkels van verouderde lichtmasten gesaneerd.

Verkeersregelininstallaties

Het preventief onderhoud is volgens planning uitgevoerd.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Uitval van de verlichting. Gevolg toenemende klachten en onveilige situaties. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Materiaal Aansprakelijkheid Imago	De eigen dienst voert preventief onderhoud uit en houdt een storingsdienst in stand. De individuele lampstoringen en storing in het eigen kabelnet kunnen hierdoor snel worden opgelost. Storingen in het kabelnet van Liander kunnen niet door de eigen dienst opgelost worden. Deze worden doorgegeven en gemonitord door Liander.	Om de uitval van lampen te beperken wordt er jaarlijks remplace uitgevoerd. Er zijn 3.900 lampen vervangen van conventionele verlichtingsarmaturen. Ook is er een start gemaakt met het overnemen van het ondergrondse kabelnetwerk van Liander in de wijk Waterakkers.
Onvoldoende getroffen verkeersmaatregelen bij de uitvoering van wegwerkzaamheden. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Juridisch Veiligheid Aansprakelijkheid	De verkeersmaatregelen worden uitgevoerd conform de landelijke richtlijnen, hier wordt toezicht op gehouden.	Bij de wegwerkzaamheden zijn voldoende en wettelijk verplichte verkeersmaatregelen conform de richtlijnen uitgevoerd.
Door bovenmatige groei van boomwortels worden tegels omhoog gedrukt wat gevaarlijke situaties op met name voetpaden van tegelverharding geeft. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Juridisch Veiligheid Aansprakelijkheid	Locaties waar dit vaak voorkomt worden vaker geïnspecteerd.	Er zijn voetpaden opnieuw betegeld ten gevolge van wortelopdruk. Dit speelt met name op de voetpaden van de Jan van Kuikweg.
Rood asfalt wordt ten gevolge van vervuiling en slijtage glad wat met name in bochten gevaarlijke situaties oplevert voor (brom)fietsen Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Juridisch/Veiligheid/ Aansprakelijkheid	Locaties waar dit regelmatig voorkomt worden vaker geïnspecteerd.	Op diverse locaties is rood asfalt dat gevaarlijk glad was geworden intensief gereinigd.

Financiële consequenties

Bedragen x € 1.000

Producten	Rekening 2018	Begroot Primair 2019	Begroot na Rekening wijziging 2019	Begroot na Rekening 2019
Reclame	0	0	0	0
Wegen, straten en pleinen	1.625	1.813	1.642	1.771
Verkeersmaatregelen	305	307	297	288
Openbare verlichting	492	695	712	713
Verbeteren woonomgeving	0	0	0	0
Totaal Lasten	2.422	2.815	2.651	2.772
Reclame	-35	-38	-38	-41
Wegen, straten en pleinen	-17	-441	-21	-36
Verkeersmaatregelen	-9	0	0	-15
Openbare verlichting	-128	-140	-140	-138
Verbeteren woonomgeving	0	0	0	0
Totaal Baten	-189	-620	-199	-229
Saldo	2.233	2.195	2.452	2.543

2. Riolering**Doelstelling en beleidskader**

Het in stand houden van de riolering inclusief alle kolken, rioolaansluitingen, pompinstallaties, randvoorzieningen alsmede het bestaande drainagesysteem.

De algemeen van toepassing zijnde wettelijke kaders als de Waterwet, de Wet milieubeheer en het Water- en rioleringsplan 2017-2021 verbinden met water (voorheen Gemeentelijk Rioleringsplan, GRP) zijn leidend voor het beheer. Het plan betreft niet alleen het riool maar ook de zorgplichten voor regen- en grondwater alsmede de daarmee verbonden investeringen. Naast genoemde wetgeving moet het rioolstelsel voldoen aan NEN-normen en Europese normen.

Het kwaliteitsniveau van het rioolstelsel wordt bepaald door visuele inspecties en beoordeeld conform de NEN-normen. Aan de hand van de jaarlijkse inspecties wordt het onderhoudsprogramma opgesteld.

De pompinstallaties moeten voldoen aan de richtlijn Kwaliteitsgestuurd onderhoud aan pompinstallaties en gemalen.

De randvoorzieningen, welke dienen als bufferopslag waarin het vuil bezinkt, dienen naar behoren te functioneren en mogen slechts minimale lekkage vertonen.

De onderhoudstoestand

De onderhoudstoestand van de riolering is van goede kwaliteit.

Uit de jaarlijkse inspecties blijkt dat de rioolleidingen aan de daarvoor geldende normen voldoen.

Kleinschalige gebreken zijn incidenteel, beperkt van omvang en worden binnen een jaar verholpen.

Voor grootschalige vervangingsinvesteringen wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij herstructureringsprojecten, herinrichtingsplannen en groot onderhoud wegen.

In de wijken Kerkbeek, Westertuinen en Breedweer is het riool geïnspecteerd en gereinigd.

Van een aantal pompgemalen is de besturing vernieuwd en zijn er pompen vervangen.

In de wijken Assumburg, Neksloot en De Maer zijn de drainagestelsels gereinigd.

Risico

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Lekkage van gevaarlijke of verontreinigende stoffen naar de bodem of in het riool Categorie: Juridisch/aansprakelijkheid	Controle van het rioolstelsel en controle van de particuliere olie- en vetafscheiders.	Er heeft geen lekkage plaatsgevonden.
Door verstoppingen in het rioolstelsel, belemmering van afvoer van afvalwater. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Milieu	Regelmatig reinigen om afvoer te kunnen waarborgen en adequaat reageren op verstoppingsmeldingen.	Er heeft geen belemmering van afvoer van afvalwater plaatsgevonden.

Financiële consequentie

Bedragen x € 1.000

Producten	Rekening 2018	Begroot Primair 2019	Begroot na wijziging 2019	Rekening 2019
Gemeentelijk RioleringsPlan	1.171	1.183	1.168	1.153
Inning rioolheffing	40	42	42	42
Onderhoud kolken	102	116	116	123
Onderhoud pompinstallaties	168	155	163	215
Onderhoud randvoorzieningen	44	40	40	39
Riolerings/grondwater	84	79	79	109
Riool	390	320	320	338
Riool (kosten FZ)	0	31	31	8
Rioolheffing, kwijtschelding	207	200	200	194
Totaal Lasten	2.205	2.167	2.160	2.220
Gemeentelijk RioleringsPlan	0	0	0	0
Inning rioolheffing	0	0	0	2
Onderhoud kolken	-10	0	0	0
Onderhoud pompinstallaties	0	0	0	-3
Riolerings/grondwater	0	0	0	-31
Riool	-68	0	0	0
Rioolheffing	-3.135	-3.203	-3.203	-3.194
Totaal Baten	-3.213	-3.203	-3.203	-3.227
Saldo	-1.008	-1.036	-1.043	-1.006

3. Oppervlaktewater

Doelstelling en beleidskader

Het doel is het in stand houden van de watergangen en vijvers, het zorgdragen voor een positieve waterbeleving bij de burgers en het scheppen van randvoorwaarden voor een leefomgeving waarin waterflora en fauna zich kunnen ontwikkelen.

De Keur (2016) is een verordening die is vastgesteld door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). De Keur moet waarborgen dat de watergangen en kunstwerken aan de gestelde eisen voldoen. Ook de gemeentelijke watergangen en kunstwerken moeten aan de Keur voldoen.

Het beheer en onderhoud van het binnenstedelijke water is inmiddels volledig door het Hoogheemraadschap overgenomen.

De gemeente is verantwoordelijk voor de doorstroming van het water door duikers en roosters. Door het schoonhouden van de roosters en duikers en door het dagelijks opruimen van drijfvuil wordt hiervoor gezorgd. Er heeft een extra reiniging en inspectie plaatsgevonden aan duikers in Commandeurs.

Het schoonhouden van de roosters wordt op frequentie uitgevoerd, de controle op drijfvuil is op beeldkwaliteit. De afgesproken beeldkwaliteit drijfvuil is B en uit de maandelijkse inspecties blijkt dat dit niveau ook gehaald wordt.

Er is 830 meter beschoeiing vervangen. Hiermee worden de betreffende watergangen in stand gehouden.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Verzakking achter de beschoeiing. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Tijdig vervangen van de beschoeiingen (zie plan van aanpak).	Er heeft een verzakking plaatsgevonden. Een deel van de beschoeiingen is hersteld. Actualiseren plan van aanpak op de slechte staat van de beschoeiing.
Overstroming van vijvers door verstopte duikers en ernstig vervuilde roosters. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago Juridisch/aansprakelijkheid Milieu	Regelmatig inspecteren en reinigen van duikers en roosters.	Overstroming is niet opgetreden.
Capaciteitsproblemen riool door intensivering van periodiek zware regenval. Categorie: Materieel	Hemelwater afkoppelen.	Risico is opgetreden, capaciteit bergbezinkbassins is ingezet. Een aantal keren is er rioolwater vanuit de bergbezinkbassins op het oppervlaktewater geloosd.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Schade aan beschermde plant- en diersoorten door onderhoudswerkzaamheden. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago Juridisch/aansprakelijkheid Milieu	Uitvoering door geclassificeerd personeel.	Er heeft geen schade plaatsgevonden door onderhoudswerkzaamheden.
Inundatie en water op straat bij hevige neerslag door onvoldoende ruimte te geven aan het watersysteem. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,-	Capaciteit berekenen op verwachte hoeveelheid.	Inundatie en water op straat heeft plaatsgevonden.

Financiële consequenties

Bedragen x € 1.000

Producten	Rekening 2018	Begroot Primair 2019	Begroot na wijziging 2019	Rekening 2019
Watergangen en vijvers	268	284	282	285
Baggerprogramma	63	69	69	69
Beschoeiing	19	54	44	37
Duikers	26	41	41	44
Totaal Lasten	376	448	436	435
Saldo	376	448	436	435

4. Groen, speeltoestellen en kunstobjecten

Doelstelling en beleidskader

Openbaar groen

Het op een zo efficiënt mogelijke wijze in stand houden van het openbaar groen en sportvelden en het waarborgen van de veiligheid en de kwaliteit.

De algemeen geldende wettelijke kaders als het Burgerlijk wetboek, de Wegenverkeerswet, de Algemeen plaatselijke verordening en het actuele Groenbeleidsplan zijn leidend voor het beheer en onderhoud van het groen. In het plan staan uitgangspunten met betrekking tot het groenbeheer opgenomen. Het Groenbeleidsplan is geactualiseerd.

Speelvoorzieningen

Voor speelvoorzieningen gelden de normen vanuit het Warenwetbesluit attractie en speeltoestellen (WAS) en een tweetal NEN normen (NEN-EN 1176 voor speeltoestellen en NEN-EN 1177 voor valdempende ondergronden). Als een toestel voldoet aan die normen, wordt er vanuit gegaan dat het toestel veilig is en daarmee aan het WAS voldoet. Verder is het Speelruimtebeleidsplan 2015-2019 van toepassing.

Kunstobjecten

Voor de kunstobjecten is ook het Warenwetbesluit attractie en speeltoestellen van toepassing omdat veel objecten ook bespeelbaar zijn. Verder zijn er geen normen voor kunstobjecten.

De onderhoudstoestand

Gazons en beplanting

De afgesproken beeldkwaliteit van het groen, zowel de gazons als de beplanting, is minimaal beeldkwaliteitsniveau B. Het werkelijke beeldkwaliteitsniveau wordt bepaald door maandelijkse visuele inspecties op basis van landelijke beeldkwaliteits normen van de CROW. Uit de resultaten blijkt dat aan de afgesproken beeldkwaliteit wordt voldaan voor het onderhoud aan de beplanting. Er is niet voldaan aan de afgesproken beeldkwaliteit van de gazons en van de bermen en oevers. Daarom is de overeenkomst met de aannemer niet gecontinueerd. Een nieuw bestek voor het onderhoud van de gazons en het maaien van watergangen, oevers en bermen is opgesteld. Daarin is een SROI verplichting opgenomen en aandacht voor biodiversiteit.

Bomen

De bomen worden geïnspecteerd aan de hand van de methode Visual Tree Assessment (VTA). Deze inspectie wordt jaarlijks op een deel van het bomenbestand uitgevoerd zodanig dat na 5 jaar het gehele areaal gekeurd is. De bomen die extra aandacht behoeven en alle bomen in risicovolle situaties zoals langs doorgaande wegen worden elk jaar geschouwd.

Naast de waardevolle particuliere bomen zijn nu ook de waardevolle gemeentelijke bomen in kaart gebracht.

Speelvoorzieningen

De speelplekken worden wekelijks bezocht (de hotspots bijna dagelijks) en gecontroleerd op vervuiling en beschadigingen. De verplichte controles worden uitgevoerd en de logboeken worden digitaal bijgehouden. Hierdoor is de veiligheid en bruikbaarheid van de speeltoestellen geborgd. Enkele projecten waren het bewonersinitiatief speelplek Jan van Scorelstraat en de speelplek Bartokstraat waar het gesprek met de buurt in gang is gezet en de straatstickers om de Daily Mile aan te geven.

Kunstobjecten

De kunstobjecten zijn conform de meerjarenplanning onderhouden. Onderhoud bestaat uit het jaarlijks grondig schoonmaken, het in de was zetten van bronzen beelden en het eventueel herstellen en beoordelen van de kwaliteit van het object. Graffiti en bekladding door het jaar heen worden verwijderd, beschadigen worden zo snel mogelijk hersteld. Het kunstobject JOP in de Vlaskamp in de Broekpolder is verwijderd na brandstichting.

Areaal

Areaalgegevens openbaar groen		
	Oppervlakte	Eenheid
Gras (inclusief sportvelden)	131	ha.
Beplanting	48	ha.
Bomen	20.530	stuks
Speeltoestellen	723	stuks
Kunstobjecten	65	stuks

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Kans op letsel en/of schade door uitval van takken en omvallen van bomen door beschadiging en/of bomen die aan het einde van hun levensduur zijn. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Uitvoeren van visuele inspecties.	De inspecties zijn uitgevoerd. Er is 1 schadegeval bekend van een tak die op een auto terecht is gekomen. De schade is afgewikkeld.
Zichtbelemmering door te hoog gras in bochten en bij kruispunten. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Zorgdragen voor frequent snoeien en maaierwerk zowel bij particulieren als bij openbaar terrein.	Door frequente controles en bestekmatig tijdig maaien en snoeien waren er geen ongevallen bekend waarbij zichtbelemmering een oorzaak was.
Kans op letsel door onveilige of niet-deugdelijk onderhouden speelvoorzieningen. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Strikte inspectie uitvoeren conform de landelijke richtlijnen en wetgeving.	Er zijn geen meldingen binnengekomen over mensen met letsel door onveilig of niet-deugdelijk onderhoud speelvoorzieningen.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Kans op letsel door onveilige situaties aan gedenktekens. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago Juridisch/aansprakelijkheid	Jaarlijkse inspectie.	Er is geen onveilige situatie aan gedenktekens ontstaan.
Kans op blessures op sport- en speelvelden. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Regulier groot onderhoud uitvoeren.	Het groot onderhoud is normaal uitgevoerd.
Onveilige of niet-deugdelijk onderhouden speelvoorzieningen kunnen leiden tot letsel aan de gebruikers en een negatieve beleving van de burgers. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Imago/Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid/letsel	Strikte inspectie en naleving van de milieuwetgeving en -verordeningen.	Er zijn geen meldingen binnengekomen over mensen met letsel door onveilig of niet-deugdelijk onderhoud van de speelvoorzieningen. Er is wel imagoschade opgetreden ten aanzien van speelvoorzieningen. Enkele bewoners zijn negatief vanwege het feit dat enkele speelplekken, vanwege ouderdom, verwijderd moeten worden.

Financiële consequenties

Bedragen x € 1.000

Producten	Rekening 2018	Begroot Primair 2019	Begroot na wijziging 2019	Rekening 2019
Openbaar groen	1.932	2.043	2.032	2.025
Begraafplaatsen	281	280	295	270
Sportvelden	475	464	465	476
Recreatieve voorzieningen	441	466	416	359
Totaal Lasten	3.129	3.253	3.208	3.130
Begraafplaatsen	-207	-219	-219	-199
Sportvelden	-68	-68	-68	-55
Recreatieve voorzieningen	-64	-65	-64	-65
Totaal Baten	-339	-352	-351	-320
Saldo	2.790	2.901	2.857	2.810

5. Accommodaties

Doelstelling en beleidskader

Doelstelling van het beheer en onderhoud is het functioneel en veilig houden van de gemeentelijke accommodaties. De algemeen geldende wettelijke kaders als het bouwbesluit en het gebruiksbesluit alsmede diverse normen zijn leidend voor het beheer en onderhoud. Het gewenste onderhoudsniveau voor alle accommodaties is gesteld op redelijk (niveau 3).

Het kwaliteitsniveau wordt bepaald door visuele inspecties aan de hand van de NEN-normen: conditiemeting gebouwen. Aan de hand van de inspecties worden de meerjarenonderhoudsplannen opgesteld.

De onderhoudstoestand

De onderhoudstoestand van de gebouwen is momenteel redelijk en wordt gehandhaafd op het afgesproken niveau 3.

Sloop gebouwen

De voormalige gymzaal in de Jean Monnetstraat, de voormalige korfbalkantine aan de Communicatieweg en de Bilderdijkstraat 14 zijn gesloopt.

Bij de sloop van de Bilderdijkstraat 14 zijn asbesthoudende materialen aangetroffen. Het verwijderen van deze asbesthoudende materialen heeft tot extra sloopkosten geleid.

Verkoop gebouwen

De gebouwen aan de Kerklaan en A. Verherenstraat zijn verkocht en overgedragen aan de nieuwe eigenaren. De opbrengst van de verkoop van het gebouw aan de A. Verherenstraat was niet geraamd. De opbrengst is verrekend met de resterende boekwaarde en levert een incidenteel voordeel op.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Elektrische installaties in de accommodaties zijn niet veilig. Categorie: Financieel € 1,- - € 50.000,- Juridisch/aansprakelijkheid Veiligheid	Iedere 5 jaar worden alle installaties gekeurd en, indien nodig, hersteld.	De keuring van de elektrische installaties is opgenomen in de Meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP).

Financiële consequenties

Bedragen x € 1.000

Producten	Rekening 2018	Begroot Primair 2019	Begroot na wijziging 2019	Rekening 2019
Onderwijshuisvesting	3.138	3.422	3.425	3.450
Gymnastiekaccommodaties	228	228	178	176
Welzijnsaccommodaties	257	223	224	559
Brandweerkazerne	191	192	195	191
Kunst cultuuraccommodaties	211	138	160	159
Sportgebouwen/Waterakkers	423	409	403	419
Overige accommodaties	95	93	298	360
Totaal Lasten	4.543	4.704	4.883	5.315
Onderwijshuisvesting	-39	-8	-8	-15
Gymnastiekaccommodaties	-83	-107	-26	-27
Welzijnsaccommodaties	-99	-102	-102	-650
Brandweerkazerne	0	0	0	0
Kunst cultuuraccommodaties	-118	-62	-788	-774
Sportgebouwen/Waterakkers	-203	-232	-192	-181
Overige accommodaties	-65	-91	-62	-60
Totaal Baten	-607	-601	-1.177	-1.708
Saldo	3.936	4.103	3.706	3.607

D. Financieringen

Algemeen

Doel van deze paragraaf is om te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. Hieronder vallen het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit moet plaatsvinden binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Als gemeentelijke overheid profiteren we van leningen met een zeer geringe renteopslag in het geval er moet worden geleend.

Kasgeldlimiet

De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld (looptijd tot 1 jaar) financieren. In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld. De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,5% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting.

De kasgeldlimiet mag niet meer dan 3 achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. Gebeurt dit wel dan moet de gemeente de Provincie Noord-Holland hierover informeren en daarbij een plan aanbieden om weer te gaan voldoen aan de kasgeldlimiet.

De kasgeldlimiet is niet overschreden. Het gehele jaar was sprake van over-liquiditeit.

Berekening kasgeldlimiet 2019

Omvang Begroting 2019 (grondslag) was € 98.461.000,-.

Toegestane kasgeldlimiet 8,5%: € 8.369.185,-.

Onderstaand de berekeningen van de onder- en overschrijdingen van de kasgeldlimiet per kwartaal in het boekjaar.

Tabel: Kasgeldlimiet per kwartaal

Bedragen x € 1.000

Kwartaal	Kasgeldlimiet	Gemiddeld netto saldo	Onder-/overschrijding
1	8.369	4.707	13.076
2	8.369	3.562	11.931
3	8.369	6.867	15.236
4	8.369	5.993	14.362
2019	8.369	5.282	13.651

Renterisiconorm

Deze norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is om de begroting niet te gevoelig te maken voor renteschokken bij herfinanciering. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting hiervoor wordt. De renterisiconorm bedroeg afgerond 17 miljoen euro. Er is ruim 2,7 miljoen euro afgelost zodat kan worden geconcludeerd dat het renterisico in de huidige leningenportefeuille beperkt is en ruimschoots onder de norm is gebleven.

Tabel: Renterisiconorm

Bedragen x € 1.000

	2018	2019
1 Renteherziening		0
2 Aflossingen	2.706	2.727
Renterisico (1+2)	2.706	2.727
3 Renterisiconorm	17.546	19.692
Ruimte renterisiconorm (3-(1+2))	14.840	16.965

Rentevisie

De tarieven voor korte leningen zijn als gevolg van het zeer ruime monetaire beleid van de Europese Centrale Bank weer uitermate laag, rond -0,3%. In de loop van het jaar is ook de kapitaalrente verder gedaald naar waarden onder 1%. Het aantrekken van korte en lange geldleningen is door de Wet fido beperkt tot de financieringsbehoefte van de gemeente.

Gedurende het gehele jaar is er sprake van een positief saldo op de schatkistrekening en is er geen behoefte geweest om financiële middelen aan te trekken.

Risicobeheer

De gemeente heeft in de rekening-courant overeenkomst met de Bank Nederlandse Gemeenten een krediet-limiet van 3 miljoen euro en daarnaast een intra-daglimiet van 5 miljoen euro. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om, voor zover de kasgeldlimiet dit toelaat, kas- en/of daggeldleningen aan te gaan. Hierdoor is het liquiditeitsrisico gering.

Het kredietrisico richt zich op de kredietwaardigheid (en dus risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's zijn onder te verdelen in risico's die worden gelopen uit hoofde van verstrekte leningen en uitgezette beleggingen. Deze worden geminimaliseerd doordat eventuele beleggingen slechts plaatsvinden bij kredietwaardige financiële instellingen (minimaal AA-rating).

Daarnaast zijn er risico's verbonden aan gemeentelijke borgstellingen.

Deze borgstellingen kunnen zich op een tweetal manieren voordoen, namelijk:

1. Directe borgstellingen (100% achtervang).
2. Achtervang (50% achtervang).

Bij directe borgstellingen staat de gemeente borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die zijn aangetrokken door derden voor activiteiten welke in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak, alsmede de oude gemeentegaranties voor hypothecaire geldleningen die zijn afgesloten voor 1995. Volgens opgaven van de geldgevers bedroeg de totale borgstelling (100% achtervang) ultimo dit jaar ruim 29 miljoen euro.

Achtervang houdt in dat de gemeente samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van het Waarborgfonds sociale woningbouw (WSW). Door deze structuur is het voor de corporaties mogelijk om tegen een lager rentetarief te lenen. Aangezien de gemeente hier een achtervangpositie (in plaats van een directe garantstelling) inneemt voor 50%, en mede door de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door dit fonds loopt de gemeente hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen. Ultimo dit jaar stond de gemeente als achtervang garant voor ruim 138 miljoen euro.

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

In de begroting is er vanuit gegaan dat sprake zou zijn van een financieringsoverschot. In de praktijk is hier gedurende het gehele jaar sprake van geweest.

In de begroting is mandaat gegeven voor het aantrekken van kort geld (kasgeldleningen) en lang geld tot een maximum van 8 miljoen euro. Omdat geen sprake is geweest van een financieringstekort is het mandaat niet ingezet.

Rentekosten en -opbrengsten financieringsfunctie

Beleggingsportefeuille

Er zijn geen overtollige financiële middelen uitgezet.

Leningenportefeuille

Er zijn geen nieuwe leningen afgesloten. De totale leningportefeuille per 31 december ziet er als volgt uit.

Tabel: Leningenportefeuille

Bedragen x € 1.000

Lening	Bij	Soort lening	Rente %	Stand 1-1-2019	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2019	Einddatum
1141	BNG	Annuïteit	5,98	615	28	193	422	2021
1144	NWB	Lineair	4,9175	19.167	902	833	18.334	2041
1145	BNG	Lineair	2,415	4.000	81	1.000	3.000	2022
1146	Prov. Flevoland	Lineair	0,495	4.900	21	700	4.200	2025
Totaal				28.682	1.032	2.726	25.956	

Renteparagraaf

In de renteparagraaf in de begroting staat een renteschema opgenomen om de jaarlijks toegestane omslagrente te bepalen. De omslagrente wordt bij de begroting berekend en mag binnen een marge van 0,5%-punt worden afgerond. De primitief berekende omslagrente bedraagt 1,48% en is afgerond op in de kaderbrief vastgestelde 1,75%. In de rekening wordt beoordeeld of de aan taakvelden toegerekende rente meer dan 25% afwijkt van wat volgens het renteschema doorberekend had mogen worden.

Op basis van de werkelijke cijfers komt de omslagrente uit op 1,52%. Het gehanteerde percentage van 1,75% leidt ertoe dat een renteresultaat ontstaat. Volgens de BBV-voorschriften mag dit renteresultaat niet meer dan 25% afwijken van de toe te rekenen rente. Uit het navolgende renteschema blijkt dat de afwijking binnen deze marge blijft. Dit betekent dat een nacalculatie van de door te belasten rente aan de taakvelden achterwege kon blijven.

Tabel: Renteschema 2019

Bedragen x € 1.000

Renteschema 2019		
Betaalde en ontvangen rente:		
Rentelasten (over lange en korte financiering)		1.057
Rentebaten	-/-	15
Totaal door te rekenen rente		1.042
Verplicht toe te rekenen rente:		
Aan grondexploitatie	0	
Aan projecten	0	
	-/-	0
Saldo door te rekenen externe rente		1.042
Rente over eigen vermogen (bespaarde rente)		274
Rente over voorzieningen		0
Aan taakvelden (programma's) toe te rekenen rente		1.316
Werkelijk toegerekende rente (renteomslag)	-/-	1.487
Renteresultaat treasury		-171

Berekening afwijking werkelijk rentepercentage van omslagrente

Boekwaarde van de activa met integrale financiering	86.444
Berekend/gehanteerd rentepercentage	1,52%
Toegepaste omslag rente (Kaderbrief)	1,75%
Afwijking rentepercentage	-0,23%
Toegestane afwijking rentepercentage (BBV)	0,50%

Conclusie: het gehanteerde rentepercentage is aanvaardbaar**Overige risico's****Liquiditeitsrisico**

Afgelopen jaar was sprake van over-liquiditeit en is een liquiditeitsrisico niet aan de orde geweest.

Risico's borgstellingen en achtervang

Bij directe borgstellingen staat de gemeente borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die zijn aangetrokken door derden voor activiteiten welke in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Het bedrag aan borgstellingen (100% achtervang) bedroeg ultimo dit jaar 29 miljoen euro. De gemeente is niet aangesproken als borg.

De achtervang houdt in dat de gemeente samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Mede door de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door dit fonds loopt de gemeente hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen. Ultimo dit jaar stond de gemeente als achtervang garant voor 138 miljoen euro. De gemeente is niet aangesproken in het kader van deze achtervang.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse gemeenten (BNG) heeft als huisbankier gefungeerd. Daarnaast maakt de gemeente gebruik van de diensten van de Rabobank en de ING.

E. Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering heeft betrekking op de volgende ondersteunende onderdelen binnen de ambtelijke organisatie:

- Personeel & organisatie.
- Planning & control, inclusief administratieve organisatie en interne controle (AO/IC).
- Informatievoorziening, informatie- en communicatietechnologie (ICT).
- Facilitaire zaken.
- Juridische kwaliteitszorg.
- Communicatie.
- Inkoop.

Op een aantal onderdelen volgt hierna een toelichting.

Personeel en organisatie

Uitwerking Organisatievisie

Er is ingezet op de implementatie van de uitgangspunten uit de notitie Organisatievisie 2018-2022 namelijk een wendbare organisatie. Het strategisch management is versterkt met de komst van een nieuwe concerncontroller en 3 domeinmanagers, voor Sociaal, Fysiek en Bedrijfsvoering. Samen met de gemeentesecretaris vormen zij het MT en geven sturing aan de ontwikkeling om een wendbare, betrouwbare en dienstverlenende organisatie te zijn, gericht op mens en omgeving.

We werken samen aan de thema's van buiten naar binnen, samenwerken en sturen en de wendbare medewerker. Het strategisch personeels- en opleidingsbeleid, dat dit jaar is opgesteld, is hier ondersteunend aan.

Invoering Wnra

De invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) is voorbereid en op 1 januari 2020 gerealiseerd. Alle lokale arbeidsvoorwaarden en -regelingen zijn aangepast, zodat wordt voldaan aan de Cao Gemeenten en het Burgerlijk Wetboek. Aan alle medewerkers is een tweezijdige arbeidsovereenkomst aangeboden.

Garantiebanen

De overheid heeft met organisaties voor werkgevers en werknemers een banenafpraak gemaakt. Conform het coalitieakkoord heeft de gemeente een voorbeeldfunctie omtrent dit onderwerp. Er is voldaan aan de verplichting om 7,4 fte aan garantiebanen in te vullen.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
De huidige personeelsbezetting dreigt in kwantitatieve en kwalitatieve zin uit de pas te gaan lopen ten opzichte van hetgeen van onze organisatie in een snel veranderende omgeving wordt gevraagd. Categorie: Financieel (geen bedrag benoemd) Personeel	Strategische personeelsplanning biedt aanknopingspunten om te komen tot een optimale personeelsbezetting waarmee op een slagvaardige wijze doelstellingen, nu en in de toekomst, kunnen worden behaald.	Het strategisch management is versterkt. Er is ingezet op een wendbare organisatie aan de hand van de uitgangspunten uit de organisatievisie. Zo wordt ervoor gezorgd dat de personeelsbezetting zo goed mogelijk aansluit op de behoefte en op de veranderende omgeving.
Organisatievisie/structuuraanpassing. Door voor het merendeel van de extra kosten dekking te vinden binnen de bestaande organisatie, kan er extra druk ontstaan op organisatieonderdelen. Ook kunnen er frictiekosten ontstaan. Categorie: Financieel (geen bedrag genoemd) Personeel	Met medewerkers die niet terugkeren in 1 van de nieuwe managementfuncties zal in gesprek worden gegaan om 'van werk naar werk' afspraken te maken. Met behulp van mobiliteitsbeleid op maat wordt ingezet op zorg voor het personeel en op zo laag mogelijke frictiekosten.	De aan dit risico gerelateerde kosten hebben zich voorgedaan en worden ten laste gebracht van de voorziening Organisatieaanpassing 2018.

Planning en control**Ontwikkeling Planning - en controldocumenten**

De organisatie werkt doorlopend aan optimalisatie van de documenten in de Planning & control cyclus om het bestuur en de raad (raadsmemo 28 november 2019) te informeren en in staat te stellen afgewogen beleidsmatige en financiële keuzes te maken. Effectiever gebruik van het softwarepakket LIAS heeft de kwaliteit van de P&C documenten een impuls gegeven, met de verbeterde Najaarsnota 2019 als voorbeeld.

Op basis van het memo 'doorontwikkeling P&C documenten, tijdpad' zijn aanpassingen in het proces gemaakt.

Implementatie e-facturen

Overheidsorganisaties hebben sinds 18 april 2019 de wettelijke verplichting om facturen op elektronische wijze te kunnen ontvangen en te verwerken. Het aantal bedrijven dat gebruikmaakt van e-facturering blijft achter op de verwachting. Heemskerk voldoet aan de verplichting en de verwerking is ingebed in het reguliere factuurproces.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Geen adequaat beheer van de financiële middelen. Categorie: Financieel (geen bedrag genoemd) Juridisch	Gezien het belang van de publieke dienstverlening en de bedragen die hierin omgaan zijn kaders gesteld waaraan het financieel beheer, de verantwoording, het intern toezicht en het extern financieel toezicht bij instellingen met een publiek belang ten minste moeten voldoen.	Er hebben zich geen incidenten voorgedaan.

Informatievoorziening, informatie- en communicatietechnologie

Informatiebeleid

Er is geconstateerd dat onze technische infrastructuur op onderdelen verouderd is. Hierover is gerapporteerd in de voorjaarsnota en een raming van de benodigde investeringen is opgenomen in de meerjarenplanning.

Met externe ondersteuning is er gewerkt aan het opstellen van een meerjarige technische ICT-visie en het maken van een transitieplan. Er is gekeken naar natuurlijke- en logische vervangingsmomenten om desinvesteringen te voorkomen. Ook is er geanticipeerd op externe ontwikkelingen en trends, zoals het steeds meer op afstand (in de cloud) zetten van hardware, software en beheertaken.

Omdat de uitwerking van de plannen de nodige zorgvuldigheid en extra tijd vraagt zal voorgesteld worden alle tot nu toe aangehouden en nog niet geïnvesteerde kredieten door te schuiven naar 2020. Dat geldt ook voor het krediet voor het upgraden van het zaak- en archiefsysteem Join.

Als gemeente volgen wij de landelijke ontwikkelingen, met name de onderwerpen die volgen uit de Digitale Agenda 2020 (DA2020). Het betreft onderwerpen die landelijk om een nadere beschouwing vragen of die lokaal om een nadere uitwerking vragen. Alle onderwerpen hebben in Heemskerk waar mogelijk een uitwerking gekregen. De beoogde regionale samenwerking op dit onderwerp is niet goed van de grond gekomen. De belangrijkste reden is dat de technische infrastructuur van de IJmond gemeenten onderling teveel van elkaar verschillen.

DA2020 heeft inmiddels een vervolg gekregen onder de naam Samen Organiseren. Gemeenten trekken hierbij onder VNG-vlag gezamenlijk op in het bundelen van aanbestedingen en het bouwen aan een gezamenlijke technische communicatiestructuur.

Wij hebben:

- Ingeschreven voor de landelijke aanbesteding van multifunctional printers.
- Meegedaan aan de landelijke aanbesteding van vaste telefonie en call center software en unified messaging (allen in de cloud).
- Ingeschreven voor de landelijke afspraken die met Microsoft worden gemaakt.
- Aangemeld voor deelname aan een besloten gemeentelijk datanetwerk.
- Meegedaan aan de landelijk aanbesteding van beveiligingssoftware.

Bovenstaande projecten worden verder uitgewerkt via de VNG.

Tot slot is er een start gemaakt met datagestuurde werken. Dit vraagt nog invulling van een aantal randvoorwaarden. Het gaat dan om het op niveau brengen van functioneel beheer, het verder uitwerken van managementinformatie, het organiseren van de benodigde methoden en technieken en

vooral het creëren van een organisatorische voedingsbodem waarin deze ontwikkeling kan landen. In het Sociaal domein is er in regionaal verband verder gewerkt aan de presentatie van managementinformatie.

Informatiebeheer

Er is gebleken dat er meer snelheid nodig is bij het digitaliseren en overbrengen van archiefbescheiden naar het Noord-Hollands Archief.

Acties zijn in gang gezet om de door de raad beschikbaar gestelde extra middelen voor 2020 en 2021 hiervoor aan te wenden.

De implementatie van MijnOverheid is technisch nagenoeg afgerond. Dit betekent dat nu de techniek gebruikt kan gaan worden voor het versturen van documenten op het gebied van burgerzaken, sociale zaken en belasting als onderdeel van het project digitalisering dienstverlening.

Informatieveiligheid en Privacy

Methoden, techniek, inzichten en bedreigingen zijn continue in beweging.

Er zijn activiteiten verricht die bijdragen aan het verder op orde brengen en houden van de basisveiligheid. Het Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid en het Overkoepelend Beleid Privacy en Gegevensbescherming zijn geactualiseerd en vastgesteld door het college.

Er is een i-Bewustzijn campagne uitgerold door onder andere e-learning, workshops en de inzet van een Mystery guest. Het bewust veilig omgaan met informatie en persoonsgegevens (privacy) is verbeterd.

Het veilig versturen van gevoelige informatie en persoonsgegevens is mogelijk geworden door de implementatie van voor dit doel specifieke mail software (ZIVVER).

De verbeterpunten die waren opgenomen in het auditrapport Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) uit 2018 zijn uitgewerkt, deels uitgevoerd en de overige verbeterpunten zijn in de planning voor 2020 opgenomen voor uitvoering en afronding. De ENSIA zelfevaluatie is dit jaar uitgevoerd en de resultaten aangeleverd aan de diverse ministeries. Met ingang van 2020 is een nieuw normenkader voor de gehele overheid van toepassing, hiervoor zijn voorbereidingen getroffen.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Uitval van informatiesystemen en daarbij behorend gegevensverlies of het in openbaarheid geraken van privacygevoelige gegevens. Categorie: Aansprakelijkheid Imago Juridisch	Opstellen van beschrijving van de organisatie en verantwoordelijke personen voor integrale beveiliging (personen, gebouwen, materieel en informatie). Protocol informatiebeveiliging.	Gegevensverlies heeft niet plaatsgevonden.
Implementatie van nieuwe ICT-systemen verloopt niet als gepland. Categorie: Aansprakelijkheid Juridisch	Een duidelijke planning met ingebouwde ijkmomenten waaraan duidelijke voortgangseisen worden gesteld.	Implementatie van nieuwe ICT-systemen loopt als gepland.

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Bedrijfsvoering wordt meer afhankelijk van geautomatiseerde processen. Deze processen worden ondersteund via het netwerk door allerlei systemen. Bij uitval van deze systemen komt de dienstverlening in gevaar. Categorie: Aansprakelijkheid Imago Juridisch	Om deze kwetsbaarheid te beperken zijn op systeem-netwerkniveau (door middel van een metro-cluster, noodstroomvoorziening en back-ups) alle maatregelen getroffen om de gegevens 7 dagen x 24 uur beschikbaar te hebben om de continuïteit van onze dienstverlening te borgen. Op applicatieniveau zijn afspraken gemaakt met leveranciers om eventuele storingen in systemen en/of koppelingen op een zo kort mogelijke termijn te verhelpen. Het aanbrengen van wijzigingen in systemen vindt plaats aan de hand van vastgestelde protocollen, die voorzien in het testen van een update voordat deze in productie wordt genomen. Met vorenstaande maatregelen en getoetst door verschillende audits worden de risico's van eventuele uitval van systemen, toe te passen werkprocessen en het niet kunnen beschikken over gewenste gegevens tot het minimum gereduceerd.	Dienst is niet in gevaar geweest.

Juridische kwaliteitszorg

Er is ingestoken op juridische advisering. Daarmee hebben we ons gericht op het systematisch borgen en verbeteren van de juridische kwaliteit bij gemeentelijke producten, diensten en handelingen. Daarnaast is ingezet op het vergroten van het juridisch bewustzijn van nieuwe medewerkers (workshops) en op het toetsen van de regelgeving.

Communicatie

Van buiten naar binnen

De gemeente werkt steeds vaker van buiten naar binnen. Eerst de meningen, ideeën en oplossingen van inwoners inventariseren en dan beleid ontwikkelen of een project uitvoeren. Zo is een overzicht van de bekendmakingen in de Heemskerkse Courant opgenomen. De inwoners gaven eerder in een onderzoek naar de beleving van communicatie aan dit te missen.

Het is belangrijk dat inwoners begrijpen wat de gemeente schrijft. De oplossing hiervoor is teksten in taalniveau B1 schrijven. Dit taalniveau is voor 80% van de Nederlanders namelijk prettig om te lezen en goed te begrijpen. Er is een project voorbereid om de medewerkers in 2020 te scholen in schrijven op B1-niveau. Er is veel gecommuniceerd over de afsluiting van de Tolweg. Uit reacties bleek dat

inwoners de aanpak van de communicatie konden waarderen, ondanks het feit dat zij het zeker niet altijd eens waren met de afsluiting van de Tolweg en overlast hebben ervaren.

Social media

WhatsApp werd begin dit jaar toegevoegd als kanaal, maar is eind van dit jaar uit de lucht gegaan. Het moederbedrijf van WhatsApp, Facebook, laat overheidsinstanties niet toe tot het nieuwe platform. Hierdoor is het voor gemeenten voorlopig niet mogelijk om dit kanaal in te zetten voor dienstverlening.

Digitale dienstverlening

Er is aandacht besteed aan het vereenvoudigen van digitale dienstverlening. Er is bijvoorbeeld een nieuwe afsprakenmodule gelanceerd die beter inzichtelijk maakt waarvoor iemand een afspraak maakt en wat hij/zij daarvoor moet doen of meenemen tijdens de afspraak. Dit heeft als gevolg dat klanten beter voorbereid aan de balie verschijnen.

In online aanvragen worden geen geslachtsgegevens of geboortedatum gevraagd tenzij dit nodig is voor de beoordeling.

Inkoop

Sinds 2 jaar heeft de gemeente Heemskerk een samenwerkingsverband met Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK), dat dit jaar verder is verdiept. Het Inkoopjaarplan is tot stand gekomen, de functie van contactpersoon inkoop (CPI) is ingericht en een workshop verzorgd voor medewerkers. Daarmee is de nadruk gelegd op bewustwording in de organisatie van rechtmatigheid.

Op 28 november is het nieuwe Social Return On Investment (SROI) beleid vastgesteld door het college. De regio heeft een SROI coördinator bij IJmond Werkt! aangesteld om bedrijven te ondersteunen bij de uitvoering van het SROI beleid.

Een ander onderdeel van het inkoopbeleid is Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Bij de inkooptrajecten wordt dit zoveel als mogelijk in de gehele organisatie toegepast.

Er is extra aandacht gegeven aan SROI en MVI door middel van presentaties en tijdens inkoopgesprekken bij de aanbestedingsprojecten.

Risico's

Risico en kwantificering	Beheersmaatregel	Verslag
Binnen de inkoop en met name de naleving van Europese aanbestedingsregels kan er sprake zijn van tekortkomingen in het beheer. Deze worden vooral veroorzaakt door de implementatie van de nieuwe complexe Aanbestedingswet, die ook geldt voor overheidsopdrachten onder de EU-drempelwaarden. Categorie: Aansprakelijkheid Imago Juridisch	Verdere digitalisering van het inkoopproces verhoogt de transparantie van het inkoopproces. Contractmanagement om inzicht te hebben in huidige contracten en afloop contracten.	Er zijn geen tekortkomingen geconstateerd.

F. Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn organisaties die gemeentelijke taken uitvoeren om beleidsdoelen te realiseren. De gemeente is verantwoordelijk en heeft de uitvoering aan een ander opgedragen. Redenen hiervoor kunnen bijvoorbeeld zijn dat deze vorm een meerwaarde heeft (zoals bijvoorbeeld efficiencyvoordelen en effectiviteit) en/of een wettelijke verplichting.

- Het kan dan gaan om bestuurlijke samenwerking met bijvoorbeeld andere gemeenten en/of de provincie. In dat geval zijn de regels en waarborgen vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen van toepassing.
- Er kan ook sprake zijn van een private rechtsvorm bijvoorbeeld voor de inkoop en bij samenwerking met private partijen zoals bij de grondexploitatie.

Wanneer is sprake van een verbonden partij? Er is alleen daarvan sprake als er zowel een bestuurlijke als een financieel belang is.

- Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij een zetel in het bestuur hetzij het hebben van stemrecht.
- Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente een bedrag ter beschikking heeft gesteld dat ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als er financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Het idee achter deze paragraaf is de gemeenteraad inzicht te geven in de verbonden partijen van de gemeenten (welke, waarom, beleid) en de risico's die hiermee (mogelijk) gelopen worden. De gemeenteraad controleert de toezichthoudende rol van het college waarbij de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- Een verbonden partij moet doelen van de gemeente realiseren.
- Een verbonden partij brengt mogelijk financiële, en bestuurlijk-organisatorische risico's met zich mee.

Kadernotitie gemeente

Het kader rondom nemen van beslissingen over (regionale) samenwerking, de verbonden partij, is vastgelegd in de notitie Verbonden partijen gemeente Heemskerk 2015. Onderdeel hiervan is bijvoorbeeld het verkrijgen van voldoende grip en bijvoorbeeld informatie over risicobeheersing.

Wat is bereikt/gedaan en ontwikkelingen

- Als resultaat kan verder worden vermeld dat 6 van 7 gemeenschappelijke regelingen hun Jaarrekening 2018/Begroting 2020 tijdig hebben ingediend, dus voor 15 april 2019. De Afvalschap IJmond-Zaanstreek en Huisvuilcentrale HVC (AYZ) volgde begin mei gezien de actuele ontwikkelingen (o.a. uittreden Zaanstad). De behandeling van al deze jaarlijkse P&C stukken - inclusief zienswijze van de raad - heeft volgens planning in de raad plaatsgevonden op 27 juni 2019. De algemeen besturen stellen de jaarstukken vast en moeten deze vervolgens tijdig -in juli- insturen aan Gedeputeerde staten en/of Minister van BZK. Dit is gerealiseerd.
- Er is voor een aantal van die jaarstukken gewerkt met een gezamenlijk raadsvoorstel voor de 3 IJmondgemeenten, waarin dus ook de financiële vertaling per gemeente zichtbaar is.
- In het rapport van de Rekenkamercommissie Effectiviteit in sturing op verbonden partijen zijn enkele aanbevelingen gedaan over de informatievoorziening van de raad. De aanbevelingen uit de raad van 2 februari 2017 worden toegepast. Binnen bijvoorbeeld de P&C cyclus wordt informatie over de stand van zaken gegeven bij afwijkingen en bijzonderheden.

Goed bestuur (governance)

Met het op afstand zetten van 1 of meerder taken van de gemeente in verbonden partijen, is het ook nodig het toezicht op verbonden partijen in te richten. De ene verbonden partij heeft meer risico's dan de andere verbonden partij, waardoor het benodigde toezicht per verbonden partij verschilt. Zie voor verdere informatie in de begroting. Door een goed werkende P&C cyclus en besluitvormingstraject heeft het college inzicht in de aard en omvang van de risico's en hoe deze risico's worden beheerst. De gemeenteraad controleert of het college deze toezichtstaak voldoende uitvoert. Het lid van het Algemeen bestuur van een openbaar lichaam (deelname namens de gemeente door een lid van het college heeft een inlichtingen- en verantwoordingsplicht aan de raad en college.

Wat is bereikt?

- Continuering heldere procesgang van de besluitvorming rond bijvoorbeeld P&C informatie en regionale afstemming.
- Maandelijkse terugkoppeling in de raadscommissies over ontwikkelingen gemeenschappelijke regeling.

Wijziging Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Artikel 15 BBV is niet gewijzigd.

Provinciaal beleid

De provincie heeft ook aan de besturen van de gemeenschappelijke regelingen een brief gestuurd met de punten waarop getoetst wordt, zoals structureel en reëel evenwicht binnen de begroting, voldoen aan de BBV-voorschriften en de tijdigheid.

Voor de gemeenten heeft de Provincie Noord-Holland in de Kaderbrief financieel toezicht 2019 nog een aantal algemene aandachtspunten meegegeven voor de verbonden partijen. Het gaat dan bijvoorbeeld om thema's als het werken met een meerjarenbeleidsplan met een reële (meerjaren)begroting. De gemeente dient in haar meerjarenbegroting rekening te houden met de ontwikkelingen bij de verbonden partijen. Verder gaat het om goed inzicht houden in de financiële risico's/weerstandscapaciteit van een verbonden partij. Zo nodig worden risico's opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen bij onvoldoende weerstandscapaciteit en bij partijen die de risico's geheel of gedeeltelijk afwenden op de deelnemers.

Wat is bereikt?

In de P&C cyclus van de gemeenschappelijke regeling is in principe meerjarige informatie opgenomen rond prestaties, exploitatie en investeringen. In de paragraaf F Verbonden Partijen van de gemeentelijke begroting is per partij de financiële informatie tot en met 2022 opgenomen. Ook zijn indien nodig de risico's vermeld waarvoor geen maatregelen zijn getroffen.

De lijst van de verbonden partijen

Volgens de definitie van verbonden partijen in het BBV heeft de gemeente Heemskerk de volgende verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Kennemerland

1	Veiligheidsregio Kennemerland
Webadres	www.vrk.nl
Vestigingsplaats	Haarlem
Verplichte deelname	Ja, Wet veiligheidsregio's
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Burgemeester mw. A.E.H. Baltus en wethouder dhr. Q.J.A. Rijke
Behartigd openbaar belang	Het college heeft de volgende taken aan het bestuur van de Veiligheidsregio overgedragen: 1. Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises. 2. Het adviseren van het bevoegd gezag met betrekking tot risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald. 3. Het adviseren van het college over de brandweertaak. 4. Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van rampenbestrijding en crisisbeheersing. 5. Het instellen en in stand houden van een brandweer. 6. Het instellen en in stand houden van een GHOR. 7. Het voorzien in de meldkamerfunctie. 8. Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel. 9. Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder 4, 5, 6, en 7 genoemde taken. 10. Publieke gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg.
Visie op de verbonden partij	Zorgdragen voor bescherming van burgers tegen onveilige situaties en het adequaat optreden op het moment dat zich een ramp voordoet. Niet alleen de Veiligheidsregio vervult hierin een belangrijke taak. Ook de deelnemende gemeenten dragen verantwoordelijk voor bijvoorbeeld opvang en verzorging.

Beleidsvoornemens 2019

Beleidsverslag 2019

De nieuwe Gemeenschappelijke regeling is in werking getreden. De toekomst-bestendige bluswatervoorziening is ter besluitvorming aan de raden van de deelnemende gemeenten voorgelegd.

De VRK had in 2019 te maken met de veranderingen van het klimaat, veranderingen binnen de overheid, de regio en individuele gemeenten.

De afdelingen infectieziektenbestrijding werden op professioneel niveau gehouden, er werd gezorgd voor draagvlak binnen de VRK om extra personeel in te zetten bij een crisis.

De piketten werden geregeld, opleidingen verzorgd, vitaliteit van medewerkers werd bewaakt en het netwerk met de partners werd onderhouden.

Alles in de wetenschap dat een crisis die zich plotseling kan voordoen en dat de organisatie daar dan klaar voor is. Het jaar 2020 leert ons dat al die inspanningen in 2019 om te zorgen voor een organisatie die klaar staat voor de burgers ook in tijd van crisis beslist van nut is geweest.

De VRK bestaat, na de fusie van Heerlemmermeer, Haarlemmerliede en Spaarnwoude sinds 1 januari niet meer uit 10 maar uit 9 gemeenten. Dat maakte het noodzakelijk om de Gemeenschappelijke Regeling aan te passen.

De inhoud van de GR bleef vrijwel onveranderd, alhoewel de gelegenheid is aangegrepen om een klein aantal wijzigingen door te voeren.

2019 ging uiteraard niet voorbij zonder incidenten die de aandacht van de regio hebben gevraagd. Het doel is om branden te voorkomen, maar deze doen zich toch altijd voor.

Met de gemeenten is overlegd over de vraag hoe kan worden gezorgd voor een toekomstvast toelevering van bluswater. De implementatie van de nieuwe werkwijze is in 2019 gestart.

Daarnaast is in figuurlijke zin gebouwd aan een brandweerschool voor de drie regio's, om in de toekomst op een efficiënte manier het personeel vakbekwaam te maken en te houden.

Op het gebied van gezondheid staat inzet op preventie.

De VRK is betrokken bij veel maatschappelijke ontwikkelingen en soms betekenen die ook dat taken naar anderen overgaan. In 2019 heeft de VRK zich erop voorbereid dat de verantwoordelijkheid voor het beheer van de meldkamers wordt overgedragen aan een nieuwe eenheid van de Nationale politie. Naar het zich laat aanzien zijn er goede afspraken gemaakt, waardoor de verandering noch voor medewerkers, noch financieel nadelen met zich meebrengt. Ook kunnen brandweer, ambulancevoorziening en de betrokkenen bij crisisbeheersing binnen de VRK blijven rekenen op een meldkamer die ondersteunend is aan het bevoegd gezag.

Wijziging belang

Het belang van de gemeente Heemskerk is niet gewijzigd.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	2.011	2.992
Vreemd vermogen	41.612	42.445
Resultaat voor bestemming	1.347	1.062
Financiële bijdrage van de gemeente	2.815	2.941

Bron Jaarverslag 2018 Veiligheidsregio Kennemerland.
Jaarverslag 2019 Veiligheidsregio Kennemerland.

Toelichting financiële gegevens

Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen Niet van toepassing.

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

2	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM)/de Buitenlanden
Webadres	www.alkmaarder-enuitgeestermeer.nl
Vestigingsplaats	Uitgeest
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. A.W.M. Schoorl
Behartigd openbaar belang	Op basis van de in 2019 vastgestelde nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (GR) heeft het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM) als doelen: 1. Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport. 2. Het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu. 3. Het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder 1 en 2 geformuleerde. De doelstellingen kunnen worden samengevat als 'duurzaam in stand houden van natuur- en recreatiegebieden, gericht op oeverrecreatie en watersport, ten behoeve van bewoners uit de omliggende gemeenten en wijde regio'. In 2008 is de GR RAUM uitgebreid met het nieuwe deelgebied IJmond tot Zaanstad (IJ tot Z). De nadruk in dit gebied ligt op recreatieve verbindingen. In 2017 is De Oomzoom toegevoegd en in 2018 het Aagtenpark. Met deze nieuwe recreatiegebieden erbij is er een grote verscheidenheid binnen het recreatieschap aan recreatieve verbindingen en recreatieve voorziening zoals wandel-, fiets-, skate- en vaarroutes, kampeerterreinen, horecagelegenheden en jachthavens.
Visie op de verbonden partij	Bevordering van goede mogelijkheden voor het recreëren in de buitenruimte vanuit de omliggende woongebieden en met de daaraan verbonden leefbaarheid voor alle bewonersgroepen, voldoende voorzieningen voor dagrecreatie voor alle groepen van de bevolking, waaronder het gebruik van strand, duingebied, volkstuinen, het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en De Buitenlanden.
Beleidsvoornemens 2019	Het Recreatieschap draagt zorg voor het behoud van de openheid van het natuurhistorische karakter en de ontwikkeling van het gebied. Het RAUM wil zich meer profileren als watersporthart van de regio. De activiteiten en beleidsvoornemens van het RAUM liggen in het verlengde van de doelstelling met betrekking tot recreatie van de gemeente Heemskerk. De gemeente Heemskerk ondersteunt de ontwikkeling van nieuwe wandel- en vaarroutes en fietsverbindingen tussen de recreatiegebieden.

Beleidsverslag 2019

Het reguliere programma van het Recreatieschap 2019 is voor het grootste deel conform begroting uitgevoerd.

Net als in voorgaande jaren is ingezet op: het verder ontwikkelen van locaties met als doelen de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten en meer inkomsten te werven. Op het beheergebied is veel aandacht geweest voor de bestrijding van de waterplanten in het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en de eikenporcessierups, begrazing in plaats van mechanisch maaien op de Sakerleidendam, het beheer nemen van het Aagtenpark en nieuwe contracten met de jachthavens aan het Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

De nieuwe Gemeenschappelijk regeling en de Algemene verordening is van kracht geworden.

Er is gestart met het opstellen van een nieuwe meerjarenvisie voor de recreatiegebieden. De visievorming gebeurt in een participatief proces. Het OER-IJ en de Wetlands zijn ingrediënten voor de visie.

Er is een subsidie van 1,5 miljoen euro aangevraagd en toegekend in het kader van Amsterdam Wetlands. Het doel is te komen tot een vernieuwing van bepaalde oeverzones en ondiepe gedeelten van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer om zo een duurzame balans tussen recreatie, natuur- en aardkundige waarden te realiseren.

Wijziging belang

Bedragen x € 1.000		
Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	2.115	1.721
Vreemd vermogen	129	567
Resultaat voor bestemming	19	-394
Financiële bijdrage van de gemeente	43	69

Bron

Jaarrekening Alkmaarder- en Uitgeestermeer 2018 (incl. IJmond tot Zaanstad)
 Jaarrekening Alkmaarder- en Uitgeestermeer 2019 (incl. IJmond tot Zaanstad)
 Begrotingswijziging 2019 RAUM
 Begrotingswijziging 2019 IJmond tot Zaanstad

Toelichting financiële gegevens Hieronder volgt een specificatie van de bedragen zoals opgenomen in de Jaarrekening 2018 en 2019

Resultaat 2018

A-UM € 94 negatief

IJ-Z € 113 positief

Resultaat 2019

A-UM € 330 negatief

IJ-Z € 64 negatief

Eigen vermogen 2018

A-UM € 986

IJ-Z € 1.130

Eigen vermogen 2019

A-UM € 656

IJ-Z € 1.065

Vreemd vermogen 2018

€ 129

Vreemd vermogen 2019

€ 567

Bijdrage gemeente Heemskerk 2018

A-UM € 31

IJ-Z € 12

Bijdrage gemeente Heemskerk 2019

A-UM € 33

IJ-Z € 36

Begrotingswijziging 2019

De gemeentelijke bijdrage IJ-Z wordt bijgesteld van € 12 naar € 35. Met ingang van 2019 hebben zich vier verschillende ontwikkelingen voorgedaan met financiële consequenties voor de Heemskerkse bijdrage:

- Verlaging Provinciale bijdrage.
- Herverdeling verdeelsleutel.
- Het in beheer nemen van het Aagtenpark.
- Herberekening van de daadwerkelijke beheerskosten.

In 2018 en 2019 zijn op basis van het geactualiseerde BBV de nodige financiële wijzigingen doorgevoerd. Deze hebben invloed op het investeringsplan en de reserves van het schap.

Er zijn 4 reserves: de Algemene reserve, de bestemmingsreserve Nog te bepalen, de Algemene reserve IJ-Z en de bestemmingsreserve Vervanging en vernieuwing IJ-Z. Daarnaast is voor de beide deelgebieden een voorziening Groot onderhoud ingesteld.

Algemene reserve (RAUM)

Deze reserve wordt gebruikt om lopende uitgaven te dekken en kleine tegenslagen op te vangen. Bij risico's die de omvang van de

Algemene reserve overstijgen, dienen de participerende gemeenten garant te staan.

Bestemmingsreserve Nog te bepalen (Alkmaarder- en Uitgeestermeer)

Aan deze reserve wordt het eventuele positieve of negatieve resultaat, na afrekening van het jaar, toegevoegd respectievelijk onttrokken.

Algemene reserve IJ-Z

De Algemene reserve IJ-Z is gevormd om schommelingen in het exploitatiesaldo op te kunnen vangen.

Bestemmingsreserve Vervanging en vernieuwing IJ-Z

De bestemmingsreserve Vervanging en vernieuwing IJ-Z is gevormd ten behoeve van investeringen in vervanging en vernieuwing in de groengebieden die in beheer zijn bij het recreatieschap.

Voorziening groot onderhoud

Voorziening groot onderhoud (Alkmaarder- en Uitgeestermeer en IJ-Z). Voor beide schappen is een voorziening Groot onderhoud ingesteld. Deze is gebaseerd op het vastgestelde actuele beheerplan waarin het onderhoudsniveau en de daarmee gemoeide kosten zijn opgenomen.

Het huidige beheerplan is berekend op basis van het huidige beheerniveau (gemiddeld niveau B, zoals beschreven in CROW kwaliteitscatalogus 2016).

**Risico's waarvoor
geen maatregelen zijn
getroffen**

Niet van toepassing.

Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten regio Zuid- en Midden-Kennemerland

3 Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten regio Zuid- en Midden-Kennemerland	
Webadres	
Vestigingsplaats	Haarlem
Verplichte deelname	Nee/deels
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (een gemeenschappelijk orgaan niet zijnde een openbaar lichaam c.q. geen rechtspersoon)
Deelnemende partijen	Gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. A.W.M. Schoorl
Behartigd openbaar belang	Deze regeling behartigt het belang van een centrale registratie voor de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en de Wet regels inzake Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. De gemeente Haarlem is aangewezen als centrumgemeente.
Visie op de verbonden partij	Ten behoeve van uitvoering van de wet is een uitvoeringsorganisatie ingesteld voor het verzorgen leerlingenadministratie en verzuimmeldingen via digitale verwerking. Scholen in de regio melden verzuim op identieke wijze aan.
Beleidsvoornemens 2019	
Beleidsverslag 2019	
Wijziging belang	Niet van toepassing.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen		
Vreemd vermogen		
Resultaat voor bestemming		
Financiële bijdrage van de gemeente	21	22

Bron

Toelichting financiële gegevens	De gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude is per 1 januari 2019 uitgetreden uit de Gemeenschappelijke regeling. De uittreding gaat gepaard met frictiekosten. Hiervoor is met die gemeente een afkoopsom voor percelen 1, 2 en 3 over 5 jaar afgesproken. Deze afkoopsom zal de komende 5 jaar worden ingezet om te voorkomen dat de resterende gemeenten geconfronteerd worden met een financieel nadeel als gevolg van de uittreding (conform artikel 32, lid 6, van de Gemeenschappelijke regeling). In de definitieve Begroting 2019 van de Gemeenschappelijke regeling zal dit financieel exact worden verwerkt.
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen	Geen.

IJmond Werkt!

4	IJmond Werkt!
Webadres	www.IJmondwerkt.com
Vestigingsplaats	Beverwijk
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Gemeente Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder mw. A. van Dijk en wethouder Q.J.A. Rijke
Behartigd openbaar belang	IJmond Werkt! is de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie van de 4 IJmondgemeenten die uitvoering geeft aan de re-integratietaken in het kader van de participatie voor mensen, met of zonder arbeidsbeperking, die maximaal 2 jaar van de arbeidsmarkt afstaan en voert de re-integratie taken voor de Wsw uit en Nieuwe Beschut Werk (NBW).
Visie op de verbonden partij	De economische zelfstandigheid en maatschappelijke participatie bevorderen en voorkomen van sociaal isolement van een ieder die niet in de eigen bestaansmiddelen kan voorzien door betrokkenen te stimuleren tot werk met ondersteuning van een geschikt aanbod van instrumenten en activiteiten.
Beleidsvoornemens 2019	Het beleid richt zich erop om zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking aan het werk te helpen. IJmond Werkt! onderhoudt intensieve contacten met het bedrijfsleven om (garantie)banen te realiseren. Zij doen dit vanuit het Werkgevers Service Punt (WSP). Het WSP is een belangrijke schakel tussen het bedrijfsleven en werkzoekenden. De activiteiten van IJmond Werkt! liggen in het verlengde van de beleidsvoornemens van de gemeente Heemskerk. Op 21 februari 2017 is de Uitgangspuntennotitie Participatiewet IJmond Werkt! 2017-2021 vastgesteld. Deze notitie en het opgestelde werkplan wat toegevoegd is aan de begroting vormen voor komende jaren de basis van de samenwerking tussen IJmond Werkt! en de gemeenten. De financiële vertaling van de uitgangspunten is jaarlijks terug te vinden in de (meerjaren)begroting en het jaarverslag. De ervaringen van de afgelopen jaren, de uitwerking van een aantal efficiencymaatregelen en diverse landelijke ontwikkelingen hebben gezorgd voor de totstandkoming van de geformuleerde uitgangspunten.
Beleidsverslag 2019	Het belang bedraagt 25,651%. De gemeente Uitgeest was voornemens om uit de Gemeenschappelijke regeling te treden. Dit is nog niet gerealiseerd en het is onduidelijk wanneer dit gebeurt. Indien Uitgeest uittreedt heeft dit gevolgen voor het belang van de overige gemeenten.
Wijziging belang	Het belang bedraagt 25,651%. De gemeente Uitgeest is voornemens om uit de Gemeenschappelijke regeling te treden. Het is onduidelijk wanneer dit gebeurt. Dit heeft gevolgen voor het belang van de overige gemeenten.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	1.791	1.762
Vreemd vermogen	3.398	4.521
Resultaat voor bestemming	2.419	759
Financiële bijdrage van de gemeente		4.543

Bron Bron: Jaarrekening 2019.

Toelichting financiële gegevens **Re-integratiebudget**

2018 € 1.045

2019 € 1.108

Bijdrage Wsw

2018 € 3.587

2019 € 3.435

Het eigen vermogen bestaat uit de bestemmingsreserves en de Algemene reserve. De Algemene reserve is gemaximeerd tot een bedrag van € 500.000.

In 2019 is de Gemeenschappelijke Regeling gewijzigd. De wijziging betreft onder andere de wijze van bekostiging.

Deze is met ingang van 2019 gebaseerd op de reële kosten van de uit te voeren opgedragen taken.

Voorheen werd het door de gemeente ontvangen rijksbijdrage terzake volledig doorgestort aan IJmond Werkt!

Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen

- De oplopende kortingen op het Wsw-budget. Hiervoor is in 2018 een onderzoek uitgevoerd. Dit jaar is een plan van aanpak gemaakt en uitgevoerd om tekorten te reduceren.
- Verminderde LIV subsidie.
- Teruglopende inkomsten uit activiteiten.
- Mogelijk tekort op het re-integratiebudget.

Omgevingsdienst IJmond

5	Omgevingsdienst IJmond
Webadres	www.odijmond.nl
Vestigingsplaats	Beverwijk
Verplichte deelname	Ja, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht/overige taken: nee
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, Velsen, Haarlem, Purmerend en Beemster, Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Wormerland en Zandvoort alsmede de Provincie Noord-Holland
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder G.J.W de Vries en wethouder mw. A. van Dijk
Behartigd openbaar belang	Omgevingsdienst IJmond heeft tot doel het zo effectief en efficiënt mogelijk voorbereiden, waaronder (gevraagd en ongevraagd) adviseren en het (laten) uitvoeren van de integrale milieutaken van de deelnemers. Daarbij maken de Omgevingsdienst en de deelnemende gemeenten toetsbare afspraken over de omvang en de kwaliteit van de te leveren producten en diensten, evenals de daaraan verbonden kosten. In navolging van de afspraak tussen het Rijk, het interprovinciaal overleg (IPO) en de vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) om regionale uitvoeringsdiensten (RUD) op te richten, fungeert de Omgevingsdienst sinds 1 januari 2013 als uitvoeringsdienst voor de gemeenten die bij de Omgevingsdienst zijn aangesloten. Voor deze gemeenten voert de Omgevingsdienst minimaal de milieuhandhaving van zware bedrijven en de ketenhandhaving asbest en grond uit (het zogenaamde basistakenpakket). In het kader van de decentralisatie van de handhavingstaken zijn de provinciale bedrijven in de aangesloten gemeenten ook bij de Omgevingsdienst ondergebracht. De provincie heeft ook de bevoegdheid voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving inzake de Wet bodembescherming gemandateerd aan de Omgevingsdienst voor het werkgebied van de Omgevingsdienst. Naar aanleiding van een wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, zijn de gemeenten die het basistakenpakket lieten uitvoeren op basis van een dienstverleningsovereenkomst per 1 mei 2017 toegetreden tot de Gemeenschappelijke regeling.
Visie op de verbonden partij	Het behouden en, waar mogelijk, verbeteren van de milieukwaliteit waarbij duurzaamheid en leefbaarheid als standaard centraal staan. Vanwege het verlopen van het Milieubeleidsplan 2014-2018 zal voor de periode 2019-2023 een nieuw Milieubeleidsplan vastgesteld worden waaraan vanaf 2019 uitvoering gegeven wordt. Speerpunten zijn de intensivering van de verduurzaming van de bestaande bouw en bedrijfsterreinen en het streven naar een gezonde luchtkwaliteit die voldoet aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie. In het plan worden de ambities ten aanzien van de energietransitie, klimaatadaptatie, luchtkwaliteit en de circulaire economie vastgelegd. Voor het verbeteren van de kwaliteit van fysieke leefomgeving zijn beleidsnotities vastgesteld op het gebied van milieuhandhaving, geluid, Schiphol, bodem en externe veiligheid. Ten aanzien van deze wettelijke taken is de ambitie om (blijvend) aan de wettelijke normen te voldoen.

Beleidsvoornemens 2019

De Omgevingsdienst IJmond heeft zelf geen beleidsdoelstellingen en is een uitvoerende dienst. Wel heeft de Omgevingsdienst een doelstelling ten aanzien van de uitvoering van haar taken. Per deelnemende gemeente wordt voor een periode 4 jaar een Milieubeleidsplan geschreven. De activiteiten en beleidsvoornemens van de Omgevingsdienst liggen in het verlengde van de doelstelling met betrekking tot het milieubeleid van de gemeente Heemskerk. De gemeente Heemskerk heeft zijn voornemens in een beleidsplan verwoord. Vanwege het verlopen van dit Milieubeleidsplan zal een nieuw Milieubeleidsplan voor de periode 2020-2023 worden opgesteld.

Beleidsverslag 2019

De Omgevingsdienst IJmond heeft het Milieubeleidsplan 2020-2023 opgesteld. De gemeenteraad heeft het plan vastgesteld.

Wijziging belang

Is gewijzigd in verband met nieuwe deelnemers. Het belang van de gemeente bedraagt nu 10,5% op basis van de nieuwe verdeelsleutel 2017-2019.

Bedragen x € 1.000		
Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	509	419
Vreemd vermogen	8.552	8.287
Resultaat voor bestemming	11	1
Financiële bijdrage van de gemeente	474	500

Bron

Financieel Jaarverslag 2019 Omgevingsdienst IJmond.

Toelichting financiële gegevens**Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen**

Geen.

Afvalschap IJmond-Zaanstreek en Huisvuilcentrale HVC**6 Afvalschap IJmond-Zaanstreek (en Huisvuilcentrale HVC)****Webadres****Vestigingsplaats** Heemskerk**Verplichte deelname** Nee**Rechtsvorm** Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)**Deelnemende partijen** Gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen**Bestuurlijke vertegenwoordiging** Wethouder dhr. G.J.W. de Vries en wethouder A. van Dijk**Behartigd openbaar belang**

Het Afvalschap IJmond-Zaanstreek (AIJZ) heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen met betrekking tot het beheer van de aandelen van de N.V. HVC en alles wat daartoe dienstbaar is. En daarnaast een doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord beheer van afvalstoffen en het ontwikkelen van beleid en uitvoering op het terrein van preventie en hergebruik.

De taken van het AIJZ zijn beperkt tot de taken die behoren bij het aandeelhouderschap van HVC, het via het bestuur van het AIJZ adviseren van de voorzitter van het AIJZ om een standpunt te bepalen namens het AIJZ in de Algemene Vergadering van HVC. De HVC verwerkt het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten. De deelname in HVC kan op indirecte wijze bijdragen, maar is niet per definitie de gemeentelijke partner om de gemeentelijke (duurzaamheids)doelen te realiseren.

Visie op de verbonden partij

Ter verwezenlijking van de doelstelling draagt het AIJZ zorg voor de be- en verwerking van de door de deelnemende gemeenten aan AIJZ overgedragen afvalstoffen die AIJZ vervolgens ter beverwerking aanbiedt aan HVC. Daarnaast beheert AIJZ de aandelen van gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk in de NV Huisvuilcentrale HVC. Het AIJZ bezit 264 aandelen, zijnde 9,07% van het totaal aan aandelen HVC. Het in het aandelenkapitaal gestort eigen vermogen bedraagt € 45,45 per aandeel. De overige financiering vindt plaats met geleend geld waar de aandeelhoudende gemeenten garant voor staan. Heemskerk staat garant voor 12,5% van de aandelen AIJZ (ofwel 2,3% van het totaal aan gegarandeerde leningen). De totale omvang gegarandeerde lening ultimo 2016 bedroeg 600 miljoen euro. Aandeelhouders staan op basis van een gezamenlijke aandeelhouders(ballotage) overeenkomst ook garant voor eventuele verliezen van HVC, de betaling van rente en aflossing voor de geldleningen die HVC is aangegaan.

Beleidsvoornemens 2019

De gemeenschappelijke regeling Afvalschap IJmond-Zaanstreek (verder te noemen: AIJZ) is een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Velsen en Zaanstad deelnemen om de gemeenschappelijke belangen te behartigen die verband houden met het aandeelhouderschap in NV HVC. Daarnaast wordt in AIJZ gestreefd naar de bevordering van een doelmatig en milieu hygiënisch verantwoord beheer van afvalstoffen en het ontwikkelen van beleid en uitvoering op het terrein van preventie en hergebruik.

Op 25 februari 2019 heeft Zaanstad het getrapte aandeelhouderschap in HVC via AIJZ formeel beëindigd. Sindsdien maakt Zaanstad in de praktijk geen deel meer uit van AIJZ. De gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen gaan in 2019 samen door binnen deze regeling. De gemeenschappelijke regeling zal in 2019 daarop door deze 3 gemeenten aangepast worden.

Beleidsverslag 2019

Uittreden Zaanstad;

- Op 25 februari 2019 heeft Zaanstad het getrapte aandeelhouderschap in HVC via AIJZ formeel beëindigd.

Ontwikkelingen HVC;

- Financiën; In 2018 heeft HVC zowel de verdien capaciteit vergroot als de financiële weerbaarheid (solvabiliteit) verbeterd, van 11% in 2017 naar 12% in 2018.
- Beleidskader Van Gas Los; In 2018 is Innovatieplatform van HVC aan de slag gegaan met het ontwikkelen van het beleidskader ten behoeve van deze ontwikkeling.
- Strategie warmtebronnen en ontwikkeling geothermie; De Algemene Vergadering van HVC heeft vanwege het daaruit voortvloeiend gezamenlijke belang eind 2017 besloten om activiteiten op het gebied van warmte te beschouwen als collectieve kerntaak van HVC. In vervolg hierop is in 2018 vanuit de AV van HVC een oproep gedaan om raden en colleges actief te betrekken bij deze ontwikkelingen en daarbij ook rekening te houden met bijvoorbeeld de ontwikkeling van de Regionale Energiestrategieën.
- Benoeming en herbenoeming van leden van de Raad van Commissarissen; In 2017 is ingestemd met het voorstel om de samenstelling en wijze van benoemen van de RvC van NV HVC te wijzigen. In dit kader is de AV van HVC in 2018 unaniem akkoord gegaan met het voorstel voor benoeming van mevrouw Van der Wijst en herbenoeming van de heren Houben en Oosters.
- Algemene Contextanalyse; Duurzame energie: in het hoger beroep van de 'Klimaatzaak' heeft de rechter geoordeeld dat de Staat maatregelen moet nemen om de uitstoot van CO2 met minimaal 25% terug te brengen ten opzicht van 1990. Dit en de gewenste emissiereductie van 49% in 2030 vereisen forse, ook financiële, inspanningen.
- Paragraaf Afval-/grondstoffen; Het Europese Parlement heeft de ambities voor meer hergebruik en minder storten van afval aangescherpt. Het gebruik van eenmalig plastic wordt sterk ingeperkt. Veel gemeenten implementeren maatregelen om de VANG-doelstellingen te realiseren.
- Paragraaf Nieuwe huisstijl HVC; nieuwe huisstijl is passend bij de huidige digitale tijd, en is nog meer dan voorheen gericht op om inwoners actief te betrekken bij de HVC activiteiten.

Wijziging belang

Niet van toepassing.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	35	17
Vreemd vermogen	9	9
Resultaat voor bestemming	1	-1
Financiële bijdrage van de gemeente	1	3

Bron

Jaarrekening 2018 AIJZ, concept Jaarrekening 2019.

Toelichting financiële gegevens

De bijdrage van de gemeenten is gewijzigd in verband met het uittreden van Zaanstad per februari 2019.

**Risico's waarvoor geen
maatregelen zijn getroffen**

De AIJZ staat garant voor 18,15% van de gegarandeerde leningen door aandeelhouders A. Dit is in 2018 circa 630 miljoen euro. AIJZ houdt 529 van 2.914 aandelen A van HVC. Dit is 18,15% en komt overheen met een bedrag van circa 114,5 miljoen euro. Over dit bedrag wordt 1% garantstellingsprovisie rechtstreeks uitbetaald aan AIJZ gemeenten conform de onderverdeling binnen AIJZ. Per maart 2019 staat de AIJZ vanwege het uittreden van Zaanstad nog garant voor 264 aandelen, dit is 9% van het totale aandelenkapitaal in HVC.

ReinUnie

7	ReinUnie
Webadres	
Vestigingsplaats	Heemskerk
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Deelnemende partijen	Gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. G.J.W. de Vries en wethouder mw. A. van Dijk
Behartigd openbaar belang	De gemeenschappelijke ReinUnie heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen die verband houden met de koopovereenkomst tussen ReinUnie en NV HVC alsmede het financieel beheer van het onroerend en roerend goed. Daarnaast wordt gestreefd naar de bevordering van gemeenschappelijke standpuntbepaling van de deelnemers op het gebied van afvalverwerking en reiniging.
Visie op de verbonden partij	Ondanks dat de concessie van de uitvoeringsovereenkomst is afgelopen, wordt de regeling vanuit de signing- en closingbinder (overeenkomst tot koop en verkoop van activa en passiva) met betrekking tot de ReinUnie nog in stand gehouden totdat de regeling is opgeheven.
Beleidsvoornemens 2019	De ReinUnie is een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen deelnemen om de gemeenschappelijke belangen te behartigen die verband houden met de (ver)koop en verhuur van opstallen voor de afvalinzameling met NV HVC. Daarnaast wordt gestreefd naar de bevordering van gemeenschappelijke standpuntbepaling van de deelnemers op het gebied van afvalverwerking en reiniging.
Beleidsverslag 2019	De ReinUnie heeft onderzoek gedaan naar zijn toekomst hieruit is naar voren gekomen dat de panden verkocht zullen worden zodat de regeling opgeven kan worden.
Wijziging belang	Het beheren van deze huur, financiering en andere overeenkomsten en het gemeenschappelijk bepalen van standpunten voor zover het onderwerpen betreft op het gebied van afvalbeheer, zijn de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	-2	1
Resultaat voor bestemming	-19	3
Financiële bijdrage van de gemeente	4	5

Bron Jaarrekening 2018 en concept Jaarrekening 2019.

Toelichting financiële gegevens

Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen Geen.

Vennootschappen en coöperaties

Grondexploitatie Broekpolder

8	Grondexploitatie maatschappij Broekpolder (GEM) (CV/BV)
Webadres	
Vestigingsplaats	Beverwijk
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Commanditaire en Besloten vennootschap
Deelnemende partijen	Gemeenten Heemskerk en Beverwijk, AM BV en Heijmans Vastgoed BV
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. G.J.W de Vries
Behartigd openbaar belang	"Unieke samenwerking gemeenten" De Broekpolder ligt op het grondgebied van de gemeenten Heemskerk en Beverwijk. Deze beide gemeenten hebben hun krachten gebundeld teneinde een wijk te ontwikkelen met kwaliteit en toekomstwaarde. Niet alleen voor de bouw van de wijk, maar ook voor wat de voorzieningen betreft, worden in samenwerking plannen gemaakt en werkzaamheden uitgevoerd.
Visie op de verbonden partij	Bij de ontwikkeling van de Broekpolder werken de gemeenten Heemskerk en Beverwijk samen met projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties. Voor dit Publiek-Private Samenwerkingsverband (PPS) is speciaal de GEM opgericht die plannen ontwikkelt en bewaakt en de grond bouw- en woonrijp maakt.
Beleidsvoornemens 2019	De gemeenten Beverwijk en Heemskerk hebben het gezamenlijke Projectbureau Broekpolder ingesteld. Dit projectbureau werkt binnen de daartoe opgericht Grondexploitatie maatschappij Broekpolder (GEM) samen met de marktpartijen aan de ontwikkeling en de realisatie van De Broekpolder. De voor de ontwikkeling in 1999 aangegane Samenwerkingsovereenkomst eindigde per 31 maart 2014. Per diezelfde datum is de Afwikkelingsovereenkomst aangegaan die voorziet in de gezamenlijke ontwikkeling van de per die datum nog niet uitgegeven kavels. Deze overeenkomst eindigt op 1 oktober 2019. Zo spoedig mogelijk daarna wordt de GEM CV geliquideerd. De gemeente Heemskerk bezit aandelen in de GEM Broekpolder.
Beleidsverslag 2019	De GEM CV bereidt de liquidate voor. Deze wordt in 2020 afgerond.
Wijziging belang	Niet van toepassing.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	27	0
Vreemd vermogen	2	0
Resultaat voor bestemming	5	0
Financiële bijdrage van de gemeente		

Bron Jaarrekening GEM Broekpolder Beheer BV 2018; Jaarrekening 2019 is nog niet beschikbaar.

Toelichting financiële gegevens Geen opmerkingen.

Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen Geen.

Grondexploitatie Herstructurering Heemskerk

9	Grondexploitatie maatschappij Herstructurering Heemskerk
Webadres	
Vestigingsplaats	Heemskerk
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	CV Vennootschap
Deelnemende partijen	Gemeente Heemskerk en Woonopmaat
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder dhr. Q.J.A. Rijke
Behartigd openbaar belang	De gemeente Heemskerk en stichting Woonopmaat hebben hun krachten gebundeld teneinde 8 (oorspronkelijk 11) projectlocaties binnen de gemeente Heemskerk te (her)ontwikkelen in een CV. De herontwikkeling omvat de sloop van verouderde sociale huurwoningen en de ontwikkeling en realisatie van onder meer sociale huurwoningen en koopwoningen. Ook wordt het openbaar gebied ingericht. In samenwerking worden plannen voor de locaties gemaakt en werkzaamheden uitgevoerd.
Visie op de verbonden partij	De gemeente en de stichting zijn overeengekomen hun samenwerking bij de (her)ontwikkeling van de 8 (oorspronkelijk 11) projectlocaties uit te (doen) voeren door middel van de inmiddels opgerichte GEM Herstructurering Heemskerk, ook wel de Tweede Tranche Herstructurering (TTH) genoemd. De GEM houdt zich bezig met de locatieontwikkeling: de ontwikkeling van de deelgebieden, in hoofdzaak bestaande uit grondverwerving, de sloop van de bestaande gebouwen, sanering, het vervaardigen van een wijkontwikkelingsvisie, het bouwrijp maken en woonrijp maken en de uitgifte van bouwkavels. Partijen delen de risico's evenredig met betrekking tot de grondexploitatie. De GEM wordt vormgegeven door het in het leven roepen van een CV Tweede Fase Heemskerk en daaronder liggend 3 BV's, de Gemeente Heemskerk BV, GEM Herstructurering Heemskerk Beheer BV en Woonopmaat BV.
Beleidsvoornemens 2019	In 2009 is de Tweede Tranche Herstructurering (TTH) gestart. In 2013 zijn de projectlocaties De Velst en de Debora Bakelaan en in 2015 is het project Coornhertstraat ontvlochten uit de Tweede Tranche Herstructurering, waarna nog 8 locaties resteren. Van deze 8 locaties zijn er 7 afgerond. Het laatste project in de Tweede Tranche Herstructurering, de Simon van Haerlemstraat, is grotendeels afgerond. De bouw van het laatste onderdeel in de Simon van Haerlemstraat, het 2e appartementengebouw, is gestart. De TTH wordt naar verwachting in 2021 afgerond.
Beleidsverslag 2019	
Wijziging belang	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang dat de gemeente in de GEM Herstructurering heeft. De gemeente Heemskerk BV heeft een belang van 49% in de CV Tweede Fase, Woonopmaat BV heeft ook een belang van 49% in de CV en de GEM Herstructurering Heemskerk Beheer BV heeft een belang van 2% in de CV Tweede fase.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	223	
Vreemd vermogen	1.078	
Resultaat voor bestemming	-209	
Financiële bijdrage van de gemeente		

Bron

Jaarrekening 2018.

Jaarrekening 2019 nog niet beschikbaar.

Toelichting financiële gegevens

Risico's waarvoor geen
maatregelen zijn getroffen

NV Bank Nederlandse Gemeenten

10	NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Webadres	
Vestigingsplaats	Den Haag
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)
Deelnemende partijen	Diverse overheden en instellingen die werk doen op het gebied van maatschappelijk belang. Het aandelenpakket bedraagt € 55.690.720,-
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Gemeente Heemskerk is aandeelhouder
Behartigd openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van € 2,50).
Visie op de verbonden partij	Gelet op het behartigd openbaar belang is het aandeel in de BNG een duurzame belegging.
Beleidsvoornemens 2019	Niet van toepassing.
Beleidsverslag 2019	Niet van toepassing.
Wijziging belang	Op de gemeentelijke balans zijn aandelen in de BNG opgenomen voor een bedrag van € 19.305,-. Dit is tevens het risicobedrag.

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	4.991.000	0
Vreemd vermogen	1.325.180	0
Resultaat voor bestemming	337.000	0
Financiële bijdrage van de gemeente		

Bron Jaarverslag en handreiking BNG Bank 2018.

Toelichting financiële gegevens Met ingang van 2018 rapporteert BNG Bank volgens de International Financial Reporting Standards (IFRS9). Dat heeft geleid tot een bijstelling van het eigen vermogen met -266 miljoen euro.

Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen Niet van toepassing.

Stichting en verenigingen

Stichting Rijk

11	Stichting Rijk
Webadres	www.stichtingrijk.nl
Vestigingsplaats	Heemstede
Verplichte deelname	Nee
Rechtsvorm	Stichting
Deelnemende partijen	Gemeenten: Beverwijk, Bloemendaal, Castricum, De Ronde Venen, Diemen, Heemskerk, Heemstede, Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oostzaan, Ouder-Amstel, Teylingen, Uitgeest, Uithoorn, Velsen, Wormerland.
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Gemeentesecretaris dhr. J.S.W. Ozenga
Behartigd openbaar belang	Stichting RIJK is een collectief waarin gemeenten samenwerken bij het vormgeven van inkoop en aanbesteding binnen hun organisaties.
Visie op de verbonden partij	Het samenwerkingsverband zorgt voor een efficiëntere en effectievere uitvoering van de inkoop- en aanbestedingsprocessen.
Beleidsvoornemens 2019	De inkoop- en aanbestedingsprocessen professionaliseren en uitvoering geven aan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.
Beleidsverslag 2019	
Wijziging belang	

Bedragen x € 1.000

Financiële gegevens	2018	2019
Eigen vermogen	83	0
Vreemd vermogen		0
Resultaat voor bestemming	0	0
Financiële bijdrage van de gemeente	128	160

Bron	Cijfers 2018: jaarrekening 2018 Stichting Rijk, cijfers 2019: Financiële bijdrage van de gemeente: financiële administratie gemeente.
Toelichting financiële gegevens	Jaarrekening 2019 Stichting Rijk is nog niet beschikbaar.
Risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen	Bij het voordoen van een calamiteit of een incident wordt ingeschat dat het vrije deel van de Algemene reserve niet toereikend zal zijn en in het ongunstigste geval zullen deelnemende partijen in de lasten meedragen.

G. Grondbeleid

Algemeen

Grondbeleid is een uitvoeringsinstrument dat ingezet kan worden om gewenste ontwikkelingen te realiseren binnen een vastgesteld financieel kader. Daarbij gaat het om concrete uitvoerende taken waaronder grondverwerving, bouwrijp maken, gronduitgifte, grondexploitaties, reserves en voorzieningen, samenwerkingsovereenkomsten met private partijen en risico's. De gemeente kan kiezen voor actief grondbeleid, faciliterend grondbeleid of voor samenwerking met derden.

Doelstelling van deze paragraaf is het verschaffen van inzicht in het gemeentelijk grondbeleid.

Hierbij komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Visie: wat wil de gemeente met grondbeleid bereiken?
2. Beleidsuitgangspunten.
3. Kaderstelling.
4. Wat hebben we ervoor gedaan?
5. Actuele prognose grondexploitaties.
6. Begrote tussentijdse winstnemingen.
7. Lopende complexen.
8. Afgesloten complexen.
9. Nieuwe complexen.
10. Verloop van de reserves en voorzieningen.
11. Verbonden partijen.
12. Risico's.

Context en achtergronden

In het Coalitieakkoord 2018-2022 wordt onder meer gestreefd naar:

- Op korte termijn het bouwprogramma te intensiveren waardoor snel nieuwe woningen beschikbaar komen. Hiervoor wordt met name gedacht aan het intensiveren van de bebouwing op het terrein De Velst en het versneld in ontwikkeling brengen van de Stationslocatie.
- Door op de ouderen gerichte aantrekkelijke levensloopbestendige nieuwbouw te stimuleren, bij voorkeur bij het centrum, om de doorstroming uit eengezinswoningen op een positieve wijze te bevorderen.
- Door particuliere initiatieven voor eigenbouw, splitsing van bestaande woonpercelen en woningen, niet alleen voor mantelzorgwoningen, te stimuleren.

Heemskerk hecht aan zijn gevarieerde buurten waar mensen uit alle inkomensgroepen fijn kunnen wonen.

Deze variatie dient ook in nieuwbouwplannen tot uitdrukking te komen en door een gedifferentieerd grond(prijs)beleid te worden ondersteund.

1. Visie: wat wil de gemeente met grondbeleid bereiken?

Grondbeleid is een uitvoeringsinstrument, dat kan worden ingezet om gewenste (ruimtelijke) ontwikkelingen te realiseren. Het gaat onder meer om de realisatie van woningen, economische ontwikkeling, sport en recreatie, natuur, openbare ruimte en infrastructuur. Ook voor herstructurering wordt grondbeleid gevoerd. Grondbeleid draagt bij tot maatschappelijk gewenst ruimtegebruik en realisatie van de gewenste maatschappelijke ontwikkelingen, binnen de door de gemeente gestelde tijd- en financiële kaders. Dit wordt gestimuleerd door het uitvoeren van lopende en het ontwikkelen van nieuwe plannen. De nota Grondbeleid 2019-2022 en de nota Grondprijnsbeleid 2019-2022 zijn vastgesteld. De bijbehorende beleidsregel Grondprijzenbrief is geactualiseerd.

2. Beleidsuitgangspunten

Het ruimtelijke beleid van de gemeente richt zich onder andere op het herinrichten van de openbare ruimte naar een meer klimaatbestendige duurzame leefomgeving voortvloeiend uit de herontwikkeling en/of herstructurering van bestaande gebieden.

Het streven is om in 2050 een klimaatbestendige en water robuuste gemeente te zijn, waarin natuur en recreatie op een veilige manier gecombineerd zijn en waarin het openbaar groen een belangrijk component is om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

Bij actief grondbeleid heeft of verwerft de gemeente de eigendom van de grond en voert de grondexploitatie zelf uit. De gemeente kan kiezen voor actief grond verwerven. Actief grondbeleid wordt in de regel pas gevoerd als gewenste ontwikkelingen niet door de markt worden opgepakt.

Bij faciliterend grondbeleid is de grond in het bezit van een private partij. De rol van de gemeente kan dan beperkt zijn tot het al dan niet meewerken aan een bestemmingswijziging en het aanleggen van de openbare voorzieningen. De gemeente kan ook kiezen voor samenwerking met een marktpartij. Als gekozen wordt voor samenwerking treedt de gemeente zowel actief als faciliterend op.

Voor gewenste ontwikkelingen die op grond van derden plaatsvinden stelt de gemeente zich faciliterend op. Voor deze samenwerking kunnen onder meer anterieure overeenkomsten worden afgesloten vanwege kostenverhaal voor de herinrichting van de openbare ruimte.

Uitgangspunt voor zowel faciliterend als actief grondbeleid is dat de grondexploitaties minimaal kostendekkend zijn. In beginsel worden alle met de ontwikkeling gemoeide kosten op de ontwikkelende partij verhaalt, dan wel in de grondprijs verdisconteerd.

Bij een geprognosticeerd verlies op een grondexploitatie dient direct een voorziening te worden getroffen ter grootte van dit volledige verlies conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

In juli dit jaar is er een vernieuwde notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken verschenen van de Commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV). Hierin zijn onder andere specifieke verantwoordingsregels weergegeven voor grondexploitaties. Deze notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken geldt met ingang van begrotingsjaar 2019.

In de vernieuwde notitie Grondbeleid van de Commissie BBV is onder meer aangegeven dat tussentijdse winstnemingen aan de hand van het realisatiebeginsel verplicht is. Als eenduidige systematiek is daartoe de Percentage of completion (POC) methode voorgeschreven. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen. Hierbij dient de POC methode te worden gevolgd. Met ingang van 2019 is bij de herzieningen voor het eerst deze methode toegepast.

De grondexploitaties vallen onder de Vennootschapsbelastingplicht, hiervoor worden fiscaal grondexploitatie-overzichten opgesteld voor aangifte. Het resultaat van de in deze paragraaf verwachte toekomstige resultaten zijn exclusief Vennootschapsbelasting.

3. Kaderstelling

Door Heemskerk vastgestelde beleidskaders met betrekking tot grondbeleid zijn:

- Nota Grondbeleid gemeente Heemskerk 2019.
- Nota Grondprijnsbeleid 2019.
- Beleidsregel Grondprijzenbrief 2019.

Wettelijke kaders zijn onder meer: de Wet ruimtelijke ordening (waaronder de Grondexploitatiewet), Wet voorkeursrecht gemeenten, Onteigeningswet, Wet op de Vennootschapsbelasting 1969, BBV en de daarop gebaseerde notities van de Commissie BBV en met ingang van 1 januari 2016 de Wet modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen.

Als gevolg van de voorgenomen inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet in 2021, is voor grondbeleid een aparte Aanvullingswet grondeigendom en een Aanvullingsbesluit grondeigendom in voorbereiding. Hierin zijn instrumenten voor grondbeleid zoals onteigening en kostenverhaal opgenomen.

4. Wat hebben we ervoor gedaan?

In het coalitieakkoord staan doelen voor het grondbeleid. Binnen de vastgestelde kaders is daar invulling aan gegeven.

Actief grondbeleid

De lopende grondexploitaties van Waterakkers-Lunetten, De Trompet, Assumburg Oud-Haerlem zijn verder uitgevoerd.

In september heeft de raad het bestemmingsplan dat voorziet in de realisatie van 24 grondgebonden woningen aan De Velst vastgesteld. De voorbereiding voor de uitgifte van de kavels is gestart.

Kavel 6 Trompet is verkocht.

De rapportage Herziene grondexploitaties 2019 is voorgelegd. In deze rapportage staan de actuele waarden in de grondexploitaties.

In deze jaarrekening is een verplichte tussentijdse winstneming volgens de Percentage of Completion (POC) methode verwerkt. De raad wordt voorgesteld om de tussentijdse winstneming in een bestemmingsreserve Risico's grondexploitaties te storten.

De nota's Grondbeleid en Grondprijsbeleid zijn vastgesteld door de raad. Ook trad een beleidsregel Grondprijzenbrief 2019 in werking. Die regel geeft uitvoering aan het gevarieerd grond(prijs)beleid.

Faciliterend grondbeleid

Bij een ruimtelijke ontwikkeling op eigen (private) grond is er geen sprake van een grondexploitatie, maar zijn er wel aanpassingen aan de bestaande openbare ruimte nodig. De gemeente faciliteert hierbij en maakt voor deze dienstverlening kosten zoals voorbereiding van het bestemmingsplan, de aanleg voor openbare voorzieningen en het houden van toezicht. Deze kosten kan de gemeente verhalen op de ontwikkelaar.

De bouw van een appartementencomplex op de grond van de oude Raadhuislocatie, gelegen aan de Bachstraat, is afgerond. Met het gereedkomen van het openbaar gebied zal de anterieure overeenkomst verder financieel afgewikkeld worden.

Bij de afwikkeling van de overeenkomsten voor de Winterkoning en de Coornhertstraat is er een tekort ontstaan vanwege onvoorziene kosten aan het openbaar gebied.

Het stedenbouwkundig plan Debora Bakelaan en omgeving en het bestemmingsplan Debora Bakelaan zijn vastgesteld. Het inrichtingsplan is in voorbereiding genomen. De 1e 2 woongebouwen zijn gesloopt. De reconstructie van de Tolweg is uitgevoerd.

Bij de overige nieuwbouw ontwikkelingen zoals kruising Baandert/Jan van Kuikweg is de realisatie van de nieuwbouw gestart.

Voor diverse nieuwe ontwikkelingen zoals Professor ten Doesschatestraat, Burgemeester Nielenplein, en de Maerten van Heemskerckstraat zijn bouwaanvragen ingediend. Met de desbetreffende ontwikkelaars zijn onderhandelingen gestart met betrekking tot benodigde aanpassingen in het openbaar gebied.

Grond en gebouwenbeheer

In verband met de in het coalitieprogramma voorgenomen transitie van de Muziekschool zijn de gebouwen Kerklaan en de Anthonie Verherentstraat verkocht en in eigendom overgedragen.

De gymzaal aan de Jean Monnetstraat is gesloopt. De visie over de herontwikkeling van deze locatie is in voorbereiding en wordt nader uitgewerkt.

Het gebouw aan de Bilderdijkstraat is gesloopt. Deze grond wordt tijdelijk uitgegeven aan een woningbouwvereniging ten behoeve van de realisatie van 40 tijdelijke wisselwoningen. Een perceel aan de Jan van Kuikweg wordt ingezet voor ontwikkeling van woningen. Ten behoeve van mogelijke woningbouwlocatie aan de Baandert is het huurcontract van het benzinestation opgezegd.

Nieuwe complexen

In voorbereiding zijn de locaties Tolhek en Stationslocatie. In december heeft de raad ingestemd met onderzoek naar woningbouwlocaties.

5. Actuele prognose grondexploitaties

In het verleden werd bij grondexploitaties op basis van het voorzichtigheidsbeginsel beperkt tussentijds winst genomen.

In juli heeft de Commissie BBV een vernieuwde notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2019 uitgebracht. Hierin zijn onder andere specifieke verantwoordingsregels weergegeven voor grondexploitaties. Deze notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken geldt met ingang van begrotingsjaar 2019.

In deze vernieuwde notitie wordt aangegeven dat tussentijdse winstnemingen aan de hand van het realisatiebeginsel verplicht is. Als eenduidige systematiek is daartoe de methode Percentage of completion (POC) voorgeschreven. Bij voldoende zekerheid over de winst is het verplicht deze op te nemen in het jaarrekeningresultaat.

Grondexploitaties vallen onder de Vennootschapsbelasting. Hiervoor worden fiscaal overzichten opgesteld voor de aangifte. Het resultaat van de in deze paragraaf verwachte toekomstige resultaten zijn exclusief Vennootschapsbelasting.

De verwachte eindresultaten zijn opgenomen in tabel 2 genaamd Verwacht verloop onderhanden werken.

De grondexploitaties van Waterakkers-Lunetten en De Velst (met inbegrip van subsidie) zijn kostendekkend.

De exploitaties van De Trompet en Assumburg Oud-Haerlem zouden oorspronkelijk verliesgevend zijn, maar zijn bij aanvang sluitend gemaakt door middel van inbreng van reserves en toegekende subsidies.

Tabel 1: Onderhanden werk (in exploitatie genomen gronden 2019)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Investering	Winst- uitname	Opbrengst	Boekwaarde 31-12-2019	Mutaties 2019
Waterakkers Lunetten	640	-12	-132	-	497	-143
De Trompet	428	-22	-695	860	572	144
Assumburg Oud-Haerlem	2.616	-48	-1.324	-	1.244	-1.372
De Velst	576	-45	-210	-	321	-256
Totaal*	4.261	-127	-2.361	860	2.633	-1.628

De exploitaties GEM Broekpolder en GEM Tweede Tranche Herstructurering zijn niet bij het totaal inbegrepen. Daarnaast is in dit totaal geen rekening gehouden met Vennootschapsbelasting.

Tabel 2: Verwacht verloop onderhanden werken (in exploitatie genomen gronden)

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Verwachte kosten	Verwachte opbrengsten	Verwacht eindresultaat	Verwachte einddatum
Waterakkers Lunetten	497	-481	600	616	1-1-2022
De Trompet	572	-650	975	897	1-1-2021
Assumburg Oud-Haerlem	1.244	-800	1.350	1.794	1-1-2021
De Velst	321	-1.934	3.321	1.707	1-1-2023
Totaal *	2.633	-3.865	7.047	5.014	

De exploitaties GEM Broekpolder en GEM Tweede Tranche Herstructurering zijn niet bij het totaal inbegrepen. Daarnaast is in dit totaal geen rekening gehouden met Vennootschapsbelasting.

6. Begrote tussentijdse winstneming

Bij de grondexploitaties is aandacht besteed aan tussentijdse winstnemingen.

Als eenduidige systematiek is de Percentage of completion (POC) methode voorgeschreven. Deze methode is dit jaar voor het eerst toegepast bij de herziening van de grondexploitaties. Dit heeft geresulteerd in een tussentijdse winstneming van € 2.360.912,-. Zie actuele prognose grondexploitaties voor de specificatie per grondexploitatie.

7. Lopende complexen

De volgende grondexploitaties zijn in uitvoering:

- Waterakkers Lunetten.
- Assumburg Oud-Haerlem.
- De Trompet.
- De Velst.

Bij de herziening zijn de tussentijdse winstnemingen op basis van verwachte cijfers 2019 bepaald. De hieronder genoemde tussentijdse winstnemingen zijn op basis van werkelijke cijfers 2019 bepaald. De werkelijke tussentijdse winstneming wijkt af van de geraamde. Totaal blijft de gepresenteerde totale winstneming van € 7.375.169,- ongewijzigd.

Waterakkers Lunetten

Bij de herziening van de grondexploitatie 2019 is het verwachte saldo op einddatum € 747.413,- positief (exclusief Vennootschapsbelasting). Na de verplichte tussentijdse winstneming van € 131.553,- bij jaarrekening, resteert een verwacht saldo van € 615.860,- op einddatum.

De grondexploitatie Waterakkers Lunetten bestaat enerzijds uit het woongebied en anderzijds uit het bedrijventerrein Waterwegen. Deze zijn grotendeels afgerond.

Er is een gronduitgifteovereenkomst met een ontwikkelaar gesloten over de afname van een aantal kavels ten behoeve van woningbouw. De aanvraag omgevingsvergunning voor de realisatie van 8 woningen op die kavels is in procedure gebracht. De laatste 2 woningkavels zijn in de verkoop gebracht en de koopovereenkomsten zijn gesloten. Levering van eigendom vindt plaats nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is.

Assumburg Oud Haerlem

Bij de herziening van de grondexploitatie 2019 is het verwachte saldo op einddatum € 3.118.437,- positief (exclusief Vennootschapsbelasting). Na de verplichte tussentijdse winstneming van € 1.324.396,- bij jaarrekening resteert een verwacht saldo van € 1.794.041,- op einddatum. Het oude gebouw van de korfbalvereniging aan de Communicatieweg is gesloopt.

De Trompet

Bij de herziening van de grondexploitatie 2019 is het verwachte saldo op einddatum € 1.591.662,- positief (exclusief Vennootschapsbelasting). Na de verplichte tussentijdse winstneming van € 694.532,- bij jaarrekening resteert een verwacht saldo van € 897.130,- op einddatum. Kavel 6 is verkocht en het eigendom is overgedragen. De noordpunt is nog voor uitgifte beschikbaar.

De Velst

Bij de herziening van de grondexploitatie 2019 is het verwachte saldo op einddatum € 1.917.656,- positief (exclusief Vennootschapsbelasting). Na de verplichte tussentijdse winstneming van € 210.431,- bij jaarrekening resteert een verwacht saldo van € 1.707.225,- op einddatum. Het ontwerp voor de inrichting van de openbare ruimte voor De Velst, de parkzone, is opgesteld. De omwonenden en andere belanghebbenden zijn in de gelegenheid gesteld om te reageren op dit ontwerp. De reacties worden betrokken bij het afronden van het ontwerp. Dit is in afwachting van de besluitvorming over de Verdichting De Velst aangehouden.

8. Afgesloten complexen

Naar verwachting lopen de genoemde grondexploitaties in 2023 of later af (zie tabel verwacht verloop onderhanden werk bij het onderdeel actuele prognose grondexploitaties).

Beleidsmatige ontwikkelingen afgesloten restexploitatie Broekpolder

In het Beverwijkse deel van de Broekpolder rest nog de locatie in het zuidelijkste deel voor de realisatie van een praktijkschool. Dit plan vindt geen doorgang. Een woningbouwvereniging heeft voor deze locatie een woningbouwplan ontwikkeld en onderhandelt over de verwerving van deze locatie met de eigenaar. Aan de Beverwijkse kant van de Broekpolder het deel in Waterwijk, resteert de Herman Heijermanslaan; de verkoop van de woningen is in 2018 gestart. Financieel heeft dit voor de gemeente Heemskerk (en de gemeente Beverwijk) geen gevolgen.

9. Nieuwe complexen

Er zijn geen nieuwe grondexploitaties opgestart. Wel zijn er 2 locaties in beeld voor een ontwikkeling.

Tolhek

Een projectplan voor de locatie Tolhek is in verband met het opstellen van de Omgevingsvisie nog niet opgesteld.

Stationslocatie

Een extern bureau heeft op hoofdlijnen een ruimtelijke visie opgesteld, zowel voor de korte als de lange termijn. De ruimtelijke visie voorziet onder andere in de realisatie van 300 woningen in woontorens en urban villa's. Deze visie is op 6 december toegelicht in de raadscommissie RWD. De visie is besproken met de vastgoedeigenaren.

10. Verloop van de reserves en voorzieningen

De volgende reserves en voorzieningen zijn beschikbaar:

- Bestemmingsreserve Verplichtingen Tweede Tranche Herstructurering (TTH).
- Bestemmingsreserve Procesbegeleiding Tweede Tranche Herstructurering (TTH).

- Bestemmingsreserve Tolhek.
- Bestemmingsreserve Grondbeleid, -beheer.
- Bestemmingsreserve Afwikkelingsovereenkomst Broekpolder.

Bestemmingsreserve Verplichtingen Tweede Tranche Herstructurering (TTH)

De gemeente ontvangt jaarlijks financiële middelen van de GEM TTH voor werkzaamheden ten behoeve van de realisatie van de plannen. Er zijn er geen inkomsten meer ontvangen voor de gemeentelijke taken. De uitgaven bedragen € 4.000,-. Dit bedrag is verrekend met de bestemmingsreserve.

Tabel: Bestemmingsreserve Verplichtingen Tweede Tranche Herstructurering

Bedragen x € 1.000

Het verloop van deze reserve in 2019 (in afgeronde bedragen)	
Saldo 1-1-2019	35
Toevoegingen: werkelijke netto ontvangsten werkzaamheden GEM TTH	-
Onttrekkingen: werkelijke onttrekkingen 2019	4
Totaal nog beschikbaar 31-12-2019	31
Claims: uitvoeringskosten werkzaamheden GEM TTH	31
Verwacht eindsaldo na afronding claims	0

Bestemmingsreserve Procesbegeleiding Tweede Tranche Herstructurering

Deze bestemmingsreserve is in 2010 ingesteld en dient voor de procesbegeleiding die nodig is voor dit proces. Jaarlijks dient opnieuw beoordeeld te worden of de reserve toereikend is voor de gewenste ambtelijke inzet voor de komende jaren. De inzet van de ambtelijke organisatie van afgerond € 34.000,- is uit deze reserve gedekt.

Tabel: Bestemmingsreserve Procesbegeleiding Tweede Tranche Herstructurering

Bedragen x € 1.000

Het verloop van deze reserve in 2019 (in afgeronde bedragen)	
Saldo 1-1-2019	147
Toevoegingen: geen	0
Onttrekkingen: ambtelijke uren	34
Totaal nog beschikbaar 31-12-2019	113
Claims: toekomstige inzet ambtelijke organisatie	113
Verwacht eindsaldo na afronding claims	0

Bestemmingsreserve Tolhek

Deze bestemmingsreserve is in 2011 ingesteld ten behoeve van de voorbereidingskosten Tolhek. Deze reserve heeft een onbepaalde looptijd. In verband met de nog op te stellen Omgevingsvisie is er geen toevoeging of onttrekking gedaan.

Tabel: Bestemmingsreserve Tolhek

Bedragen x € 1.000

Het verloop van deze reserve in 2019 (in afgeronde bedragen)	
Saldo 1-1-2019	53
Toevoegingen: geen	0
Onttrekkingen: geen	0
Totaal nog beschikbaar 31-12-2019	53
Claims; restant	53
Verwacht eindsaldo na afronding claims	0

Bestemmingsreserve Grondbeleid, -beheer

Bij de herziening grondexploitaties 2015 is de bestemmingsreserve Grondbeleid, -beheer ingesteld. Deze reserve is bestemd voor de uitvoering van diverse ontwikkelingen op locaties of om vrijgekomen vastgoed te kunnen ontwikkelen en voor de bekostiging van de afwaardering van de activa.

De looptijd bedraagt 5 jaar en er is geen financieel plafond vastgesteld.

Van de geraamde € 10.000,- kosten voor de verkoop van de Anthonie Verherenstraat 1 is € 3.682,- aangewend. Samen met de werkelijke uitgaven in 2018 is uiteindelijk € 35.087,- uitgegeven aan verkoopkosten. Nu de verkoop van de Anthonie Verherenstraat 1 heeft plaatsgevonden is de onttrekking uit deze reserve weer teruggestort.

Voor juridische kosten De Baandert is een onttrekking gedaan van € 11.161,-.

Voor de sloopkosten van de Bilderdijkstraat is een budget van totaal € 135.000,- beschikbaar gesteld.

De sloopkosten voor het pand Bilderdijkstraat 14 zijn hoger uitgevallen dan waar aanvankelijk van werd uitgegaan. In eerste instantie werd aangenomen dat de betaalde BTW voor compensatie in aanmerking zou komen. Deze aanneme was niet correct. Dit heeft tot een nadeel geleid van afgerond € 36.000,-.

In de Najaarsnota 2019 is extra budget aangevraagd en beschikbaar gesteld voor verwijdering van asbest. Dit budget is niet toereikend gebleken. Tijdens de werkzaamheden is meer asbest aangetroffen dan verwacht, waardoor de kosten nog eens € 34.500,- hoger zijn uitgevallen.

Uiteindelijk heeft dit geleid tot een uitname voor de sloopkosten van € 205.500,-.

Tabel: Bestemmingsreserve Grondbeleid, -beheer

Bedragen x € 1.000

Het verloop van deze reserve in 2019 (in afgeronde bedragen)	
Saldo 1-1-2019	899
Toevoegingen:	
Retour verkoopkosten '18+'19 Verherenstraat	35
Onttrekkingen:	
Juridische kosten De Baandert	11
Verkoopkosten Verherenstraat 2019	4
Sloopkosten Bilderdijkstraat	206
Totaal nog beschikbaar 31-12-2019	714
Claims:	
Verwacht eindsaldo na afronding claims	714

Bestemmingsreserve Afwikkelingsovereenkomst Broekpolder

Deze bestemmingsreserve is van zowel de gemeente Heemskerk als van de gemeente Beverwijk, elk voor 50%. De bestemmingsreserve heeft een looptijd tot en met het jaar 2019.

De gemaakte kosten voor ambtelijke ondersteuning voor de afwikkelingsovereenkomst zijn € 23.912,-.

Tabel: Bestemmingsreserve Afwikkelingsovereenkomst Broekpolder

Bedragen x € 1.000

Het verloop van deze reserve in 2019 (in afgeronde bedragen)	
Saldo 1-1-2019	103
Toevoegingen:	0
Onttrekkingen: Exploitatiekosten 2019	24
Totaal nog beschikbaar 31-12-2019	79
Claims: liquidatie en verrekening Beverwijk	79
Verwacht eindsaldo na afronding claims	0

11. Verbonden partijen

De gemeente heeft een deelneming in de grondexploitaties GEM Broekpolder en de GEM Tweede Tranche Herstructurering (GEM TTH).

GEM Broekpolder

De gemeenten Beverwijk en Heemskerk hebben het gezamenlijke Projectbureau Broekpolder ingesteld. Dit projectbureau werkt binnen de daartoe opgericht Grondexploitatie maatschappij Broekpolder (GEM) samen met de marktpartijen aan de ontwikkeling en de realisatie van De Broekpolder. De voor de ontwikkeling in 1999 aangegane Samenwerkingsovereenkomst eindigde per 31 maart 2014. Per diezelfde datum is de Afwikkelingsovereenkomst aangegaan die voorziet in de gezamenlijke ontwikkeling van de per die datum nog niet uitgegeven kavels. Deze overeenkomst is geëindigd op 1 oktober 2019. Zo spoedig mogelijk daarna wordt de GEM CV geliquideerd. De gemeente Heemskerk bezit aandelen in de GEM Broekpolder.

De GEM CV bereidt de liquidatie voor. Deze wordt in 2020 afgerond.

GEM Tweede Tranche Herstructurering (GEM TTH)

In 2009 is de Tweede Tranche Herstructurering (TTH) gestart. Samen met Woonopmaat participeert de gemeente in een commanditaire vennootschap (Grondexploitatie maatschappij) die zorgdraagt voor de planvorming en de grondexploitatie. In aanvang is gestart met de ontwikkeling van 11 locaties. In de loop der jaren zijn om diverse redenen 3 locaties ontvlochten uit de TTH. Deze 3 locaties worden niet meer binnen de TTH uitgevoerd en zijn teruggelegd bij de onderliggende partijen. Van de resterende 8 locaties zijn er 7 afgerond en is de laatste (Simon van Haerlemstraat) in uitvoering. In 2019 is het laatste project in de TTH, de Simon van Haerlemstraat, grotendeels afgerond. De bouw van het laatste onderdeel, het 2e appartementengebouw, is in 2019 gestart. De TTH wordt naar verwachting in 2021 afgerond.

12. Risico's

Ieder jaar worden de grondexploitaties van de lopende projecten geactualiseerd en vastgesteld. Mede op basis van deze bijgestelde exploitaties wordt de risicoanalyse opgesteld. Deze risicoanalyse wordt meegenomen in de berekening voor de weerstandsparagraaf.

In de Jaarrekening 2019 is een tussentijdse winstneming via de verplichte Percentage of completion (POC) methode verwerkt. Dit heeft ertoe geresulteerd dat binnen de grondexploitaties de buffer voor

het opvangen van risico's is verkleind. Binnen de toegepaste systematiek is rekening gehouden met onzekerheden.

Gelet op de nog te verwachte restant-resultaten wordt verondersteld dat er bij Jaarrekening 2019 nog geen sprake is van toename risico's bij de grondexploitaties.

Overigens gaat het hier om de risico's die de gemeente Heemskerk zelf met de grondexploitaties loopt.

Binnen de GEM TTH worden geen risico's voorzien. Gelet op het verwachte eindresultaat en de eindfase waarin de GEM TTH zich bevindt, kunnen mogelijke risico's binnen het resultaat worden opgevangen.

WGH

E
E
M
S

Jaarrekening

Jaarrekening

Grondslagen voor de verslaggeving, algemeen

Bij het samenstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften zoals opgenomen in het BBV toegepast. Verder is rekening gehouden met de gebruikelijke beginselen op het terrein van verslaggeving, zoals het voeren van een bestendige gedragslijn en het hanteren van het voorzichtigheids- en realisatiebeginsel.

Grondslagen voor de waardering

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Deze zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen zijn bepaald met inachtneming van de verwachte gebruiksduur. In geval van geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling geldt een afschrijvingstermijn van maximaal 5 jaar.

Materiële vaste activa met economisch nut

Investerings- en/of verhandelbaar zijn, zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investeringen geheel kunnen worden terugverdiend is voor de classificatie niet relevant.

Met betrekking tot gemeentelijk vastgoed wordt 90% van de aanschafwaarde geactiveerd.

Materiële vaste activa met economisch nut: in erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn in principe gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs of historische kostprijs. (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). In geval dat de erfpacht van percelen eeuwigdurend is afgekocht, zijn de percelen in principe tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Materiële vaste activa met economisch nut: overige investeringen

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt in principe niet afgeschreven. Bij de waardering van gronden wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het rekeningjaar heeft een dergelijke afwaardering overigens niet plaatsgevonden. In geval van een dergelijke afwaardering worden deze weer teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Op investeringen die vóór 2004 zijn gedaan, zijn soms in voorkomende gevallen reserves in mindering gebracht.

Materiële vaste activa met uitsluitend maatschappelijk nut

Als investeringen met maatschappelijk nut worden die investeringen aangemerkt die geen economisch nut maar een duidelijk maatschappelijke functie hebben. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om investeringen in de openbare ruimte zoals wegen, openbaar groen, waterpartijen etc. Op investeringen die vóór 2004 zijn gedaan, zijn soms in voorkomende gevallen reserves in mindering gebracht.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen, leningen uitgeleend geld (u/g) zijn opgenomen tegen nominale waarde. Indien noodzakelijk, bijvoorbeeld bij debiteuren sociale zaken, is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in deelnemingen zijn gewaardeerd tot de hoogte van

de inbreng. Indien de waarde van de deelneming onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs vindt afwaardering plaats.

Vlottende activa

Voorraden

De grondexploitatiecomplexen worden gewaardeerd tegen vervaardigingskosten inclusief de bijgeschreven rente en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen. De voorzieningen zijn separaat aan de passivazijde van de balans verantwoord.

Vorderingen

Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd voor het beschikbare werkelijke bedrag verminderd met de daadwerkelijke uitgaven. Rentetoerekening aan de voorzieningen vindt in principe niet plaats.

Overige vlottende activa en passiva

De overige vlottende activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. In het jaarverslag is een risicoparagraaf opgenomen. Naast de uit de normale bedrijfsvoering voortvloeiende algemene risico's zijn geen specifieke risico's onderkend.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de Vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Afschrijvingskosten

Investeringskosten worden afgeschreven conform de nota Activa en afschrijving. Op gronden wordt niet afgeschreven. De afschrijvingen vinden plaats op basis van historische kostprijzen, waarop bijdragen van derden in mindering zijn gebracht.

Voor nieuwe investeringen wordt begonnen met afschrijven vanaf januari na het jaar waarin een investering is afgerond en dus daadwerkelijk bijdraagt aan het voorzieningenniveau dan wel de bedrijfsvoering.

Renteafschrijving op activa

Bij vaststelling van het MJP 2003-2007 is besloten om in geval van grote meerjarige bouwprojecten rente op de investering bij te schrijven. De rentetoerekening over een half jaar aan nieuwe investeringen is afgeschaft.

Personeelskosten

In afwijking van het toerekeningsbeginsel worden bepaalde personeelskosten die een redelijk jaarlijks gelijkblijvend niveau hebben verantwoord op kasbasis. Dit houdt dat deze kosten worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn betaald. Het gaat hierbij om kostensoorten als vakantiegeld, verlofdagen en IZA-gepensioneerden.

Overige materiële kosten

De overige materiële kosten zijn verantwoord op basis van historische kostprijzen.

Grondexploitaties

Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn of voorzienbaar zijn. Winsten worden genomen bij afsluiting van een exploitatie c.q. bij een tussentijdse exploitatieherziening. De nota Grondbeleid gemeente Heemskerk 2011 is in november 2010 door de raad vastgesteld. Hierin wordt op tussentijdse winstneming ingegaan.

Overzicht van lasten en baten in de Jaarrekening 2019

Bedragen x € 1.000

No.	Naam	Primaire begroting 2019			Begroting 2019 na wijziging			Jaarrekening 2019			Verschil begroting jaarrekening		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	Bestuurlijk domein	8.036	-1.520	6.515	8.448	-1.474	6.974	8.418	-1.438	6.980	30	-36	-6
2	Sociaal domein	55.179	-14.464	40.715	55.473	-14.655	40.817	56.144	-15.529	40.615	-671	874	202
3	Fysiek domein	19.992	-14.123	5.869	21.329	-13.820	7.509	17.725	-12.882	4.843	3.603	-938	2.665
A	Totaal gerealiseerd programma's	83.207	-30.107	53.099	85.250	-29.950	55.300	82.288	-29.849	52.438	2.962	-100	2.862
	Algemene dekkingsmiddelen	2.118	-65.868	-63.749	1.614	-64.830	-63.216	1.674	-65.494	-63.819	-60	663	603
	Overhead	13.062	-555	12.507	13.442	-681	12.761	13.134	-783	12.351	308	102	410
	Vennootschapsbelasting	24	0	24	24	0	24	38	0	38	-14	0	-14
	Onvoorzien	50	0	50	50	0	50	0	0	0	50	0	50
B	Totaal gerealiseerd	98.461	-96.530	1.931	100.380	-95.461	4.919	97.134	-96.126	1.008	3.246	665	3.911
B	Totaal toevoeging en onttrekking reserves	1.997	-3.173	-1.176	4.138	-7.591	-3.453	4.318	-8.742	-4.424	-181	1.151	970
C	Totaal gerealiseerd saldo baten en lasten (A en B)	100.458	-99.703	754	104.518	-103.052	1.466	101.453	-104.868	-3.416	3.065	1.816	4.881

Overzicht incidentele lasten en baten

Programma(onderdeel)	Lasten	Baten	Toelichting
1 Bestuurlijk domein			
1.4 Veiligheid, vergunnen en handhaven	0	47.306	
Veiligheidsregio Kennemerland		17.306	Incidentele teruggave VRK.
Toename bouwactiviteiten		30.000	Incidentele hogere opbrengst uit bouwleges.
Totaal programma Bestuurlijk domein	0	47.306	

Programma(onderdeel)	Lasten	Baten	Toelichting
2 Sociaal domein			
2.1 Zorg en welzijn, nieuwe stijl	338.743	556.800	
A. Verherentstraat 1	338.743	556.800	Verkoop A. Verherentstraat 1, boekwaarde afboeken en opbrengst verkoop, deze was alleen tekstueel opgenomen in de Najaarsnota 2019.
2.3 Sport, cultuur en recreatie	290.475		
Sloopkosten Bilderdijkstraat 14	205.500		
Afschrijven restantboekwaarde Bilderdijkstraat 14	69.975		
Verkoopopbrengst Kerklaan 1		0	Bij de Najaarsnota 2019 is deze ook geraamd.
Sportakkoorden	15.000		Bestemd voor de uitvoering van lokale/regionale sportakkoorden.
2.5 Gespecialiseerde jeugdhulp en passend onderwijs	163.890	0	
Afboeken 1e leermiddelen en inrichting Islamische basisschool Elif	163.890		In de Najaarsnota 2019 was hiervoor € 163.890,- beschikbaar gesteld.
Totaal programma Sociaal domein	793.108	556.800	

Programma(onderdeel)	Lasten	Baten	Toelichting
3 Fysiek domein			
3.1 Ruimte	510.623	2.441.617	
Ontvangst SPUK		80.705	Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK).
Sloopkosten J. Monnetstraat	50.886		In de Voorjaarsnota 2019 is hiervoor € 50.000,- beschikbaar gesteld.
Debora Bakelaan, advieskosten	33.282		De onderbesteding van het beschikbare budget is overgeheveld via de bestemmingsreserve Budgetoverhevelingen.

Programma(onderdeel)	Lasten	Baten	Toelichting
3 Fysiek domein			
Debora Bakelaan, verplaatsen trafostations	191.102		In de Najaarsnota 2019 is hiervoor € 190.000,- beschikbaar gesteld.
Aandeel exploitatie in aankoop Tolweg 4B	235.353		In de Voorjaarsnota 2019 hiervoor € 242.125,- beschikbaar gesteld.
Tussentijdse winstneming Assumburg Oud Haerlem		1.324.396	Conform raadsbesluit van 30 januari 2020 heeft er in 2019 een tussentijdse winstneming op de grondexploitatie plaatsgevonden. Voorgesteld is deze te storten in de bestemmingsreserve Risico's grondexploitaties.
Tussentijdse winstneming Trompet		694.532	Conform raadsbesluit van 30 januari 2020 heeft er in 2019 een tussentijdse winstneming op de grondexploitatie plaatsgevonden. Voorgesteld is deze te storten in de bestemmingsreserve Risico's grondexploitaties.
Tussentijdse winstneming Waterakkers Lunetten		131.553	Conform raadsbesluit van 30 januari 2020 heeft er in 2019 een tussentijdse winstneming op de grondexploitatie plaatsgevonden. Voorgesteld is deze te storten in de bestemmingsreserve Risico's grondexploitaties.
Tussentijdse winstneming De Velst		210.431	Conform raadsbesluit van 30 januari 2020 heeft er in 2019 een tussentijdse winstneming op de grondexploitatie plaatsgevonden. Voorgesteld is deze te storten in de bestemmingsreserve Risico's grondexploitaties.
3.2 Bereikbaarheid	192.343	0	
Keerwand brug naast gemeentehuis	68.480		In de Voorjaarsnota 2019 is hiervoor € 67.000,- beschikbaar gesteld.
Hogere kosten wegbeheer	123.863		Binnen de voorziening onderhoud wegen was geen ruimte om onvoorziene tegenvallers op te vangen, deze zijn ten laste van de exploitatie gekomen. Posten die gezorgd hebben voor de hogere kosten zijn meeruitgaven werkzaamheden viaduct A9, verwijderen boomwortels in voetpaden en intensief schoonmaken rood asfalt.
3.3 Milieu en duurzaamheid	160.000	0	
Afsluiten ondergrondse containers	50.000		Deze kosten worden opgevangen binnen de 100% kostendekkendheid afvalstoffenheffing.
Afrekening Dienstverleningsovereenkomst HVC 2018	110.000		Deze kosten worden opgevangen binnen de 100% kostendekkendheid afvalstoffenheffing.
Totaal programma Fysiek domein	862.966	2.441.617	

Programma(onderdeel)	Lasten	Baten	Toelichting
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Bijstorting in voorziening Organisatie-aanpassing	365.640		Om de voorziening Organisatie-aanpassing op niveau te krijgen om op basis van de huidige berekeningen meerjarig aan de verplichtingen te kunnen voldoen, is deze bijstorting noodzakelijk.
Wet Normering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)	75.000		In verband met de invoering van de WNRA is incidenteel extra capaciteit ingezet.
Vennootschapsbelasting (VPB) 2016 t/m 2018		60.782	Voorlopige prognose VPB over de jaren 2016 t/m 2018 naar beneden bijgesteld. Het bedrag was € 76.000,-. Voorlopige bijstelling 2016 t/m 2018 bedraagt nu €15.218,-.
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	440.640	60.782	

Reserves	Lasten	Baten	Toelichting
Vergoeding gedetacheerd personeel		48.000	Er is sprake geweest van incidentele detachering van personeel.
BR mutaties Afvalstoffenheffing		261.542	Kostendekkendheid 100% afvalstoffenheffing.
BR mutaties Riolering	40.793	82.599	Kostendekkendheid 100% rioolheffing.
Br Grondbeleid en -beheer	35.077	220.343	In de BR Grondbeleid en -beheer zijn de gemaakte kosten voor verkoop Verherentstraat weer toegevoegd aan de reserve. De onttrekking 2019 is voor restant verkoopkosten Verherentstraat, juridische kosten De Baandert en sloopkosten Bilderdijkstraat. De sloopkosten Bilderdijkstraat zijn substantieel hoger uitgevallen dan geraamd (zie financiële toelichting bij programmaonderdeel Lokale voorzieningen, sport, cultuur en recreatie).
BR mutaties Kapitaallasten Stedelijke vernieuwing	1.455.332		Storting ten behoeve van beschikbaar gestelde kredieten waarvan de afschrijvingslasten ten laste van deze reserve gebracht zullen gaan worden.
BR mutaties Stedelijke vernieuwing		1.639.816	Onttrekking ten behoeve van toekomstige afschrijvingslasten van beschikbaar gestelde kredieten. Ook de kosten voor de verplaatsing van 2 trafostations bij de herstructurering Debora Bakelaan is onttrokken uit deze reserve.
Totaal reservemutaties	1.531.202	2.252.300	
Totaal saldo incidenteel	3.627.916	5.358.805	

Arbeidskosten

De totale formatie in de primitieve begroting bedroeg: 235,5 fulltime-equivalent (fte). De bijbehorende begrote loonkosten bedroegen: € 17.143.568,- na wijziging bedraagt de formatie 237,8 fte en de loonkosten: € 17.156.379,-. De bezetting per 31 december bedroeg 236,5 fte. De gerealiseerde loonkosten bedragen € 16.171.793,-. Het totaal beschikbare inhuurbudget oftewel flexibele capaciteit bedroeg primitief € 1.029.000,-, na wijziging € 1.242.931,-. De totale uitgaven aan inhuur bedroegen € 1.571.445,-.

De verdeling van de loonkosten van de ambtelijke organisatie en de inhuur over de programma's is als volgt.

Tabel: Loonkosten en inhuur per programma

Organisatie-eenheid	Loonkosten		Inhuur		Loonkosten en inhuur	
	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2019	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Bestuurlijk domein	2.451	2.342	159	283	2.610	2.625
Sociaal domein	4.557	4.559	252	422	4.809	4.981
Fysiek domein	3.307	3.263	155	200	3.462	3.463
Overhead	6.632	5.798	677	666	7.309	6.464
Algemene dekkingsmiddelen	210	210	0	0	210	210
Totaal	17.157	16.172	1.243	1.571	18.400	17.743

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector, kortweg Wet normering topinkomens (WNT), is met ingang van 2013 in werking getreden.

Het doel van de WNT is het tegengaan van excessieve beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen in een ministeriële regeling vastgesteld.

WNT-norm in 2019

Op grond van de WNT mag in 2019 het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector maximaal 100% van het ministersalaris zijn. Dat komt neer op € 194.000,- inclusief vakantie-uitkering, eindejaarsuitkering onkosten en pensioenbijdrage. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt de eerste 12 maanden een maximum van € 273.000,- per jaar.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2019

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris word

Naam	J.S.W. Ozenga	S. Kroon	J. Broeders
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier	v.m. griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	15/02 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0 fte	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja	ja	ja

Bezoldiging 2019			
Naam	J.S.W. Ozenga	S. Kroon	J. Broeders
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier	v.m. griffier
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	109.950	75.123	0
Beloningen betaalbaar op termijn	19.413	12.717	0
Subtotaal	129.363	87.841	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000	194.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag (-/-)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2019	129.363	87.841	0
Reden waarom overschrijding is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018		
Naam	J.S.W. Ozenga	J. Broeders
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja	ja
Bezoldiging 2018		
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	101.006	24.070
Beloningen betaalbaar op termijn	16.890	5.588
Subtotaal	117.896	29.658
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totaal bezoldiging 2018	117.896	29.658

1. Bezoldiging topfunctionarissen				
1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking				
Naam en functiegegevens	Dhr. R. Jeltema gemeentesecretaris a.i.		G. Corten griffier a.i.	
	2019	2018	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 28/02	01/05 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	12	12	2	8
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182	€ 187	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	273.000	266.400	273.000	266.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	273.000	266.400	39.200	174.500
Bezoldiging				
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	n.v.t.	[Ja]	[Ja]	[Ja]
Bezoldiging in de betreffende periode	0	197.229	23.895	96.772
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	0	197.229	23.895	96.772
Totale bezoldiging, exclusief BTW	0	197.229	23.895	96.772
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

In de ambtelijke organisatie van Heemskerk zijn geen (andere) medewerkers van wie de bezoldiging de maximale norm te boven gaat als bedoeld in artikel 4.2 WNT. Daarom zijn in de Jaarrekening 2019 bovenstaande gegevens niet opgenomen voor andere medewerkers dan de vermelde (gewezen) topfunctionarissen.

Begrotingsrechtmatigheid

Kader

Begrotingsrechtmatigheid laat zich omschrijven als financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de lasten en baten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen in de Gemeentewet bepaald en worden door de raad zelf nader ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de Verordening op het financiële beheer ex artikel 212 Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd uitgewerkt in de kadernota Rechtmatigheid commissie BBV.

Binnen voormelde kaders zijn door de raad (middels het raadsbesluit van 17 februari 2011, nr. 12) ten aanzien van kostenonder- en -overschrijdingen de volgende spelregels voor onbepaalde tijd vastgesteld:

- I. Kostenonderschrijdingen per programma worden als rechtmatig beschouwd.
- II. Aan onrechtmatige kostenoverschrijdingen die lager zijn dan € 50.000,- per programma worden geen consequenties verbonden.
- III. Alle overige kostenoverschrijdingen per programma worden achteraf in de jaarverantwoording expliciet toegelicht. Ter uitwerking van het laatste punt wordt de kadernota Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten (PRPG) gevolgd. Algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen binnen bestaand beleid niet door de accountant in zijn overweging, om al of niet tot een goedkeurende verklaring te geven, betrokken. Deze nota onderkent 7 verschillende begrotingsoverschrijdingen en geeft daarbij aan wat naar de mening van het PRPG de consequentie van de betreffende overschrijding moet zijn voor het accountantsoordeel.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
a. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, verordening) was gedefinieerd.		X
b. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd ¹⁾ . Bijvoorbeeld de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.	X	X

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
c. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
d. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
e. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
f. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. • Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar. • Geconstateerd na verantwoordingsjaar.	X	X
g. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. • Jaar van investeren. • Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren.	X	X

Tabel werking kader in de praktijk

Programma	Saldo lasten	Over-onderschrijding	Rechtmatigheid	Oordeel accountant
Bestuurlijk domein	-6.175	Overschrijding	Rechtmatig	
Sociaal domein	305.930	Onderschrijding	Rechtmatig	
Fysiek domein	2.665.425	Onderschrijding	Rechtmatig	
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	1.024.492	Onderschrijding	Rechtmatig	

Conclusie

In het algemeen kan worden gesteld dat de hierboven gepresenteerde extra uitgaven zijn gedaan binnen het door de raad uitgezette beleid. De toelichtingen per programma op alle belangrijke verschillen tussen Begroting 2019 en de Jaarrekening 2019 leiden tot die conclusie. In zijn algemeenheid zal de accountant deze overschrijdingen niet betrekken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende accountantsverklaring kan worden gegeven. Door het vaststellen van de Jaarrekening 2019, waarin deze uitgaven zijn opgenomen, worden door de raad de desbetreffende uitgaven alsnog met terugwerkende kracht geautoriseerd.

Waar deze algemene regel niet toepasbaar is, kan de rechtmatigheid via verschoning worden geborgd. Daarbij is de werkwijze gehanteerd dat de budgetverschillen opgesomd worden met vermelding van de reden waarom op die onderdelen al dan niet een verschoning nodig is. Deze redenen sluiten aan bij de in de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie Bbv genoemde mogelijkheden.

Resumerend

- I. Op de 2 afzonderlijke programma's (Sociaal en Fysiek domein) doet zich een lastenonderschrijding voor. Gelet op sub I worden deze onderschrijdingen als rechtmatig beschouwd;
- II. Op programma Bestuurlijk domein doet zich een lastenoverschrijding van minder dan € 50.000,- voor. Gelet op sub 1 wordt deze overschrijding als rechtmatig beschouwd.
- III. Binnen de Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien is sprake van een onderschrijding.

Bedragen x € 1.000

Overhead	Begroting na wijziging saldo	Werkelijke lasten	Werkelijke baten	Saldo begroot-werkelijk
Management	1.704	1.486	0	218
HRM, juridische zaken en communicatie	1.559	1.596	77	41
Automatisering	1.512	1.718	2	-204
Financiën en control	1.678	1.634	40	84
Facilitaire zaken	2.588	2.534	59	114
Huisvesting	1.571	2.005	385	-48
Overigen	2.149	1.966	23	206
Totaal kosten Overhead	12.761	12.938	587	410

- Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad. Onrechtmatig maar telt niet mee in het accountantsoordeel (IIIb).

Activa

Balans activa

Vaste activa	31-12-2019	31-12-2018
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings met een economisch nut:		
- Gronden uitgegeven in erfpacht	134.132	134.132
- Overige investeringen met een economisch nut	66.454.769	68.457.772
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kostenheffing kan worden geheven	12.374.302	12.438.442
Investerings met een maatschappelijk nut	3.736.071	1.191.417
Totaal	82.699.273	82.221.763
<i>Financiële vaste activa</i>		
Leningen aan:		
- Woningbouwcorporaties		
- Deelnemingen	-329.113	-136.706
- Overige verbonden partijen	19.305	19.305
Overige langlopende leningen u/g	2.387.416	2.420.924
Totaal	2.077.608	2.303.523
Totaal vaste activa	84.776.882	84.525.286
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Verspreide percelen	322.006	322.006
Onderhanden werk	-2.633.135	-4.260.910
Totaal	-2.311.128	-3.938.904
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.991.794	11.387.687
Overige vorderingen	1.363.388	1.526.888
Totaal	5.355.183	12.914.575
<i>Liquide middelen</i>	1.070.121	324.216
<i>Overlopende activa</i>	6.615.485	6.517.827
Totaal vlottende activa	10.729.661	15.817.714
Totaal Activa	95.506.541	100.343.000

Passiva

Balans passiva

Vaste passiva	31-12-2019	31-12-2018
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserves	15.987.982	18.006.602
Bestemmingsreserves	33.865.950	36.037.802
Nog te bestemmen resultaat	3.415.755	233.164
Totaal	53.269.687	54.277.568
<i>Voorzieningen</i>	6.639.039	6.962.419
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</i>		
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	25.955.565	28.682.319
- Overige binnenlandse sectoren	87.416	120.924
Waarborgsommen	90.872	90.872
Totaal	26.133.854	28.894.115
Totaal vaste passiva	86.042.580	90.134.102
Vlottende passiva	31-12-2019	31-12-2018
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
Banksaldi	1.348.544	395.935
Overige schulden	2.907.817	5.181.044
Totaal	4.256.361	5.576.979
<i>Overlopende passiva</i>		
- Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	764.391	258.732
- Overige vooruit ontvangen bedragen	4.443.209	4.373.186
Totaal	5.207.600	4.631.918
Totaal vlottende passiva	9.463.961	10.208.897
Totaal Passiva	95.506.541	100.342.999

Toelichting op de balans

Hieronder worden de onderdelen van de balans weergegeven. Per onderdeel is de toelichting te raadplegen.

Activa**Materieel vaste activa**

Het verloop van de materiële vaste activa in het rekeningjaar:

Omschrijving	Boekwaarde 1-1	Investerings	Desinvesteringen/ Bijdrage derden	Afschrijving	Boekwaarde 31-12
<u>Investerings met een economisch nut</u>					
Erfpacht	134.132				134.132
Gebouwen	55.868.584	179.260		2.566.091	53.481.753
Grond/weg/waterbouwkundige werken	2.337.680	317.958		228.457	2.427.180
Gronden en Terreinen	3.654.444	565.650	512.775		3.707.319
Materialen en installaties	5.493.332	1.079.595	57.414	716.868	5.798.645
Overig	1.103.732	82.355		146.216	1.039.872
Subtotaal	68.591.904	2.224.818	570.189	3.657.633	66.588.900
<u>Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kostenheffing kan worden geheven</u>					
Grond/weg/waterbouwkundige werken	12.091.633	522.318	220.983	344.980	12.047.987
Materialen en installaties	335.505	13.863		24.075	325.294
Overig	1.134			113	1.021
Vervoermiddelen	10.169			10.169	
Subtotaal	12.438.442	536.181	220.983	379.337	12.374.302

Omschrijving	Boekwaarde 1-1	Investerings	Desinvesteringen/ Bijdrage derden	Afschrijving	Boekwaarde 31-12
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>					
Voor 2017					
Grond, weg en waterbouwkundige werken	377.924			27.637	350.288
Overige materiële vaste activa	64.284			5.802	58.482
Vanaf 2017					
Grond, weg en waterbouwkundige werken	749.208	2.657.543	69.406	10.044	3.327.301
Subtotaal	1.191.417	2.657.543	69.406	43.483	3.736.071
Totaal	82.221.763	5.418.542	860.578	4.080.452	82.699.273

De belangrijkste investeringen betroffen:

Riolering	€ 522.318
Openbare wegen	€ 2.657.543
Armatuuren	€ 214.847
Totaal	€ 3.394.708

Overzicht nog te besteden kapitaalkredieten

Omschrijving	Totaal krediet 1-1	Mutaties	Totaal Krediet	Uitgaven werkelijk	Restant krediet 31-12
<u>Overhead</u>					
Huisvesting	104.206		104.206	42.794	61.412
ICT	428.502	484.000	912.502	220.634	691.868
Subtotaal Overhead	532.708	484.000	1.016.708	263.428	753.280

Omschrijving	Totaal krediet 1-1	Mutaties	Totaal Krediet	Uitgaven werkelijk	Restant krediet 31-12
<u>Programma's</u>					
1 Bestuurlijk domein	70.731	100.000	170.731	52.215	118.516
2 Sociaal domein		286.500	286.500	151.803	134.697
3 Fysiek domein 1)	2.625.635	6.590.045	9.215.680	3.901.247	5.314.433
Subtotaal programma's	2.696.366	6.976.545	9.672.911	4.105.265	5.567.646
Totaal	3.229.074	7.460.545	10.689.619	4.368.693	6.320.926

De investeringen zijn binnen de grenzen van de door de raad vastgestelde begroting tot stand gekomen.

- Het beschikbaar gestelde krediet bestaat uit het reguliere investeringskrediet per jaar van € 900.000,- en opgehoogd met € 2.278.170,- zijnde het restantkrediet van 2018. Deze investeringen vloeien voort uit het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP).
Voor reconstructie Tolweg is er inclusief de rioleringskosten van € 391.000,- in 2019 als restantkrediet € 2.880.100,- beschikbaar gesteld. De werkelijke kosten bedragen € 3.177.170,-. Van deze kosten wordt geprobeerd deze gedeeltelijk in rekening te brengen bij een derde wegens het veroorzaken van verdragingskosten door het niet nakomen van afspraken. Voor deze vordering is een risico opgenomen onder programmaonderdeel 3.2 Bereikbaarheid.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen/leningen aan		31-12-2019	31-12-2018
Deelnemingen	GEM Broekpolder	4.539	
	Gezamenlijke BV herstruct. Heemskerk	9.000	
	Eigen BV herstr. Heemskerk	18.000	
	Subtotaal	31.539	235.739
Eigen BV herstructurering Heemskerk 1)		-360.652	-372.445
Overige verbonden partijen		19.305	19.305
Totaal		-309.808	-117.401

Overige langlopende leningen u/g		31-12-2019	31-12-2018
VROM startersregeling (RB 46-2007) 2)		2.000.000	2.000.000
Debiteuren SoZa (leenbijstand)	BBZ 3)	116.555	
	Voorziening	-29.139	
	Subtotaal	87.416	120.924
	WWB 4)	1.395.511	
	Voorziening	-1.095.511	
	Subtotaal	300.000	300.000
Totaal		2.387.416	2.420.924

1. Dit jaar is het laatste nog in uitvoering zijnde woningbouwproject die voortvloeit uit de samenwerkingsovereenkomst met Woonopmaat, zijnde Simon van Haerlemstraat, nog in uitvoering. Tevens is er een rentevergoeding over 2018 verrekend van € 11.793,-. Daarmee komt de balanspost uit op € 360.652,- voor de gemeente Heemskerk BV.
2. Voor de uitvoering van de Verordening VROM startersregeling koopwoningen Heemskerk heeft de raad gelden beschikbaar gesteld, te weten: € 1.000.000,- in 2007 (besluit # 46), € 500.000,- in 2011 (besluit # 54) en € 500.000,- in 2012 (via de najaarsnota). Het totaal beschikbare bedrag van € 2.000.000,- is verstrekt aan de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten.
3. Het betreft de volledige debiteurenpositie van de IOAW/Z en BBZ. Hiertegenover staat 75% doorbetalingsverplichting aan het Rijk en 25% voorziening dubieuze debiteuren.
4. De bijstandsdebiteuren zijn vastgesteld op € 300.000,-. Dit is opgebouwd uit de totale debiteurenontvangsten 2019 en rekening houdend met de verwachting 2019 en eventuele afspraken met bijstandsdebiteuren (debiteurenbeleid).

Viottende activa**Tabel: Voorraden**

Voorraden	31-12-2019	31-12-2018
Verspreide percelen	322.006	322.006
Onderhanden werk (in exploitatie genomen gronden)	-2.633.135	-4.260.910
Totaal	-2.311.128	-3.938.904

De weergave van de financiële gegevens is dusdanig dat opbrengsten/inkomsten, negatief en uitgaven/kosten, positief worden weergegeven.

Tabel: Verspreide percelen

Percelen	Boekwaarde 1-1	Investering	Opbrengst	Boekwaarde 31-12	Oppervlakte 31-12 in m²
Ruilobjecten 1	-115.803			-115.803	-52.082
Ruilobjecten 2					8.600
Bufferstrook	437.809			437.809	195.084
Totaal	322.006			322.006	151.602
				per m²	2,12

Tabel: Onderhanden werk (in exploitatie genomen gronden)

Omschrijving complex	Boekwaarde 1-1	Investering	Winst-uitname	Opbrengst	Boekwaarde 31-12
Waterakkers/Lunetten	-640.171	11.649	131.553		-496.969
De Trompet	-428.089	21.610	694.532	859.732	-571.680
Gronden Assumburg Oud-Haerlem	-2.616.254	47.939	1.324.396		-1.243.919
De Velst	-576.396	45.397	210.431		-320.568
Totaal	-4.260.910	126.595	2.360.912	859.732	-2.633.135

Met betrekking tot verspreide percelen

Geen opmerkingen.

Met betrekking tot onderhanden werk (in exploitatie genomen gronden)

Dit jaar hebben er tussentijdse winstnemingen plaatsgevonden. De Percentage of Completion (POC) heeft geresulteerd in een winstgeving van € 2.360.912,-.

De uitgaven en inkomsten bij de onderhanden werken passen binnen de vastgestelde grondexploitaties.

Tabel: Verwacht verloop onderhanden werken (in exploitatie genomen gronden)

Omschrijving complex	Boekwaarde 31-12	Verwachte kosten	Verwachte opbrengsten	Verwacht eindresultaat	Verwachte einddatum
Waterakkers/Lunetten	-496.969	481.108	600.000	-615.860	01-01-20
De Trompet	-571.680	649.763	975.214	-897.130	01-01-20
Gronden Assumburg Oud-Haerlem	-1.243.919	799.878	1.350.000	-1.794.041	01-01-21
De Velst	-320.568	1.933.934	3.320.591	-1.707.225	01-01-20
Totaal	-2.633.135	3.864.683	6.245.805	-5.014.256	

Met betrekking tot de herzieningen van de grondexploitaties

In de geprognosticeerde resultaten is geen rekening gehouden met de te betalen Vennootschapsbelasting.

Met betrekking tot de risico-dekking

De risico's voor de grondexploitaties worden verwoord in het Naris-systeem van de gemeente. De rapportage over risico's en het weerstandsvermogen vindt elders in de jaarrekening plaats.

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden.

	31-12-2019	31-12-2018
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.991.794	11.387.687
<u>Overige vorderingen</u>		
Belastingdebiteuren	357.054	292.113
Voorziening oninbare belastingdebiteuren	-37.769	-42.591
Overige debiteuren	1.044.965	1.278.227
Voorziening oninbare debiteuren	-861	-861
Totaal	5.355.183	12.914.575

Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijks schatkist is aangehouden (drempelbedrag is € 400.000,-)

01-01	31-03	30-06	30-09	31-12
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
BNG	856.480	155.315
Rabobank	45.705	29.756
ING	158.244	131.299
Kas	9.691	7.846
Totaal	1.070.121	324.216

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2019	31-12-2018
Vooruitbetaalde posten	891.584	1.481.457
Diverse nog te ontvangen posten Sociale Zaken	4.594	10.802
BTW: Aangifte BTW Compensatie Fonds (BCF)	4.818.747	3.861.027
BTW: Aangifte BTW	497.489	395.924
Overige nog te ontvangen bedragen	403.071	768.616
Totaal	6.615.485	6.517.827

Passiva

Reserves

Bij onderstaande toelichtingen (zowel reserves als voorzieningen) wordt volledigheidshalve verwezen naar de bepaling zoals opgenomen in de notitie Reserves en voorzieningen.

Overzicht mutaties reserves

Omschrijving	Saldo 1-1	Toevoegingen		Onttrekkingen		Afschrijving	Saldo 31-12
		Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel		
Algemene reserve	18.239.770				-2.251.787		15.987.982
Totaal Algemene reserve	18.239.770				-2.251.787		15.987.982

Bestemmingsreserve Budgetoverheveling	Saldo 1-1	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Afschrijving	Saldo 31-12
Budgetoverhevelingen	309.543		215.555		-309.543		215.555
Totaal bestemmingsreserve Budgetoverheveling	309.543		215.555		-309.543		215.555

Bestemmingsreserve Nieuw beleid	Saldo 1-1	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Afschrijving	Saldo 31-12
Nieuw beleid			2.000.000		-66.316		1.933.684
Totaal bestemmingsreserve Nieuw beleid			2.000.000		-66.316		1.933.684

Reserves Bestuurlijk domein	Saldo 1-1	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Afschrijving	Saldo 31-12
IJmondiale samenwerking	46.950						46.950
Toerisme & recreatieve promotie/ondersteuning	115.122	58.200		-60.000	-12.000		101.322
Wachtgeld voormalige bestuurders	149.793			-102.000			47.793
Totaal reserves Bestuurlijk domein	311.865	58.200		-162.000	-12.000		196.065

Omschrijving	Toevoegingen			Onttrekkingen			Saldo 31-12
	Saldo 1-1	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Afschrijving	
Reserves Sociaal domein	Saldo 1-1	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Afschrijving	Saldo 31-12
Afschrijvingslasten bezoekerscentrum Assumburg	213.733					-5.642	208.091
Combinatiefunctionarissen	54.109			-30.000			24.109
Desintegratiekosten	908.429		45.023		-209.721		743.731
Kunst Broekpolder	1.893				-1.893		
Overschotten decentralisaties	1.187.109				-243.703		943.406
Participatiewet			386.000				386.000
Sociaal domein	2.250.000				-2.250.000		
Sportaccommodatie de Velst	1.437.006					-36.848	1.400.158
Statushouders	603.892				-30.187		573.705
Stichtingskosten Kennemer College	618.480					-43.413	575.067
Totaal reserves Sociaal domein	7.274.652		431.023	-30.000	-2.735.504	-85.903	4.854.268

Reserves Fysiek domein	Saldo 1-1	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Afschrijving	Saldo 31-12
Afvalstoffenheffing	295.218				-261.542		33.676
Afwikkelingsovereenkomst Broekpolder	102.960				-23.912		79.048
Bereikbaarheid Centrumgebied	201.733	6.288					208.020
Grondbeleid en -beheer	899.432		35.078		-220.343		714.166
Kapitaallasten De Houtwegen	212.962						212.962
Kapitaallasten Stedelijke vernieuwing			1.455.333		-22.333		1.433.000
Omgevingswet	324.634		76.000				400.634
Openbare ruimte Houtwegen	186.164						186.164

Omschrijving	Toevoegingen			Onttrekkingen			Saldo 31-12
	Saldo 1-1	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Afschrijving	
Procesbegeleiding Tweede Tranche Herstructurering	146.874				-33.694		113.180
Riolering	43.397		40.793		-82.600		1.590
Stedelijke vernieuwing	7.900.000				-1.639.816		6.260.184
Tolhek	53.095						53.095
Verbindingsweg A8 - A9	2.100.000						2.100.000
Verplichtingen Tweede Tranche Herstructurering	35.059				-4.000		31.059
Volkshuisvesting	2.766.847			-195.381	-36.837		2.534.629
Totaal reserves Fysiek domein	15.268.373	6.288	1.607.204	-195.381	-2.325.077		14.361.407

Reserve Algemene dekkingsmiddelen	Saldo 1-1	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel	Afschrijving	Saldo 31-12
Bouw en verbouw gemeentehuis	12.657.137					-536.750	12.120.387
Digitaliseringsprojecten staf/bouwvergunningen	65.207			-20.000			45.207
Personele knelpunten	139.378						139.378
Wachtgeld ambtenaren	11.644				-11.644		
Totaal reserves Algemene dekkingsmiddelen	12.873.366			-20.000	-11.644	-536.750	12.304.972

Totaal gerealiseerde mutaties reserves	54.277.568	64.488	4.253.782	-407.381	-7.711.871	-622.653	49.853.932
---	-------------------	---------------	------------------	-----------------	-------------------	-----------------	-------------------

Nog te bestemmen positief resultaat over het rekeningjaar 2019 bedraagt € 3.415.755,-

Toelichting reserves

Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening. De reserves worden onderscheiden naar Algemene reserve en bestemmingsreserves. De Algemene reserve is dat deel van het eigen vermogen waaraan geen specifieke bestemming is gegeven.

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Deze zijn bewust ingesteld voor een bepaald doel en hebben daarmee een expliciet bestedingskarakter. In onderstaand overzicht is het verloop van de ingestelde reserves zichtbaar gemaakt.

Algemene reserve	
Doel	In de eerste plaats dient deze reserve als weerstandscapaciteit voor de risico's die de gemeente loopt. Daarnaast kan deze reserve dienen voor de dekking van incidentele uitgaven.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	- Conform begroting is € 2.000.000,- uit de Algemene reserve gestort in de bestemmingsreserve Nieuw beleid, zodat invulling gegeven kan worden aan de pm posten in het uitvoeringsprogramma van het coalitieakkoord. - Ter stimulering van duurzame oplossingen heeft de raad de subsidieregeling Groene leges ingesteld. Voor 2019 is hiervoor vanuit de Algemene reserve € 30.000,- beschikbaar gesteld. Er is geen gebruikgemaakt van de subsidieregeling en daarom heeft er geen onttrekking uit de Algemene reserve plaatsgevonden - Om invulling te geven aan de nieuwe inrichting van de Rekenkamer is vanuit de Algemene reserve € 20.000,- beschikbaar gesteld, waarvan € 4.500,- gebruikt is. - In de Voorjaarsnota is € 242.125,- beschikbaar gesteld voor verwervingskosten herstructurering Debora Bakelaan. Omdat de kosten iets lager zijn is er € 235.353,- onttrokken. - Bij het vaststellen van de Begroting 2019 is besloten om het negatieve saldo van de begroting, groot € 754.000,- te onttrekken uit de Algemene reserve. Bij het vaststellen van de jaarrekening blijkt hoe groot het werkelijk saldo van de Jaarrekening 2019 zal zijn. - Er is € 45.000,- beschikbaar gesteld voor de pilot intensivering re-integratie kandidaten 50+ (raad 2018). Dit budget is niet gebruikt omdat de pilot in de eerste helft van 2020 wordt afgerond, geëvalueerd en afgerekend. - In de Voorjaarsnota 2019 is besloten om voor de ontwikkeling van het stationsgebied € 300.000,- aan de Algemene reserve te onttrekken. De werkelijke onttrekking is € 11.934,-. De verwachting is dat vanaf 2020 de kosten gemaakt zullen worden. In de Bestuursrapportage 2020 wordt hierop teruggekomen.

Toevoeging

Budgetoverheveling	
Doel	Deze reserve dient voor het overhevelen van de niet-aangewende budgetten. Alle over te hevelen budgetten worden in deze reserve gestort en in het daaropvolgende jaar weer beschikbaar gesteld.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Conform begroting is € 309.543,- aan de reserve onttrokken.
Toevoeging	Conform Najaarsnota 2019 is besloten om de volgende budgetten over te hevelen naar 2020: • Subsidies tbv doelgroepen sport en recreatie (€ 121.000,-) • Budget voor verdere uitwerking accommodatiebeleid (€ 20.000,-) • Restant onderzoeksbudget naar de mogelijkheden om het beheer en exploitatie van gemeentelijke sportaccommodaties in één externe organisatie onder te brengen € 18.000,-) • Ontwikkelingskosten Jan van Kuikweg (€ 13.000,-) Daarnaast vindt er een overheveling plaats van € 43.554,- voor advieskosten Debora Bakelaan. In de Najaarsnota 2019 is gemeld dat deze advieskosten een uitloop hebben naar 2020 en dat het restantbudget via budgetoverheveling overgeheveld wordt.

Nieuw beleid	
Doel	Deze reserve is ingesteld voor de uitvoering van het coalitie- en collegeprogramma en Nieuw beleid.
Looptijd t/m	31-12-2021
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	In de Voorjaarsnota 2019 is vastgesteld om voor nieuw beleid € 100.000,- uit de reserve te onttrekken. Er is werkelijk € 66.316,- onttrokken. Deze onttrekking is gedaan ter dekking van de kosten voor Onderzoek toekomst zwembad, Ondernemingspeiling, Tiny Houses en het CPO beleid.
Toevoeging	Vanuit de Algemene reserve is conform begroting € 2.000.000,- in de reserve gestort.

IJmondiale samenwerking	
Doel	Deze reserve is ingesteld ter dekking van kosten die samenhangen met de uitvoering van onderwerpen op de IJmondagenda. In het besluit IJmondiale samenwerking (juni 2017) is besloten om de IJmondsamenwerking te versterken en te intensiveren, waarbij de samenwerking gericht is op het verbeteren van de maatschappelijke effecten voor inwoners en bedrijven in de IJmond. De looptijd is in ieder geval tot en met 2018. De vervolgstappen voor samenwerking worden aan de nieuw te vormen raden gelegd. Het voorstel is om de looptijd te verlengen tot en met 2020 en in 2020 de toekomst van deze bestemmingsreserve (opnieuw) te bepalen.

Looptijd t/m	2018
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	
Toevoeging	

Toerisme & recreatieve promotie/ondersteuning

Doel	Deze reserve is ingesteld voor betere promotie, voorlichting en informatievoorziening ten behoeve van toerisme en recreatie. De stortingen bestaan uit de jaarlijks ontvangen toeristenbelasting onder aftrek van de heffingskosten.
Looptijd t/m	2020
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Er is € 72.000,- aan de reserve onttrokken, € 30.000,- minder dan begroot. Voor het opstellen van het Ontwikkelingsplan Park Assumburg is in de voorjaarsnota een éénmalig budget van € 30.000,- beschikbaar gesteld. De geplande werkzaamheden zijn niet uitgevoerd waardoor er geen kosten zijn gemaakt.
Toevoeging	De storting toeristenbelasting is € 58.200,-. Dit is € 12.800,- minder dan begroot.

Wachtgeld voormalige bestuurders

Doel	Deze reserve dient ter dekking van de jaarlijkse wachtgeldverplichtingen aan oud-wethouders.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	€ 460.000,-
Onttrekking	De wachtgeldverplichting is € 102.000,- en dit is € 42.000,- meer dan begroot en is veroorzaakt doordat de verwachte en begrote uitgaven anders over de jaren zijn verdeeld dan werkelijk plaatsvindt. De verwachting is dat de middelen in de reserve meerjarig toereikend zijn.
Toevoeging	

Afschrijvingslasten bezoekerscentrum Assumburg

Doel	Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van het bezoekerscentrum Assumburg Oud-Haerlem.
Looptijd t/m	2060
Plafond	€ 250.000,-
Onttrekking	Conform begroting is € 5.642,- aan de reserve onttrokken.
Toevoeging	

Combinatiefunctionarissen	
Doel	De reserve combinatiefunctionarissen is ingesteld ten behoeve van de implementatie en uitvoering van de combinatiefunctie.
Looptijd t/m	2020
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Conform begroting is € 30.000,- aan de reserve onttrokken.
Toevoeging	
Desintegratiekosten	
Doel	Deze reserve is ingesteld om incidentele kosten in het kader van desintegratie, onderzoek, ontvlechting en andere kosten voortkomende uit een aantal wensen uit het coalitieprogramma met betrekking tot verdergaande samenwerking binnen de regio, andere vormen van bedrijfsvoering en andere mogelijke opties op diverse publieke voorzieningen zoals het muziekonderwijs, de bibliotheek, Welschap, het zwembad, de Culturele cirkel, de kinderboerderij en dergelijke, te kunnen dekken.
Looptijd t/m	2020
Plafond	€ 2.000.000,-
Onttrekking	Er is € 209.721,- aan de reserve onttrokken, gelijk aan de werkelijk gemaakte kosten. Dit is bijna € 12.000,- minder dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is ruim € 45.000,- in de reserve gestort.
Kunst Broekpolder	
Doel	Deze reserve heeft als doel de dekking van kosten die verband houden met het realiseren van kunstzinnige aankleding van de openbare ruimte in de Broekpolder.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Conform begroting is € 1.893,- aan de reserve onttrokken. Het saldo van de reserve is € 0 en de reserve kan worden opgeheven.
Toevoeging	
Overschotten decentralisaties	
Doel	In deze reserve zijn de overschotten uit 2015 en 2016 van de decentralisaties (integratie-uitkering Sociaal domein) gestort om mogelijke tekorten in de komende jaren op te vangen. Het voorstel is om de looptijd te verlengen t/m 2020 en in de Bestuursrapportage 2020 de toekomst van deze bestemmingsreserve (opnieuw) te bepalen.
Looptijd t/m	2018
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Er is € 243.703,- aan de reserve onttrokken. Dit is ruim € 12.000,- minder dan begroot.
Toevoeging	

Participatiewet	
-----------------	--

Doel	Realisatie meer werkplekken binnen de bedrijven van IJmond Werkt!.
Looptijd t/m	2024
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	
Toevoeging	Conform begroting is € 386.000,- in de reserve gestort.

Sociaal domein	
----------------	--

Doel	Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de eventuele gevolgen in verband met de grote risico's van de decentralisaties te kunnen opvangen.
Looptijd t/m	2018
Plafond	€ 2.500.000,-
Onttrekking	Voor kosten preventie jeugdhulp is € 98.491,- aan de reserve onttrokken, terwijl er € 150.000,- geraamd is. Na deze onttrekking is het restantsaldo van de reserve € 2.151.509,-. Dit bedrag valt vrij en de reserve kan worden opgeheven. De vrijval van de reserve is niet geraamd.
Toevoeging	

Sportaccommodatie de Velst	
----------------------------	--

Doel	Deze reserve dient ter dekking van de netto afschrijvingslasten van de te realiseren sportaccommodatie De Velst.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Conform begroting is € 36.848,- aan de reserve onttrokken.
Toevoeging	

Statushouders	
---------------	--

Doel	De reserve dient ter dekking van toekomstige uitgaven om de statushouders aan regulier werk te helpen en te laten participeren in de samenleving.
Looptijd t/m	2021
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Conform begroting is € 30.187,- aan de reserve onttrokken.
Toevoeging	

Stichtingskosten Kennemer College	
-----------------------------------	--

Doel	Deze reserve is bedoeld voor het gedeeltelijk opvangen van de afschrijvingskosten van de huisvesting.
Looptijd t/m	2050
Plafond	€ 1.300.000,-
Onttrekking	Conform begroting is € 43.413,- aan de reserve onttrokken.
Toevoeging	

Afvalstoffenheffing	
Doel	Het doel van deze reserve is het bestemmen van overschotten op het product Afvalverwijdering om dit op een later tijdstip ten goede te laten komen aan de burgers. Ook eventuele tekorten die ontstaan kunnen, bij voldoende saldo, worden gedekt uit de reserve.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	De werkelijke onttrekking bedraagt € 261.542,-. Deze onttrekking is € 156.570,- hoger dan geraamd, en is als volgt te verklaren. De lasten zijn € 227.120,- hoger en zijn met name toe te schrijven aan grootschalige inzet van de voorscheidingsinstallatie (VSI) en extra afsluitkosten ondergrondse containers. De hogere baten van € 69.529,- zijn met name toe te schrijven aan meer opbrengsten uit het afvalfonds. Er is een positieve afwijking van € 1.021,- op de doorberekende lasten vanuit de straatreiniging.
Toevoeging	

Afwikkelingsovereenkomst Broekpolder	
Doel	Deze reserve dient ter dekking van de nog te maken kosten van de afwikkelingsexploitatie Broekpolder. Het voorstel is om de looptijd te verlengen t/m 2020 en in de Bestuursrapportage 2020 de toekomst van deze bestemmingsreserve (opnieuw) te bepalen.
Looptijd t/m	2019
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Er is € 23.912,- onttrokken aan de reserve. Omdat de kosten project Broekpolder lager zijn dan verwacht is dit € 3.750,- minder dan begroot.
Toevoeging	

Bereikbaarheid centrumgebied	
Doel	Deze reserve dient om voor het centrumgebied de investeringsmogelijkheden te verruimen. Dit kan o.a. door het verbeteren van het fietsparkeren, het autoluwer maken van het centrum en om het vrij parkeren in de parkeergarage Dekamarkt uit te breiden.
Looptijd t/m	2022
Plafond	€ 225.000,-
Onttrekking	
Toevoeging	Conform begroting is ruim € 6.000,- in de reserve gestort.

Grondbeleid en -beheer	
Doel	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de uitvoering van diverse ontwikkelingen op locaties, of om vrijgekomen vastgoed te ontwikkelen en voor de bekostiging van de afwaardering van de activa.
Looptijd t/m	2020
Plafond	Onbepaald

Onttrekking	Er is € 220.343,- aan de reserve onttrokken. Dit is € 60.343,- meer dan begroot. Voor de toelichting wordt verwezen naar paragraaf G Grondbeleid.
Toevoeging	Er is ruim € 35.000,- in de reserve gestort. Dit is niet begroot. Voor de toelichting wordt verwezen naar paragraaf G Grondbeleid.

Kapitaallasten De Houtwegen

Doel	Deze reserve is in de 2018 ingesteld en dient ter dekking van een deel van de kapitaallasten De Houtwegen.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	
Toevoeging	

Kapitaallasten Stedelijke vernieuwing

Doel	Deze reserve is in 2018 ingesteld en dient ter dekking van een deel van de kapitaallasten Stedelijke Vernieuwing.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Er is € 22.333,- aan de reserve onttrokken. Dit is € 2.667,- minder dan begroot.
Toevoeging	Er is € 1.455.333,- in de reserve gestort. Dit is € 2.667,- minder dan begroot.

Omgevingswet

Doel	Deze reserve is ingesteld voor de invoering van de Omgevingswet. Het overschot van de beschikbaar gestelde budgetten van 2018 en 2019 worden hierin gestort. De wet is uitgesteld en de invoering zal naar verwachting plaatsvinden met ingang van 2021. Vanaf 2020 worden de middelen weer beschikbaar gesteld.
Looptijd t/m	2025
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	
Toevoeging	Er is € 76.000,- in de reserve gestort. Dit betreft het overschot van de beschikbaar gestelde middelen in 2019. Deze storting is niet begroot.

Openbare ruimte Houtwegen

Doel	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de uitvoering van het project Revitalisering Houtwegen 2e fase.
Looptijd t/m	2020
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	
Toevoeging	

Procesbegeleiding Tweede Tranche Herstructurering	
---	--

Doel	Deze reserve is ingesteld ter dekking van de uitvoeringskosten voor de Tweede Tranche Herstructurering.
Looptijd t/m	2020
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Conform begroting is € 33.694,- aan de reserve onttrokken.
Toevoeging	

Riolering	
-----------	--

Doel	De reserve wordt gevoed met eventuele meevallers in de rioleringskosten en/of het rioolrecht. Uit de reserve kunnen tegenvallers (in de kosten en/of de opbrengsten) worden gedekt.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Aan het eind van het boekjaar worden de incidentele tegenvallers aan de reserve onttrokken, zijnde € 82.600,-. Dit is ruim € 61.000,- meer dan begroot.
Toevoeging	Aan het eind van het boekjaar worden de incidentele meevallers in de reserve gestort, zijnde € 40.793,-. Deze storting is niet begroot.

Stedelijke vernieuwing	
------------------------	--

Doel	Deze reserve is in 2017 ingesteld ten behoeve van een kwaliteitsimpuls voor herontwikkelingsgebieden.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Er is € 1.639.816,- aan de reserve onttrokken. Dit is ruim € 8.000,- minder dan begroot.
Toevoeging	

Tolhek	
--------	--

Doel	Deze reserve is ingesteld om de voorbereidingskosten voor het opstellen van een grondexploitatie Tolhek te kunnen bekostigen.
Looptijd t/m	Onbepaald
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	
Toevoeging	

Verbindingsweg A8-A9	
Doel	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van het realiseren van de verbindingsweg A8-A9.
Looptijd t/m	2020
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	
Toevoeging	

Verplichting Tweede Tranche Herstructurering	
Doel	Deze reserve is ingesteld ten behoeve van de directievoering van het bouw- en woonrijp maken van projecten die voortvloeien uit de samenwerkingsovereenkomst Tweede Tranche Herstructurering.
Looptijd t/m	2020
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Er is € 4.000,- aan de reserve onttrokken. Dit is € 31.000,- minder dan begroot. De onttrekking is gelijk aan de inzet die gepleegd is voor de directievoering op het laatste project van de Tweede Tranche Herstructurering, de Simon van Haerlemstraat. De werkzaamheden lopen door in 2020 en de middelen zullen in 2020 alsnog worden aangewend.
Toevoeging	

Volkshuisvesting	
Doel	Deze reserve is ingesteld na verkoop van het woningbedrijf begin negentiger jaren als onderdeel van de overeenkomst die daarover is gesloten met het toenmalige ministerie van VROM. In deze overeenkomst is bepaald dat onttrekkingen alleen kunnen worden gedaan ten behoeve van de volkshuisvesting (in de brede zin van het woord). Op het gebied van leefbaarheid worden jaarlijks onttrekkingen gedaan ten behoeve van verbetering woonomgeving, buurtbeheer, opbouwwerk Welzijn en de kosten van de startersregeling.
Looptijd t/m	2020
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	De onttrekking aan de reserve Volkshuisvestingsfonds is € 232.218,-. Dit is bijna € 4.000,- meer dan begroot.
Toevoeging	

Bouw en verbouw Gemeentehuis	
Doel	Deze reserve is ingesteld om een deel van de kapitaallasten van het nieuwe gemeentehuis op te vangen.
Looptijd t/m	2052
Plafond	€ 16.000.000,-
Onttrekking	Conform begroting is € 536.750,- aan de reserve onttrokken.
Toevoeging	

Digitaliseringsprojecten staf/bouwvergunningen

Doel	Deze reserve heeft als doel de dekking van de kosten die verband houden met het realiseren van een volledig digitaal informatiebeheer intern en richting burger. De komende jaren zullen dit soort projecten zich (al dan niet door de wetgever opgelegd) aandienen. Met het huidige uitgavenpatroon is voldoende saldo in de reserve aanwezig om de voorziene projecten meerjarig te dekken.
Looptijd t/m	2020
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	Conform begroting is € 20.000,- aan de reserve onttrokken.
Toevoeging	

Personele knelpunten

Doel	De reserve is ingesteld om de kosten in verband met personele knelpunten te kunnen dekken. Het voorstel is de looptijd van deze reserve te verlengen tot en met 2020. In de Bestuursrapportage 2020 zal een voorstel worden gedaan om deze reserve in te zetten.
Looptijd t/m	2018
Plafond	Onbepaald
Onttrekking	
Toevoeging	

Wachtgeld ambtenaren

Doel	Deze reserve dient ter dekking van toekomstige wachtgeldverplichtingen aan voormalig personeel.
Looptijd t/m	2018
Plafond	€ 720.000,-
Onttrekking	Conform begroting is € 11.644,- onttrokken aan de reserve. Het saldo van de reserve bedraagt nu € 0 en de reserve kan opgeheven worden.
Toevoeging	

Voorzieningen

Overzicht mutaties voorzieningen

Voorzieningen Bestuurlijk domein	Saldo 1-1	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12
Onderhoud Brandweerkazerne	375.261	87.292	-156.481	306.072
Pensioenen wethouders	1.847.049	0	-268.414	1.578.635
Totaal voorzieningen Bestuurlijk domein	2.222.309	87.292	-424.894	1.884.707

Voorzieningen Sociaal domein	Saldo 1-1	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12
Onderhoud gymzalen	672.003	46.123	-23.639	694.487
Onderhoud welzijnaccommodaties	189.477	62.354	-67.675	184.156
Onderhoud sporthal De Waterakkers	190.571	68.539	-3.618	255.492
Onderhoud Muziekschool	3.953	0	-3.953	0
Onderhoud Mariaschool	210.524	88.319	-10.597	288.246
Onderhoud zwembad De Waterakkers	1.270.935	28.683	-152.627	1.146.992
Onderhoud overige gebouwen	101.572	19.425	-35.390	85.607
Onderhoud MFA De Velst	15.000	15.000	-12.671	17.329
Onderhoud kinderboerderij	26.465	22.532	-2.389	46.608
Onderhoud bezoekerscentrum Assumburg	48.315	0	-2.577	45.738
Onderhoud kunstobjecten	12.862	10.644	-11.247	12.259
Desintegratie personeel gymnastiekaccommodaties	127.400	0	-127.400	0
Totaal voorzieningen Sociaal domein	2.869.077	361.619	-453.783	2.776.913

Voorzieningen Fysiek domein	Saldo 1-1	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12
Onderhoud Tolhek	38.857	0	0	38.857
Onderhoud openbare verlichting	236.549	46.361	-99.338	183.573
Zwerfafval	13.593	34.400	-46.272	1.721
Onderhoud riolering GRP	0	229.968	-229.968	0
Onderhoud Baggerwerkzaamheden	205.019	51.511	-22.393	234.137
Onderhoud woningen verzamelcomplex	182.892	0	-17.167	165.725
Onderhoud wegbeheer	0	701.773	-701.773	0
Planschaden	2.400	0	0	2.400
Onderhoud verplichting riolering	33.210	40.838	-39.266	34.783
Totaal voorzieningen Fysiek domein	712.522	1.104.851	-1.156.177	661.196

Voorzieningen Algemene dekkingsmiddelen	Saldo 1-1	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12
Onderhoud gemeentehuis	415.169	51.428	0	466.597
Onderhoud De Werf	29.342	20.484	-12.624	37.203
Organisatieaanpassing 2018	714.000	365.640	-269.911	812.424
Totaal voorzieningen Algemene dekkingsmiddelen	1.158.511	437.552	-282.535	1.316.223
Totaal voorzieningen	6.962.419	1.991.315	-2.317.389	6.639.039

Toelichting voorzieningen

Voorzieningen worden in de balans opgenomen om een inschatting te geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum. In onderstaand overzicht is het verloop van de ingestelde voorzieningen zichtbaar gemaakt.

Onderhoud Brandweerkazerne

Doel	Deze voorziening heeft tot doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen.
Onttrekking	Er is € 156.481,- aan de voorziening onttrokken. Dit is € 35.168,- meer dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 87.292,- in de voorziening gestort.

Pensioenen wethouders

Doel	Deze voorziening dient ter dekking van de opgebouwde pensioenrechten van bestuurders die onder de zogenaamde APPA-regeling vallen, alsmede enkele oud-bestuurders die rechten hebben opgebouwd die dateren uit de tijd dat de pensioenen via gemeentelijke verordening waren geregeld. De middelen in de voorziening betreffen stortingen van pensioenfondsen bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van oud-bestuurders.
Onttrekking	Er is € 268.413,- aan pensioenuitkeringen aan de voorziening onttrokken. Dit is € 100.413,- meer dan begroot. In 2020 zal een nieuwe prognose van verwachte meerjarige onttrekkingen worden opgesteld.
Toevoeging	

Onderhoud gymzalen

Doel	Deze voorziening heeft tot doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen.
Onttrekking	Er is € 23.639,- aan de voorziening onttrokken. Dit is € 170.691,- minder dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 46.123,- in de voorziening gestort.

Onderhoud welzijnsaccommodaties

Doel	Deze voorziening is ten behoeve van onderhoud van De Nozem en de Non, Het Spectrum, De Woelwaters en de Stut. Het doel is de egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen. Deze plannen worden jaarlijks geactualiseerd.
Onttrekking	Er is € 67.674,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 94.742,- minder dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 62.354,- in de voorziening gestort.

Onderhoud sporthal De Waterakkers

Doel	Deze voorziening is ten behoeve van onderhoud sporthal De Waterakkers en heeft als doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen. Deze plannen worden jaarlijks geactualiseerd.
Onttrekking	Er is € 3.618,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 38.145,- minder dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 68.539,- in de voorziening gestort.

Onderhoud Muziekschool

Doel	Deze voorziening is ten behoeve van onderhoud Muziekschool en heeft als doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen. Deze plannen worden jaarlijks geactualiseerd.
Onttrekking	Er is € 3.953,- uit de voorziening onttrokken. Het saldo van de voorziening is € 0 en de voorziening kan worden opgeheven.
Toevoeging	

Onderhoud Mariaschool

Doel	Deze voorziening heeft tot doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen.
Onttrekking	Er is € 10.596,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 54.537,- minder dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 88.319,- in de voorziening gestort.

Onderhoud zwembad De Waterakkers

Doel	Deze voorziening heeft tot doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen.
Onttrekking	Er is € 152.627,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 60.470,- meer dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 28.683,- in de voorziening gestort.

Onderhoud overige gebouwen

Doel	Deze voorziening heeft tot doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van de overige gebouwen, zijnde aula Eikenhof, de gemeentetoren, Blijf huis en gebouw De Streng. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen.
Onttrekking	Er is € 35.390,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 51.116,- meer dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 19.425,- in de voorziening gestort.

Onderhoud MFA De Velst

Doel	Deze voorziening heeft tot doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen.
Onttrekking	Er is € 12.671,- uit de voorziening onttrokken. Dit is niet begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 15.000,- in de voorziening gestort.

Onderhoud kinderboerderij

Doel	Deze voorziening is ten behoeve van onderhoud van de kinderboerderij en heeft als doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen. Deze plannen worden jaarlijks geactualiseerd.
Onttrekking	Er is € 2.389,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 13.790,- minder dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 22.532,- in de voorziening gestort.

Onderhoud bezoekerscentrum Assumburg

Doel	Doel van deze voorziening is het, tot en met 2023, kunnen voorzien in de beheer- en onderhoudskosten van bezoekerscentrum Assumburg. Ná 2023 worden de kosten van beheer en onderhoud regulier in de begroting opgenomen.
Onttrekking	Er is € 2.577,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 1.068,- meer dan begroot.
Toevoeging	

Onderhoud kunstobjecten

Doel	Doel van deze voorziening is het egaliseren van de onderhoudskosten. Het onderhoud wordt conform het beheerplan uitgevoerd. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen.
Onttrekking	Er is € 11.247,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 3.781,- minder dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 10.644,- in de voorziening gestort.

Desintegratie personeel gymnastiekaccommodaties

Doel	Deze voorziening is bij de Voorjaarsnota 2016 ingesteld en heeft als doel de kosten van het desintegratietraject en de eventuele wachtgeldconsequenties te dekken.
Onttrekking	In de Voorjaarsnota 2019 is aangegeven dat deze voorziening komt te vervallen. Het saldo van € 127.400,- valt vrij en de voorziening kan worden opgeheven.
Toevoeging	

Onderhoud Tolhek

Doel	De voorziening heeft als doel egalisatie van de kosten van groot onderhoud. Het groot onderhoud wordt uitgevoerd conform het hieraan ten grondslag liggende beheerplan.
Onttrekking	
Toevoeging	

Onderhoud openbare verlichting

Doel	Deze voorziening heeft als doel gelijkmatige verdeling van de kosten voor groot onderhoud openbare verlichting. Deze onderhoudskosten zijn opgenomen in het beheerplan Openbare verlichting.
Onttrekking	Er is € 99.337,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 35.975,- meer dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 46.361,- in de voorziening gestort.

Zwerfafval

Doel	Vanuit de raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 ontvangt de gemeente jaarlijks een budget ten behoeve van dekking van kosten voor extra inzet op preventie en aanpak van zwerfafval. Dit budget is afkomstig uit de verwijderingsbijdragen en de verpakkingindustrie.
Onttrekking	Er is € 46.272,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 281,- minder dan begroot.
Toevoeging	Er is € 34.400,- in de voorziening gestort. Dit is € 1.807,- minder dan begroot.

Onderhoud Riolering GRP

Doel	Doel van deze voorziening is een, over de jaren, gelijkmatige verdeling van de kosten voor riolering. Deze kosten zijn gebaseerd op het Gemeentelijk Rioleringsplan GRP 2018-2022. Dit strategisch beleidsplan vermeldt op welke wijze de gemeente haar zorgplicht voor een doelmatige verzameling en transport van afvalwater uitvoert. Het GRP wordt eens in de 4 jaar geactualiseerd.
Onttrekking	Er is € 229.968,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 13.135,- meer dan begroot.
Toevoeging	Er is € 229.968,- in de voorziening gestort. Dit is € 4.951,- meer dan begroot. In het totaal van de storting zit ook een ontvangen subsidie van de Provincie Noord-Holland, ter grootte van € 11.125,-. De ontvangen provinciale subsidie heeft betrekking op de herinrichting Ruusbroekstraat. Hiervoor zijn ook rioleringskosten gemaakt.

Onderhoud baggerwerkzaamheden

Doel	Doel van deze voorziening is het over de jaren gelijkmatig verdelen van de baggerkosten, zoals opgenomen in het Baggerplan. In 2015 is een deel van het wateronderhoud (waaronder baggeren) overgedragen aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Er is een nieuwe baggerplanning gemaakt, waarop de mutaties zijn afgestemd.
Onttrekking	Er is € 22.393,- aan de voorziening onttrokken. Dit is € 27.607,- minder dan begroot. In 2019 is de Simon van Haerlemstraat gebaggerd, deze kosten waren lager dan het jaarlijks te besteden budget van € 50.000,-. Afhankelijk van de aan te pakken projecten zijn er per jaar onder- dan wel overschrijdingen.
Toevoeging	Conform begroting is € 51.511,- in de voorziening gestort.

Onderhoud woningen verzamelcomplex

Doel	Deze voorziening is ingesteld om te voorzien in dekking van de onderhoudskosten van verhuurde woningen die voorheen waren ondergebracht in het verzamelcomplex.
Onttrekking	Er is € 17.167,- uit de reserve onttrokken. Dit € 6.883,- meer dan begroot.
Toevoeging	

Onderhoud wegbeheer

Doel	Deze voorziening dient ter egalisatie van de uitgaven in het kader van onderhoud wegen. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen.
Onttrekking	Er is € 701.773,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 231.773,- meer dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 701.773,- in de voorziening gestort.

Planschaden

Doel	Deze voorziening is ingesteld om de, door indieners van een planschadeverzoek, betaalde drempelbedragen in te storten. In het geval een planschadeverzoek wordt gehonoreerd, vindt terugbetaling van het drempelbedrag aan de aanvrager plaats.
Onttrekking	
Toevoeging	

Onderhoud verplichting riolering

Doel	In deze voorziening worden de middelen van product riolering gestort, die niet zijn aangewend, niet zijnde efficiency-resultaten.
Onttrekking	Er is € 39.265,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 6.055,- mee dan begroot.
Toevoeging	Er is € 40.838,- in de voorziening gestort. Dit is niet begroot.

Onderhoud gemeentehuis

Doel	Deze voorziening heeft tot doel egalisatie van de kosten voor groot onderhoud. Uitvoering van groot onderhoud wordt uitgevoerd conform de hieraan ten grondslag liggende beheerplannen.
Onttrekking	Er heeft geen onttrekking uit de voorziening plaats gehad, terwijl er € 17.858,- begroot is.
Toevoeging	Conform begroting is € 51.428,- in de voorziening gestort.

Onderhoud De Werf

Doel	Doel van deze voorziening is het egaliseren van de onderhoudskosten. Het onderhoud wordt conform het beheerplan uitgevoerd.
Onttrekking	Er is € 12.623,- uit de voorziening onttrokken. Dit is € 13.724,- minder dan begroot.
Toevoeging	Conform begroting is € 20.484,- in de voorziening gestort.

Organisatieaanpassing 2018

Doel	Dekking uitloopkosten organisatieaanpassing 2018
Onttrekking	Er is € 267.217,- aan de voorziening onttrokken. Dit betreft personele uitgaven in 2019 die een gevolg zijn van de organisatieaanpassing uit 2018.
Toevoeging	Om meerjarig aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen is op basis van herberekening een bedrag van € 365.640,- in de voorziening bijgestort.

Vaste schulden met een rente-typische looptijd > 1 jaar

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het rekeningsjaar.

Omschrijving	Saldo 1-1	Vermeerderingen	Verminderings	Saldo 31-12
Onderhandse leningen	28.682.319		2.726.754	25.955.565
Debiteuren SoZa (leenbijstand)	120.924		33.507	87.416
Waarborgsommen 1)	90.872			90.872
Totaal	28.894.115	0	2.760.261	26.133.854

De totale rentelast voor het rekeningjaar met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 1.031.903,-.

Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd <1 jaar

Banksaldi	31-12-2019	31-12-2018
BNG	1.348.544	395.935
<u>Overige schulden</u>		
Betalingen onderweg	1.796.678	4.105.474
Overige crediteuren	132.703	28.845
Transitorische rente	978.436	1.046.725
Totaal	4.256.361	5.576.979

De afwikkeling van de overige crediteuren heeft een normaal verloop.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2019	31-12-2018
Diverse verplichtingen diverse afdelingen 1)	2.280.927	1.971.727
Diversen Sociale Zaken	1.547.351	1.561.802
Nog af te dragen BTW	276.580	470.982
Nog af te dragen loonbelasting		166.592
Overige overlopende passiva	338.351	202.083
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen 2)	764.391	258.732
Totaal	5.207.600	4.631.918

1. De verplichtingen dienen in principe in het 1e halfjaar te worden afgewikkeld.
2. De in de balans opgenomen nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 1-1	Ontvangen bedragen	Uitgaven	Saldo 31-12
Onderwijsachterstanden Beleid	110.079	14.264		124.343
OAB vanaf 2019		1.307.160	815.765	491.395
Uitkering Sport (SPUK)		80.705	80.705	
Reintegr. en inburg. P-budget	148.653			148.653
Totaal	258.732	1.402.129	896.470	764.391

Niet uit de balans blijkende verplichtingen**Garantstellingen****Tabel: 100% achtervang**

Geldgever	Geldnemer	Raadsbesluit	Saldo 1-1	Correctie saldo 1-1	Aflossingen	Saldo 31-12
Div/onbekend	HVC 1)	06-02-2007	14.300.594		68.036	14.232.558
NWB	St Heliomare onderwijs	28-10-2014	14.306.667		493.334	13.813.333
BNG	St. Agnes	29-01-1999	258.697		49.512	209.185
BNG	St. Woonopmaat	11-09-1987	922.217		92.222	829.995
Rabobank	TOSS 2)	30-08-2001	132.982	17.309	17.756	115.226
Totaal			29.921.157	17.309	720.860	29.200.297

1. In 2019 is Zaanstad uit Gemeenschappelijke Regeling Afvalschap IJmond-Zaanstreek (AIJZ) gestapt, en heeft de bijbehorende 50% aandelen van HVC meegenomen. Het aandeel van Heemskerk in de AIJZ is verhoogd van 12,5% naar 25%.
2. De correctie bij TOSS betreft een lening (hoofdsom € 40.000,-) die eerder niet was vermeld.

Tabel: 50% achtervang

Geldgever	Geldnemer	Raadsbesluit	Saldo 1-1	Correctie saldo 1-1	Aflossingen	Saldo 31-12
BNG	St. Woonopmaat	1-5-1995	149.297.447		15.453.095	133.844.352
BNG	Woonzorg Nederland 3)	1-5-1995	1.417.295	3.142.705	188.121	1.229.174
Totaal			150.714.742	3.142.705	15.641.216	135.073.526

3. De correctie bij Woonzorg Nederland betreft een lening (hoofdsom € 3.626.000,-) die eerder niet was vermeld.

Bijlagen

Bijlagen

Samenstelling gemeentebestuur en opbouw gemeentelijke organisatie

De gemeenteraad

Mw. drs. A.E.H. Baltus (burgemeester en voorzitter van de raad)

Mw. S.M.P. de Kroon (griffier)

De samenstelling van de raad

Fractie	Zetels in de raad
Heemskerk Lokaal	5
Liberaal Heemskerk	4
CDA	4
VVD	4
GroenLinks	3
D66	3
PvdA	2

Heemskerk Lokaal

mw. E.A. Lamers-Kuijper, *fractievoorzitter*

dhr. T. Breedijk

mw. J.C. de Kleijn

dhr. J.R. Kolenbrander

dhr. F.E.A. Koster

Liberaal Heemskerk

mw. C.A.J. Jansen-Karsten, *fractievoorzitter*

dhr. N.A. Abdullah

dhr. D. van den Berg

dhr. K. Rozemeijer

CDA

dhr. J.H.J. van Nimwegen, *fractievoorzitter*

dhr. J.J. Schouws

dhr. R. Núñez Queija

dhr. L.L.P. Tillmans

VVD

dhr. J.G. Bakker, *fractievoorzitter*

dhr. F. Hermans

dhr. G. Berghuis

mw. K.A. Smit

GroenLinks

mw. A.J. Nijman, *fractievoorzitter*

dhr. C.J. I. Burger

dhr. J.G. van Dongen

D66

dhr. M. Wouters, *fractievoorzitter*

dhr. R.C. Nijboer

dhr. P.B. Burgering

PvdA

dhr. E. Hes, *fractievoorzitter*

mw. F. Sahin

Het college van burgemeester en wethouders

Burgemeester

Mw. drs. A.E.H. Baltus (CDA)

Bestuur (waaronder college, integriteit, verkiezingen)
Kabinetszaken als Koninklijke onderscheidingen
Internationale contacten en intergemeentelijke zaken
Openbare orde en veiligheid (inclusief brandweer, politie, rampenbestrijding, integraal veiligheidsbeleid en integrale handhaving)
Burgerzaken
Bedrijfsvoering (public relations en representatie)
Lid Algemeen bestuur en lid bestuurscommissie Openbare veiligheid van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland

Wethouder

Dhr. A.W.M. Schoorl (Heemskerk Lokaal) 1e loco-burgemeester

Maatschappelijke ontwikkelingen
Kunst en cultuur (waaronder bibliotheek en Cultuurhuis Heemskerk)
Sport en recreatie
Jeugd(zorg)
Onderwijs(huisvesting), passend onderwijs, volwasseneneducatie, leerplicht,
Kinderopvang
Inburgering en emancipatie
Dierenwelzijn
Faciliteringsbeleid gemeentelijke gebouwen (waaronder welzijns- en sportaccommodaties)
Beheer en onderhoud van het gemeentelijke vastgoed
Monumentenzorg en archeologie
Bedrijfsvoering (communicatie en burgerparticipatie)
Lid Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten regio Zuid en Midden Kennemerland

Wethouder

Dhr. Q.J.A. Rijke (CDA) 2e loco-burgemeester

Wet maatschappelijke ondersteuning (inclusief coördinatie Sociaal domein)
Zorg en welzijn, volksgezondheid, ouderenbeleid, vrijwilligers en mantelzorgers
Wonen, verduurzaming woningvoorraad
Herstructurering
Woningbouwprojecten als De Velst, Debora Bakelaan en stationsomgeving
Diversiteit
Groenbeleid
Buurtbeheer en burgerkracht
Bedrijfsvoering (inkoop en aanbesteding, ICT en facilitaire zaken)
Bestuurlijke vertegenwoordiging in de Grondexploitatie maatschappij CV
Tweede fase Heemskerk
Lid Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Afvalschap IJmond-Zaanstreek en NV HVC, IJmond Werkt!, ReinUnie
Lid bestuurscommissie publieke gezondheid van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland

Wethouder

Dhr. G.J.W De Vries (VVD) 3e loco-burgemeester

Ruimtelijke ordening en Omgevingswet
Herverkaveling bedrijventerrein
Projecten als De Trompet en De Houtwegen
Grondzaken, grondprijzenbeleid
Agrarische zaken
Milieu
Duurzaamheid
Verkeer en vervoer
Infrastructuur (water, riolering, wegen en verlichting)
Beheer openbare ruimte
Bouw- en woningtoezicht, vergunning en handhaving
Bedrijfsvoering: dienstverlening
Bestuurlijke vertegenwoordiging in de Grondexploitatie maatschappij
Broekpolder
Lid Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Afvalschap
IJmond-Zaastreek en NV HVC, Omgevingsdienst IJmond, ReinUnie

Wethouder

Mw. M. Van Dijk (D66) 4e loco-burgemeester

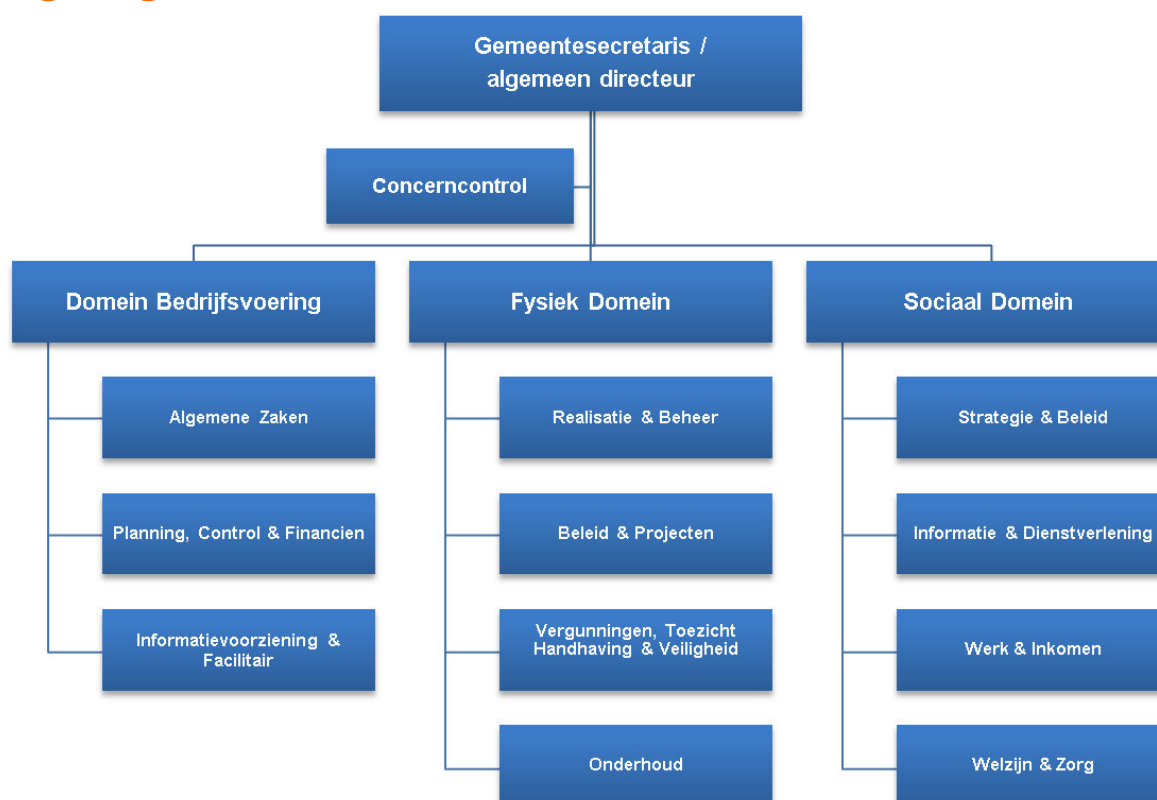
(Regionale) economische ontwikkelingen, inclusief Metropoolregio
Amsterdam
Toerisme
Kust en strand
Participatiewet, werk en inkomen, schuldhelpverlening en armoedebeleid
Financiën, waaronder belastingen en heffingen en de Bank Nederlandse
Gemeenten
Bedrijfsvoering (personeel en organisatie, juridische zaken)
Lid Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling IJmond Werkt!

Gemeentesecretaris

Dhr. J.S.W. Ozenga

Eindadvisering college en burgemeester, management ambtelijke
organisatie.

Organogram

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Verslag M&O beleid

Op grond van de Financiële verordening gemeente Heemskerk ex artikel 212 van de gemeentewet is bepaald dat het beleid ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) wordt geregeld in de periodiek door de raad vast te stellen Kadernota beleid misbruik en oneigenlijk gebruik gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Het kader is vastgesteld via de Nota voorkomen en bestrijden misbruik en oneigenlijk gebruik 2016. Het doel is dat aan de hand van dit beleid, zowel de raad als de accountant zich een oordeel kunnen vormen op de naleving van het M&O-criterium.

Op (belangrijke) onderdelen zijn maatregelen (zowel op beleids- als op beheersniveau) getroffen om te voorkomen dat door de gemeente misbruik en oneigenlijk gebruik van aan derden verstrekte gelden wordt gemaakt en om te voorkomen dat door onjuiste gegevensverstrekking een te laag bedrag aan heffingen, leges of belastingen aan de gemeente wordt betaald of dat er een te hoog subsidiebedrag aan derden wordt betaald. Dit geldt voor eigen regelgeving en voor regelgeving van hogere wetgevers.

Sisa-regelingen 2019

Ministerie van Binnenland
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa - d.d. 27 januari 2020						
OC W	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 03</i>	
			€ 9.814	€ 40.056	€ 19.200	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid

				Bedrag		Bedrag	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicatornummer: D8 / 04</i>	<i>Indicatornummer: D8 / 05</i>	<i>Indicatornummer: D8 / 06</i>	<i>Indicatornummer: D8 / 07</i>	
		1					
OC W	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB) Gemeenten	Correctie besteding 2018 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO).	Correctie besteding 2018 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO).	Correctie besteding 2018 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO).	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. <i>Aard controle R</i>	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. <i>Aard controle R</i>	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. <i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicatornummer: D9 / 01</i>	<i>Indicatornummer: D9 / 02</i>	<i>Indicatornummer: D9 / 03</i>	<i>Indicatornummer: D9 / 04</i>	
			€ 325.246	€ 159.138	€ 0	€ 574.439	

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachter standenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordings informatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachter standenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D9 / 05</i>	Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D9 / 07</i>	Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 08</i>		
		1						
SZ W	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i>

			Indicatornummer: G2 / 01	Indicatornummer: G2 / 02	Indicatornummer: G2 / 03	Indicatornummer: G2 / 04	Indicatornummer: G2 / 05	Indicatornummer: G2 / 06
			€ 10.622.882	€ 208.835	€ 446.304	€ 1.424	€ 51.158	€ 5
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G2 / 07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G2 / 08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G2 / 09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G2 / 10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G2 / 11	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicatornummer: G2 / 12
			€ 25.576	€ 0	€ 0	€ 104.023	€ 0	Ja
SZ W	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 05	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R</i> Indicatornummer: G3 / 06

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	€ 88.368	€ 0	€ 0	€ 7.866	€ 12.086	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
VW S	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sport beoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	<i>Aard controle R.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicatornummer: H4 / 01</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 02</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 03</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 04</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 05</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 06</i>
		1	€ 80.705	SPUK-Sport18-632820	€ 90.702	€ 29.190	€ 40.058	€ 21.454
		2						

			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijks bijdrage - automatisch ingevuld	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicatornummer: H4 / 07</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 08</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 09</i>	<i>Indicatornummer: H4 / 10</i>	<i>Indicatornum mer: H4 / 11</i>	
		1	SPUK-Sport18-632820	90702,21147	112,39%		-€ 9.998	
		2						

Controleverklaring accountant

Controleverklaring

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 9539
Fax 023 - 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Heemskerk

A Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Heemskerk gecontroleerd.

Naar een oordeel:

- * geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente Heemskerk op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;
- * zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten overeen de balansrubrieken over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtsmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen waaronder de garantieditjes voorwaarden zoals opgenomen in het vigerende nummerbeleid.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2019;
- de balans per 31 december 2019;
- de toelichting met een overzicht van de getaxeerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
- de SGR-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het gemeentelijk controleprotocol en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Heemskerk zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties, de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrugs- en beroepsregels accountants.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals vastgelegd in het Controleprotocol Heemskerk 2015.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 75.000,- rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen, en diverse bijlagen;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het regelmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen zoals opgenomen in het vigerende normenkader van de gemeente Heemskerk.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, het gemeentelijke controleprotocol, de Regeling Controleprotocol Wnt 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat fouten en fouten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
 het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenhang, valsheid in geschieden, het opzettelijk nalaten inrekenen vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alomede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze ondiverente verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij samenwerken met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Haarlem, 25 juni 2020
Reg.nr.: 103151/215/421/1703
Ipa-Aan Assurance B.V.

Waar getekend, mr. drs. J.C. Olij RA.

Taakvelden

Bedragen x € 1.000

TV	Omschrijving	Lasten			Baten			Saldo		
		Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil
0.1	Bestuur	1.706	1.706	0	0	0	0	1.706	1.706	0
0.2	Burgerzaken	1.145	1.177	-32	505	552	-47	640	625	15
0.4	Overhead	13.464	13.149	315	681	783	-102	12.783	12.366	417
0.5	Treasury	1.091	1.096	-5	1.517	1.524	-7	-426	-427	2
0.61	OZB woningen	82	82	0	4.469	4.459	10	-4.386	-4.376	-10
0.62	OZB niet-woningen	421	446	-24	1.257	1.274	-16	-836	-828	-8
0.64	Belastingen overig	19	20	0	264	288	-24	-245	-269	24
0.7	AU en over uitk gem.fonds	0	0	0	57.181	57.438	-257	-57.181	-57.438	257
0.8	Overige baten en lasten	50	30	20	143	511	-368	-93	-481	388
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	24	38	-14	0	0	0	24	38	-14
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.443	2.461	-18	0	0	0	2.443	2.461	-18
1.2	Openbare orde en veiligheid	672	712	-40	0	0	0	672	712	-40
2.1	Verkeer en vervoer	4.116	4.206	-89	199	229	-30	3.917	3.976	-59
3.1	Economische ontwikkeling	473	470	3	276	210	66	197	260	-63
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.075	1.658	-584	1.031	2.461	-1.430	43	-803	846
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsreg	63	58	5	77	69	8	-14	-11	-3
3.4	Economische promotie	168	169	-2	97	84	13	71	86	-15
4.1	Openbaar basisonderwijs	47	35	13	0	0	0	47	35	13
4.2	Onderwijshuisvesting	3.425	3.450	-25	8	15	-8	3.417	3.434	-17
4.3	Onderwijsbel en leerlingzaken	2.211	1.994	217	1.117	948	168	1.094	1.046	48

JAARVERSLAG EN -REKENING 2019

Bedragen x € 1.000

TV	Omschrijving	Lasten			Baten			Saldo		
		Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil
5.1	Sportbeleid en activering	846	740	106	0	0	0	846	740	106
5.2	Sportaccommodaties	1.046	1.109	-63	286	263	23	760	846	-86
5.3	Cultuurpres,cultuurprod enz.	1.279	1.219	60	832	830	3	447	389	58
5.4	Musea	58	51	7	0	2	-2	58	49	9
5.6	Media	910	901	9	0	0	0	910	901	9
5.7	Openb groen en recreatie	3.229	3.109	120	71	74	-3	3.158	3.035	123
6.1	Samenkracht en burgerparticipa	3.855	4.121	-267	112	739	-627	3.743	3.382	360
6.2	Wijkteams	1.703	1.701	2	0	21	-21	1.703	1.680	23
6.3	Inkomensregelingen	15.738	15.301	436	11.491	11.537	-46	4.246	3.764	482
6.4	Begeleide participatie	5.551	5.747	-196	226	613	-386	5.325	5.134	191
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	1.204	1.516	-312	0	0	0	1.204	1.516	-312
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.073	8.399	-326	391	365	26	7.683	8.035	-352
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.499	7.045	-546	0	0	0	6.499	7.045	-546
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	293	328	-34	61	61	0	233	267	-34
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.141	1.074	67	0	0	0	1.141	1.074	67
7.1	Volksgezondheid	1.977	1.905	72	12	14	-2	1.965	1.891	74
7.2	Riolering	1.960	2.027	-67	3.203	3.227	-24	-1.243	-1.200	-43
7.3	Afval	4.669	4.875	-207	5.422	5.492	-70	-753	-616	-137
7.4	Milieubeheer	646	654	-9	0	0	0	646	654	-9
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	295	270	26	219	199	20	76	70	6
8.1	Ruimtelijke ordening	500	380	120	0	0	0	500	380	120
8.2	Grondexplo niet bedrifter.	3.810	3.070	740	3.413	4.245	-832	397	-1.175	1.572

TV	Omschrijving	Lasten			Baten			Saldo		
		Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil	Begroot	Werkelijk	Verschil
8.3	Wonen en bouwen	2.401	2.210	191	900	1.175	-276	1.502	1.035	467
	Resultaat voor bestemming	100.380	100.710	-330	95.461	99.703	-4.241	1.008	1.008	3.911
	Mutaties reserves	4.138	4.318	-181	7.591	8.742	-1.151	-3.453	-4.424	970
	Resultaat na bestemming	104.518	105.029	-511	103.052	108.444	-5.392	1.466	-3.416	4.881

